

Kartlegging av biologisk mangfold
i utredningsområdet for vern
i Lomsdal-Visten, Nordland
Miljøfaglig Utredning Rapport 2004: 3

Miljøfaglig Utredning AS

Rapport 2004: 3

Utførende institusjon: Miljøfaglig Utredning AS	Kontaktperson: Geir Gaarder	ISBN-nummer: 82-92227-73-3
Finansiert av: Fylkesmannen i Nordland, miljøvernavdelingen	Kontaktperson: Halvard R. Pedersen	Dato: 29. februar 2004
Referanse: Heggland, A., Gaarder, G., Hofton, T. H. og Blindheim, T. 2004. Kartlegging av biologisk mangfold i utredningsområdet for vern i Lomsdal-Visten, Nordland. <i>Miljøfaglig Utredning Rapport 2004-3</i> : 1-104 + vedlegg.		
Referat: Det er gjennomført kartlegging av biologisk mangfold innenfor utredningsområde for vern i Lomsdal-Visten i Nordland fylke. Kartlegging og verdisetting er utført etter naturtypemetoden (DN-håndbok 13). Av i alt 122 naturtypelokaliteter (flater) er 19 er vurdert som svært viktige (A), 58 som viktige (B) og 45 som lokalt viktige (C). 8 punktfestede forekomster av rødlistearter og 11 etablerte og tidligere vurderte verneområder (ca 159.000 daa) inngår også i materialet. Det knyttet særlig store naturverdier til naturtypene <i>kalkrike områder i fjellet, rik edellauvskog, kalkskog, urskog/gammelskog og bekkekløfter</i> . 29 rødlistede arter av sopp (26), lav (2) og karplanter (1) ble dokumentert.		
4 emneord: Biologisk mangfold Lomsdal-Visten Nasjonalpark Rødlistearter		

Forord

Arbeidet som beskrives av denne rapporten kom i stand etter avtale mellom Miljøfaglig Utredning ANS v/Geir Gaarder og Fylkesmannen i Nordland, Miljøvernavdelingen v/Halvard R. Pedersen. Oppdraget omfatter kartlegging av biologisk mangfold, her under egne feltundersøkelser og innsamling og systematisering av eksisterende informasjon, innenfor utredningsområdet for vern i Lomsdal-Visten i Vefsn, Grane, Vevelstad og Brønnøy kommuner, Nordland.

Vi takker for godt samarbeid med Halvard R. Pedersen hos Fylkesmannen i Nordland, Miljøvernavdelingen. Takk til Terje Nilsen, miljøvernleder i Brønnøy, for tips. Vi retter en spesiell takk til Odd Bønå med familie for inkvartering, innspill og andre hint og vink. Tommy Prestø, Sigmund Aarstrand og Martin Håker takkes for nyttige innspill.

Feltarbeid ble gjennomført uke 29-31 og 36 av Tom Hellig Hofton (Siste Sjanse), Geir Gaarder (Miljøfaglig Utredning), Terje Blindheim og Arne Heggland (begge Siste Sjanse). Sammenstilling av data er gjennomført av de respektive registrantene. Digitalisering, databearbeid og sluttrapportering er utført av Arne Heggland med hjelp av registrantene.

Sammendrag

Oppdraget omfatter kartlegging av biologisk mangfold, her under egne feltundersøkelser og innsamling og systematisering av eksisterende informasjon, innenfor utredningsområde for vern i Lomsdal-Visten i Brønnøy, Grane, Vefsn og Vevelstad kommuner i Nordland fylke. Kartlegging og verdisetting er utført etter naturtypemetoden (DN-håndbok 13).

Totalt har vi oversikt over 122 naturtypelokaliteter (flater) innenfor undersøkelsesområdet, til sammen et areal på ca 29.000 daa. I tillegg kommer 8 punktfestede forekomster av rødlistearter. På 114 lokaliteter er det gjennomført nytt feltarbeid. I tillegg kommer også etablerte og tidligere vurderte verneområder (ca 159.000 daa), hvor nytt feltarbeid bare i begrenset grad har vært gjennomført.

Av de 122 naturtypelokalitetene (flatene), er 19 vurdert som svært viktige (verdi A), 58 som viktige (verdi B) og 45 som lokalt viktig (verdi C). De 19 naturtypelokalitetene med høyest verdiklasse fordeler seg på følgende naturtyper (antall i parentes): Fossesprøytsoner (1), kalkrike områder i fjellet (3), naturbeitemark (1), skogsbeiter (1), bekkekløfter (1), kalkskog (6), rik edellauvskog (2), og urskog/gammelskog (4).

23 av de 56 naturtypene definert i DN-håndbok 13, samt 2 lokaliteter med ”andre viktige forekomster”, ble funnet i utredningsområdet. Det knyttet særlig store naturverdier til naturtypene kalkrike områder i fjellet, rik edellauvskog, kalkskog, urskog/gammelskog og bekkekløfter.

Karplantefloraen i utredningsområdet er samlet sett rik og variert. Fjordstrøkene gir gunstige betingelser for varmekjære, sørlige arter, samt i noen grad også kystbundne, vestlige arter. En god del svakt til klart kalkkrevende arter er ganske utbredt i utredningsområdet, men da hovedsaklig begrenset til områder med kalkstein, marmor eller andre ”gode” bergarter. I Gåsvatn-området finnes særlig verdifulle kalkskoger. Kalkrike områder i fjellet finnes i flere deler av utredningsområdet, vanligst i sør-øst. 29 rødlistede arter av sopp (26), lav (2) og karplanter (1) ble dokumentert, hvorav alle artene og de fleste av funnene ble gjort under feltarbeid i 2003. Vår prioritering av artsundersøkelser har i stor grad vært styrt ut fra hvilke artsgrupper som har vist seg særlig interessante i utredningsområdet. Dermed har f.eks. karplanter og sopp blitt prioritert høyt, mens moser har blitt nedprioritert. Våre antagelser ble i stor grad bekreftet av resultatene fra feltarbeidet.

Dokumentasjon av viktige forekomster som ligger i kantsonene til utredningsområdet, har vært et viktig fokus fordi disse arealene er forvaltningsmessig svært relevante. 20 aktuelle naturtypelokalitetene som ligger delvis eller helt utenfor utredningsområdet er dokumentert. Blant disse knytter det seg særlig store naturverdier til lokaliteter med kalkskog, urskog/gammelskog og bekkekløfter øst i utredningsområdet. De to viktigste kalkskogslokalitetene i utredningsområdet ligger delvis og helt utenfor utredningsområdet.

I eventuelle videre undersøkelser, bør følgende områder prioriteres: Fjellområdene nordøst for Anddalsvågen, marmorområdene øst for Kvannlivatnan/sør for Sørfjorden, Svartvasslia ved Tosbotn og kalkrike ”lommer” i fjellet i øvre deler av Lomsdalen.

Innholdsfortegnelse

FORORD	3
SAMMENDRAG	4
INNHALDSFORTEGNELSE	5
1. INNLEDNING OG BAKGRUNN	4
1.1. MATERIALE	4
1.2. NASJONALE RETNINGSLINJER.....	4
1.3. LOKALE RETNINGSLINJER	5
1.4. TIDLIGERE REGISTRERINGER OG EKSISTERENDE VERNEOMRÅDER.....	6
2. METODE	8
2.1. UNDERSØKT AREAL	8
2.2. KARTLEGGINGSMETODER	11
2.3. KARTVERK OG PRESISJON	11
2.4. VERDISSETTING AV BIOLOGISK MANGFOLD	11
2.5. FELTREGISTRERING OG DOKUMENTASJON	12
2.6. DATABASE OG SLUTTPRODUKT	13
3. RESULTATER	14
3.1. NATURFORHOLD	14
3.2. MENNESKELIG PÅVIRKNING.....	16
3.3. NATURTYPELOKALITER OG NATURTYPER	19
3.4. ARTSMANGFOLD	27
3.5. KORT GJENNOMGANG AV NATURVERDIER I VERNEOMRÅDENE	37
3.6. NATURBESKRIVELSE AV DELOMRÅDER	38
3.7. BIOLOGISK MANGFOLD I RANDSONEN TIL UTREDNINGSOMRÅDET	57
3.8. INNSPILL TIL VILTKARTET.....	62
4. DISKUSJON	64
4.1. REGISTRERINGENS BEGRENSNINGER	64
4.2. KUNNSKAPSSTATUS FOR ENKELTE ARTSGRUPPER	65
5. FAKTAARK FOR NATURTYPELOKALITETER.....	67
6. LITTERATUR.....	103

1. Innledning og bakgrunn

1.1. *Materiale*

Prosjektet kom i stand etter avtale mellom Miljøfaglig Utredning og Fylkesmannen i Nordland, Miljøvernavdelingen. Prosjektansvarlig for Miljøfaglig Utredning har vært Geir Gaarder, mens Halvard R. Pedersen har vært ansvarlig hos miljøvernavdelingen. Miljøfaglig Utredning og Stiftelsen Siste Sjanse har samarbeidet om gjennomføringen av arbeidet. Oppdraget omfatter kartlegging av biologisk mangfold, her under egne feltundersøkelser og innsamling og systematisering av eksisterende informasjon, innenfor utredningsområde for vern i Lomsdal-Visten i Brønnøy, Grane, Vefsn og Vevelstad kommuner i Nordland fylke. Området har store natur-, kultur- og friluftsverdier og er et nasjonalt verdifullt område p.g.a. få tekniske inngrep. På natursida har området vanskelige tilgjengelighet, betydelige fjorder og variert preg vært framhevet. Mer spesifikt, blir gjerne faste bestander av gaupe, jerv, elg og rådyr og streif av bjørn og ulv trekt fram som eksempler på naturverdier. Spennvidda fra hav til høyfjell og de store intakte fjordsystemene gjør området spesielt i en nasjonal sammenheng. Lomsdal-Visten kan bli det tredje store verneområdet i Nordland, etter kystområdene ved Vega og Børgefjell nasjonalpark. Dette er tre svært ulike områder, som vil sikre tverrsnittet av (nord)norsk natur fra kyst til innland og høyfjell, med tilhørende variasjon i klima, vegetasjon og tilhørende dyre og planteliv.

Formålet med prosjektet var å foreta kartlegging og verdisetting av viktige naturtyper basert på DN-håndbok 13, samt kartlegge forekomst av rødlistearter i utredningsområdet for vern (se avsnitt 2.1. for avgrensning av utredningsområdet). Prosjektet fokuserer særlig på skogsmiljøer og på rødlistearter og andre sjeldne og interessante arter blant planter og kryptogamer. Dokumentasjon av viktige forekomster som ligger i kantsonene til utredningsområdet, har vært et viktig fokus fordi disse arealene er forvaltningsmessig svært relevante. Dette gjelder særlig lokaliteter innen hovednaturtypene kalkskog og urskog/-gammelskog. Et solid naturfaglig grunnlag er dessuten en nødvendig basis for å vurdere alternative grenser for det planlagte verneområdet. I tråd med denne tankegangen, har også mindre arealer utenfor utredningsområdet blitt kartlagt i felt. Rapporten behandler arealer som er viktig for bevaring av biologisk mangfold, og slike miljøer er kartfestet og overført til digitalt kartverk. I tillegg gis generelle beskrivelser og vurderinger av utredningsområdet.

På artsnivå er spesielt karplanteflora, fuktighetskrevenne lav (inkludert såkalte regnskogslav), vedboende sopp og moser og kalkkrevenne markboende skogsopp behandlet. Vi har også inkludert andre arter og miljøer i den grad slike er kjent. Dette gjelder rasmark- og strandbergvegetasjon, rikmyrer og eventuelle gamle kulturlandskap.

1.2. *Nasjonale retningslinjer*

Stortingsmelding nr. 62 (1991-92) (Miljøverndepartementet 1992) trekker opp linjene for vår framtidige nasjonalparkpolitikk og foreslår å videreføre forslag om vern etter naturvernloven i 46 områder, der i blant Lomsdal-Visten. Stortinget har framhevet områdets store natur-, kultur- og friluftsverdier og at området har få tekniske inngrep. Regjeringen vurderer nasjonalpark som mest aktuell verneform, og miljøverndepartementet slår videre fast at det også kan være aktuelt å vurdere landskapsvern/naturreservat(er). Pågående verneprosess er en oppfølging av signaler gitt i Stortingsmelding nr. 62 (1991-92). I verneprosessen arbeides det både med muligheter for vern som nasjonalpark (naturvernloven, § 3), naturreservat (§ 5) og landskapsvernområde (§ 8).

Stortingsmelding nr. 62 (1991-92) (Miljøverndepartementet 1992) påpeker behovet for oppdaterte kriterier for opprettelse av nasjonalparker og andre store verneområder, noe som konkretiseres i følgende 7 punkter:

- naturgeografisk representativitet. Representativitet m.h.p. inndekking av et tverrsnitt av norske naturtyper
- behovet for vern av større, sammenhengende urørte eller delvis urørte naturområder
- ønsket om sikring av områder med landskapsmessige verneverdier/storslagenhet
- nødvendigheten av å ta vare på spesielle biotoper, -vern av planter og dyr
- ønske om å sikre verdifull vassdragsnatur
- ønske om å sikre verdifulle marine områder
- hensynet til friluftsliv
- hensynet til kulturminner

Se for øvrig IUCNs internasjonale kriterier for nasjonalparker som gjengis i Stortingsmeldingen.

Stortingsmelding nr. 25 (2002-2003) (Miljøverndepartementet 2003) slår fast at regjeringen vil vektlegge at gjennomføringen av nasjonalparkplanen bør bidra til å dekke viktige mangler som er identifisert ved evalueringen av skogvernet. I planleggingen av nye nasjonalparker innebærer dette et sterkere fokus på skogdekte arealer enn tidligere.

Regjeringens vedtatte politikk m.h.p. nasjonalparker har ingen direkte relevans for metode og gjennomføring av undersøkelsen som beskrives i denne rapporten. Imidlertid er regjeringens politikk m.h.p. skogområder innenfor nasjonalparker, særlig relevant i Lomsdal-Visten fordi det finnes store skogdekte arealer innenfor utredningsområdet. Videre er det særlig relevant å vurdere vår dokumentasjonen av naturverdier opp mot føringer for naturgeografisk representativitet og arrondering.

1.3. Lokale retningslinjer

I dette avsnittet refereres en del opplysninger fra Felles fylkesdelplan og verneplan for Lomsdal-Visten (Fylkesmannen i Nordland og Nordland fylkeskommune 2003).

På grunn av områdets størrelse, utløses konsekvensutredning etter plan- og bygningsloven (kap VII –a). I konsekvensutredningen for området foreslår fylkesmannen å vurdere konsekvensene av vern på grunnlag av to sett med bestemmelser for utredningsområdet; det ene settet med bestemmelser som regulerer bruken strengt, mens det andre er et mindre strengt vernealternativ. I tillegg utredes 0-alternativet som er en beskrivelse av forventet utvikling dersom det ikke blir mer vern.

Fylkesmannen i Nordland og Nordland Fylkeskommune har valgt å slå sammen arbeidet med verneplan og fylkesdelplan. Fylkesdelplanen skal samordne brukerinteressene i et større område med verneplanen. Ved siden av å beskjeftige seg med arealforvaltningen i området, skal den også stimulere til ny aktivitet som kan styrke næringsutviklingen og bosetning i bygdene i området. I retningslinjene for arealpolitikken gjelder retningslinjene for store naturområder og biologisk mangfold og i tillegg er det tatt inn en ny retningslinje som skal sikre regionalt og nasjonalt viktige friluftsområder som grunnlag for å ivareta mulighetene knyttet til området som aktivitets- og opplevelsarena både for befolkningen i Nordland og besøkende.

I Lomsdal-Visten finnes en sterk kulturhistorie, også fra nyere tid. Kulturelle verdier i området omfatter minner fra tradisjonell sørsamisk bruk, rester etter gammel fangstkultur (fangstgroper og bogasteller) og (fra nyere tid) rester av nedlagte gårder og spor etter hjemmefrontaktiviteter under andre verdenskrig. I forhold til kulturhistoriske verdier, skal kulturminner og kulturmiljø ivaretas.

De fire kommunene i utredningsområdet berøres i svært ulik grad av et eventuelt vern. Områdene i øst (Grane og Vefsn kommuner) er høyfjell og skogområder med begrensede næringsinteresser. I vest vil eventuelt vern kunne få stor betydning for utviklingen av kommunene, da det er varierte og viktige arealbruksinteresser i dette området. Særlig gjelder dette Vevelstad. En stor del av Vevelstad kommune faller innenfor utredningsområdet for vern i Lomsdal-Visten. En betydelig del av arealet ligger på statsgrunn, og det er store skogbruksinteresser knyttet til Statskogs eiendommer i deler av området.

1.4. Tidligere registreringer og eksisterende verneområder

Floraen i deler av området ble grundig beskrevet allerede i 1940 (Strompdal 1940). Botanikeren Knut Strompdal har vokst opp i området, nærmere bestemt på gården Strompdal i en sidedal til Lomsdalsvassdraget. Han levde her fra 1881 til 1954 og drev omfattende botanisering i området på privat basis og med stipend fra Tromsø Museum flere somre i perioden 1931-1939. Strompdal var en meget dyktig amatørbotaniker og fant omkring 100 nye plantearter for Velfjorden, hvorav 46 nye for Helgeland. For en rekke arter dokumenterte han ny norsk nordgrense. Strompdals publisasjon "Planteliste frå Velfjord i Nordland" (Strompdal 1940) oppgir 500 ulike plantearter (og hybrider) bare fra Lomsdalsområdet.

Ove Dahl publiserte botaniske undersøkelser fra Helgeland så tidlig som 1911 (Dahl 1911; Dahl 1914). I Lomsdal-Visten området gjorde han en ekskursjon i Grane kommune, fra Nedre Svenningdal via Grønfjell til Nedre Hjortskardmo. Han beskriver karplantefunn fra Grønfjell og Blåfjell.

Det er gjennomført nøkkelbiotopkartlegging på Statskog sine eiendommer i Grane. Dette har skjedd i form av minst to separate prosjekter som har relevans for undersøkelsene i Lomsdal-Visten: I Holmvassdalen og i områdene rundt Gåsvatn ble det gjennomført nøkkelbiotopkartlegging av Siste Sjanse i 1995 i forbindelse med "bransjeprosjektet" (Levende Skog)(Håpnæs 1996). I øvrige statskoger er det gjennomført nøkkelbiotop-kartlegging i 1999 og 2000 (Lie 2002). I en del av arealene som dekkes inn av tidligere nøkkelbiotopundersøkelser, har det blitt gjennomført nytt feltarbeid. Områdene som ble registrert i 1995 er også omtalt av Lie (2002), og sistnevnte referanse benyttet for enkelhets skyld ved henvisning til alle tidligere nøkkelbiotopregistreringer i Grane Statskoger.

I forbindelse med "Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap", har Fylkesmannen i Nordland, Miljøvern avdelingen, initiert botaniske kartlegginger. I en foreløpig rapport fra dette prosjektet er én lokalitet innenfor utredningsområdet (Klavesmarka og Storfjordbotnen) beskrevet (Oftan m. fl. 2003). I kjølvannet av disse registreringene (1993), er to småstykker om floraen i Klavesmarka publisert (Oftan 1995; Oftan og Vange 1997).

8 områder innenfor utredningsområdet ble opprinnelig undersøkt i forbindelse med verneplan for barskog, fase I (Korsmo m. fl. 1993). Av disse ble 3 vernet (Direktoratet for Naturforvaltning 1995). Dette er Skjørlegda i Vefsn (74.300 daa), Laksmarkdalen i Vevelstad (24.600 daa) og Strompdalen i Brønnøy (2.970 daa). De øvrige fem områdene er Sæterdalen i

Vevelstad (14.000 daa), Sørvassdalen i Vefsn (14.000 daa), Børjedalen i Brønnøy (3.600 daa), Svartvasslia (3.700 daa) og Vassbugen (1.500 daa), alle de tre siste i Brønnøy. Ytterligere 2 områder ble undersøkt i tilleggsinventering av verneverdig barskog i Midt-Norge (Svalastog 1996). Dette gjelder Stavvassdalen i Grane og Vefsn kommuner (13.387 daa) og Engibekkskardet i Grane kommune (480 daa). Ingen av disse lokalitetene ble vernet. I forbindelse med utvidet verneplan for barskog (fase II) ble Sørvassdalen undersøkt på ny, og i tillegg ble én ny lokalitet innenfor utredningsområdet (Fagerjorddalen i Vefsn, 6.100 daa) undersøkt (Gaarder 1998). Undersøkelser i forbindelse med verneplan for barskog fase II, førte ikke til videre vern.

Én lokalitet i undersøkelsesområdet (Sommersetvika-Bønnåsætra-Tverlandsfjellet) ble undersøkt i forbindelse med vern av edellauvskoger i Nordland (Kristiansen 1982), men ble ikke vernet. Lokaliteten behandles også av Andersen (1984).

Flere vassdrag i undersøkelsesområdet har vært vurdert utbygd, og avklaringen m.h.p. vern/utbygging har vært et vesentlig moment m.h.p. utarbeidelse av grenser for mulig verneområde i Lomsdal-Visten. Alt i 1973 ble Lomsdalsvassdraget foreslått vernet i Verneplan for vassdrag I, men kom ikke med. Etter behandling av Verneplan II i 1976, der vassdraget på nytt ble foreslått vernet, ble resultatet midlertidig vern i 10 år. I Verneplan III var igjen vassdraget foreslått varig verna, men ble satt på venteliste i Samla plan. Vassdraget ble, sammen med vassdragene i Indre Visten, vedtatt varig vernet i Verneplan IV. Sørvassdalselva og Børjedalsvassdraget ble vernet mot kraftutbygging gjennom Verneplan I. En rekke naturfaglige undersøkelser er foretatt i samband med mulige vassdragsutbygginger og -vern. Her nevnes Andersen (1984), Nettelbladt (1982), Bevanger og Ålbu (1981), Bevanger og Ålbu (1984) og Arnekleiv (1981).

I Jordbrudalen, sør-øst i området, finnes betydelige grottesystemer. Innenfor utredningsområdet er påvist minst 7-8 grotter. Disse ble beskrevet som karstformer med betydelig potensiale, men lav kunnskapsstatus i 1986 (Lauritzen 1986). Grottene ble beskrevet som geologiske og biologiske verneobjekter av høy verdi av Dolmen og Arnekleiv (1990), men den aller viktigste lokaliteten ligger sør for RV 803, og er ikke relevant for vurderinger som knytter seg til utredningsområdet. I den ene grotta i Jordbrudalen finnes en, i alle fall i norsk sammenheng, stor underjordisk sjø. Engelske grotteforskere har også undersøkt grottene, og publisert materiale fra sine undersøkelser.

I tillegg finnes personlige meddelelser fra lokalbefolkning i den refererte litteraturen. Sammenholdt med opplysninger vi fikk meddelt under feltarbeid i området, tyder dette på at det finnes flere registreringer i området enn vår tilgjengelige litteratur gir oversikt over. Dette gjelder registreringer utført av fagfolk så vel som av lokale amatører.

Alle relevante data fra ovenfor nevnte publikasjoner er inkludert i prosjektet. En del data har blitt utelatt p.g.a. lav presisjon. Når det gjelder referansene Lie (2002), Andersen (1984), Nettelbladt (1982), Often (1995) og Often og Vange (1997), er opplysninger brukt direkte i vår beskrivelse av naturtypelokaliteter. Når det gjelder arealer innenfor utredningsområdet som er undersøkt i forbindelse med barskogsverneplanen, er oppdragsrapportene referert.

2. Metode

Arbeidet har vært to-delt, med både egne feltundersøkelser og innsamling av eksisterende data. Av to feltopplegg som ble skissert i tilbudet, valgte oppdragsgiver det mest omfattende, hvor totalt ca 10 ukers feltarbeid er gjennomført. Målet har vært å dekke hele området og framskaffe et jevnt høyt kunnskapsnivå om det biologiske mangfoldet i undersøkelsesområdet. På grunn av svært stor arealutstrekning med meget tungt tilgjengelige arealer langt fra vei i flere deler av området, er selv 10 ukers nytt feltarbeid på langt nær nok til at hele området kan detaljkartlegges.

2.1. Undersøkt areal

Undersøkelsesområdet (også kalt utredningsområdet) er bestemt av arbeidsgrensene for verneområdet, slik disse er avgrenset på kart mottatt 06.05.03 (figur 1). Utredningsområdet dekker 1346,2 km², hvorav 46,7 %, hovedsakelig øst i området (Grane og Vefsn kommuner), er statlig grunn. Av de fire kommunene som inngår i utredningsområdet, dekker Vevelstad størst areal (drøyt 400 km²). Oppdragsgiver ytret ønske om at naturverdier langs grensene til utredningsområdet ble prioritert. Dette har ført til at enkelte skogområder i Grane og Vefsn kommuner som ligger utenfor, men inntil, grensa for utredningsområdet (se figur 1) også har blitt inkludert for vurdering, se kap. 1.1.

Mer konkret har vi gjort en relativt systematisk gjennom søking av lavereliggende og produktive skogsmiljøer, ikke minst i fjordliene og de viktigste dalførene. Betydelige arealer av fjellområdene som har potensiale for kalkkrevende fjellflora er gjennomgått, men inndekningen av fjellområder er dårligere enn for skog. Kikkert har vært et særlig viktig redskap i fjellområdene, både for å plukke ut særlig lovende områder og for å sjalte ut områder som virket mindre interesasnte (og dermed ikke ble oppsøkt). I mange tilfeller var det relativt lett å identifisere verdifulle områder i fjellet på lang avstand ut fra berggrunn (farge og struktur) og delvis også vegetasjon. Våtmarks-, myr- og kulturlandskapsmiljøer har blitt undersøkt der det kan være potensiale for verdifulle miljøer eller sjeldne og kravfulle arter. Oversikt over undersøkt (gjennomgått) areal er gitt i figur 1. Størstedelen av arealet som ikke er undersøkt har enten et fattig og biologisk mindre interessant naturgrunnlag, ligger utilgjengelig til (f.eks. på andre siden av vassdrag vi ikke klarte å krysse eller i lang gå-avstand) eller er nedprioritert p.g.a. tidspress.

Etablerte og tidligere vurderte verneområder er prioritert lavt m.h.p. feltkartlegging. De summariske beskrivelsene som er gitt i resultat-kapittelet, baserer seg hovedsakelig på oppdragsrapporter som er utarbeidet i forbindelse med verneprosessen.

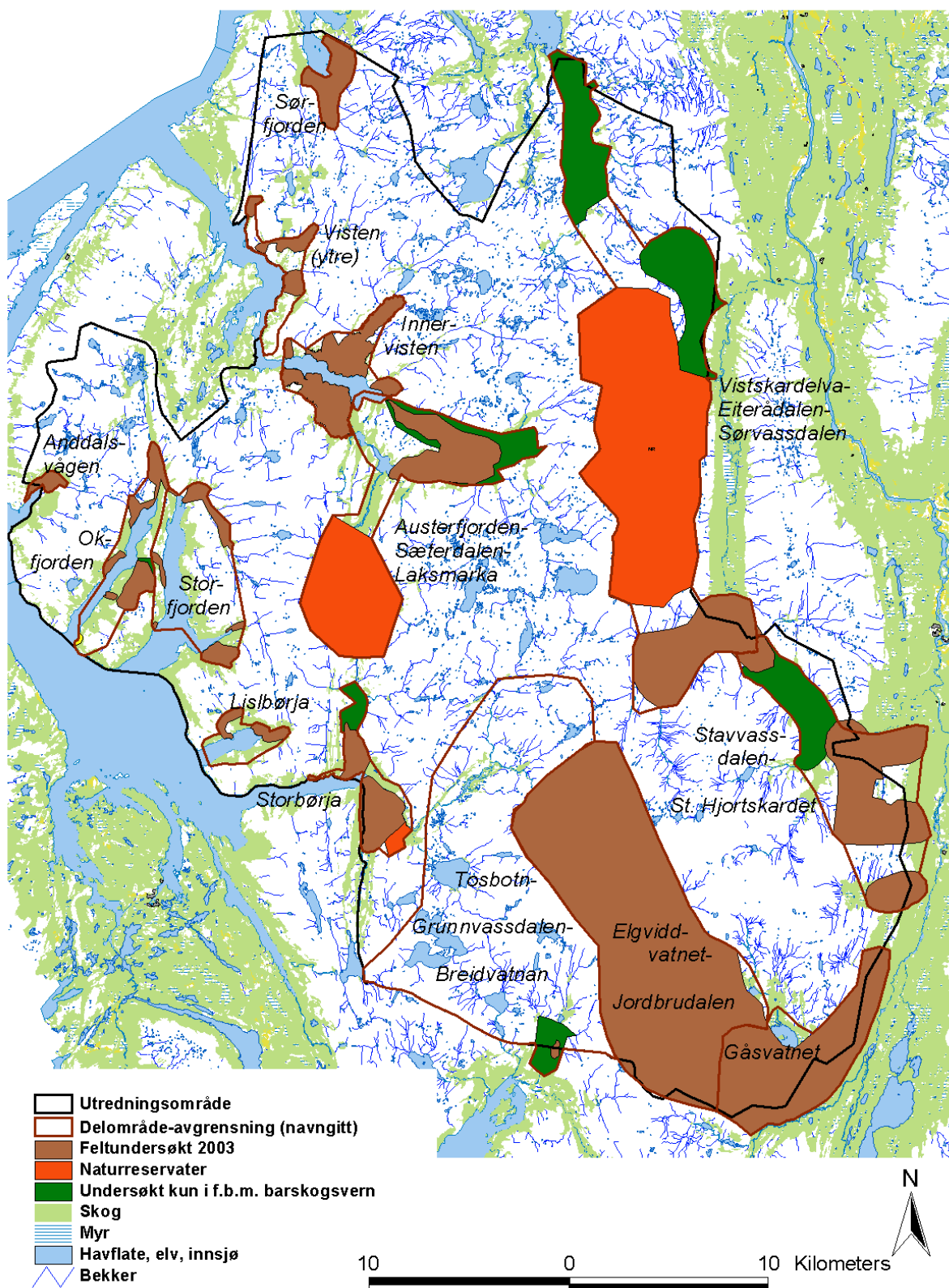
Av praktiske hensyn er den undersøkte delen av området delt inn i områder (se tabell 1, under), til hjelp ved lokalisering og sortering. Hver enkelte naturtypelokalitet er sortert inn under en av disse områdene i databasen.

Tabell 1: Inndeling av den undersøkte delen av utredningsområdet i delområder

Område	Avgrensning
Anddalsvågen	Anddalsvågen med tilgrensende lisider
Austerfjorden-Sæterdalen-Laksmarka	Austerfjorddalen, Sæterdalen, ned Straumen-Laksmarkvatnet og Lakselvassdraget sør t.o.m. Laksmarkdalen naturreservat
Gåsvatnet	Gåsvatnet med tilgrensende lisider, Fatfjellet, nedre del av Jordbrudalen, Gåstjønnna og østvendte lisider nordover t.o.m. Litle Hjortskardet. Svartvasslia nord for Tosbotn er også beskrevet under dette området.
Innervisten	Vistenfjorden fra sør i Aussundet og inn til Austerfjorden og Aursletta

Elgviddvatnet-Jordbrudalen	Fjellområdene fra Øvre Grunnvasselva og Mosskardvatnan over Elgviddvatnet til Jordbruvatnet, Jordbrufjellet øst til Elgfjellet
Lislørja	Lislørja med tilgrensende lisider
Okfjorden	Okfjorden med tilgrensende lisider, inkludert Klavesmarka
Stavvassdalen-St. Hjortskardet	Skogområdene fra nordre deler av Stavvassdalen, sør- og østover til Dempa og Langvatn-området og sørover t.o.m. Store Hjortskardet
Storbørja	Storbørja med tilgrensende lisider, nedre deler av Granåsvassdraget og nedre deler av Lomsdalen (opp til Strompdalen)
Storfjorden	Storfjorden med tilgrensende lisider, Lisl fjorden
Sørfjorden	Sørfjorden med tilgrensende lisider
Tosbotn-Grunnvassdalen-Breidvatnan	Det sørøstlige "hjørnet" av undersøkelsesområdet, med fjellområdene rundt Grunnvassdalen, Breivatnan og østover t.o.m. Grunnvassinden
Visten (ytte)	Ytre del av Vistenfjorden (fra Aussundet) med tilgrensende lisider og sidedalfører
Vistskardelva-Eiterådalen-Sørvassdalen	Fra Mosskardelva og Sæterbekken i sør, nordover langs utredningsområdets nordøstre deler og t.o.m. Sørvassdalen

Figur 1: Utredningsområdet for vern i Lomsdal-Visten, Nordland, med oversikt over feltundersøkt areal (2003), areal undersøkt i forbindelse med verneplan barskog (overdekkes i et par tilfeller av markering av nye feltundersøkelser), verneområder og inndeling av området brukt i denne rapporten.

2.2. Kartleggingsmetoder

Kartlegging av verdifulle naturtyper baserer seg på DN-håndbok 13 (Direktoratet for Naturforvaltning 1999a). Det har vært spesiell fokus på skogsmiljøer og rødlistearter og andre sjeldne og interessante arter blant planter og kryptogamer. Et viktig mål har vært å forbedre det naturfaglige grunnlaget for fastsettelse av framtidige vernegrenser. Forekomster som ligger i kantsonene til verneområdet og der det er, eller kan oppstå, interessekonflikter med eventuelt vern, har derfor blitt særlig prioritert. I skogsmiljøer er Siste Sjanse sin metode for kartlegginger av nøkkelbiotoper benyttet i kombinasjon med Direktoratet for Naturforvaltning sin inndeling og verdisetting av miljøene. For en nøyere gjennomgang av DN-metoden vises til kapitlene 1-4 og 6 i DN-håndbok 13 (Direktoratet for Naturforvaltning 1999a) og for Siste Sjanse-metoden vises til Løvdal m.fl. (2002), Løvdal m.fl. (2003) og Haugset m.fl. (1996).

2.3. Kartverk og presisjon

Kartlegging har foregått på kartverk med M-711-nøyaktighet (M-711 kart og digitale kart). Berggrunnskart har vært benyttet. Tidligere registreringsinformasjon har vært direkte tilgjengelig på digitale kart. Da vi har manglet oversikt over markslag, bonitet, hogstklasser og enkelte andre parametre som er nyttige ved feltregistrering, har ikke nøyaktig avgrensning av lokaliteter blitt vektlagt. Generelt har avgrensningene en nøyaktighet på minst 100 meter, ofte minst 50 meter. Der lokalitetene er avgrenset "naturlig", f.eks. av vann, bergvegg etc. er presisjonen ennå bedre. Videre har det ikke blitt prioritert å bruke tid på nøyaktig grensesetting/atskillelse av områder da dette ville bli uforholdsmessig tidkrevende og ville redusert kostnadseffektiviteten i prosjektet vesentlig. I enkelte tilfeller er derfor flere naturtypelokaliteter bevisst slått sammen, for å skape fornuftige forvaltningsenheter. Dette gjelder særlig den store naturtypelokaliteten ved Elgfjellet, SØ i utredningsområdet, men også enkelte andre lokaliteter. Av de nevnte årsakene, er naturtypelokalitetene i dette registreringsprosjektet temmelig store. Imidlertid er hovedårsaken til at mange lokaliteter er såpass store å finne i områdets brukshistorie og naturgrunnlag (høy "villmarksfaktor" og rik berggrunn flere steder).

2.4. Verdisetting av biologisk mangfold

Rangeringen/verdisettingen av lokaliteter med viktige naturtyper bør basere seg på flere kriterier. I lista under er de viktigste kriteriene som er brukt i prosjektet gjengitt (lista bygger på DN-håndbok 13, kap 6.2. og egne momenter):

- ✍ Størrelse og velutviklethet
- ✍ Arrondering
- ✍ Omfang av tekniske inngrep
- ✍ Forekomst av rødlistearter
- ✍ Kontinuitetspreg
- ✍ Artsrike utforminger
- ✍ Utforminger med viktig biologisk funksjon
- ✍ Utforminger i sterk tilbakegang (lokalt, regionalt, nasjonalt)
- ✍ Sjeldne utforminger (nasjonalt og regionalt).

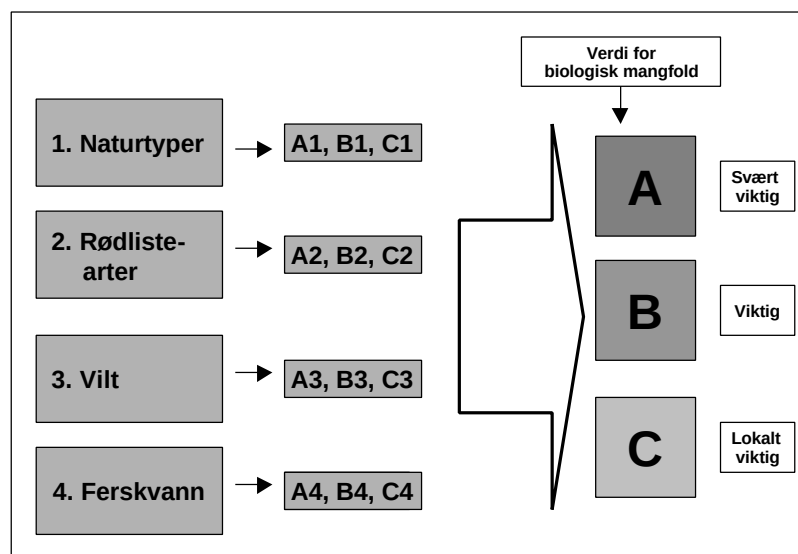
Kriteriene *størrelse, omfang av tekniske inngrep, forekomst av rødlistearter, artsrike utforminger og utforminger i sterk tilbakegang* er objektive og lette å vurdere. Kriteriene *velutviklethet og arrondering* forutsetter større grad av skjønn og lokalkjennskap. Kriteriene

kontinuitetspreg og sjeldne utforminger (nasjonalt og regionalt) er en blanding av objektive og skjønnsbaserte.

Skjematisk er det fire komponenter ("delverdier") som skal avgjøre den endelige verdien til en lokalitet; *Naturtypeverdi, status til eventuelle funn av rødlistearter, høyeste viltvekt og data fra ferskvann* (se figur 2). Alle temaene skal verdisettes til A (svært viktig), B (viktig) eller C (lokalt viktig) og den endelige naturtypeverdien er en syntese av verdiene for alle delene. "Reglene" for verdisetting forutsetter at høyeste verdi i ett deltema skal overstyre andre deltemaer, dersom disse har lavere verdi. DN-håndbok 13 legger opp til et rigid system for verdisetting der artsfunn i rødlistekategori direkte truet (E), sårbar (V) eller sjelden (R) automatisk gir lokaliteten verdi A. I tillegg til hovedretningslinjene i håndboka, har feltpersonell brukt et kvalifisert faglig skjønn for å verdisette. Begrunnelse for verdi er gitt i kommentaren for hver enkelt lokalitet.

Kriteriene for å gi verdiene *svært viktig og viktig* for ulike naturtyper, er gitt i DN-håndbok 13 sammen med en faktabeskrivelse og kriterier for utvelgelse og verdisetting. *Lokalt viktige områder (C-områder)*, er ikke beskrevet i håndboka. Et brev fra DN til fylkesmennene beskriver hvordan disse områdene skal tas inn i prosjektet (Direktoratet for Naturforvaltning 1999b).

Figur 2: Verdisetting av biologisk mangfold etter DN-håndbok 13:

Verdisetting:

Naturtypekartleggingen skal i prinsippet gi oversikt over viktige naturtyper (1) og rødlistearter (2). Eksisterende, nye og framtidige Vilt- og ferskvannsdata (3 og 4) som er knyttet til lokaliteten, skal også være med på å styre lokalitetsverdien. Lokalitetsverdien bestemmes altså av all tilgjengelig kunnskap om biologiske verdier på det aktuelle arealet.

2.5. Feltregistrering og dokumentasjon

Registrerte verdifulle miljøer er beskrevet og kartfestet. Det samme gjelder forekomster av rødlistearter og enkelte andre sjeldne og kravfulle arter. I tillegg har naturforholdene generelt blitt vurdert og grovt beskrevet. På artsnivå er særlig karplanteflora, fuktighetskrevende lav (inkludert såkalte regnskogslav), vedboende sopp og moser og kalkkrevende markboende sopp prioritert. Vi har samtidig vært oppmerksom på andre arter og miljøer i den grad slike ble oppdaget, f.eks. rasmak- og strandbergvegetasjon, rikmyrer og gamle kulturlandskap. Belegg av rødlistearter og andre interessante arter (så sant bestanden tillater det og arten ikke er fredet) har blitt/vil bli oversendt offentlige museum (primært Vitenskapsmuseet i Trondheim). Dokumentasjonen omfatter også en rekke fotografier (digitalt og dias) tatt i forskjellige deler av området.

Tilgjengelig informasjon, i form av publikasjoner fra tidligere undersøkelser i området, har så langt det har vært mulig blitt inkorporert i datamaterialet vårt. Unntak fra dette er informasjon som er for dårlig stedfestet til at den kan overføres på en fornuftig måte til DNS naturtypesystem. Dette gjelder i første rekke Strompdals undersøkelser SV i utredningsområdet (noe mer om dette i kapittel 3.6.12 og 4.1).

2.6. Database og sluttprodukt

Resultatene er samlet i en rapport som gir en helhetlig vurdering av de naturfaglige verdiene innenfor utredningsområdet. All registreringsinformasjon er samlet og systematisert i databasen Natur2000 (Naturkart DA 2000). Digitalisering av registreringsinformasjon er utført i ArcView og digitale kart er en del av leveransen. Utskrift av figurer fra digitalt kartverk i form av enkle oversiktskart følger med sluttrapporten. Sluttrapporten inkluderer dessuten et begrenset bildemateriale. Øvrige digitale bilder leveres på CD, til bruk hos Miljøvern avdelingen.

3. Resultater

Noe informasjon er gjengitt flere ganger gjennom resultatkapitelet. Dette skyldes at de ulike delene sorterer informasjonen på forskjellige måter. Oppdelingen er gjort for å gjøre rapporten mer oversiktlig og brukervennlig og for mer eksplisitt å gi innspill til forvaltningen av området.

3.1. *Naturforhold*

Beskrivelser av berggrunnsforhold, jordarter og vegetasjonsgeografi er gitt liten plass her, da det dette i stor grad antas kjent. Menneskelig påvirkning er behandlet i kapittel 3.2.

Fjellområdene

Store deler av området har høyfjell, og langt den største andelen av området ligger over skoggrensa. Området har ”mye” og tung topografi. Hoveddalene er ofte ganske slake innover, mens sidedalene mange steder er ville og forrevne med rasmarker og stort fall. Folderetningen på berggrunnen er i stor grad vertikal, noe som har gitt et sterkt opprevet og småkupert terreng mange sprekkedaler og oppsprukket berggrunn (som for øvrig ofte er vanskelig å se på kart). Dermed er også området temmelig tungt framkommelig.

Som følge av svært lite løsmasser, uryddig topografi og ikke minst store lokale variasjoner i snøforhold, har fjellområdene en uoversiktlig mosaikk mellom lav-, mellom- og høyalpin sone. Ofte forekommer lavalpin sone som belter omkring de store vassdragene et godt stykke inn i fjellet. Smale soner i mellomalpin sone følger på sidene (først og fremst begrenset til litt flatere partier), før høyalpin sone overtar og dekker store arealer i de høyest beliggende fjellområdene. Det aller meste av fjellområdene er svært golde og fattige, og store deler er naken berggrunn nærmest helt uten vegetasjon. Arealer med interessant og rik vegetasjon utgjør derfor arealmessig en svært liten del av fjellområdene.

I fjellområdene er særlig følgende typer berggrunnsgeologisk/topografisk betingete områder interessante mhp. biologisk mangfold:

- Sprekkesoner, særlig der kalkrike/basiske bergarter stikker ut i skråninger og danner rasmarker.
- Bekkekløfter, som ofte er skåret ned i mykere/baserik berggrunn, og som har et gunstig lokalklima.
- Marmor, som danner smale årer mange steder i sørøstlige del, med tilhørende karstlandskap og kalkkrevende vegetasjon (ofte reinroseheier).

Skogområdene

Det er 172 km² skog i utredningsområdet. Skogområdene ligger i mellom- og nordboreal vegetasjonssone (Moen 1998). Mellomboreale skoger finnes vest i området, i skogliene langs Velfjorden og Vistenfjorden, og dekker et betydelig areal i disse delene av området. Mindre arealer mellomboreal skog inngår også i kantområdene øst i området. Øvrig skogareal tilhører nordboreal vegetasjonssone. De to nord-sør løpende dalførene mellom h.h.v. Kilmark og Okfjorden/Storfjorden og Innervisten og Storbørja når ikke opp i alpin sone. Det er ingen skogkledde dalfører som sammenbinder skogene øst i utredningsområdet (Grane og Vefsn) med de vestlige fjordstrøkene (Brønnøy og Vevelstad); her ligger store fjellområder mellom.

Seksjonsinndeling, klima og naturgeografi

Kilde for informasjon i dette avsnittet: Moen (1998). Det meste av området ligger i klart oseanisk vegetasjonsseksjon, mens en mindre del av området (i øst) ligger i svakt oseanisk seksjon. Gjennomsnittlig årstemperatur varierer mye, fra 4-6°C i kyst- og fjordstrøkene vest i området til -2 - -4°C i de høyestliggende fjellområdene. Årsnedbøren varierer også mye og er lavest vest i området (1000-1500 mm) og størst i de høyeste fjellområdene i den østlige delen (2500-3000 mm). Nedbørhyppigheten (dager med $\geq 0,1$ mm nedbør) er temmelig høy i hele området, fra 220-240 dager/år i vest til >240 sentralt i området.

Generelt kan klimaet karakteriseres som nokså mildt og jevnt fuktig i de ytre strøkene (klart oseanisk), mens det er fuktigere og langt kaldere i de sentrale/østlige og høyere liggende områdene. Med tanke på biologisk mangfold, er den høye nedbørshyppigheten vest i området en viktig faktor. Det er gode klimatiske betingelser for rike og varierte samfunn av makrolav, framfor alt på trær (epifyttiske lavsamfunn), i dette området. Det er betydelig lokal variasjon i utformingen av slike lavsamfunn som følge av variasjonen i berggrunn, løsmasser, eksposisjon/lokalklima og andre lokale faktorer. Gunstig klima i vestlige fjordstrøk av undersøkelsesområdet er også en viktig forklaringsvariabel for det stedvise store innslaget av sørlige floraelement, framfor alt knyttet til vegetasjonstypen gråor-almeskog.

Naturgeografisk er området delt mellom tre regioner (Nordiska Ministerrådet 1977):

- Region 39b: Møre og Trøndelags kystskogsregion, underregion Fosen – Brønnøytypen (gjelder Velfjordområdet samt arealene på vestsiden av Vistenfjorden).
- Region 36a: Nordland, Troms og Lapplands høyfjellsregion, underregion Børgefjell og lavfjellsområdene i vestre Lappland (gjelder store deler av området).
- Region 34b: Bar- og fjellbjørke-skogsområdet nord for Dovre til Vest-Jämtland, underregion Rana-området (gjelder barskogsareal øst i området).

Berggrunn

Granitt dominerer berggrunnen i store arealer sentralt og vest i området. Et større område med glimmergneiser og glimmerskifre deler granittområdet og finnes øst i området. I sørøst er det et stort felt med kalksilikatgneiser- og skifre. Marmor (vesentlig kalkspatmarmor) finnes mange steder, som lange årer, ofte med liten bredde. Flere steder skaper marmorforekomstene velutviklede karstlandskaper med grotter i flere etasjer, marmorbruer, "rillelandskap" og underjordiske sjøer, først og fremst i Gåsvatn-Jordbrudalen området. Andre berggrunns-geologiske trekk som kan nevnes, er et større felt med gabbro og utramafiske bergarter mellom Okfjorden og Anddalen. Informasjon om berggrunn er hentet fra Gustavson (1981). Berggrunnen har stor variasjon på mindre skala og dette beskrives ikke nærmere her. Berggrunnen er en vesentlig og selvsagt forklaringsvariabel for biologisk mangfold i området. Områder med basiske/kalkrike bergarter gir opphav til en rik vegetasjon som har vært utslagsgivende for avgrensning av naturtypelokaliteter innenfor kalkskog, rikmyr og kalkrike områder i fjellet. Når det gjelder fjellområdene, er forekomst av rik, kalkpåvirket vegetasjon det eneste kriteriet som konsekvent har blitt anvendt i kartleggingen. Sammen med faktorer som klima og eksposisjon, er berggrunnen også en vesentlig forklaringsvariabel for forekomst av naturtypelokaliteter innen rik edellauvskog (gjelder fjordliene vest i området). Flere av de karplantefloristiske "godbitene" i området, er arter knyttet til tilgjengelig kalk. Lappmarihånd og rødlistearten marisko, som begge har flere vokseplasser i Gåsvatn-området, er to gode eksempler på slike arter.

Kvartærgeologi

Store deler av området har lite løsmasser, og trolig utgjør naken berggrunn nærmest helt uten løsmasser størst andel av totalarealet, ikke minst i fjellområdene. Også ellers er tynt eller usammenhengende løsmassedekke dominerende. I Sæterdalen finnes et større område med breelvavsetning. I et par områder finnes elve- og bekkeavsetninger av noen størrelse (Laksmarka/Børjedalen og Lomsdalen). For øvrig er morene vanligste jordart. Myrene i området er jevnt over små og grunne. Informasjon om løsmasser er hentet fra Thoresen (1990). Mektighet og kvalitet av løsmassedekke er en relevant variabel m.h.p. biologisk mangfold. I kystsonen vest i undersøkelsesområdet, ligger de klimatiske betingelsene til rette for boreal regnskog. Sparsomme og/eller for grove løsmasser fører likevel til at velutviklet boreal regnskog med tilhørende lavflora stort sett mangler (små lokaliteter er funnet tilknyttet fossefall et par steder). Vegetasjonstypen gråor-heggeskog ble registrert noen få steder under marin grense, på leirbanker og i raviner. For øvrig har området ikke vesentlige naturverdier som kan tilskrives kvartærgeologien.

3.2. Menneskelig påvirkning

Dette kapittelet gir en kort og generell gjennomgang av menneskelige aktiviteter som vesentlig virker inn på det biologiske mangfoldet i området.

En stor del av området ligger i alpin sone hvor den viktigste historiske bruken har vært som beiteområder for husdyr. Store sammenhengende fjellområder består av ur og bart berg. Slike arealer er uten stort produksjonspotensiale, men brukes som beiteområder til ekstensivt utmarksbeite for reinsdyr. Det kan for øvrig nevnes at reindrifta bruker hele utredningsområdet og omfatter en driftsenhet med 4-500 rein.

På øvrige arealer (mellomboreal og nordboreal sone) er dagens vegetasjon påvirket av til dels langvarig menneskelig påvirkning. Det har vært fast bosetning på 48 plasser innenfor utredningsområdet, inkludert fjellgårder (Fylkesmannen i Nordland og Nordland fylkeskommune 2003). Samme kilde nevner at det på det meste bodde over 500 mennesker innenfor den delen av utredningsområdet som ligger i Visten og Velfjorden.

En kort gjennomgang av menneskelig påvirkning (nedenfor alpin sone) som er relevant for å vurdere betingelsene for biologiske mangfold i området per 2003, er gitt under. Området beskrives i to delområder, som til dels skiller seg ganske betydelig fra hverandre i bruks-historie og -intensitet. Grovt sett kan en si at i øst er verdiene hovedsakelig knyttet til gamle, nokså lite påvirkede barskoger. I de vestlige fjordstrøkene er variasjonen større, med store biologiske verdier knyttet både til natur under fri utvikling og til kulturlandskapet.

3.2.1. Fjordstrøkene vest i undersøkelsesområdet

Området er sterkt påvirket av menneskelige aktiviteter langt tilbake i tid. Helt tilbake til 1600-tallet har disse områdene hatt tett bosetting. Bosettingen avtok kraftig og opphørte helt i store delområder for 30-40 år siden (se f.ø. Aarstrand (1974) angående fraflyttingen fra Velfjordområdet). Bruken av naturressursene var intens med omfattende hogst, beite og slått. Den ”urørte naturtilstanden” som observeres i dag er m.a.o. et suksjesjonsstadium fra et landskap som har vært intensivt utnyttet og opplagt har vært langt åpnere (figur 3).

Figur 3: Bygninger og innmark under ”fri utvikling” ved Kvitneset i Lislørja (venstre). Høyre: Almlia i Storfjorden. Ennå finnes litt åpent kulturlandskap, men yngre løvskog (gjenvoksningsfase) dominerer over det meste av arealet. Fotos: Arne Heggland.

All urskogsliknende skog må antas å ha forsvunnet fra disse fjordstrøkene for flere hundre år siden. Selv om gammelskogene ofte framviser et svakt til tydelig naturskogspreg i dag, mangler kontinuitet i dødt trevirke, og generelt finnes få svært grove bartrær. Grove og sterkt nedbrutte læger er elementer som stort sett mangler i landskapet. Løvskogsliene kjennetegnes som regel ved at skogen er nokså småvokst og med lite død ved - som følge av at skogen er i en suksesjonsfase. Spesielt grove løvtrær er sjeldent, men finnes lokalt. I de områdene der fraflytting har medført opphør i skogsdrift, betyr dette økt potensiale for regenerering av et variert biologisk mangfold i skog. I flere deler av området har det imidlertid blitt drevet et aktivt bestandsskogbruk med omfattende skogkultivering i perioden etter fraflyttingen. Av nyere inngrep i skogområdene, er hogstflater og granplantefelt de viktigste. Store hogstflater av nyere dato finnes særlig i sidedalene til Innervisten. En del arealer er tilplantet med gran (også fremmede granarter) og dette er særlig synlig på arealer med tidligere åpen kulturmark. De beste eksemplene på store granplantasjer finnes i Klavesmarka nord for Okfjorden og rundt plassen Lislørja. Med tanke på verdien for biologisk mangfold, er bestandsskogbruk uheldig.

Innplanting av fremmede treslag, slik det ble observert i fjordstøkene, må framheves som sterkt negativt. Flere steder spres disse treslagene ut fra ”moderbestandene” og vil på sikt kunne ekspandere ukontrollert dersom ikke tiltak settes i verk for å hindre dette. Dette vurderes som svært negativt, siden dette ikke bare er ekspansjon av enkeltarter men faktisk kan innebære et økosystemskifte.

Som tuntre på fraflyttede bosetninger, ble bl.a. platanlønn og ask observert. Sistnevnte er innplantet i Strompdalen, langt nord for den norske nordgrensa for arten. Platanlønn er en mellomeuropeisk lønneart som er en hissig konkurrent til våre stedegne edelløvtrær. Fra et modertre på tunet på Klavesmarka, var det spredd småplanter av arten i en vid radius. På Strompdalen (inne i barskogsreservatet) står en del kraftige lerketrær som utvilsomt vil kunne spre seg i nærmeste framtid. Nok en innført art som finnes ved Klavesmarka og på minst 3 andre plasser ved Storfjorden er parkslirekne (Often og Vange 1997). Ut fra de store krattene ved Klavesmarka er arten spredd noe ut i omkringliggende skog (Often og Vange 1997). Som en kuriositet kan også nevnes et ganske stort bestand av sverdlilje på Strompdalen. For alle disse forekomstene anbefales det sterkt at tiltak iverksettes så fort som mulig for å unngå ytterligere spredning og påfølgende trussel mot stedegent biologisk mangfold.

For kulturmarka, er mangel på skjøtsel et nøkkelord. Etter den massive fraflyttingen, ble store arealer med tidligere innmark liggende brakk. Rundt de fleste småbruk hvor innmarka ikke er plantet til med gran, finnes større eller mindre arealer med ødeeng. Gjenvoksningsgraden varierer mye og er naturlig nok lavest der det finnes ekstensivt husdyrbeite og (i mindre grad) naturlig høyt beitetrykk fra hjortedyr, samt på grunnlendte og magre kulturmarkstyper. Mange av beite-/slåttemarkene har tydeligvis vært gjødslet og har av den grunn ikke vært spesielt interessante m.h.p. biologisk mangfold selv da de ble holdt i hevd. For ugjødsla kulturmark som ligger brakk, er gjenvoksning i ferd med å ødelegge potensialet for et rikt biologisk mangfold. Prosessen kan muligens reverseres for noen områder, men dette krever rask innsats.

3.2.2. Skogsliene og dalfører øst i undersøkelsesområdet

I Grane og Vefsn kommuner bærer generelt arealene preg av langt mindre utnytting enn de vestlige, kystnære områdene. Både skogbruksaktiviteter og bruk av utmarka til beite og slått har vært tydelig mindre intensiv, bl.a. illustrert med at det her bare finnes noen få gamle gårdsbruk (Stavvassdalen og Skjørlegdagården). Naturen i disse områdene har derfor vært styrt av naturlige prosesser i større grad enn for utredningsområdets vestlige deler.

Skogområdene omkring Eiterådalen, Stavvassdalen, Svenningdalen og Gåsvatnet har blitt aktivt utnyttet som tømmerkilde i flere omganger. Bosetning langt tilbake i tid har ganske sikkert medført betydelig tømmeruttak. Uten at vi kjenner til detaljer i utnyttelsesgraden på 1600- og 1700 tallet, antar vi at hogstene på denne tiden stort sett var begrenset til skogene nede i hoveddalføret, og i liten grad påvirket områdene lenger unna og opp mot fjellet. Det er grunn til å anta at engelskbrukperioden på slutten av 1800-tallet innebar den første og største storskala gjennomhogsten. I denne perioden ble tømmerressursene i hele området sterkt utnyttet. Høy tetthet av stubber fra denne epoken samt generell mangel på "urskogsstrukturer" i det meste av området, vitner om høy utnyttelsesgrad.

Til forskjell fra en del andre naturskogsområder i Norge, der grove, sterkt nedbrutte læger finnes spredt, er det påfallende mangel på slike elementer i det aller meste av skogene i undersøkelsesområdet. Dette skyldes utvilsomt engelskbruket. Engelskbruket har tydelig medført gjennomgripende endringer og stor reduksjon i biologisk mangfold på landskapsnivå i hele Vefsn-dalføret. De fleste restområder med urskog eller urskogsnaer barskog må ha forsvunnet i denne epoken.

Neste store bølge av skogbruk i området kom med innføringen av det systematiske bestandsskogbruket som har fortsatt fram til i dag. Lite av arealet i utredningsområdet er berørt av slike hogster, i det grensene er trukket høyt i lisidene og dermed ekskluderer de store arealene med ungskog i Svenningdalen og Eiterådalen. Et par steder ble urskogsnaere restbestand dokumentert, men generelt er den gamle barskogen i denne delen av undersøkelsesområdet sterkt påvirket av de nevnte bølgene med storskala gjennomhogster. Med unntak av fjellbjørkeskog og gran/bjørkeskogsmosaikken, som er godt utviklet noen steder, finnes lite løvskog i denne delen av området.

Det finnes få områder med åpen kulturmark øst i området. Gjenvoksing har foregått her, som andre steder, men det er ikke tegn til at gjenvoksing i vesentlig grad har forringet viktige lokaliteter. Generelt har bosetningen i Vefsn og Granes del av utredningsområde vært svært begrenset. Kulturlandskapsbetinget biologisk mangfold er, og har trolig alltid vært, svært begrenset her, i motsetning til fjordstrøkene i Vevelstad og Brønnøy.

3.3. Naturtypelokaliter og naturtyper

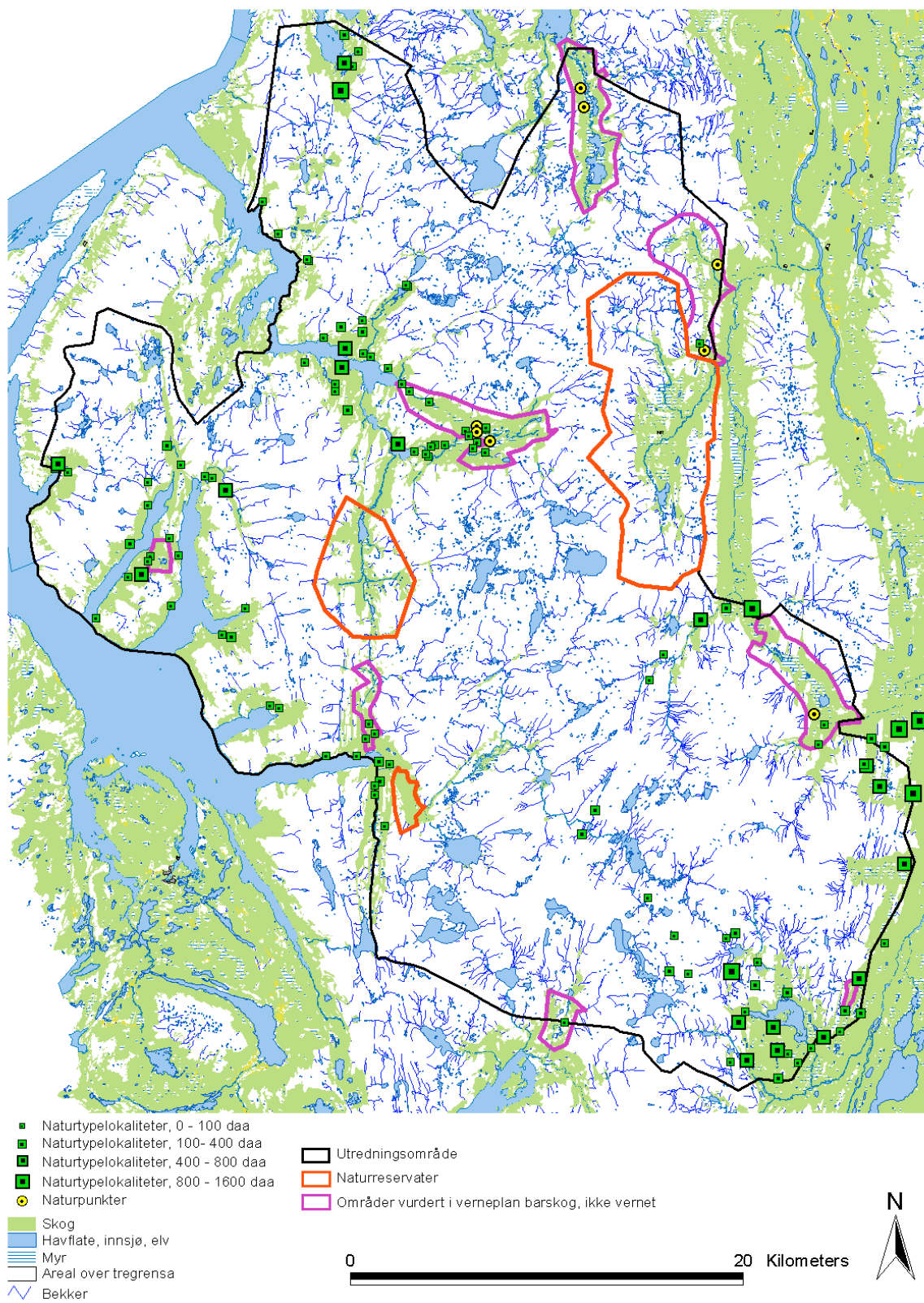
3.3.1. Antall- og arealstatistikk

Totalt har vi oversikt over 122 naturtypelokaliteter (flater) innenfor undersøkelsesområdet. På 114 lokaliteter er det gjennomført nytt feltarbeid (vesentlig nye registreringer, noen reinventeringer), mens 8 lokaliteter er hentet direkte fra andre kilder. I tillegg kommer 8 punktfestede forekomster av rødlistearter. Figur 4 viser områdenes fordeling på utredningsområdet.

De 122 lokalitetene (flatene) dekker et areal på 29.138 daa. Dette fordeler seg på ca 4.500 daa i Brønnøy (33 lokaliteter), 4.700 daa i Vevelstad (39 lokaliteter), 15.300 daa i Grane (39 lokaliteter) og 4.600 daa i Vefsn (11 lokaliteter). De punktfestede lokalitetene fordeler seg med 4 lokaliteter i Vefsn, 3 i Vevelstad og 1 i Grane kommuner. Gjennomsnittsstørrelsen for naturtypelokalitetene er 239 daa. Den store gjennomsnittsstørrelsen skyldes både naturgrunnlaget (lokaliteter ofte avgrenset på bakgrunn av større områder med rik berggrunn), påvirkningsgrad (store deler er lite påvirket av inngrep i nyere tid). Begge disse faktorene tilsier at det er naturlig å avgrense store enheter (se også kapittel 2.4). For mer detaljert informasjon vises til oversikt i vedlegg 1, til kap. 5 (faktaark), samt til naturbase overført til Fylkesmannen i Nordland.

I tillegg kommer 3 områder, til sammen 101.870 daa, som er vernet som barskogsreservater (se kap. 3.5). Ytterligere 8 områder, til sammen ca 57.000 daa, er vurdert i verneplan-sammenheng, men er ikke vernet per februar 2004. Deler av disse ble undersøkt under feltarbeidet sommeren 2003.

Figur 4: Geografisk plassering av naturtypelokaliteter, punktfestede forekomster av rødlistearter samt verneområder i undersøkelsesområdet for vern i Lomsdal-Visten, Nordland

3.3.2. Lokalitetsverdier

Av de 122 naturtypelokalitetene (flatene), er 19 (7.712 daa) vurdert som svært viktige (verdi A - ”nasjonalt viktig”), 58 lokaliteter (13.442 daa) som viktige (verdi B - ”regionalt viktig”) og 45 (7.983 daa) som lokalt viktig (verdi C). De 19 naturtypelokalitetene med høyest verdiklasse fordeler seg på følgende naturtyper (antall i parentes): Fossesprøytsoner (1), kalkrike områder i fjellet (3), naturbeitemark (1), skogsbeiter (1), bekkekløfter (1), kalkskog (6), rik edellauvskog (2), og urskog/gammelskog (4).

De 8 punktfestede rødlisteartene som ligger utenfor naturtypelokalitetene, er vurdert som regionalt viktige punktforekomster (verdi B).

3.3.3. Naturtyper

22 av de 56 naturtypene definert i DN-håndbok 13 ble funnet i utredningsområdet. Tabell 2 oppsummerer de registrerte naturtypene og deres antall. Naturtypen *kalkrike strandberg (G09)*, innenfor hovednaturtype *kyst og havstrand*, forekommer dessuten, men bare som liten del av en lokalitet klassifisert som *kalkskog*. Totalt er altså 23 av de 56 naturtypene definert i DN-håndbok 13, funnet i området. I tillegg kommer *Andre viktige forekomster*. Dette gjelder 2 lokaliteter under hver sin hovednaturtype (ferskvann/- våtmark og fjell). Dette er lokaliteter som ikke tilhører noen av de 56 naturtypene definert av DN-håndbok 13, men som allikevel ansees som biologisk interessante. De 8 punktfestede funnene av rødlistearter utenfor naturtypelokalitetene, gjelder skoglevende arter. Disse ni forekomstene er sortert under hovednaturtype *skog* og naturtype *Andre viktige forekomster*.

Kun én naturtype (den dominerende) er tilegnet for hver lokalitet. I det mange av naturtypene er store og preget av naturtypemosaikk, vil hverken fordelingen av antall og areal på ulike naturtyper gi noe eksakt bilde av naturtypenes reelle fordeling i utredningsområdet. Eksempelvis er mange små rikmyrer ”skjult” inne i andre naturtyper, og det er en flytende overgang mellom rik edellauvskog og kalkskog flere steder.

Tabell 2: Oppsummering av registrerte naturtyper i utredningsområde for vern i Lomsdal-Visten, deres antall og areal. NT kode viser til naturtypekoder definert i DN-håndbok 13.

Hovednaturtype	Naturtype	NT kode	Antall	Areal (daa)
Myr	Rikmyr	A05	5	1084
Fjell	Andre viktige forekomster	H01	1	75
Fjell	Kalkrike områder i fjellet	C01	16	4660
Kulturlandskap	Naturbeitemark	D04	3	126
Kulturlandskap	Skogsbeiter	D06	2	732
Kulturlandskap	Store gamle trær	D12	1	2
Ferskvann/ våtmark	Andre viktige forekomster	H01	1	68
Ferskvann/ våtmark	Deltaområder	E01	2	107
Ferskvann/ våtmark	Fossesprøytsoner	E05	3	61
Ferskvann/ våtmark	Mudderbanker	E02	1	25
Ferskvann/ våtmark	Rike kulturlandskapssjoer	E08	1	20
Skog	Bekkekløfter	F09	3	573
Skog	Bjørkeskog med høgstauder	F04	6	2672
Skog	Gammel lauvskog	F07	10	719
Skog	Gråor-heggeskog	F05	2	70
Skog	Kalkskog	F03	14	3042

Skog	Kystgranskog	F11	3	144
Skog	Rik edellauvskog	F01	13	2364
Skog	Rikere sumpskog	F06	1	22
Skog	Urskog/gammelskog	F08	29	11108
Havstrand/ kyst	Brakkvannsdeltaer	G07	2	191
Havstrand/ kyst	Brakkvannspoller	G08	1	814
Havstrand/ kyst	Strandeng og strandsump	G05	2	458

3.3.4. Utdypende om naturtyper

Både antalls- og arealmessig er materialet dominert av naturtypelokaliteter i skog (tabell 2). Fjell er nestvanligste hovednaturtype. Under gis en kort gjennomgang av naturtypene som ble dokumentert i undersøkelsen.

Rikmyr (A05)

Mange rikmyrer ble funnet i områder med kalk/baserik berggrunn, særlig velutviklet omkring Gåsvatnet. Mange av rikmyrene er svært små i arealutstrekning (>5 daa) og rikheten varierer mye. En heldekkende og konsekvent kartlegging av alle rikmyrer (også de små), ligger langt utenfor rammene til dette prosjektet. Utvalg av lokaliteter som kommer med som rikmyr, er derfor preget av en del skjønn og subjektivitet, i tillegg til at utvalget selvsagt gjenspeiler hvor feltinnsatsen har vært konsentrert. Karakteristiske karplanter på rike myrer i området er: bredmyrull, dvergjamne, engstarr, fjellfrøstjerne, gulsildre, gulstarr, jåblom, klubbstarr, loppestarr, svartstarr og svartopp, samt breiflangre, lappmarihånd, og stortveblad på de aller rikeste kalkmyrene. Artsinventaret varierer langs gradienter fra lavland til fjell og fra øst til vest og varierer derfor mellom rikmyrer ulike steder innenfor utredningsområdet. Eksempler på typiske arter med en sørvestlig utbredelse er engstarr og loppestarr. Bare 5 lokaliteter er kartlagt som rikmyrer, men ofte er arealer med rikmyr inkludert i større naturtypelokaliteter (under kalkskog og kalkrike områder i fjellet), og er dermed ”skjult” i materialet. Utredningsområdet har viktige verdier knyttet til rikmyrer.

Kalkrike områder i fjellet (C01)

Kalkrike områder i fjellet ble særlig dokumentert sørøst i undersøkelsesområdet, i fjellområdene fra Grunnvassdalen/Elgviddvatnet over Jordbrufjellet til Elgfjellet og Fatfjellet. Naturtypen finnes også andre steder, bl.a. i dal- og fjordstrøkene i vestre deler. Områdene er betinget av kalkrike bergarter, særlig marmor. Spesielt rasmarker, bekkekløfter og, på flatere mark, marmorårer gir opphav til verdifulle utforminger av disse lokalitetene. Lokalitetene kan være til dels svært artsrike, og inneholder en rekke typiske og karakteristiske arter: Bergstarr, bergveronika, brudespore, fjellbakkestjerne, fjellfiol, fjellfrøstjerne, fjellhvitkurle, fjelltistel, flekkmure, grønnburkne, gulsildre, reinrose, rynkevier, rødsildre, setermjelt, snøildre, snøsøte, svartstarr, taggbregne, m.fl. Det er en del variasjon i utforming av de ulike lokalitetene. I lavalpin sone forekommer både reinroseheier og bergveggssamfunn. I mellomalpin sone er fjellheier og snøleier best utviklet. Trolig kan disse lokalitetene også inneholde en del kravfulle og interessante marklevende sopp, og ihvertfall på én lokalitet ble flere slike arter påvist. Flere av planteforekomstene i disse relativt oseaniske fjellområdene har plantegeografisk interesse, bl.a. fordi mange forekomster utgjør vestlige utpostlokaliteter. Naturtypen er godt representert innenfor utredningsområdet og det knytter seg vesentlige naturverdier til kalkrike områder i fjellet.

Naturbeitemark (D04)

Før var det utvilsomt store arealer med velhevdete beitemarker og slåtteenger i fjordliene, men i takt med fraflyttingen har også disse gått tapt. De fleste gror igjen med høyvokste urter, gras og trær, men enkelte er også tilplantet med gran. Selv på de mer intakte lokalitetene, finnes ofte naturengplanter bare i kantsonene. Mange av engene på innmark i utredningsområdet bærer preg av å ha vært både pløyd og gjødslet tidligere og er gjennomgående artsfattige og med dominans av nitrogentolerante arter. Selv om mange enger nok i større eller mindre grad har vært gjødslet, viser Strompdal (1940) sine funn av kravfulle og lite gjødsetolerante arter som fjellmarinøkkel, høstmarinøkkel, dunhavre og bakkesøte, at det også må ha forekommet svært artsrike og biologisk verdifulle kulturbetingede engsamfunn i området. Noe mer generelt om tilstanden for kulturlandskapet vest i utredningsområdet finnes i kap. 3.2.1. Selv om mange åpne kulturmarker har vært undersøkt, har bare tre lokaliteter med åpne kulturlandskap blitt kartlagt som naturtypelokaliteter innenfor utredningsområdet. Alle er oppført som naturbeitemark, men ihvertfall to av dem har sannsynligvis tidligere vært slåttemarker. De gjenværende lokalitetene er av varierende kvalitet. I det minste er enga som ble funnet ved Almosen, i ytre deler av Visten, artsrik og her finnes også flere rødlistede beitemarkssopp. Samlet sett utgjør likevel ikke beitemarker og slåtteenger lenger noe biologisk sett viktig kvalitet ved utredningsområdet.

Skogsbeiter (D06)

2 lokaliteter er kartlagt som skogsbeiter. Den ene (Anddalsvågen) er stor, godt utformet og vurdert som svært viktig. Forekomsten på Bønnåa i Innervisten er mindre, men også denne godt utviklet og viktig. Intakte skogsbeiter med et verdifullt, kulturbetinget biologisk mangfold har blitt en regionalt meget sjelden naturtype, og det er overraskende å finne to lokaliteter innenfor utredningsområdet. Disse representerer samtidig ulike utforminger, der forekomsten i Anddalsvågen er dominert av frodig, noe varmekjær lauvskog, mens lokaliteten på Bønnåa er gjennomgående tørrere og magrere. På sistnevnte lokalitet ble det bl.a. funnet varmekjære skogsopp som blånende rørsopp *Gyrodon cyanescens* og enkelte kravfulle beitemarkssopp på små skogsenger (jordtunger *Geoglossum*, vokssopp *Hygrocybe* og rødskivesopp *Entoloma*).

Store gamle trær (D12)

Bare én lokalitet innen denne naturtype er registrert. Dette gjelder en gruppe med ganske store osper som står helt inntil hovedbygningen på det nedlagte bruket Sætra, øst for Lakselvatnet. I mange naturtyper innen kalkskog, rik edellauvskog og gammel lauvskog finnes enkelte grove løvtrær (særlig selje og osp, også alm) spredt som overstandere i gjenvoksende kulturlandskap. Slike trær er ofte viktig substrat for signal- og rødlistearter. I det gjenvoksnings mot skog ofte har kommet langt på slike lokaliteter, vurderes ikke slike trær som aktuelle objekter under naturtypen *Store gamle trær*. For øvrig finnes nok flere kandidater til lokaliteter under *Store gamle trær* som ikke er fanget opp av oss på grunn av vårt ekstensive registreringsopplegg.

Deltaområder (E01)

Ingen større ferskvannsdeltaer i finnes i utredningsområdet. Ingen av de to naturtypelokalitetene som har kommet med som *deltaområder* har blitt nøyere undersøkt, og de har blitt definert ut fra naturtypens antatte sjeldenhet. Områdene kan ha verdi som viltområder. Lokalitetsverdien til deltaområdene som ble dokumentert er usikker.

Deltaområder i ferskvann vurderes uansett ikke som en vesentlig naturtype i utredningsområdet.

Mudderbanker (E02)

Naturtypen er svakt utviklet i utredningsområde. Bare én mindre forekomst, i Visten, ble kartlagt. Vår registreringsinnsats har muligens ikke fanget opp alle lokaliteter innen naturtypen. Inntrykket er allikevel at mudderbanker i ferskvann ikke er en vesentlig naturtype m.h.p. biologisk mangfold i utredningsområdet.

Rike kulturlandskapssjøer (E03)

Det er lite potensiale for denne naturtypen i utredningsområdet. Kalk i grunnen og beliggenhet under marin grense er trolig en forutsetning for at naturtypen skal kunne forekomme i området. Bare én liten, avvikende forekomst (i Visten) ble påvist.

Fossesprøytsoner (E05)

Naturtypen er begrenset til arealer med stabil fossesprøyt/røyksone rundt frie vannfall som er tilstrekkelig høye og stabile. P.g.a. de spesifikke betingelsene som må være til stede, er naturtypen sjelden, og aktuelle kartleggingsobjekter ble bare funnet tre steder i utredningsområdet. Den ene ligger i et regulert vassdrag (Tettingdalsvassdraget) og har trolig redusert verdi p.g.a. redusert vannføring i elva. Fallforsen i Innervisten er ikke så stor, men vurderes likevel som svært viktig siden den er en utpostlokalitet for den rødlistede lavarten gullprikklav. Den siste lokaliteten ligger i Granåselva i Storbørja og er ganske stor (to fossefall med ganske omfattende fosseenger inntil). Antatt ganske ustabil vannføring gjør likevel at artsinventaret ikke er av de mest interessante. Både her og ved Fallforsen ble likevel en god del typiske lavarter funnet på grankvister påvirket av fosserøyk. Dette gjelder lungenever, skrubbenever og enkelte filtlav (*Pannariaceae*). Naturtypen kan ikke sies å være spesielt karakteristisk for Lomsdal-Visten, men omfatter flere verdifulle og fine enkeltlokaliteter.

Rik edellauvskog (F01)

Rik edellauvskog finnes i bratt terreng og oftest med kalk (marmor) i grunnen. Av edelløvtrær ble alm og hassel funnet. Vegetasjonstypisk er områdene klassifisert som gråor-almeskog og ofte finnes denne typen i mosaikk med høgstaude-bjørkeskog og lavurtskog. Bare på et fåtall lokaliteter er alm dominerende treslag. Lokaliteter med nokså lite alm er tatt med som naturtypelokaliteter under rik edelløvskog hvis feltsjiktet er frodig og preget av arter fra rik edelløvskog. Mengden alm er ofte en god indikasjon på lokalitetenes rikhet. Av karplanter som kjennetegner feltsjiktet i gråor-almeskoger i regionen, kan følgende varmekjære arter nevnes: *Bredflangre*, *junkerbregne*, *korsved*, *lodneperikum*, *myske*, *tysbast* og *vårerteknapp*. I tillegg er skogbingel funnet på én lokalitet, men denne er oppført som skogsbeite. For øvrig går et stort antall mer typiske arter for høgstaudeskoger og gråor-heggeskoger hyppig inn i disse edellauvskogene. Dette gjelder firblad, krattmjølke, linesle, myskegras, skogsvinerot, storklokke, strutseving, trollbær, trollurt og turt. I tillegg forekommer en god del marklevende sopp i disse løvskogene. Under vårt feltarbeid påviste vi bl.a. en god del kravfulle og dels rødlistede arter, særlig innenfor familiene vokssopp (*Hygrocybe*) og rødskivesopp (*Entoloma*). Edelløvskoger er nær sin norske nordgrense i distriktet, og alle forekomster ansees derfor som spesielt interessante. Dette er grunnen til at selv små lokaliteter er verdisatt høyt, som regionalt viktig (B). Flere nasjonalt viktige (A) lokaliteter ble funnet innen

naturtypen rik edellauvskog og denne naturtypen må, tross sin beskjeden arealdekning, karakteriseres som en svært viktig og karakteristisk kvalitet ved utredningsområdet.

Kalkskog (F03)

Kalkskog dekker inn skoglokaliteter der vegetasjonen er tydelig påvirket av kalkrike/basiske bergarter, men som ikke faller inn under ”rik edellauvskog”. Oftest er dette bjørkeskoger eller blandingsskoger av bjørk og gran. Vegetasjonstypen kalkbjørkeskog ble funnet på slike lokaliteter, men veksler ofte med høgstaueskog. Karakteristiske planter er: bakkesøte, bredflangre, brudespore, engmarihand, fjellfiol, fjellfrøstjerne, grønnkurle, gulsildre, gulstarr, hårstarr, nattfiol, rødflangre, skogmarihand, stortveblad, svarttopp og taggbregne. Trolig har disse områdene også et ganske rikt og interessant mangfold av marklevende sopp, men dette ble i liten grad undersøkt i bjørke- og granskogene (undersøkt på én lokalitet i Okfjorden, der et par kravfulle arter ble funnet). 13 naturtypelokaliteter, hvor av 6 svært viktige, ble funnet innen naturtypen kalkskog. Ved Gåsvatnet og i de østvendte liene NØ for Gåsvatnet er det flere spesielt viktige kalkskoger, hvorav den kanskje aller viktigste ligger rett utenfor utredningsområdet. Innenfor det undersøkte området er det store naturverdier knyttet til naturtypen. Kalkrike høgstaudebjørkeskoger har generelt blitt ført til naturtypen kalkskog, mens andre utforminger, samt arealer med fragmenter av kalkskog, har blitt ført til naturtypen bjørkeskog med høgstauder.

Bjørkeskog med høgstauder (F04)

Bjørkeskog med høgstauder er en vanlig vegetasjonstype innenfor utredningsområdet. Arealer med slik vegetasjon har ikke blitt kartlagt systematisk, men noen større lokaliteter med frodige og velutviklede bestand har kommet med som naturtypelokaliteter. Vegetasjonstypen forekommer temmelig vanlig innenfor lokaliteter som er klassifisert under urskog/gammelskog eller kalkskog. For skille mot kalkskog, se over.

Gråor-heggeskog (F05)

Bare to lokaliteter har blitt ført til naturtypen gråor-heggeskog. Imidlertid utgjør vegetasjonstypen gråor-heggeskog delarealer i flere naturtypelokaliteter. Oversikten over naturtypelokaliteter er altså gir altså et skjevt inntrykk av forekomsten av gråor-heggeskog i utredningsområdet. Små forekomster av gråor-heggeskog utgjør delområder på lokaliteter som er sortert under minst fire andre naturtyper (rik edelløvsskog, urskog/gammelskog, skogsbeiter og kalkskog). Forekomstene av gråor-heggeskog i området ligger ofte under marin grense, og de er uten unntak interessante ”småbiotoper” m.h.p. biologisk mangfold, bl.a. for knappenålslav og bladlaver. Gråor-heggeskog under fri utvikling produserer raskt store mengder dødt trevirke, og på denne måten dannes raskt mye substrat for en rekke vedlevende organismer og deres følgearter.

Rikere sumpskog (F06)

I likhet med gråor-heggeskog, finnes ofte rikere sumpskoger som små delområder på lokaliteter hvor andre vegetasjonstyper og naturtyper er i klar overvekt. Naturtypen er derfor underestimert i statistikken, men utgjør reelt sett små arealer. Forekomster av rikere sumpskog er uten unntak interessante m.h.p. biologisk mangfold.

Gammel lauvskog (F08)

I denne sammenheng tenkes på arealer som domineres, i det minste har høyt innslag av, andre boreale løvtrær enn bjørk. Osp, selje, rogn og gråor er altså viktige komponenter. Generelt medfører rikere berggrunnen og store tredimensjoner økt verdi for biologisk mangfold på slike lokaliteter. Rike lobarion-samfunn (se 3.4.3. for ytterligere informasjon) ble ofte observert på slike lokaliteter, da særlig på stammen av osp, rogn og selje. Flere av lokalitetene inneholder mindre arealer med kalkskog. Det er viktige naturverdier knyttet til lokaliteter i utredningsområdet klassifisert som gammel lauvskog.

Urskog/gammelskog (F08):

Opptrer ofte som mosaikk eller kombinasjon med andre naturtyper som kalkskog, bekkekløfter og bjørkeskog med høgstauder. Hele 29 lokaliteter er ført til urskog/-gammelskog, hvor av 4 svært viktige. De største og best utviklede gamle barskogene i området finnes i øst. Bare i dette området ble gamle naturskoger med urskogspreget funnet, selv her kun fragmentarisk. I fjordstrøkene vest i området er barskogene jevnere og hardere påvirket av skogbruk. En del eldre skog finnes riktig nok, men vi har ikke vurdert det som fornuftig å avgrense all mer eller mindre naturlig forynget barskog her som naturtype-lokaliteter. Karakteristisk for de fleste gamle barskoger i utredningsområdet, særlig på lokalklimatisk fuktige steder, er til dels store forekomster av gubbeskjegg og andre lyse skjeggglaver. Av sopp ble en rekke signalarter for gammel granskog funnet, der i blant et knippe rødlistearter (se kap 3.4.5.). Som konklusjon, er det betydelige verdier knyttet til naturtypen urskog/gammelskog i området, særlig i østlige deler. Dette gjelder både som enkeltlokaliteter, men ikke minst også i egenskap av å være store, sammenhengende naturskogsområder.

Bekkekløfter (F09)

I tillegg til de tre lokalitetene som er sortert under *bekkekløfter*, forekommer naturtypen som en viktig komponent på ytterligere 5 lokaliteter hvor urskog/gammelskog er valgt som naturtype. Bekkekløftene i området er til dels svært dramatiske og skaper lokalklimatiske forhold som legger grunnlaget for noen av de mest lavrike miljøene som ble dokumentert i prosjektet. På et par av lokalitetene gir gode fuktighetsforhold, sammen med framspring av kalkrikt sigevann, rik karplanteflora. Selv om selve bekkekløftene dekker en liten arealandel av utredningsområdet, er det riktig å betrakte naturtypen bekkekløfter som en viktig naturtype m.h.p. biologisk mangfold i utredningsområdet.

Kystgranskog (F11)

I Brønnøy kommune finnes en rekke svært viktige forekomster av kystgranskog på sørsiden av Velfjorden. Innenfor utredningsområdet har derimot bare små arealer potensiale for denne naturtypen. Årsaken ligger antagelig i lokalklimatiske forhold (lite og grove løsmasser, tørre vinder, se også kapittel 3.1). Muligens har det tidligere vært noen flere kystgranskoger i området, men slike lokaliteter kan ha gått tapt i forbindelse med flatehogster. Dette gjelder bl.a. arealer på tykkere løsmasser langs nedre del av Sæterdalen og ved Breidvasselas utløp i Lomselva. Aktuelle lokaliteter for kystregnskog i utredningsområdet ble undersøkt, men bare 3 små og svakt utformede lokaliteter, alle i skogområdene øst for Inner Visten, ble kartlagt. Selv om de var små og svakt utformet, ble alle disse verdisatt nokså høyt, som regionalt viktige. Kystgranskogene i området inneholdt typiske arter som groplav, skrubbenever, vrenge-arter og skorpelaven *Gyalecta friesii*, men stort sett i sparsomme mengder. På gran ble

lungenever-samfunnet bare funnet helt sporadisk og med et utarmet mangfold sammenlignet med typiske, godt utviklede regnskogsmiljøer. Resultatene fra kartleggingen bekrefter det svake potensialet for kystgranskog i undersøkelsesområdet.

Strandeng og strandsump (G05)

Små arealer finnes spredt langs fjordarmene, men gjennomgående er naturtypen svakt utviklet. Et større areal i Sørfjorden er verdt å trekke fram.

Brakkvannsdeltaer (G07)

Det finnes flere deltaer i fjordene, men de fleste har lite areal og grovt substrat. To områder (ved Børjora og Austerfjorden) har blitt kartlagt som naturtypelokaliteter.

Brakkvannspoller (G08)

Lakselvvatnet i Visten utgjør et noe særpreget brakkvannsmiljø og er kartlagt under naturtypen brakkvannspoller. For øvrig er potensialet for denne naturtypen lite til stede.

3.4. Artsmangfold

Alle referanser til rødlistede arter, viser til siste utgave av rødlista (Direktoratet for Naturforvaltning 1999c). Oversikt over rødlistekategorier er gjengitt i vedlegg 2.

3.4.1. Vegetasjon

Karplantefloraen i utredningsområdet er samlet sett rik og variert. Årsaken er flere. Området er stort, samtidig som det har betydelige klimatiske og berggrunnsgeologiske forskjeller. Fjordstrøkene gir gunstige betingelser for varmekjære, sørlige arter, samt i noen grad også kystbundne, vestlige arter. I fjellet gir lokale forekomster av kalkrik berggrunn grunnlag for et stort mangfold av fjellplanter.

Vestlig element

Det vestlige, oseaniske elementet i floraen er bare svakt utviklet sammenlignet med hva som forekommer på ytterkysten. En del suboseaniske arter som bjønnekam og rome opptrer derimot ganske vanlig. Også mer sørlige og kystbundne arter forekommer spredt i lavlandet, eksempel på slike er kystmyrklegg, engstarr og loppestarr. Samlet sett er det vestlige elementet likevel ikke noe markert, typisk trekk for floraen i området.

Sørlig element

De varmekjære artene er ikke så mange eller dominerende, men de utgjør likevel et karakteristisk og viktig innslag i floraen. Også disse opptrer i hovedsak i fjordstrøkene, og enkelte skoglevende arter som junkerbregne (figur 5), trollhegg og skogbingel er på eller nær sin nordgrense i utredningsområdet. Trollhegg er funnet i Inner Visten, mens en stor forekomst av skogbingel ble funnet i Anddalen, på gabbro. Også flere myr- og sumpplanter er nær sin nordgrense i området. Dette gjelder bla myrkråkefot, kvitmyrak og brunmyrak som Strompdal (1940) fant i Lomsdalen. Brunmyrak er også funnet i Laksmarkdalen (Korsmo m.

fl. 1993). Andre arter, som myske, lodneperikum, prikkperikum, lerkespore og breiflangre går til nordre deler av Nordland.

Østlig element

Nærheten til kysten med mye nedbør, relativt milde vintre og kjølige somre, gjør at østlige trekk i floraen naturlig er svake. Riktignok har en god del fjellplanter vestlige utpostlokaliteter i området. Dette kan skyldes både topografi og geologi og ikke nødvendigvis klimatiske forhold. De svakt østlige artene som er påvist, er heller ikke i særlig grad knyttet til de østligste skogområdene, antagelig fordi disse er høytliggende og trolig nokså humide. Istedet er de i første rekke påvist i lavereliggende dalfører i indre fjordstrøk. Stromdal (1940) fant noe østlige arter som høstmarinøkkel, nubbestarr, kongsspir og myskemaure i Storbørja (særlig Lomsdalen). Enda svakere østlige arter som sivblom, gran, marigras og tyrihjelmsopptrer derimot vesentlig mer utbredt i utredningsområdet.

Nordlig element/fjellplanter

Bortsett fra ubikvistene (de vidt utbredte artene) utgjør nok fjellplantene det mest artsrike floraelementet. Vanlige, lite kravfulle fjellplanter som museøre, aksfrytle og trefingerurt forekommer trolig spredt til vanlige over store deler av fjellområdene. Også en god del svakt til klart kalkkrevende arter er ganske utbredt, men da hovedsaklig begrenset til områder med kalkstein, marmor eller andre "gode" bergarter. Dette gjelder f.eks. svartstarr, rynkevier, reinrose, fleckmure, fjellsmelle, bergveronika, fjellbakkestjerne, rundbelg, fjellkvitkurle, bekkesildre, knoppsildre, snøsøte, trillingsiv, bergstarr og blankstarr. I tillegg er det funnet flere relativt sjeldne og kravfulle fjellplanter i området. Dette gjelder særlig rundt og innenfor Velfjorden, som følge av Strompdal (1940) sine grundige studier, men det er grunn til å anta at tilsvarende undersøkelser også burde avdekke flere slike arter både rundt Visten og i fjelltraktene som drenerer mot Vefsna-vassdraget. Eksempel på slike mer sjeldne arter som Strompdal (1940) påviste er dvergsnelle, bergrublom, finmarkssiv, polarvier, fjellkurle, snørarve, fjellkattfot, lappøyentrøst, blåmjelt, reinmjelt, hodestarr, grannarve og nålearve.

Rødlistede plantearter

Én rødlistet karplanteart (marisko i kategori hensynskrevende, DC) er påvist i utredningsområdet. Marisko er funnet fire steder. To av lokalitetene er nyregistrert i 2003, mens informasjon om de to andre er hentet fra litteratur (Lie 2002). Alle lokalitetene ligger sørøst i området, i nærheten av Gåsvatnet.

Noen andre interessante plantefunn

Av uvanlige til ganske sjeldne arter funnet i fjellområdene kan nevnes grannarve *Minuartia stricta* (på Grønfjellet i Grane), skåresildre *Saxifraga adscendens* (Jordbrudalen i Grane), skavgras *Equisetum hyemale* (7 steder, både øst og vest i utredningsområdet. Se figur 5), grannsildre *Saxifraga tenuis* (to steder) og bekkesildre *Saxifraga rivularis* (Grønaksli i Grane, nord for Grunnvatnet i Grane). Fjellpestrot *Petasites frigidus* ble funnet på to lokaliteter (Gåsvatnet i Grane og Ropardalen i Vevelstad), og på begge stedene ble den arten funnet i kalkpåvirket sumpskog. Fjellpestrot er sjelden så langt vest som Vevelstad.

Lappmarihånd *Dactylorhiza lapponica* ble funnet i kalkskog sørøst i området (utenfor utredningsområdet). Dette gjelder en stor forekomst (>150 individer) i en svært velutviklet

kalkgranskog med meget rik karplanteflora. Arten ble også funnet på ytterligere én lokalitet (noen få individer), men sistnevnte forekomst ble ikke figurert ut som naturtypelokalitet.

Nordøst for Grønaksla i Grane ble det i frodig bekkekant i gammel kalkgranskog funnet noen få individer av storrap *Poa remota*.

En stor forekomst av skogbingel (figur 6) ble funnet i skogliene nord og øst for Anddalsvågen. Arten vokser på næringsrik jord, helst i løvskog eller rik barskog og ble her funnet i åpen, beitet løvskog på gabbro. Skogbingel har tyngdepunktet i sin norske utbredelse i sør/sørøst og vest. Helgelandskysten ligger mye lengre nord enn artens utredelsesområde i våre naboland. Skogbingel har sin norske nordgrense på Nesna, 75 km nord for vårt funnstedet. Strompdal (1940) nevner arten (på kalk) fra Hegge, på fastlandssida av Velfjorden.

Figur 5: Skavgras (venstre) ble funnet på 7 lokaliteter innen utredningsområdet. Junkerbregne (høyre) er en karakteristisk art i gråor-almeskoger. Fotos: Arne Heggland.

3.4.2. Interessante artsfunn, moser lav og sopp

Informasjon om 455 funn av rødlistearter og andre, mer eller mindre interessante, arter¹ er systematisert i kartleggingen. Tabell 3 oppsummerer disse funnene. Den videre gjennomgangen er inndelt i moser, lav og sopp. Rødlisteartene og øvrige arter er behandlet hver for seg.

¹ Betegnelsen "Andre interessante arter" henviser til rødlistearter og andre interessante artsfunn fra alle andre organismegrupper enn karplanter/karsporeplanter og vilt. Disse artene sorteres under "andre arter" i databasen som er brukt for systematisering av naturinformasjon i prosjektet.

Tabell 3: Oversikt over rødlistearter og andre interessante arter av lav, moser og sopp funnet i utredningsområdet for vern i Lomsdal-Visten i Vevelstad, Brønnøy, Grane og Vefsn kommuner, Nordland, under feltarbeid i 2003.

Norsk navn	Vitenskapelig navn	Gruppe	Rødliste-status	Antall lokaliteter
Gubbeskjegg	<i>Alectoria sarmentosa</i>	Busk- og bladlav	-	5
Groplav	<i>Cavernularia hultenii</i>	Busk- og bladlav	-	8
Puteglye	<i>Collema fasciculare</i>	Busk- og bladlav	-	7
Skjellglye	<i>Collema flaccidum</i>	Busk- og bladlav	-	4
Brun blæreglye	<i>Collema nigrescens</i>	Busk- og bladlav	-	2
Stiftglye	<i>Collema subflaccidum</i>	Busk- og bladlav	-	3
Ospeblæreglye	<i>Collema subnigrescens</i>	Busk- og bladlav	-	2
Vanlig blåfiltlav	<i>Degelia plumbea</i>	Busk- og bladlav	-	29
Skorpefiltlav	<i>Fuscopannaria ignobilis</i>	Busk- og bladlav	DC	6
Randkvistlav	<i>Hypogymnia vittata</i>	Busk- og bladlav	-	1
Flishinnelav	<i>Leptogium lichenoides</i>	Busk- og bladlav	-	1
Filthinnelav	<i>Leptogium saturninum</i>	Busk- og bladlav	-	4
Sølvnever	<i>Lobaria amplissima</i>	Busk- og bladlav	-	15
Lungenever	<i>Lobaria pulmonaria</i>	Busk- og bladlav	-	34
Skrubbenever	<i>Lobaria scrobiculata</i>	Busk- og bladlav	-	40
Glattvrenge	<i>Nephroma bellum</i>	Busk- og bladlav	-	10
Kystvrenge	<i>Nephroma laevigatum</i>	Busk- og bladlav	-	7
Grynvrenge	<i>Nephroma parile</i>	Busk- og bladlav	-	11
Lodnevrenge	<i>Nephroma resupinatum</i>	Busk- og bladlav	-	3
Grynfiltlav	<i>Pannaria conoplea</i>	Busk- og bladlav	-	7
Kystfiltlav	<i>Pannaria rubiginosa</i>	Busk- og bladlav	-	10
Dvergfiltlav	<i>Parmeliella parvula</i>	Busk- og bladlav	-	1
Stiftfiltlav	<i>Parmeliella triptophylla</i>	Busk- og bladlav	-	21
Kystårenever	<i>Peltigera collina</i>	Busk- og bladlav	-	22
Skrukkelav	<i>Platismatia norvegica</i>	Busk- og bladlav	-	11
Gullprikklav	<i>Pseudocyphellaria crocata</i>	Busk- og bladlav	V	1
Krokodillemose	<i>Conocephalum conicum</i>	Levermoser	-	1
Rødhodenål	<i>Calicium salicinum</i>	Skorpelav	-	1
Langnål	<i>Chaenotheca gracillima</i>	Skorpelav	-	11
Taiganål	<i>Chaenotheca laevigata</i>	Skorpelav	-	2
Skyggenål	<i>Chaenotheca stemonea</i>	Skorpelav	-	1
Sukkernål	<i>Chaenotheca subroscida</i>	Skorpelav	-	3
-	<i>Gyalecta friesii</i>	Skorpelav	-	3
Brun hvitkjuke	<i>Antrodia albobrunnea</i>	Sopp	DC	1
Grankvitkjuke	<i>Antrodia heteromorpha</i>	Sopp	-	6
Piggbroddsopp	<i>Asterodon ferruginosus</i>	Sopp	-	1
Ospekjuke	<i>Ceriporiopsis aneirina</i>	Sopp	DC	1
Fiolet greinkøllesopp	<i>Clavaria zollingeri</i>	Sopp	V	1
Blektuppet småkøllesopp	<i>Clavulinopsis luteoalba</i>	Sopp	-	1
Vasskjuke	<i>Climacocystis borealis</i>	Sopp	-	3
Mørkfiolet slørsopp	<i>Cortinarius violaceus</i>	Sopp	-	1
Galleslørsopp	<i>Cortinarius infractus</i>	Sopp	-	1
svart trompetsopp	<i>Craterellus cornucopioides</i>	Sopp	-	1
Duftskinn	<i>Cystostereum murrarii</i>	Sopp	DC	14
Grå dufttrødsdivesopp	<i>Entoloma ameides*</i>	Sopp	R	2
-	<i>Entoloma caesiocinctum</i>	Sopp	DC	10
-	<i>Entoloma carneogriseum</i>	Sopp	R	1
Svartblå rødskivesopp	<i>Entoloma chalybaeum</i>	Sopp	-	1

Ravnerødskivesopp	<i>Entoloma corvinum</i>	Sopp	DC	1
-	<i>Entoloma dichroum</i>	Sopp	V	1
Bronserødskivesopp	<i>Entoloma formosum</i>	Sopp	R	4
-	<i>Entoloma longistriatum</i>	Sopp	-	1
Tjærerødskivesopp	<i>Entoloma poliopus</i>	Sopp	-	9
-	<i>Entoloma pratulense</i>	Sopp	R	1
-	<i>Entoloma queletii</i>	Sopp	-	2
Beiterødskivesopp	<i>Entoloma sericeum</i>	Sopp	-	4
Silkerødskivesopp	<i>Entoloma sericellum</i>	Sopp	-	1
Mørktannet rødskivesopp	<i>Entoloma serrulatum</i>	Sopp	-	3
-	<i>Entoloma weholtii*</i>	Sopp	E	1
-	<i>Geoglossum alpinum</i>	Sopp	R	1
Sleip jordtunge	<i>Geoglossum glutinosum</i>	Sopp	DC	1
Trolljordtunge	<i>Geoglossum simile</i>	Sopp	DC	1
Skorpepiggsopp	<i>Gloiodon strigosus</i>	Sopp	DC	1
Blånende rørsopp	<i>Gyrodon cyanescens</i>	Sopp	-	3
Kantarellvokssopp	<i>Hygrocybe cantharellus</i>	Sopp	-	5
Skjør vokssopp	<i>Hygrocybe ceracea</i>	Sopp	-	2
Gul vokssopp	<i>Hygrocybe chlorophana</i>	Sopp	-	4
Mønjevokssopp	<i>Hygrocybe coccinea</i>	Sopp	-	3
Kjeglevokssopp	<i>Hygrocybe conica</i>	Sopp	-	5
Rødnende lutvokssopp	<i>Hygrocybe ingrata</i>	Sopp	V	1
Liten vokssopp	<i>Hygrocybe insipida</i>	Sopp	-	1
Grå vokssopp	<i>Hygrocybe irrigata</i>	Sopp	-	2
Liten mønjevokssopp	<i>Hygrocybe miniata*</i>	Sopp	-	3
Bitter vokssopp	<i>Hygrocybe mucronella</i>	Sopp	DC	2
Lutvokssopp	<i>Hygrocybe nitrata</i>	Sopp	-	2
Spissvokssopp	<i>Hygrocybe persistens</i>	Sopp	DC	3
Svartdugget vokssopp	<i>Hygrocybe phaeococcinea</i>	Sopp	DC	2
Éngvokssopp	<i>Hygrocybe pratensis</i>	Sopp	-	1
Grønn vokssopp	<i>Hygrocybe psittacina</i>	Sopp	-	1
Rødskivevokssopp	<i>Hygrocybe quieta</i>	Sopp	DC	6
Honningvokssopp	<i>Hygrocybe reidii</i>	Sopp	-	6
Krittovokssopp	<i>Hygrocybe virginea var. virginea</i>	Sopp	-	1
Svovelriske	<i>Lactarius scrobiculatus</i>	Sopp	-	1
Vedalgekølle	<i>Multiclavula mucida</i>	Sopp	R	2
Elfenbenshette	<i>Mycena flavaalba</i>	Sopp	-	1
Granstokkjuke	<i>Phellinus chrysoloma</i>	Sopp	-	13
Svartsonekjuke	<i>Phellinus nigrolimitatus</i>	Sopp	DC	26
Gammelgranskål	<i>Pseudographis pinicola</i>	Sopp	DC	4
Mørknende korallsopp	<i>Ramaria testaceoflava</i>	Sopp	-	1
-	<i>Skeletocutis lenis</i>	Sopp	-	2
Sibirkjuke	<i>Skeletocutis odora</i>	Sopp	V	1
Traktgelesopp	<i>Tremiscus helvelloides</i>	Sopp	DC	1
Praktbarksopp	<i>Veluticeps abietina</i>	Sopp	-	4

*- funnene er beheftet med litt usikkerhet (cf).

3.4.3. Lav

Lav deles inn i to hovedgrupper etter utseende; (i) busk- og bladlav, som er relativt store lav, og (ii) skorpelav, som stort sett ser ut små flak og rusk som kan være vanskelig å skrape av steiner og trestammer. Mens det er kjent rundt 400 arter busk- og bladlav i Norge, er antallet

skorpelav betydelig større - minst 1400 arter. På tross av at mange skorpelav er sjeldne, har et sterkt spesialisert levevis og/eller er i tilbakegang, har de enda ikke blitt vurdert for noen rødliste i Norge. I våre naboland utgjør de derimot en vesentlig del av rødlistene, og en rekke arter burde uten tvil også hatt en lignende status her til lands. Blant skorpelavene inngår også knappenålslav, en gruppe med en lang rekke krevende arter og gode signalarter. Vi registrerte primært epifyttiske (trelevende) lav.

Blad-og busklav

På middelaldrende og eldre trær forekommer de normale fattigbarksamfunnene, som kvistlavsamfunnet. Også noe strylav ble funnet, men dette samfunnet *Usneion* var ikke spesielt godt utviklet. F.eks. ble hverken trådragg *Ramalina thrausta*, huldrestry *Usnea longissima* eller flokestry *Usnea chaetophora* påvist, alle arter som er kjent fra sørsiden av Velfjorden.

En fuktighetskrevende utforming av kvistlav-samfunnet, som opptrer spesielt velutviklet i humide granskoger og kystgranskoger, ble funnet svakt utviklet i fjordstrøkene. Karakteristisk for denne utformingen var spredt innslag av groplav *Cavernularia hultenii* og skrukkelav *Platismatia norvegica*.

Lungenever-samfunnet *Lobarion* forekommer spredt til vanlig i fjordliene og opptrer stedvis i ganske store mengder. Særlig gjelder dette i fuktige og frodige (kalk)løvskog, gjerne med mye selje og rogn. Lokalklima og substrattilgjengelighet avgjør rikheten og artssammensetningen av *lobarions*samfunnene, og derfor finnes det store variasjoner over korte avstander. På de rikeste lokalitetene, som kalk-løvskogene i Inner Visten, finnes flere hundre trær hvor store deler av stammen er bevoskt med *lobarion*-arter. Foruten lungenever *Lobaria pulmonaria*, forekommer skrubbenever *Lobaria scrobiculata*, vanlig blåfiltlav *Degelia plumbea*, grynvrøge *Nephroma parile* og grynfiltlav *Pannaria conoplea* vanlig. Også sølvnever *Lobaria amplissima*, puteglye *Collema fasciculare*, kystvrøge *Nephroma laevigatum*, kystfiltlav *Pannaria rubiginosa* og kystårenever *Peltigera collina* forekommer spredt. Flere av *lobarion*-artene må betraktes som trivialarter på Helgelandskysten. Arter som sølvnever og puteglye må karakteriseres som gode signalarter i området. I de noe tørrere og mer høytliggende skogene på østsiden av fjellet opptrer bare lungenever, skrubbenever og enkelte vrøge-arter. For bilder av et par arter i lungenever-samfunnet; se figur 6.

På grantrær ble dette samfunnet i liten grad påvist, men unntak av i et par fosserøyksoner og spesielt fuktige kløfter. Samfunnet er, i området, generelt mer utarmet på gran enn på løvtrær og består i første rekke av lungenever og skrubbenever, selv om også flere filtlav, inkludert dvergfiltlav *Parmeliella parvula*, og vrøge-arter ble funnet. Sammenlignet med sørsiden av Velfjorden, der flere kravfulle og rødlistede arter som kastanjelav *Fuscopannaria sampaiana*, narreglye *Steurolemma omphalaroides*, fossenever *Lobaria hallii* og granfiltlav *Fuscopannaria ahlneri* er påvist, kan dette elementet likevel ikke sies å være spesielt godt utviklet eller viktig i en regional sammenheng.

Figur 6: Lobarionsamfunn på stammen av rikbarkstrær. Venstre: Store rosetter med sølvnever, samt vanlig blåfiltlav, lungenever m.fl. Høyre: Vanlig blåfiltlav på stammen av rogn. Fotos: Arne Heggland.

Skorpelav

Skorpelav ble i ufullstendig grad undersøkt, men enkelte grupper og arter ble det søkt aktivt etter. Dette gjaldt spesielt knappenålslav-samfunnet *Calicion* og gammelgranlav-samfunnet. Ingen av samfunnene er spesielt godt utviklet, og gammelgranlav-samfunnet ser i stor grad ut til å mangle innenfor området. Av knappenålslav ble det derimot påvist enkelte sjeldne og kravfulle arter, hvorav 4 vurderes som aktuelle rødlistekandidater når gruppen blir vurdert for rødlistene. I tillegg ble det funnet en del signalarter av knappenålslav. Langnål ser ut til å opptre spredt på gadd av både gran og lauvtrær, og både skyggenål, sukkernål og rødhodenål ble funnet sparsomt på østsiden av fjellene. Det ble gjort to funn av den sjeldne og kravfulle taiganåla *Chaenotheca laevigata*, i gammel granskog øst i området (Eiterådalen, Sætertjønna).

Rødlistede lav

To rødlistede arter ble funnet, hvorav én hensynskrevende (skorpefiltlav *Fuscopannaria ignobilis*) og én sårbar (gullprikkjav *Pseudocyphellaria crocata*). Skorpefiltlav ble funnet på stammen av rikbarkstrær (særlig osp) i fuktige skogsmiljøer på 6 ulike steder, hvorav 5 er naturtypelokaliteter. Gullprikkjav ble påvist sparsomt på grankvister i fosserøksone til Fallforsen langs Seterelva i Visten. Arten krever høy luftfuktighet og er en typisk art i kystregnskoger. Dette er ny nordgrense på Helgelandskysten for arten og nærmeste lokaliteter ligger ved Hommelstø i Brønnøy, i tillegg er den mot nordøst kjent fra én lokalitet i Hemnes.

Skorpelav er enda ikke vurdert for noen rødliste, men enkelte av de registrerte artene er aktuelle på ei framtidig slik liste. Dette gjelder ikke minst taiganål *Chaenotheca laevigata* som f.eks. er rødlistet som sårbar i Sverige, og *Gyalecta friesii* som også har samme status i

Sverige. Sistnevnte art har et borealt suboseanisk utbredelsesmønster og vokser skyggefullt på fuktig humus, særlig ved basis av gamle grantrær. Arten ble funnet sparsomt i fjordstrøkene.

3.4.4. Moser

Artsmangfoldet av moser er generelt dårlig kjent innenfor utredningsområdet. I sørvestre deler– Velfjorden – ble det samlet inn en del moser på første halvdel av 1900-tallet av Strompdal-brødrene (Tommy Prestø pers. medd.). Profesjonelle fagfolk ser derimot ikke ut til å ha besøkt området. Fraværet av større, systematiske moseundersøkelser er for øvrig noe som gjelder store deler av søndre halvdel av Nordland. Dette gjør det generelt vanskelig å vurdere potensialet for sjeldne og interessante mosefunn innenfor de ulike naturtypene her.

Under vårt eget feltarbeid undersøkte vi i begrenset grad moser, men lette bl.a. en del etter kravfulle og rødlistede arter på råteved og rike bergveggsmiljøer. Vi fant ingen spesielle arter, men kan ikke utelukke at interessante miljøer for moser finnes i eldre, rike skogsmiljøer i lavlandet. Også fjellstrøkene, spesielt områder med kalkrik berggrunn, men også i noen grad de mest oseaniske fjellpartiene, har et potensiale for interessante mosemiljøer. Dette er ikke nærmere undersøkt, og mosefloraen i fjellstrøkene i Midt-Norge er generelt svært dårlig kjent (Tommy Prestø pers. medd.). Trolig har de to nevnte miljøene størst potensiale for verdifulle moseforekomster innen utredningsområdet, men det kan ikke utelukkes at også andre naturtyper inneholder kvaliteter knyttet til denne organismegruppa.

3.4.5. Sopp

Mykhoriza-sopp

Vanlige arter som danner sopprot (*Mykhoriza*) i skog med vanlige boreale treslag (bjørk, gran, furu) ble funnet utbredt i området. Eksempel på slike er ulike rørsopper (skrubber *Leccinum*, steinsopp *Boletus*, smørsopp *Suillus luteus* og kusopp *Suillus* ssp.), kremler, vanlig sleipsopp *Gomphidius glutinosus*, *Russula*, risiker *Lactarius* (som skjegggriske *L. torminosus*, granmatriske *L. deterrimus* og furumatriske *L. deliciosus*), pluggsopper (vanlig pluggsopp *Paxillus involutus*, orepluggsopp *P. filamentosus*), kantarell *Cantharellus cibarius* og lyse piggsopper *Hydnum* (bleik og rødgul piggsopp). Av noe mer uvanlige og dels kravfulle arter kan nevnes en del svovelriske *Lactarius scrobiculatus*, et par funn av fiolett svovelriske *L. repraesentatus*, lerkessopp *Suillus grevillei* (under plantet lerk på Bønnåa), hvit fluesopp *Amanita virosa*, gulbrun vokssopp *Hygrophorus discoides*, rødflekket vokssopp *H. erubescens* og sotvokssopp *H. camarophyllus*. De mest interessante funnene var trolig blånende rørsopp *Gyrodon cyanescens* og svart trompetsopp *Craterellus cornucupoides*, som begge ble funnet i Visten og førstnevnte også i Sørfjorden. Dette er noe sørlige, varmekjære arter som tidligere ikke har vært påvist så langt nord som Nordland fylke. Derimot ble det forgjeves lett etter de mer kravfulle edelløvsogsartene som bl.a. forekommer hyppig nord til Møre og Romsdal, og der flere arter nok også opptrer i kalkrik og varm skog med hassel andre steder på Helgelandskysten (et tilfeldig besøk i slik skog nær Horn i Brønnøy umiddelbart etter avsluttet feltarbeid i Velfjorden, resulterte i funn både av svartnende kantarell *Cantharellus melanoxeros*, marsipankremle *Russula grata* og gullkremle *R. aurea* – alle rødlistede og tidligere ikke funnet i Nord-Norge). F.eks. ble det, med unntak av galleslørsopp, ikke funnet noen av de mer kravfulle *Phlegmacium*-slørsoppene, og mørke piggsopper (*Bankera*, *Hydnellum*, *Phellodon*, *Sarcodon*) ser ut til å mangle helt i barskogene.

Andre marklevende skogsopp

Også en del andre sopparter som lever i skog, men som ikke (i det minste ikke påvist) har mykhoriza med trær, ble funnet. Flere hetter *Mycena*, som reddikhetten *M. pura* og blodhetten *M. haematopus*, opptrer spredt til vanlig. Ametystsopp *Laccaria amethystina* ble funnet ett sted i Velfjord, mens vanlig lakssopp *Laccaria laccata* er mer vanlig. I kalkrike, gjerne engpregede skogsamfunn opptrer også en god del beitemarkssopp, jfr. Tabell 3. Dette omfatter i første rekke en del rødskivesopp *Entoloma* og vokssopp *Hygrocybe*. Slike arter ble også lokalt funnet i åpne, lite gjødslede beitemarker og i kalkrik fjellhei. Flere av artene er lite samlet tidligere i Nord-Norge og enkelte av rødskivesoppene er trolig nye for landsdelen. Dette gjelder bl.a. *Entoloma queletii* (se figur 8), en art som er internasjonalt sjelden og f.eks. rødlistet som sårbar i Sverige. Arten har antagelig ikke blitt vurdert for den norske rødlista hittil, men bør trolig komme med ved en framtidig revisjon av denne.

Vedlevende sopp

Generelt er utredningsområdet fattig på interessante elementer innen gruppa vedboende sopp. Dette er særlig utpreget i de fuktige kyststrøkene, men også granskogene i østlige del framviser påfallende få arter, både av trivialarter og interessante arter. Dette skyldes dels storskala skogbruksaktiviteter gjennom lang tid, ikke minst engelskbruket, som medførte sterkt brudd i dødvedkontinuitet på landskapsskala med påfølgende utarming av mangfoldet, men dels også naturlige (klimatiske) årsaker. Gruppa vedboende sopp framviser størst mangfold i mer kontinentale og tørre områder, mens mangfoldet avtar tydelig i oseaniske strøk. Det klare oseaniske preget i store deler av Nordland og Trøndelag medfører derfor et fattigere mangfold av vedboende sopp enn det en kan observere for eksempel i barskogene på Østlandet.

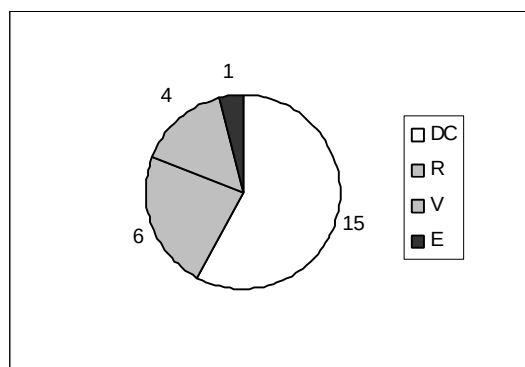
På alm ble lønneskjuka *Oxyporus populinus* funnet flere steder. Ospekjuka *Ceriporiopsis aneirina* ble funnet på osp ett sted (se neste avsnitt). For øvrig ble ikke sopp på lauvtrær studert spesielt nøye, men bl.a. teglkjuka *Daedaleopsis confragosa*, sinoberkjuka *Pycnoporus cinnabarinus*, honningsopp *Armillaria mellea*, rød stubbemusserong *Tricholomopsis rutilans* og knuskkjuka *Fomes fomentarius* ble påvist. På bartrær, særlig gran, forekommer fiolkjuka *Trichaptum abietinum*, rødrandkjuka *Fomitopsis pinicola* og vedmusling *Gloeophyllum sepiarium* ganske vanlig. Arter som praktbarksopp *Veluticeps abietina*, hvit grankjuka *Antrodia heteromorpha* og *Skeletocutis lenis* var mer sparsomme.

Rødlista sopp

26 rødlistede sopparter ble funnet. Hele 15 av disse hører til kategorien hensynskrevende (DC). Figur 7 oppsummerer fordelingen av rødlistede sopparter på de ulike rødlistekategoriene.

Gruppa *Aphyllphorales* (bark-, pigg-, fingersopp, kantareller og kjuke; d.v.s. de fleste vedlevende artene) teller 8 av de 25 artene. 7 av disse er vedboende. Dette gjelder fem hensynskrevende (DC), én sjelden (R) og en sårbar (V) art, alle indikatorer for skoger med høye naturverdier (Haugset m. fl. 1996; Nitare 2000). Fire av disse, duftskinn *Cystostereum muraii*, brun hvitkjuka *Antrodia albobrunnea*,

Figur 7: 26 rødlistearter av sopp funnet innen utredningsområdet for Lomsdal-Visten nasjonalpark, fordelt på rødlistekategori.

svartsonekjuke *Phellinus nigrolimitatus* og sibirkjuke *Skeletocutis odora* ble funnet på læger av bartrær. Vedalgekølle *Multiclavula mucida* og ospekjuke *Ceriporiopsis aneirina* ble funnet på læger av osp, og skorpepiggsopp *Gloiodon strigosus* på levende selje. Både svartsonekjuke og brun hvitkjuke er funnet atskillig lenger nord, i Troms og Finnmark. For furuarten brun hvitkjuke sitt vedkommende er imidlertid dette de første funnene i Nordland. Duftskinn og sibirkjuke er nær sin nordgrense i utredningsområde. Begge er tidligere funnet i Rana, noe lengre nord. Vedalgekølle er en internasjonalt sjelden art (f.eks. rødlistet som sårbar i Sverige), men har en del forekomster og gode bestander i fuktige, gamle løvskoger på Nordvestlandet. I tillegg opptrer den sparsomt i fuktig og frodig gammel granskog i sørlige deler av Nordland. Ospekjuke er bare funnet én gang tidligere i Nordland, og bare to ganger lengre nord i Norge (Alta). Den sjuende arten er en sårbar (V) beitemarkssopp, fiolett greinkøllesopp, en sjelden art i landsdelen.

Grappa *Ascomycetes* (begersopper) teller 4 av artene i materialet, hvorav 3 jordtunger og én vedboende art. Jordtungene ble i første rekke funnet i engsamfunn, som naturbeitemarker og skogsbeiter. *Geoglossum alpinum* er generelt lite samlet både nasjonalt og internasjonalt og ser tidligere bare ut til å ha vært samlet et par steder i sørnorske fjellstrøk. Trolljordtunge er også sjelden i landsdelen. Gammelgranskål *Pseudographis pinicola* er en art som synes å være klart knyttet til områder med biologisk meget gamle grantrær. Inntil for et par år siden, var den meget sparsomt innsamlet i Norge, med nordligste funn i Rana, Nordland.

1 art av *Tremellales* (gélésopper) ble funnet i løvskog, den hensynskrevende (DC) og kalkkrevende arten traktgélésopp *Tremiscus hellveloides* (figur 8).

De resterende 13 artene hører til *Agaricales* (skivesopper). Dette gjelder 8 arter rødskivesopp (slekta *Entoloma*) og 5 arter av vokssopp (slekta *Hygrocybe*). Disse artene ble funnet i skogsbeiter, på naturbeitemark eller i åpne høgstaude- og lågurtløvskoger på nærings- og kalkrik grunn. Det finnes lite "intakt" kulturlandskap i utredningsområdet (se kap 3.2. og 3.3.4.), og flere av de viktigste vokseplassene for voks- og rødskivesopper knytta til halvåpen eng ble funnet på skoglige lokaliteter. De 13 rødlistede skivesoppene fordeler seg på følgende kategorier: Hensynskrevende (DC, 6 arter), sjelden (R, 4 arter), sårbar (V, 2 arter) og direkte trua (E, 1 art). Grå duftrødskivesopp, *Entoloma dichroum* og *Entoloma weholtii* (hvis riktig bestemt) er generelt sjeldne og tidligere neppe funnet i Nord-Norge. Også enkelte av de andre rødskivesoppene, som rødneende lutvokssopp, og vokssoppene er sjeldne i landsdelen.

Figur 8: To rødlistede sopparter fra kalkskoger i utredningsområdet: Rødskivevokssopp (venstre) fra Sørfjorden og traktgélésopp fra Fagerlia i Innervisten (høyre). Fotos: Terje Blindheim.

3.5. Kort gjennomgang av naturverdier i verneområdene

3.5.1. Laksmarkdalen

Kilde: Korsmo m.fl. (1993). Laksmarkdalen er den nordlige delen av et nord-sørgående dalføre mellom Velfjorden og Vistenfjorden. Dalen har en åpen U-form og er en stor og skogrik dal. Berggrunnen er generelt nokså rik og med mindre forekomster av marmor og kalkstein på dalens østside i den øvre delen. Området ligger i naturgeografisk region nr. 39b (Nordiska Ministerrådet 1977). På frisk, næringsrik grunn finnes frodig granskogsvegetasjon av storbregne- og høystaudetype. Gran dominerer særlig vestsida av dalføret. En god del lågurtskog finnes i Børjedalen. Furuskog finnes særlig øst i dalføret, både i fattigere (nord) og rikere (sør) utforminger. Bjørkebelte finnes opp mot fjellet og går flere steder lengre ned i dalsidene. Lengst nord i området, ved utløpet av Laksmarkvatnet, finnes noe høyproduktiv gråor-heggeskog. Granskogen er i sen optimalfase, men lokalt inngår også oppløsnings- og blodningsforekomster. Vindfelling er en vanlig årsak til oppløsning av granbestandene. I furuskogen beskrives et betydelig innslag av eldre trær, gadd og læger. Et furutre er målt til hele 350 år. Spor etter hogst finnes i hele området, men de er av eldre dato. Området karakteriseres som variert og generelt lite påvirket og ble vurdert som svært verneverdig (***). 24.600 daa ble vernet 04.12.1992 i forbindelse med barskogsvern, fase I (Direktoratet for Naturforvaltning 1995). Området ble ikke undersøkt i 2003. Vi har noe tidligere kjennskap til området.

3.5.2. Strompdalen

Kilde: Korsmo m.fl. (1993) og egne registreringer (2003). Strompdalen naturreservat ligger i en sidedal som løper sørover fra Lomselva, omtrent 1 km før denne møter Tettingsdalselva. Sentralt gjennom reservatet drenerer Sæterdalen fra fjellområder i sør ned til Lomselva i nord, med tilhørende bratte lisider. Terrenget er sterkt kupert med mange smådaler i tillegg til Sæterdalen. Reservatet utgjør den skogrikeste delen av Lomsdalen, og består for en stor del av tung, kompakt og fuktig granskog, for en stor del temmelig rik, med innslag av kalkskoger og store arealer høgstaudeskog. Rike sumpskoger inngår på flate partier langs bekkene. Berggrunnen er overveidene fattig, men noe rikere i et strøk med omdannede sedimenter som går gjennom den vestlige delen av området. Området ligger i naturgeografisk region nr. 39b (Nordiska Ministerrådet 1977). Mye av granskogen er svært produktiv. Bregnerik granskog preger store deler av området. Småbregneskog finnes på store arealer, men storbregneskog er vanlig på friskere steder, ofte i blanding urterik høgstaudeskog. Gran er dominerende treslag, men en del furu står på skinnere mark. Gråor finnes i fuktige dråg. Et stort parti består av høyvokst og godt sluttet granskog. Skogen bærer preg av tidligere tiders hogster, idet mesteparten av skogen er ensjiktet og "urskogselementer" (virkelig gamle trær, grov og sterkt nedbrutt dødved) i stor grad mangler. Spor etter plukkhogst som har pågått gjennom ulike tidsperioder er da synlig i form av stubber. Imidlertid er mye av skogen iferd med å hente seg inn igjen, og ganske store arealer har i dag dannet store mengder fersk dødved og stedvis ganske utpreget glennedynamikk og stor heterogenitet i tresjiktet. Særlig i nedre deler av Sæterdalen er innslaget av forskjellige boreale løvtrær stort, og her er det svært frodige *Lobarion*-samfunn på trærne. Området karakteriseres som lite påvirket og ble vurdert som meget verneverdig (**) av Korsmo m.fl. (1993). 2.970 daa ble vernet 04.12.1992, i forbindelse med barskogsvern, fase I (Direktoratet for Naturforvaltning 1995). Registrantenes inntrykk fra 2003-befaringen er at reservatet utvilsomt har store verdier som et av de mest skogrike og kompakte granskogsområdene i indre del av Velfjorden. Videre er det interessant

at store deler av skogen er i ferd med å gjenvinne et naturskogspreg, og har rik flora av både karplanter og makrolav.

3.5.3. Skjørlegda naturreservat

Kilde: Korsmo m.fl. (1993). Stort sidedalføre til Eiterådalen som bærer preg av villmark. Området ligger i naturgeografisk region nr. 34b (Nordiska Ministerrådet 1977). Småbregnegranskog er den vanligste skogtypen. Kalkskog forekommer på mindre arealer. Gran er dominerende treslag. En del furu finnes og gråorskog opptrer langs elva. Mellom barskogen og fjellet finnes et belte av fjellbjørkeskog. Granskogen viser stor aldersspredning. Sukkesjonsmønsteret i granskogen beskrives som en aldersfase med blednings- og oppløsningstendenser som er betinget av naturkatastrofer, hovedsakelig vind. Læger og gadd opptrer hyppig. I hele området er det registrert stubber som viser spor etter avvirkning i flere omganger, men ingen større hogstinngrep etter krigen. Området er vurdert som svært verneverdig (***). 74.300 daa ble vernet 04.12.1992 i forbindelse med barskogsvern, fase I (Direktoratet for Naturforvaltning 1995). Ikke undersøkt i forbindelse med kartleggingen i 2003.

3.6. Naturbeskrivelse av delområder

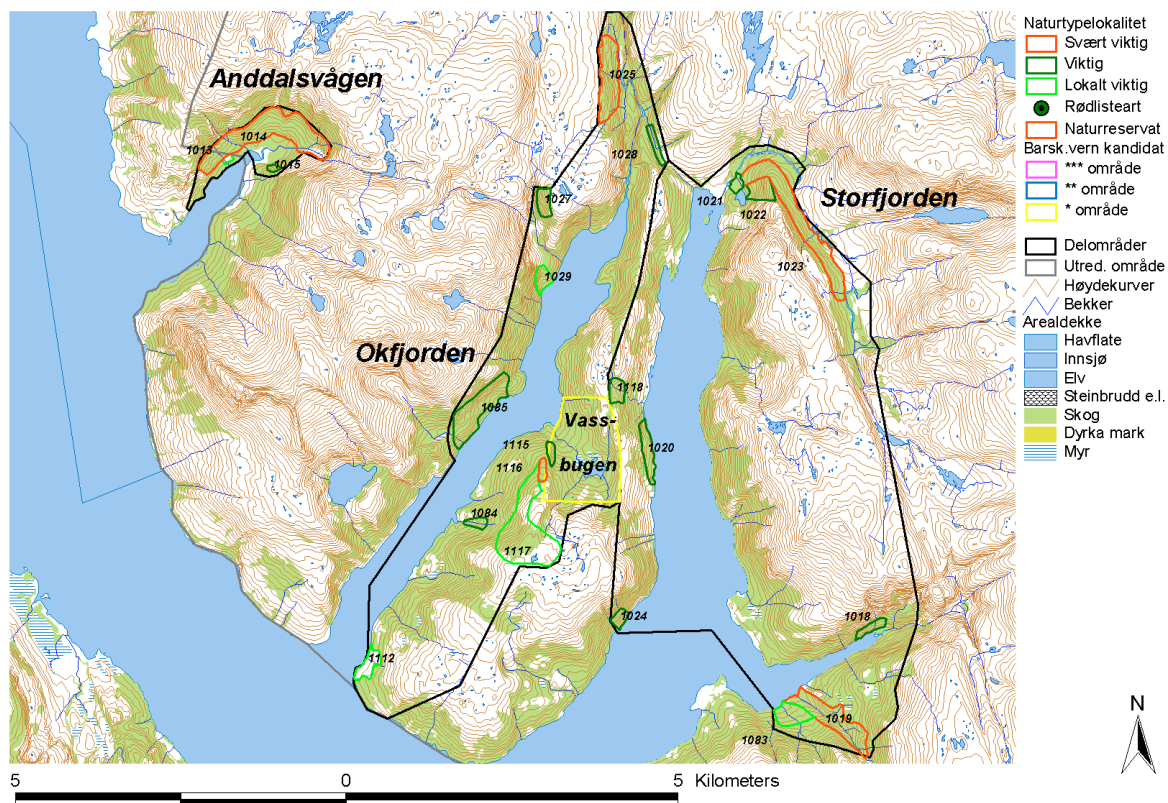
Kartleggingen av viktige naturtypelokaliteter med tilhørende dokumentasjon og beskrivelse fokuserer i hovedsak på hver enkelt lokalitets faglige egenverdi. I dette kapitlet vil vi heve fokus noe i det vi gir en summarisk gjennomgang av noen større landskapsavsnitt innenfor utredningsområdet. Inndelingen følger samme inndeling som brukt i databasen (se kap 2.5 for forklaring og kart). Inndelingen følger hovedsakelig naturlige enheter (hele dalfører eller fjordområder). Vi vil her fokusere på å sette sammen de dokumenterte naturverdier i naturtypelokalitetene innenfor delområdene samt å beskrive naturverdier på større skala. Denne delen er dermed direkte relevant som grunnlag for endelig grensesetting.

3.6.1. Anddalsvågen, Vevelstad

Se figur 9 og 10. Området preges av løvskog og bare små arealer er tilplantet med gran (gjelder et felt mellom Anddalen og Staulen). Mest særegent er et stort område med naturtypen skogsbeiter som dekker hele den sørvendte lia mot Anddalsbotnet. Området har vært beitet i tidligere tider og bruken ble gjenopptatt i 2002. Hele skogsbeitet er kartlagt som en svært viktig naturtype. Tilsvarende naturtyper er ikke kartlagt andre steder i det undersøkte området og er formodentlig sjeldent i regionen for øvrig. For uten skogsbeitet, er to andre naturtyper kartlagt i Anddalsvågen. Det gjelder en lokalitet med naturbeitemark og en lokalitet med gammel lauvskog. En stor andel av landarealet rundt Anddalsvågen vurderes som viktig for bevaring av biologisk mangfold. Store arealer på sørsiden av fjorden består av tett og ung bjørkeskog som er kommet opp etter at beite er opphørt. Nedre deler mot sjøen har tidligere vært forholdsvis åpne, men de øvre lisidene nok har vært mer skogkledde og brukt som skogsbeiter. En utvidelse av beitene til denne siden av fjorden vil være positivt.

Sammenlignet med resten av utredningsområdet skiller Anddalsvågen seg noe ut med forekomst av naturtyper og arter som mangler ellers i området. Muligens er området representativt for skogsmiljøer i ytre fjordstrøk/indre kyststrøk i distriktet, og fanger dermed opp en interessant og viktig kvalitet ved variasjonsbredden til skogsmiljøene i regionen.

Figur 9: Utsnitt av utredningsområde som viser delområdene *Anddalsvågen*, *Okfjorden* og *Storfjorden*, med naturtypelokaliteter og annen naturinformasjon. Naturtypelokaliteter er nummerert, verneområder er navngitt.

Figur 10: Anddalsvågen med skogliene innover langs Botnelva (venstre). Feltsjikt dominert av skogbingel (høyre). Fotos: Arne Heggland.

3.6.2. Austerfjorden-Sæterdalen-Laksmarka, Vevelstad

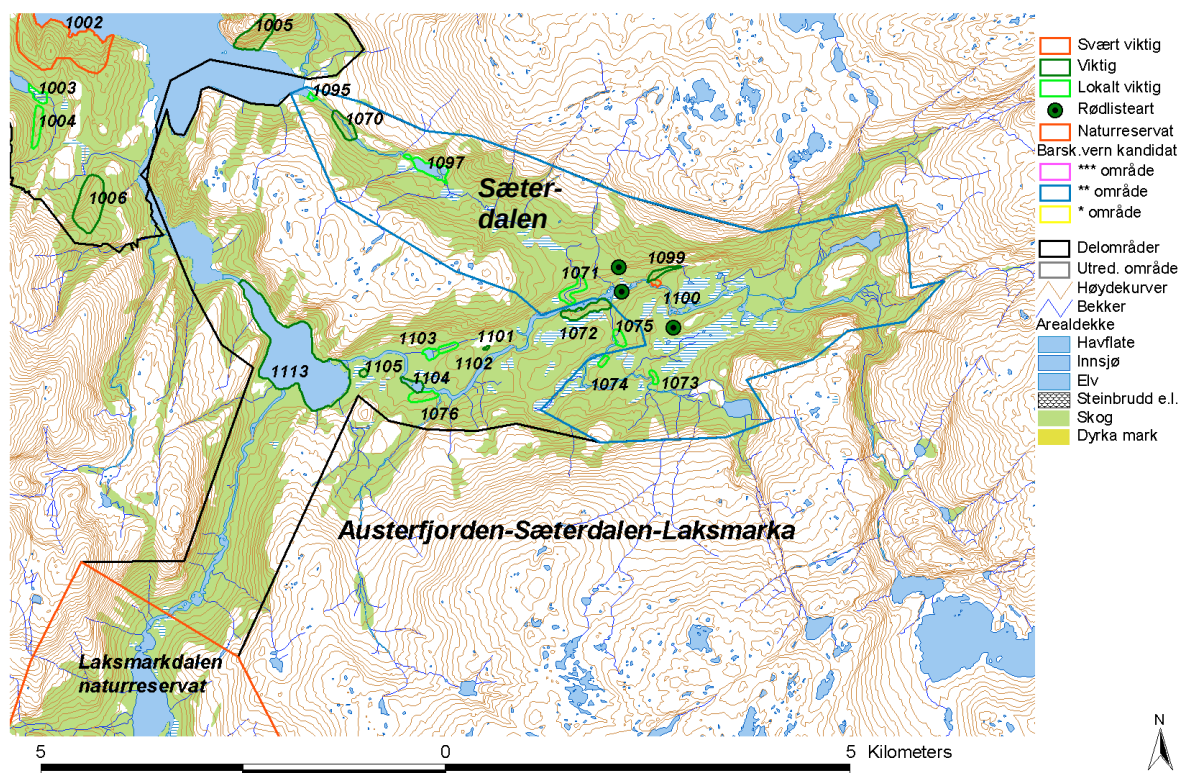
Se figur 11 og 12. I området finnes en del flatehogster av nyere dato, særlig nederst i Laksmarkdalen, nedstrøms naturreservatet, samt mellom Lakselvatnet og Sætra. Dalførene er stort sett sterkt grandominert. Imidlertid er det også store arealer glissen og fattig furuskog i indre deler av Austerfjorddalen og Sæterdalen, samt mindre løvdominerte skogpartier bl.a. spredte ospesholt og små innslag av gråor-heggeskog (i Sæterdalen). Området er hovedsakelig fattig med mye røsslyngskog og en del blåbærskog. Samtidig har den historiske utnyttelsesgraden av skogen vært sterk i lavereliggende deler. Bl.a. er store deler av bærskogen langs nedre deler av Sæterelva preget av bestandsskogbruket med hogstflater og plantefelt. De mer avsides og høytliggende skogsmiljøene er gjennomgående eldre og mindre påvirket, men også disse virker å være uten urskogspreg, samtidig som skogen er relativt

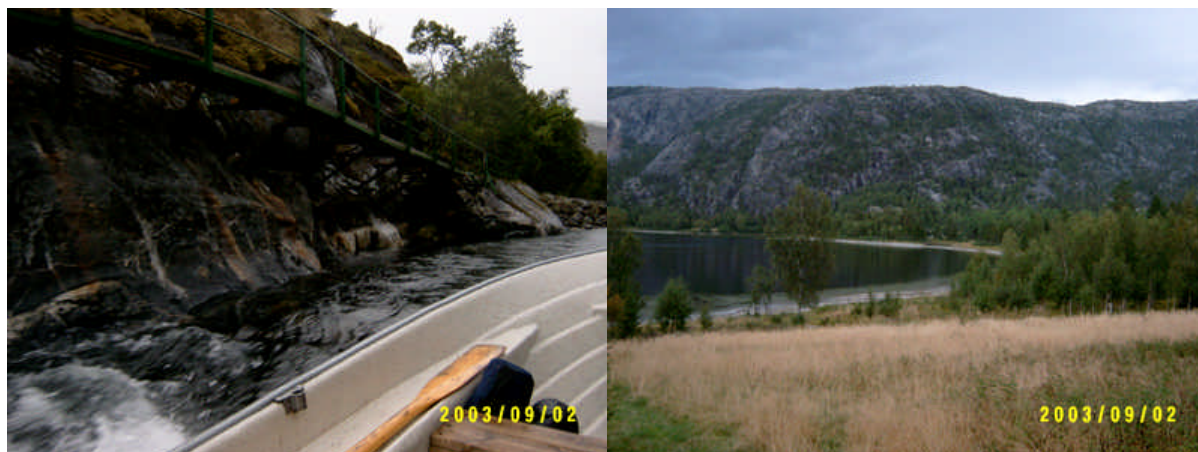
glissen. Området er likevel interessant og biologisk verdifullt som et relativt stort, sammenhengende skoglandskap. Særlig rike områder for biologisk mangfold (naturtypelokaliteter) finnes på en håndfull steder, men dette er små lokaliteter hvor verdiene er betinget av lokale gunstigere fuktighet og/eller rikhet. Det mest særegne som ble registrert er en forekomst av et lokalt svært fuktig granskogsmiljø betinget av fossesprøyt fra Fallforsen. Her ble den hittil eneste kjente forekomsten av gullprikkklav i utredningsområdet funnet.

I området *Austerfjorden-Sæterdalen-Laksmarka* ble to områder undersøkt i forbindelse med verneplan barskog (Korsmo m. fl. 1993): Sæterdalen (vurdert som **, ikke vernet), og Laksmarkdalen (vurdert som ***, vernet som naturreservatet). Laksmarkdalen naturreservat er kort beskrevet i kap 3.5. Sæterdalen er undersøkt av oss, og en rekke mindre naturtypelokaliteter ble funnet. Korsmo m.fl. (1993) beskriver området som stort, skogrikt og overveiende fattig. P.g.a. den sterke påvirkningsgraden i Sæterdalen vest for Sætra, ble denne delen utelatt fra undersøkelsen til verneplanen. Området ble vurdert som meget verneverdig (**).

En helhetsvurdering av de skogkledte dalførene som behandles i dette avsnittet viser at det er nokså lav tetthet av naturtyper her og at påvirkning (både nyere og gammel) er betydelig. Allikevel er dette, sammen med barskogen i Aursletta-Langvåg- og Bønnådalenområdet, den største forekomsten av gammel granskog i Visten-området. Som et helhetlig barskogslandskap har området stor utviklingsverdi. Verdien for viltarter ble ikke utredet, men er betydelig allerede i dag og med stort videre utviklingspotensiale.

Figur 11: Utsnitt av utredningsområde som viser delområdet *Austerfjorden-Sæterdalen-Laksmarka*, med nummererte naturtypelokaliteter og annen naturinformasjon. Naturtypelokaliteter er nummerert, verneområder/-kandidater er navngitt. For å gjøre figuren tydeligere, er Laksmarka naturreservat i hovedsak utelatt fra kartet.

Figur 12: Båtkjøring ut Storstraumen ved stigende sjø; vannet flommer inn i Lakselvvatnet (venstre). Fra Sanden innerst i Lakselvvatnet, med munningen av Sæterdalen (høyre). Fotos: Arne Heggland.

3.6.3. Gåsvatnet, Grane

Se figur 13 og 14. Gåsvatnet ligger sentralt i et stort landskap som via Gåsvassdalen og Gåsvatnet drenerer mot sørøst ned til Gåsvasselva ved Tosenveien (Rv 803). Parallellt og sørvest for Gåsvassdalen, ligger Jordbrudalen, med samme dreneringsretning. I nedre del av dalen har Jordbruelva gravd seg dypt ned i berggrunnen og skapt et elvejuv. Rundt Gåsvatnet dominerer gran- og bjørkeskog i mosaikk. I Jordbrudalen er det ganske store arealer med kompakt gammel granskog. Berggrunnen er mosaikkpreget, der det bl.a. inngår en hel del marmorårer. Dette skaper mange steder velutviklet karstlandskap med grotter og hulrom, særlig utviklet i nedre del av Jordbrudalen, der det også finnes store kalkbergvegger i elvejuvet. Her finnes også flere store kalkgrotter, bl.a. med en stor underjordisk sjø (Dolmen og Arnekleiv 1990). Marmoren gir opphav til ganske store arealer svært frodige og rike skoger med kalkpreg. Oppe på Fatfjellet er det rike reinroseheier og kalkhellere betinget av marmoren.

Liene videre nordover på vestsiden av Svenningdalen har også en del innslag av marmor og rike kalkskoger. Her dominerer tunge og kompakte granskoger store arealer, og i området mellom Gåstjønna i sør og Litle Hjortskardet i nord ble det opprettet flere store naturtypelokaliteter. Stort sett bærer skogen preg av engelskbruk-epoken, der store arealer kan karakteriseres som naturskog med tydelig preg av gjennomhogster (mangel på virkelig gamle trær, brudd i dødvedkontinuitet). Det inngår imidlertid også enkelte partier med lavere påvirkning, bl.a. et parti vest for Sættertjønna med svært grove grantrær (trolig noen av Nord-Norges største graner). Flere meget interessante arter ble funnet i dette området, her framheves taiganål *Chaenotheca laevigata* og sibirkjuke *Skeletocutis odora*. Ved Grønlia ble en av de aller mest verdifulle kalkskogene i utredningsområdet registrert, med en lang rekke krevende karplanter, bl.a. rike forekomster av marisko *Cypripedium calceolus* og lappmarihånd *Dactylorhiza lapponica*.

Området har flere lokaliteter som, isolert sett, er svært verdifulle. I tillegg må det framheves at hele området er en stor enhet med gammel skog. Etter Holmvassdalen er dette trolig det største gjenværende sammenhengende naturskogsområdet i Grane.

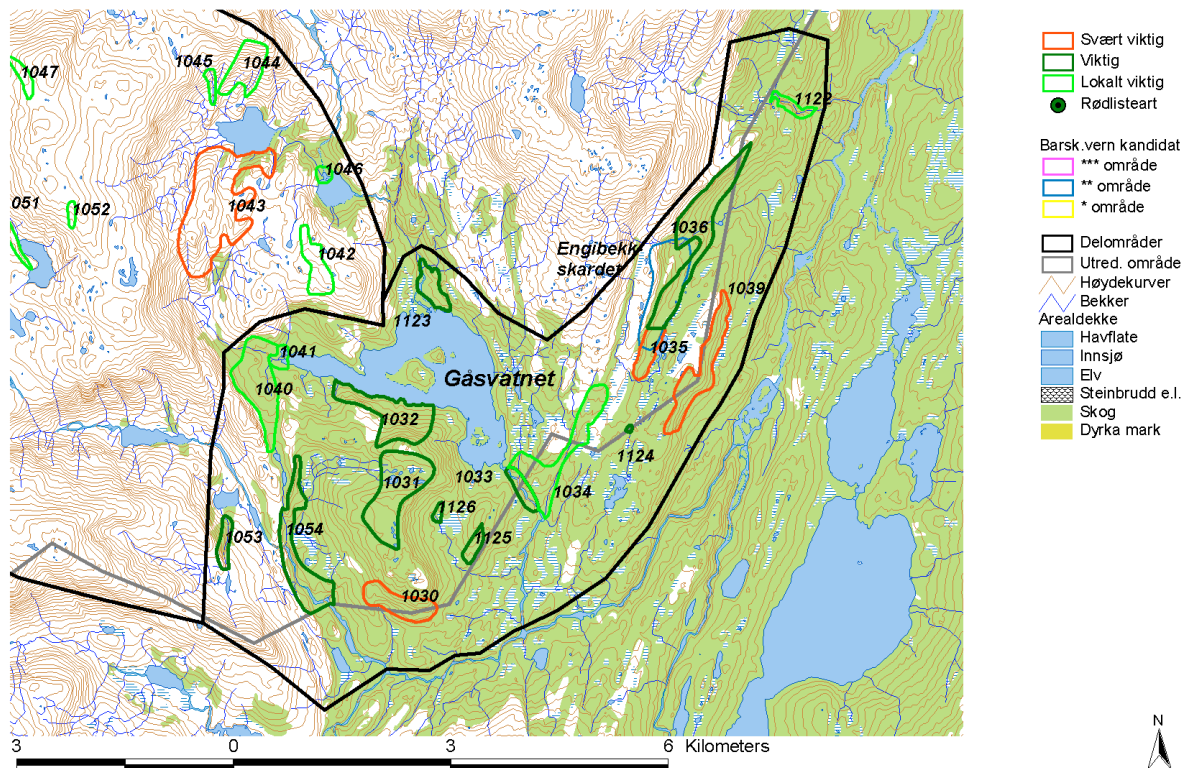
Rundt Gåsvatnet og i Svenningsdalen har det blitt registrert en del nøkkelbiotoper i samband med kartlegging av biologisk mangfold i Statskoger i Grane kommune (se Lie (2002)). Noen av disse områdene er oppsøkt og i tillegg er det foretatt nye, supplerende undersøkelser i området.

Naturregistreringene i Gåsvatn-området har stor relevans i forhold til vurderinger av endelig grense for foreslått verneområde. Dette skyldes de store naturverdiene i området, at de biologiske verdiene danner et tett nettverk ("sammenhengende område") og at det er store naturverdier utenfor utredningsområdet for vern slik det er avgrenset per 2003. Særlig framheves viktigheten av den svært verdifulle kalkskogslokaliteten Grønlia (verdi A), som i hovedsak ligger utenfor utredningsområdet. Landskapet omkring Gåstjønna og vestover til Gåsvatnet har ganske nylig gjennomhogde skogpartier i mosaikk med ikke-hogde naturskogspartier. En skogsvei går også inn til vest for søndre ende av Gåstjønna. Totalt sett er likevel naturskogs kvaliteten store i dette området, både i seg selv med flere avgrensede lokaliteter (bl.a. bekkekløfta ut fra Gåsvatnet), men ikke minst også i sammenheng med arealene både nordover liene mot Engibekkskardet og sørvestover mot Gåsvatnet og Fatfjellet.

Engibekkskardet

Lokaliteten Engibekkskardet, øst for Gåsvatnet, ble undersøkt i forbindelse med tilleggsinventering av verneverdig barskog i Midt-Norge (Svalastog 1996). Området er, i sin helhet, rikt med store arealer høgstaudekog og storbregneskog. Granskogen beskrives som glissen, grovvokst og med store åpne partier med høgstaudeenger. Til tross for at lite areal og liten variasjon påpekes, vurderer Svalastog (1996) området som et meget verneverdig supplementsområde (**). Området ble undersøkt i 2003, og betydelige deler av området inngår i to naturtypelokaliteter (nr. 1035 og 1036).

Figur 13: Utsnitt av utredningsområdet som viser delområdet Gåsvatnet, med naturtypelokaliteter og annen naturinformasjon. Naturtypelokaliteter er nummerert, verneområder/-kandidater er navngitt.

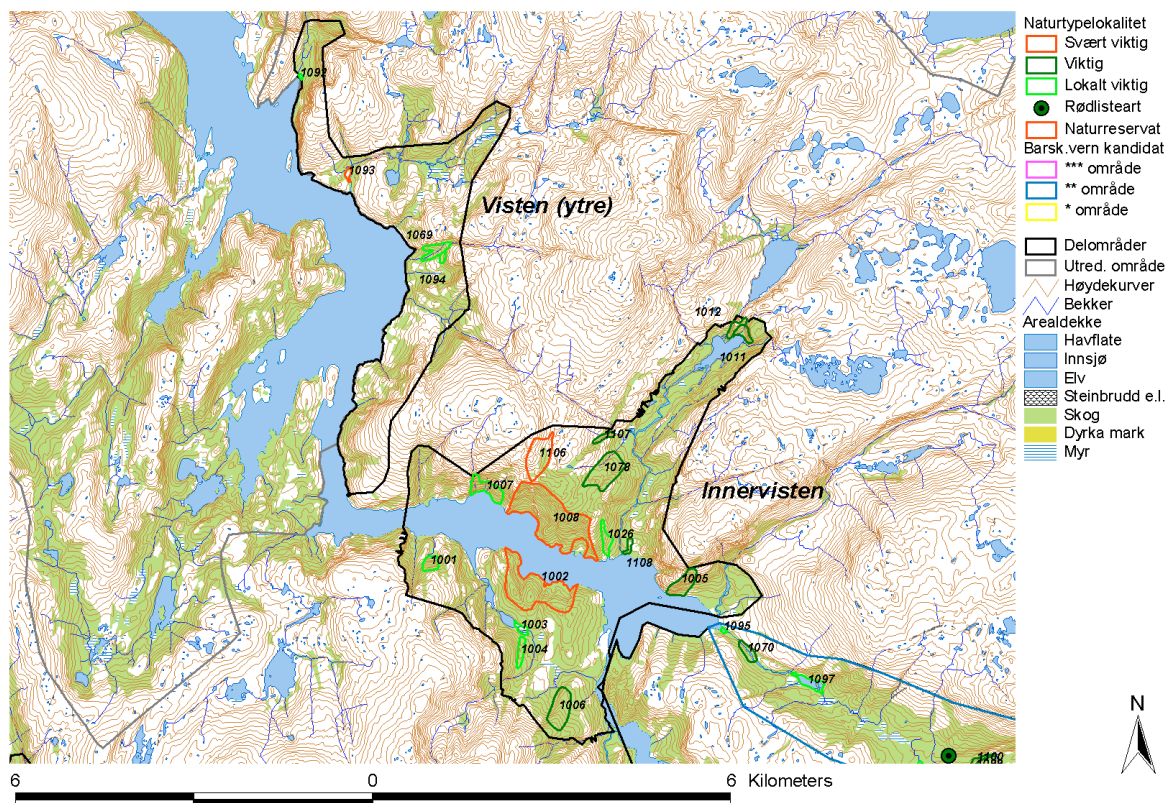
Figur 14: Kveldsstemming langs Gåsvasselva. Foto: Tom Hellik Hofton.

3.6.4. Innervisten, Vevelstad

Se figur 15 og 16. Området er heterogent m.h.p. berggrunn og topografi. Særlig interessant m.h.p. biologisk mangfold er en rekke større og mindre arealer med rike løvskoger og edelløvskoger som ligger i lisdene ned mot fjorden. I Sommarsetvika, sørvendt mot Inner Visten, finnes et av de største og best utviklede almebestandene som ble registrert i utredningsområdet, og trolig også et av de største som er dokumentert i Nordland. Rike skogtyper finnes også i de nordvendte liene, men her er det lite alm. Velutviklede *lobarion*-samfunn ble registrert på flere lokaliteter. Et par rike løvskoger med innslag av edelløvtrær og rik karplanteflora ble registrert også utenfor marmorområdene. Barskogen er generelt sterkere påvirket av moderne skogbruk enn løvskogene i området. Barskogen kvalifiserer i mindre grad enn løvskogen som naturtypelokaliteter, men enkelte områder har et betydelig utviklingspotensiale m.h.p. biologisk mangfold. Dette gjelder bl.a. barskogene på marmorgrunn sør for Langvågvatnan, samt lavrike barskoger nederst i Nordre Austrefjorddalen. Noen mindre kulturlandskapsområder ble registrert som viktige, men det alt vesentligste av kulturlandskapet er gjødslet og/eller gjenvokst og vurderes som biologisk mindre interessant. Noen kraftgater samt en del bebyggelse finnes innerst.

Området inneholder mange viktige enkeltlokaliteter.

Figur 15 (neste side): Utsnitt av utredningsområdet som viser delområdene *Innervisten* og *Visten (ytre)*, med naturtypelokaliteter og annen naturinformasjon. Naturtypelokaliteter er nummerert, verneområder/-kandidater er navngitt.

Figur 16: Utsikt over Vistenfjorden mot Bønnålia (Bønnåklubben til høyre) (venstre bilde). Bønnå, med utsikt mot Aursletta (høyre bilde). Fotos: Arne Heggland (v) og Terje Blindheim (h).

3.6.5. Elgviddvatnet-Jordbrudalen, Grane

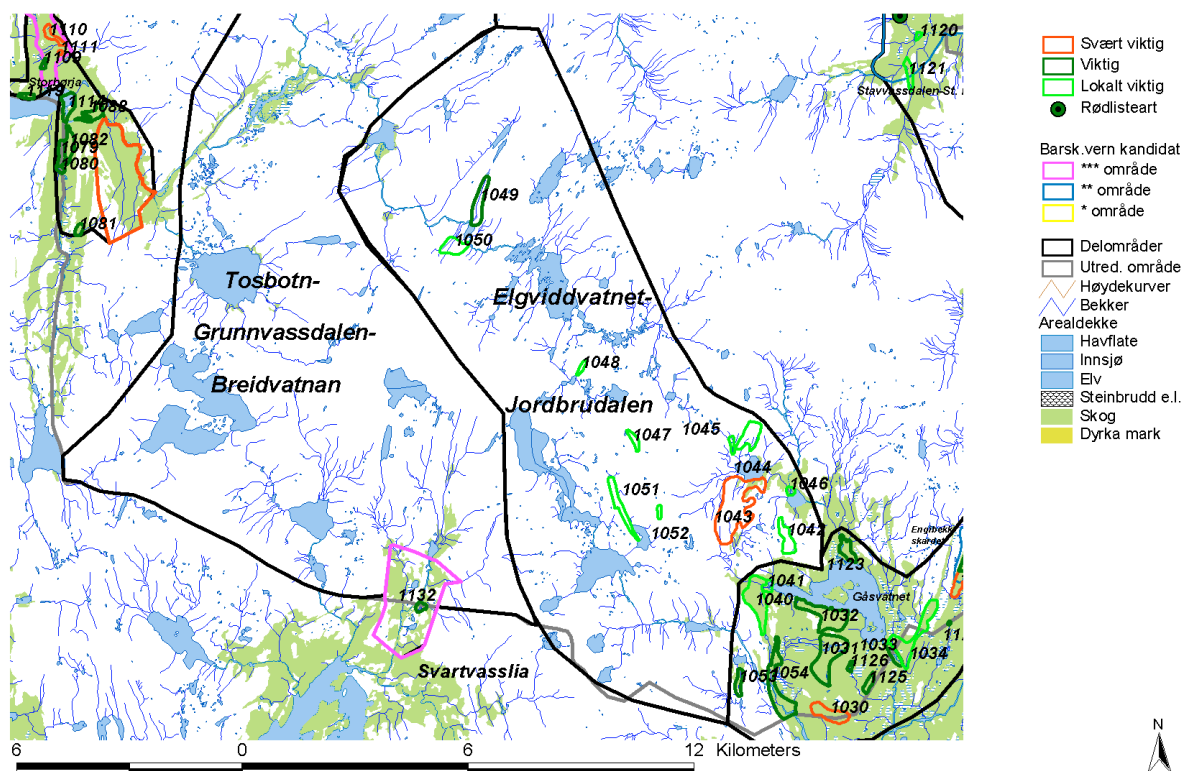
Se figur 17 og 18, neste side. Disse høyfjellsområdene danner vannskillet mellom Gåsvatn-området mot øst, Jordbrudalen mot sør og omfatter også kildene til Lomsdalsvassdraget som renner mot nordvest. Topografien er kupert, med mye bratte skråninger, smådaler og høyere fjelltopper. Særlig områdene østover fra Elgviddvatnet (øvre del av Lomsdalen) har svært tung topografi med store høydeforskjeller og bratte, forrevne sidedaler. De sentrale deler, fra Jordbruvatnan over Elgviddvatnet til Mosskardvatnan har et roligere preg, men mye topografi "ligger skjult" pga. berggrunnens folderetning (skaper en mengde sprekkedaler og små avsatser).

Generelt preges området av store arealer golde fjellpartier med svært sparsomt løsmassedekke der det meste av arealet er nakent fjell, steinurer og snøbreer. Likevel er dette fjellområdet trolig frodigere og mer vegetasjonsrikt enn mye av fjellområdene ellers innen utredningsområdet, som har et enda goldere preg. Dette har berggrunnsmessige årsaker, idet mye av dette området har rikere bergarter enn resten av fjellområdene. I motsetning til den dominerende granitten inngår det større partier med kalksilikatgneiser og –skifre i dette området. Det er også en del steder marmorårer som stikker fram og danner karstlandskaper. Marmorårene er ofte lett synlige på lang avstand. I tillegg kommer ofte basiske bergarter fram i rasmarker og sprekkesoner, ikke minst i bratte kløfter og sidedaler.

Berggrunnen er den overlegent viktigste forklaringsvariabel for fordelingen av biologisk mangfold i fjellområdene her. Naturtypelokaliteter er funnet spredt i området. De viktigste ligger vest for Elgviddvatnet i øvre del av Grunnvassdalen, og på Elgfjellet øst for Jordbrufjellet. I Grunnvassdalen er meget rik vegetasjon er knyttet til rasmarker og bratte daler med lettforvitrelig berggrunn. I sørvendte rasmarker her bærer vegetasjonen preg av en meget divers blanding av typiske fjellplanter og mer sørlige, varmekjære arter som kryper et stykke oppover i de varme liene. Dessverre ble det ikke tid til å undersøke flere av de bratte rasmarkene og sidedalene i Grunnvassdalen. Trolig finnes en hel del områder med rik vegetasjon her. På Elgfjellet ligger et større parti der en rekke marmorårer kommer opp og danner en mosaikk med rike reinroseheier, snøleier og kalkbakker. Utredningsområdets mest velutviklede og største reinroseheier ligger her.

Totalt sett har fjellområdene i området Elgviddvatnet-Jordbrudalen trolig de vegetasjonsmessig viktigste og mest interessante fjellpartiene i utredningsområdet.

Figur 17: Utsnitt av utredningsområdet som viser delområdene *Elgviddvatnet-Jordbrudalen* og *Tosbotn-Grunnvassdalen-Breidvatnan* (kuttet noe i nord), med naturtypelokaliteter og annen naturinformasjon. Naturtypelokaliteter er nummerert, verneområder/-kandidater er navngitt.

Figur 18: Bratt fjellskrent med rik fjellflora ved Grunnvassdalen (venstre). Marmorfelt med inngang til kalkgrotter (høyre) ved Jordbrufjellet. Fotos: Tom Hellik Hofton.

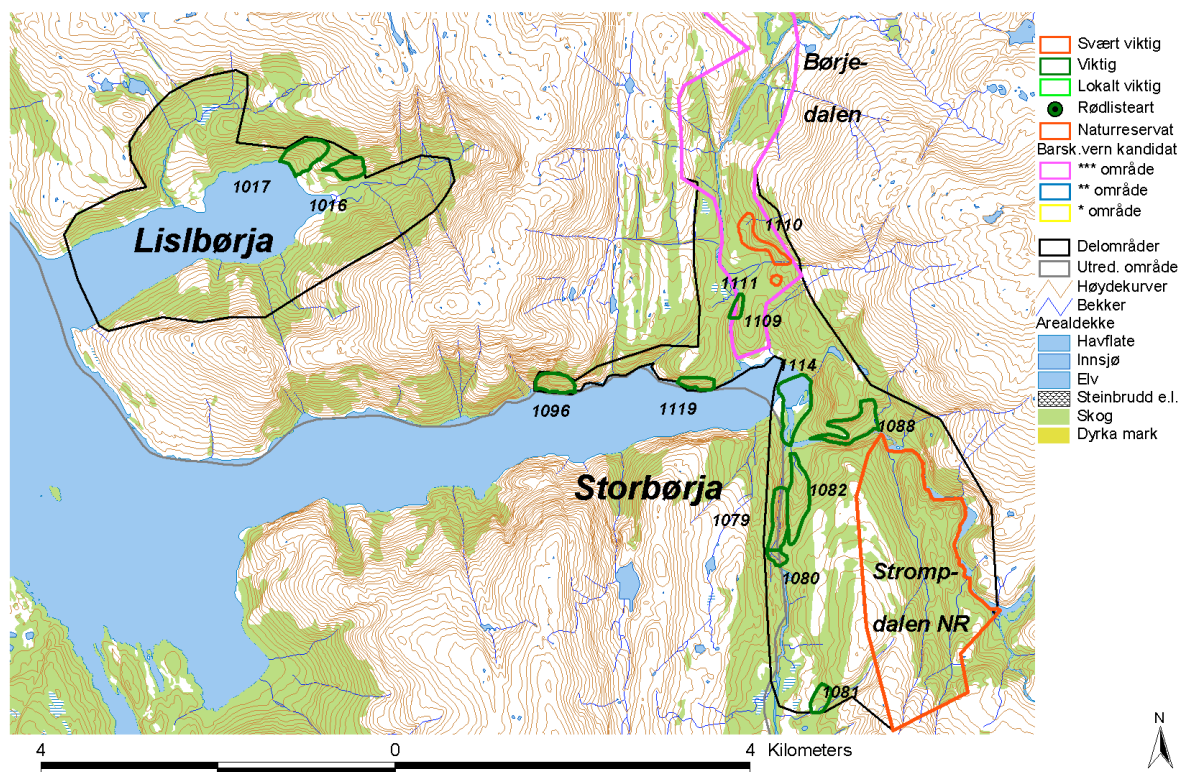
3.6.6. Lislørja, Brønnøy

Se figur Sørsida av Lislørja er bratt og med store treløse partier eller med fattig skogvegetasjon. Innerst og på nordsida ligger et par fraflyttede bosettinger. Den flate delen av dalbunnen innerst i fjorden, ved bruket Lislørja består av en nærmest ugjennomtrengelig plantasje av sitka-gran. Også den bratte lisida nord for Lislørjelva og i Lalia (litt lengre ut) er negativt påvirket av plantinger og sitkaplanter som har frødd seg inn. Naturgrunnlaget innerst i fjorden er rikt. Et par forekomster av rik edellauvskog utgjør de viktigste naturverdiene. Et større sidedalføre munner ut ved Rysteinvika vest for plassen Kvitneset. Selv om naturverdiene her ikke vurderes som svært store, er dette noe interessant som et større, intakt dalføre med gammel granskog, vassdrag uten tyngre inngrep og en nokså høy foss. Totalt sett er Lislørja-området temmelig sterkt negativt påvirket av menneskelige inngrep sammenliknet med andre områder. Dette skyldes hovedsakelig den massive granplantingen i området. Aktiv skjøtting (uthogst av plantasjer, fjerning av planter som har frødd seg videre opp i liene) vil kunne bøte på dette og regenerative/legge til rette for videreutvikling av det stedege mangfoldet.

Figur 19: Utover Lislørja (vestre). Kvitneset ligger ved odden omtrent midt i bildet. Høyre: Tette plantefelt innerst i Lislørja, samt gran som "innvaderer" rik edellauvskog (i forgrunnen). Fotos: Arne Heggland.

Figur 20: Utsnitt av utredningsområdet som viser delområdene *Lislørja* og *Storbørja*, med naturtypelokaliteter og annen naturinformasjon. Naturtypelokaliteter er nummerert, verneområder/-kandidater er navngitt.

3.6.7. Okfjorden, Brønnøy

Se figur 9 (kart) og 21 (fotos). Landet på begge sidene av Okfjorden er skogkledt med blandingsskog av gran og furu, men stedvis med større innslag av bjørk, selje og rogn. Det finnes svært lite innslag av alm i tilknytning til fjorden. De aller skrinne og bratteste partiene er skogløse. Skrinne konvekse partier er furudominert med halvgrov furuskog, mens de konkave partiene som i Vassbugen og (ytterst) har forholdsvis frodig granskog på god bonitet. Hele fjordarmen gir et skoglig preg til tross for at skogen ikke er spesielt gammel og kontinuitetselementer nesten er helt fraværende. De mest interessante områdene ligger i den indre delen av fjorden og i Klavesmarka som ligger i dalen som fortsetter fjorden innover fra Fjordbotnet. I dette området finnes marmor i grunnen og dette gir grunnlag for rik flora, bl.a. et stort edelløvskogsbestand (Klavesmarka) som har blitt karakterisert som Nord-Norges største almeforekomst (Often 1995). Selve Vassbugen-dalføret består av fattig barskog, og ble ikke vurdert som spesielt interessant m.h.p. bevaring av biologisk mangfold (se under for et resyme av tidligere vurdering av Vassbugen). Hoggavikfjellet samt østvendt lise mot Vassbugen ligger på rik berggrunn og er et interessant område med naturtypelokaliteter innen kalkrike områder i fjellet, kalkskog og rik edelløvskog. For øvrig preges den nordvendte fjordlia av middelaldrende til eldre lauv- og furuskog, der mye er av middels rikhet (blåbær- og bregnerik mark). Deler er også fattigere (røsslyngskog og ikke tresatt fastmark), men det finnes også mindre partier med høgstaudekog. I den sørvendte fjordlia virker skogen gjennomgående noe mer storvokst, eldre og frodigere. Midtveis er det bl.a. mindre innslag av rik edellauvskog og eldre ospeskog. Klavesmarka har forholdsvis stor andel plantet gran (norsk gran) på de lettest tilgjengelige områdene (innmarka og områdene rundt innmarka). Disse plantasjene utgjør de eneste plantefeltene i området Okfjorden.

Totalt sett vurderes Okfjorden som et område som er lite negativt påvirket av menneskelig aktivitet, med store naturverdier i enkelte deler. Området har vært svært sparsomt bebodd.

Vassbugen

På halvøya mellom Okfjorden og Storfjorden ligger området "Vassbugen" som har vært undersøkt i samband med verneplan barskog (Korsmo m. fl. 1993). Området er dominert av fattig furuskog, blåbær- og småbregnegranskog og rikere storbregnedominerte granbestand. Almeforekomsten ved basis av en bratt, østvendt berghammer påpekes. Korsmo (1993) omtaler gammel, suboseanisk kystfuruskog som det mest iøynefallende i området, som ble vurdert som lokalt verneverdig (*). Området ble ikke vernet og sentrale deler av dalføret kvalifiserer heller ikke som naturtypelokaliteter, da det er dominert av middelaldrende til eldre barskog, uten kontinuitet i gamle trær eller dødt trevirke.

Figur 21: Venstre: Utsikt fra "almelia" øst for Klavesmarka, sørøstover mot Norddalen. I bakgrunnen: Storfjellet i Storfjorden. Høyre: Interiør fra almeskogen ved Klavesmarka. Fotos: Terje Blindheim.

3.6.8. Stavvassdalen-Store Hjortskardet, Grane

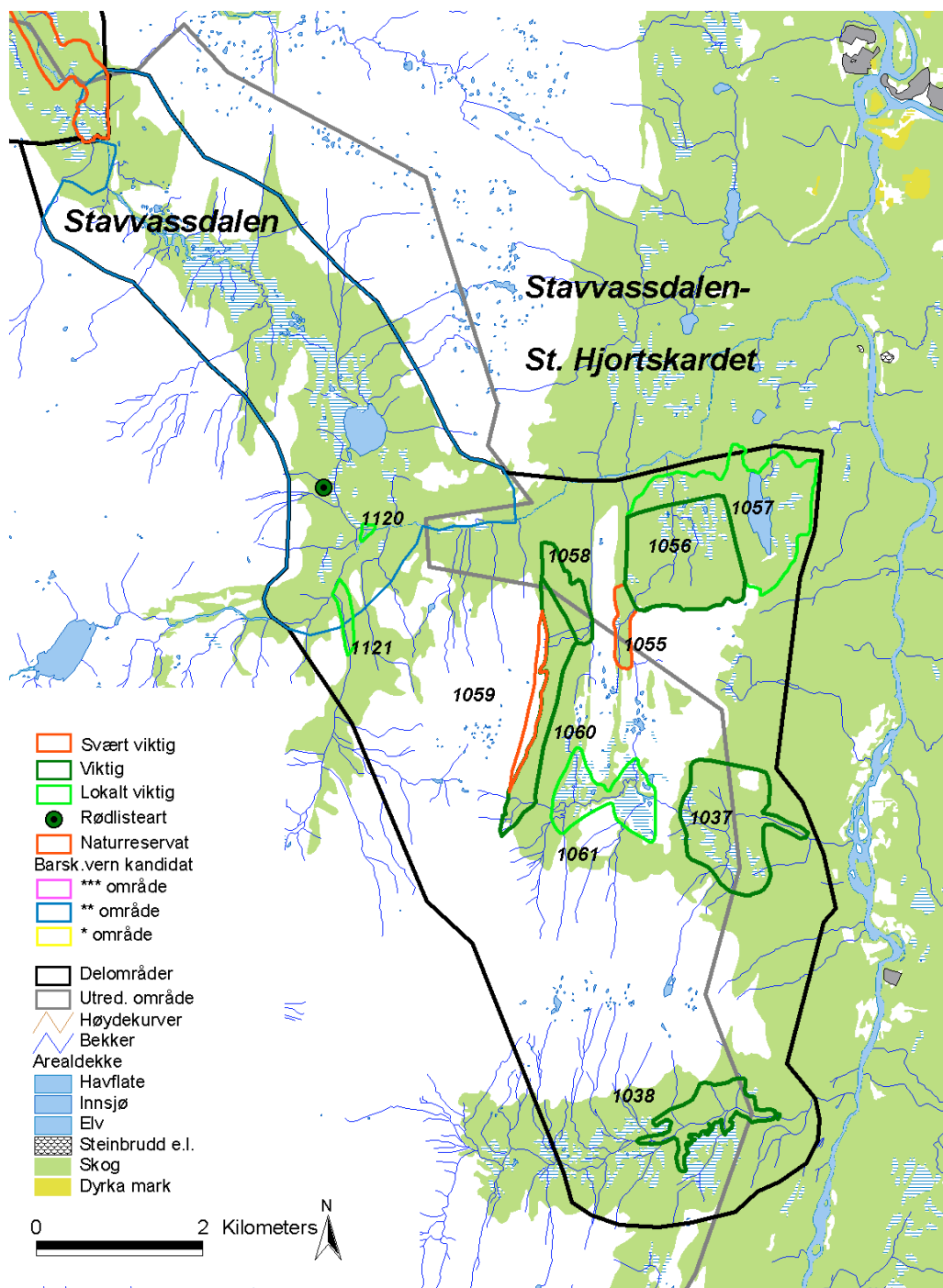
Se figur 22 og 23. Store østvendte lier mot Svenningdal. Området preges av store botner med fjellskog og mange bekker og elver som kommer ned fra fjellene i vest, som danner til dels store elvejuv videre ned mot Vefsnadalføret. Liene er temmelig bratte, men det er noe slakere mot Stavvasselva i nord. I Svenningskardet og over mot Stavvasselva ligger et større myr/skogområde, lengst nord delvis utenfor utredningsområdet. Gamle granskoger, ofte i mosaikk med større og mindre myrarealer, dominerer lavereliggende deler, furuskoger kommer inn på skrinne og grunnlendte partier. I nordvest kommer det inn mye kalkrike bergarter i tilknytning til Grønfjellets østskråninger, og dermed mye kalkkrevende vegetasjon, både i fjell og skog. I selve Stavvassdalen, over mot Eiterådalen, er terrenget slakt med store myrområder og mye skrinn furuskog.

Det meste av området har blitt gjennomgått i 1999 og 2000 i samband med nøkkelbiotopkartlegging på Statskoger i Grane (Lie 2002) og deler i forbindelse med verneplan barskog (Svalastog (1996), se under). Det er funnet nøkkelbiotoper og hensynsområder både i selve Stavvassdalen og i områdene sør for Stavvasselva (dels innenfor og dels utenfor utredningsområdet). Utenfor utredningsområdet er hogstpåvirkningen stort sett høy (men se kap 3.6). Innenfor utredningsområdet er hogstpåvirkningen stort sett synlig gjennom spor etter omfattende gjennomhogster, men mindre påvirkte områder finnes også. Bl.a. finnes den beste

dokumentasjon på gammel naturskog innenfor utredningsområdet i naturtypelokaliteter i denne delen av området, med forekomst av urskogsnaere miljøer.

Flere meget viktige lokaliteter ligger delvis eller i sin helhet utenfor utredningsområdet for vern. Dette gjelder både i Store Hjortskardet (nedre del av stor elvekløft), Svenningskardet og særlig omkring Dempa. Naturverdiene som ligger utenfor utredningsområdet er videre behandlet i kapittel 3.7.

Figur 22: Utsnitt av utredningsområdet som viser delområdet *Stavvassdalen-Store Hjortskardet*, med naturtype-lokaliteter og øvrig naturinformasjon. Naturtypelokaliteter er nummerert, verneområder/-kandidater er navngitt.

Stavvassdalen

Det U-formede dalføret Stavvassdalen, nord-vest for den nedlagte plassen Stavvassdalen, ble undersøkt i forbindelse med tilleggsinventering av verneverdig barskog i Midt-Norge (Svalastog 1996). En stor del av området er skogfattig, med bart fjell, myr, vann, glissen furumyrskog og røsslyngblokkebærfuruskog. I liene i den søndre delen av området, og ellers som avgrensede "lommer", står høyproduktiv og grovvokst granskog. Mens skogene i nærheten av den nedlagte plassen viser sterk påvirkning fra hogster også i nyere tid, er skogpartiene videre innover langt mindre preget av skogbruk. Det forekommer en del virkelig gamle grantrær i området – borrhøver viser trealder på 228 år fra blåbærgranskog og 155 år i småbregneskog. Skogstrukturen i sentrale og indre partier domineres av aldersfase og sen optimalfase med lokale oppløsnings- og bledningsfaser. Området er arronderingsmessig gunstig. Totalt vurderer Svalastog (1996) området som et meget verneverdig supplementsområdet (**). Kun et lite areal helt nord i området (ved Langskardnasan) ble undersøkt i 2003, og dette arealet inngår i naturtypelokaliteten Velfjordskardelva-Sæterbekken (nr. 1062). Nøkkelbiotopundersøkelser på statskoger i Grane har i alle fall dekket deler av området (Lie 2002), men det er uvisst hvor stort areal innenfor avgrensningen til Svalastog (1996) som har vært gjennomgått i forbindelse med nøkkelbiotopundersøkelsen i Grane Statskoger.

Figur 23: Eldre barskog av hogstaudetypen ved Dempa. Foto: Tom Hellik Hofton

3.6.9. Storbørja, Brønnøy

Se figur 19 (kart). Fjordliene har bare partier med skog, avbrutt av fjellsider og rasmark som går rett i sjøen. På nordsida forekommer enkelte mindre edellauvskogsbestand. Disse ble ikke sjekket opp nærmere av oss, men bl.a. opplysninger om plantefunn hos Strompdal (1940) indikerer typisk artsinventar for gråor-almeskog i regionen.

Inne i Storbørja danne Granåselva på nordsida bare et lite delta uten spesiell interesse. Flere gardsbruk som nå er fraflyttet ligger her på nordsida, med tilhørende frodige, men gjengroende slåtteenger og hus som delvis står for forfall og delvis blir holdt ved like. Det har vært drevet en del skogbruk også i moderne tid her, særlig på østsiden av Granåselva, og både hogstflater og plantefelt utgjør markerte innslag i landskapet. I indre deler av vassdraget, samt i litt avstand fra gardsbrukene på begge sider av Granåselva, er derimot naturskog med dominans av gran det vanligste. Lokalt i fjordlia og inne i dalen er det også mindre innslag av lauvskog, dels som gråor-almeskog. Nevnes bør også at Granåselva på veg ned mot fjorden danner ei stor, ganske åpen kløft med to store fossefall i øvre deler. Tilknyttet disse ligger store fosseenger. Som følge av mye god berggrunn er frodige, høyproduktive

vegetasjonstyper, ikke minst høgstaudeskog, til dels vanlig i området. Flere verdifulle naturtyper er funnet i området, primært knyttet til rik edellauvskog og kalkrik barskog.

Nedbørsfeltet til Lomsdalsvassdraget er vegetasjonskartlagt (Nettelbladt 1982). ca 500 ulike plantearter er dokumentert herfra, hvorav fjellplantene dominerer. Sørlige og varmekjære elementer finnes i nedre deler av Lomsdalsvassdraget, i likhet med varmekjære lokaliteter på nordsida av Storbørja.

Helhetlig om Storbørja kan de samlet sett gode forekomstene av rik edellauvskog og spesielt høgproduktiv granskog på kalkrik mark trekkes fram. For sistnevnte type utgjør dette området det klart viktigste innenfor utredningsområdet (i hvert fall den vestligste delen av området) og mangler erstatningsområder. Samtidig er det samlet sett ganske store arealer med barskog i Storbørja, slik at det også bør kunne ha verdi for arealkrevende arter.

Børjedalen

Et 3.600 daa stort område i Børjedalen ble undersøkt i forbindelse med verneplan barskog (fase I)(Korsmo m. fl. 1993). Børjedalen er et dalføre som strekker seg fra Storbørja og innover mot vannskillet (mot Laksmarkdalen naturreservat). Berggrunnen er fattig i nord, men inneholder rikere strøk med amfibolitt og glimmerskifer i søndre deler. Deler av området har frodige og produktive granskogstyper, bl.a. med høgstauder. Korsmo (1993) framhever at barskogen i området representerer en fin gradien fra en produktiv og rik skog nær fjorden i sør til en glissen og fattig skog lengst i nord. Påvirkningsgraden karakteriseres som liten og verneverdien som svært høy (***). Området ble ikke vernet.

3.6.10. Storfjorden, Brønnøy

Se figur 9 (kart) og 24 (fotos). Stupbratte lisider som kaster seg ned i sjøen er et kjennetegn for topografien rundt Storfjorden. De fleste skogkledte lisidene inneholder fattige skogstyper, ligger på sure bergarter og er derfor vurdert som lite interessante. De mest interessante områdene ligger på rike bergarter (marmor). Dette gjelder et lite parti ved Almlia, på vestsida av fjorden, samt et større område fra plassen Storfjorden (innerst i fjorden) og innover Lappskarddalen. Disse områdene har rik karplanteflora, bl.a. med viktige innslag av rik edellauvskog og kalkskog. Videre må Lappskarddalen framheves som et dalføre med lav menneskelig påvirkningsgrad. Ved befaring i september 2003 ble knapt noen tegn etter menneskelig aktivitet (heller ikke sti) observert, noe som skiller dalføret fra de fleste andre lavtliggende dalfører i denne delen av undersøkelsesområdet. Skogen i Lappskarddalen er, som i andre tilsvarende dalfører, i gjenvoksning etter tidligere bruk. Sidefjorden Lisl fjorden tar av østover langt ut i Storfjorden. Det mest nevneverdige i liområdene rundt Lisl fjorden er en stor forekomst av gammel, grovvokst granskog i Bulandsdalen, sør for Lisl fjorden. Dette er en av de største og mest intakte gamle granskogene som ble funnet vest i undersøkelsesområdet. Foruten verdiene i selve naturtypelokaliteten, inneholder sørsida av Lisl fjorden et forholdsvis stort område med sammenhengende gammel barskog.

Som helhet er Storfjorden et område med ganske mange viktige naturområder og uten særlige negative påvirkninger.

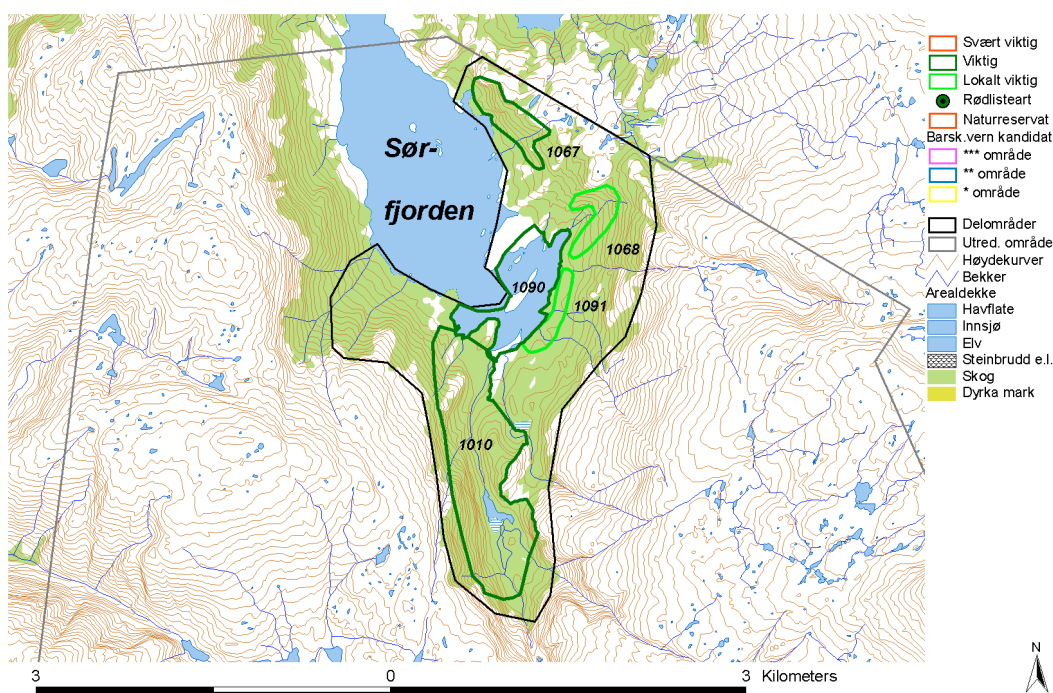
Figur 24: Lappskarddalen øst for Storfjorden (venstre). Bulandsdalen i Lisljorden med fuktig, gammel granskog (høyre). Fotos: Arne Heggland.

3.6.11. Sørfjorden, Vefsn

Se figur 25 og 26. Fjordarm med gruntvannsområde, strandeng og bratte lisider med skog nederst. Skogen er gjennomgående ung til middelaldrende. Løvskog dominerer. Gran opptre bare i enkelte små plantefelt. Deler av skogen er småvokst og fattig, men det er også flere partier med frodig og artsrik løvskog på rik berggrunn, dels som kalkskog. Fire naturtype-lokaliteter rundt indre deler av fjorden, har alle innslag av kalkskog. Den indre delen av Sørfjorden består av et strandenger og et gruntvannsområde uten direkte tilknytting til elvedelta. Naturtypemessig er dette særegent for utredningsområdet. Verdiene knyttet til kyst og havstrand er likevel ikke spesielt store, da artsinventaret virker ganske ordinært og vegetasjonstypene ikke er spesielt godt utviklet. Kulturpåvirkningen ved Sørfjorden må ha vært gjennomgående høy tidligere, og skogen har neppe kontinuitet i gamle eller døde trær. Nå er området helt fraflyttet og slåtteengene gror igjen.

Figur 25: Utsnitt av utredningsområdet som viser delområdet Sørfjorden, med nummererte lokaliteter.

Figur 26: Indre deler av Sørfjorden, med Sørfjordskardet, fotografert mot øst (venstre). Indre del av Sørfjorddalen (høyre). Fotos: Terje Blindheim.

3.6.12. Tosbotn-Grunnvassdalen-Breidvatnan, Brønnøy

Se figur 17 (kart). Overveiende høyfjellsområde. Svartvasslia (se under) er eneste dalføre med nevneverdige forekomster av skog. I tillegg finnes mer eller mindre tresatt mark i vest (Tettingdalen) og i Grunnvassdalen. Berggrunnen er dominert av granitt og glimmergneiser/glimmerskifre, men større og mindre "kalkfelt" finnes i området. Innenfor dette området botaniserte Knut Strompdal særlig aktivt, og han dokumenterte mange forekomster av kalkkrevende fjellplanter: *"Fjellfloraen er serleg rik på Kjempjell, Grunnvassaksla, Lauvvassstind og Snøfjell i Storbørja. På større eller mindre kalkfelt finst det her ein utrueleg rik vegetasjon, medan det elles er berre audt berglende rundt ikring"* (direkte fra Strompdal (1940)). I tillegg til disse navnene, angir Strompdal artsfunn av kalkkrevende arter bl.a. fra Lauvvassdal og Tetingsdalsknausane. På bakgrunn av dette, er det grunn til å tro at området har en del viktige naturtypelokaliteter av typen *kalkrike områder i fjellet*. Strompdals naturbeskrivelser og angivelser av vokseplasser er mindre nøyaktig enn ønskelig med tanke på bruk av dataene i dagens naturforvaltning. Etter alt å dømme, er flere av de rike områdene nok så små av utstrekning, og krever trolig nøye leting for å gjenfinnes. Berggrunnskartet er heller ikke til særlig hjelp m.h.p. å finne igjen Strompdals lokaliteter på kart, da gunstige voksestedsbetingelser (tilgjengelig kalk) trolig er svært lokale og sterkt avhengig av topografi. Da disse områdene ikke ble prioritert under feltarbeidet i 2003, blir naturverdiene her ikke synliggjort, til tross for at det opplagt finnes minst regionale naturverdier på lokaliteter i området.

Svartvasslia

Omlag 12 km vest for Gåsvatnet, nord for Tosbotn, ligger Svartvassdalen og Godvassdalen. En lokalitet (Svartvasslia) på 3.700 daa her ble undersøkt i forbindelse med barskogsvern, fase I. Bare deler av området er skogkledt og de mest frodige delene består av suboseanisk granskog med liten forekomst av læger og gadd. En del flommarksskog finnes langs elva. Korsmo m.fl. (1993) beskriver en spesiell skogvegetasjon i området og vurderer lokaliteten som svært verneverdig (***). Området ble ikke vernet. Svartvasslia ble ikke undersøkt av oss i 2003, men da en av oss (GGa) deltok på en kort befaring her i januar 2004 (se Gaarder (2004)), har vi observasjoner fra en del av området.

3.6.13. Visten (ytre), Vevelstad

Se figur 15 (kart) og 27 (bilder). Vestvendte, bratte og overveiende fattige kystlier. Det er mye fjell i dagen i de bratte skrentene mot fjorden. Litt rikere skogtyper finnes på beskyttede steder. P.g.a. nærhet til fjorden og bosettingen her, har skogen trolig vært hardt utnyttet langt tilbake i tid. Det meste av skogen framstår i dag som ganske småvokst. To dalfører innover fra Almosen (mot Kvannlia og Almosskardet), utgjør skogdaler som strekker seg et stykke inn fra fjorden. Åpent kulturlandskap og strandenger utgjør bare små arealer, men et par viktige lokaliteter i kulturlandskapet (Aunvågen og Almosen) ble påvist.

Figur 27: Almosskardet. Foto: Arne Heggland.

3.6.14. Vistskardelva-Eiterådalen-Sørvassdalen, Vefsn

Se figur 28 og 29. Fra store fjellområder over mot Elgviddvatnet kommer Mosskardelva nordover og ned i innerste del av Eiterådalen og skifter navn til Velfjordskardelva. Nede i Eiterådalen møter Velfjordskardelva Sæterbekken som kommer fra Stavvassdalen i sørøst. De to elvene har gravd seg ned i berggrunnen og danner markerte elvekløfter omkring samløpet, der særlig Velfjordskardelva også danner noen ganske høye fossefall. Dette gir en dramatisk vassdragsnatur som også setter preg på skogen omkring.

Fjellområdene er golde og fattige i dette området. Nede i Eiterådalen er det imidlertid større variasjon i berggrunnen, inkludert en del kalkrike og baserike bergarter (bl.a. marmor), noe som her gir en del areal rik skog, særlig i granskogene tilknyttet elvekløftene. Granskog dominerer det meste av arealet nede i Eiterådalen. For en stor del er det snakk om kompakte, tunge naturskoger med preg av tidligere tiders gjennomhogster (tydelig gamle trær og kontinuitet i død ved mangler). Visse arealer har tydelig gammel skog med til dels temmelig

mye dødved, inkludert enkelte sterkt nedbrutte læger. Deler av skogen har utviklet glennedynamikk. Bl.a. er det registrert en viss kontinuitet i død furu omkring Langskardnasan. Sumpskoger inngår både på flat mark tilknyttet bekker, og i skråninger betinget av sigevann, særlig velutviklet omkring nedre deler av Langskardelva. Skogen er utpreget fuktig, spesielt i elvekløftene. Sørøstover mot Stavvassdalen dominerer svært grunnlendt og glissen furuskog der berggrunnen stikker fram i dagen over store arealer.

Eiterådalen er generelt sterkt preget av storskala bestandsskogbruk, med store hogstflater og granplantinger. Sør for samløpet Velfjordskardelva-Sæterbekken er imidlertid inngrepene langt mer begrensede, men også her finnes enkelte hogstflater fra nyere tid. En skogsvei går inn til der Langskardelva faller ut i Sæterbekken.

Området har store verdier tilknyttet gammel skog. Dette gjelder særlig elvekløftene til Velfjordskardelva og Sæterbekken omkring samløpet, der det også er mye høgstaudeskog. Her er det også dramatisk og verdifull vassdragsnatur. Partiet med naturskog fortsetter nordover ned til ca 200m. nedenfor samløpet mellom elvene ved Sirijorda. De viktigste delene av disse elvekløftene ligger rett utenfor utredningsområdet, slik at de nederste ca. 600m av både Velfjordskardelva og Sæterbekken blir liggende utenfor utredningsområdet. Det samme gjelder en del frodig høgstaudeskog vest-sørvest for Sirijorda. Naturverdiene som ligger utenfor utredningsområdet er videre behandlet i kapittel 3.7.

Områder undersøkt i verneplansammenheng

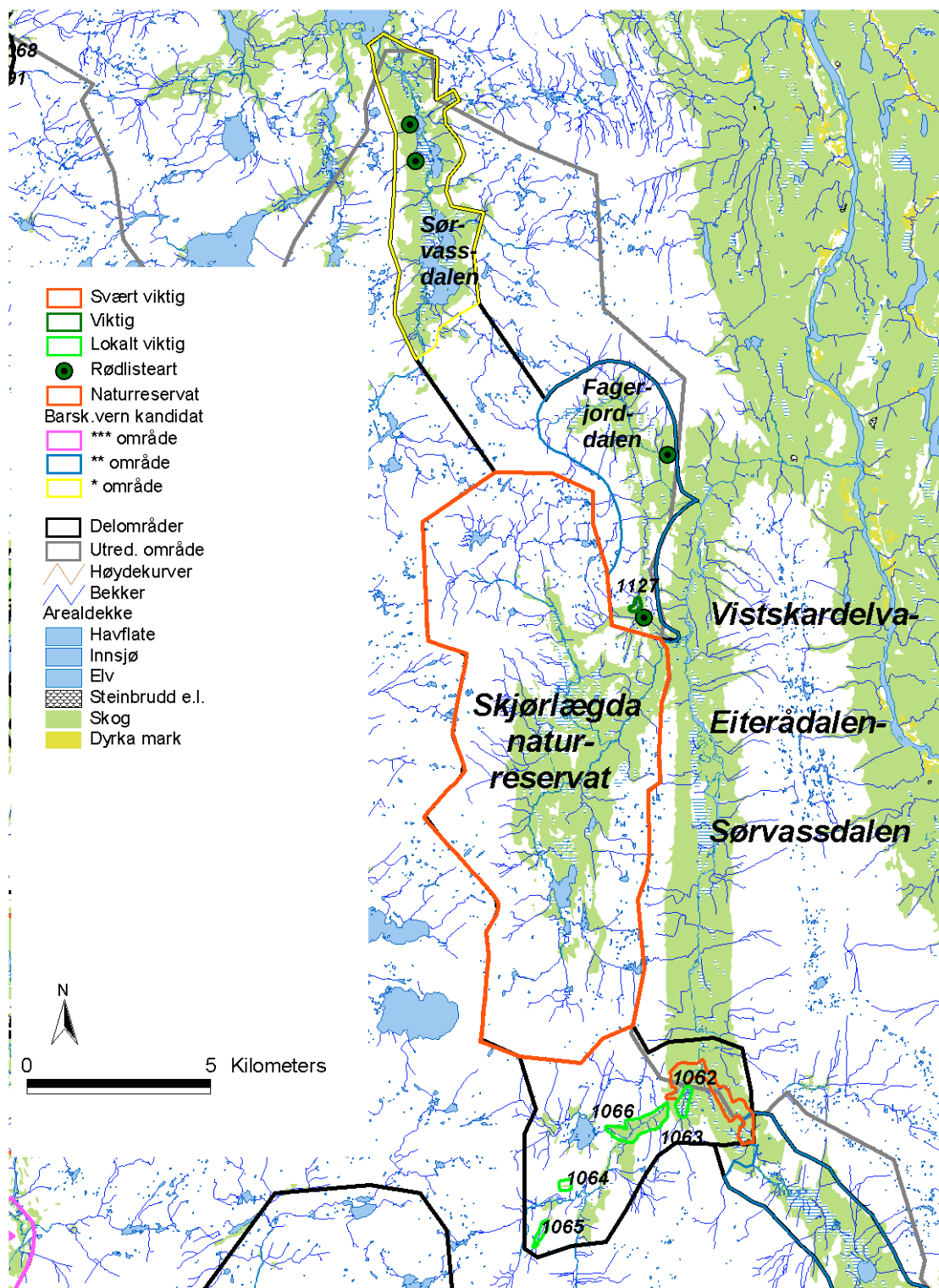
Det store verneområdet Skjørlegda ligger i en sidedal til Eiterådalen. Se kap. 3.5 for en kort beskrivelse av naturen i Skjørlegda naturreservat.

Et areal på 14.000 daa i Sørvassdalen (Vefsn kommune, i det nordøstre hjørnet av utredningsområdet) har vært undersøkt i forbindelse med barskogsvern fase I (Korsmo m. fl. 1993) og fase II (Gaarder 1998). Sørvassdalen ligger i region 39b (Nordiska Ministerrådet 1977) og er et grunt innsenket dalføre med overveiende meget fattig berggrunn og nøysom vegetasjon. Det er glissen furuskog av røsslyng-blokkebærtypen og noe furumyrskog i dalbunnen. I liene finnes granskog av småbregne- og blåbærtypen, samt noe storbregne- og høystaudegranskog. Myrene er hovedsakelig fattige, men med litt innslag av intermediær myr. Skogen har sparsomt med dødt trevirke og liten kontinuitet i død ved. Skogen er temmelig småvokst, lite variert og i partier glissen. Forekomsten av signalarter og rødlistearter knyttet til gammel skog er dårlig. Korsmo m.fl. (1993) vurderer Sørvassdalen som meget verneverdig (**). Gaarder (1998) vurderer verdien (etter kriterier i fase II) som lokal (*) p.g.a. den fullstendige dominansen av fattig og glissen fjellskog. Området ble ikke undersøkt i 2003. På bakgrunn av eksisterende data fra området, er det ikke store biologiske verdier her. Sørvassdalen har trolig noe verdi som viltområde og ”scorer” nokså høyt som stort, velarrondert område uten særlige nye inngrep.

Et areal på 6.100 daa i Fagerjorddalen i Vefsn kommune har vært undersøkt i forbindelse med barskogsvern fase II (Gaarder 1998). Det undersøkte området består av to sidevassdrag til Eiteråga: Fagerjorddalen og Steinbekken. Berggrunnen består av glimmerskifer og glimmergneiser, trolig med innslag av kalkårer. Blåbærgranskog er dominerende vegetasjonstype, men både småbregne- og høgstaudegranskog er ganske vanlige. Gran dominerer tresjiktet, men det er stedvis mye bjørk, litt furu og sparsomt av andre treslag. Lokalt finnes rik flora av kalkkrevende plantearter. Det ble dokumentert få signal- og rødlistearter knyttet til gammel granskog. Generelt finnes lite dødt trevirke, men noe mer i de

øverste delene langs Steinbekken. Hogstinnegrep fra gamle dimensjonshogster finnes. Gaarder (1998) vurderer området som regionalt verneverdig (**). De nederste delene av kløftene ligger like utenfor utredningsområdet.

Figur 28: Utsnitt av utredningsområdet som viser delområdet Vistskardelva-Eiterådalen-Sørvassdalen, med naturtypelokaliteter og annen naturinformasjon. Naturtypelokaliteter er nummerert, verneområder/-kandidater er navngitt.

Figur 29: Skoginteriør fra Sørvassdalen (venstre), samt oversiktsbilde over deler av Fagerjorddalen (høyre). Fotos: Geir Gaarder.

3.7. Biologisk mangfold i randsonen til utredningsområdet

3.7.1. Gjennomgang av aktuelle arealer

Her behandles naturverdiene i naturtypelokaliteter som ligger helt eller delvis utenfor grensene for utredningsområdet. En del lokaliteter med dokumenterte naturverdier "rett utenfor" grensene til utredningsområdet er ikke behandlet her, fordi arealene ikke vurderes å være forvaltningsrelevante i samband med grenseoppgang for eventuelle verneområder. Dette gjelder hovedsakelig nøkkelbiotoper beliggende som restbestand i hogstflatelandskap som grenser til utredningsområdet.

Det ligger ikke innenfor vårt mandat å kommentere grensesettingen av eventuelle verneområder. Gjennomgangen under er dels en gjennomgang av de konkrete biologiske verdiene som ble dokumentert i grenseområdene/utenfor utredningsområdet, dels settes disse verdiene i perspektiv med verdiene i det øvrige av utredningsområdet.

Tabell 4 gir en oversikt over de totalt 20 aktuelle naturtypelokalitetene som ligger delvis eller helt utenfor utredningsområdet. Den delen av disse lokalitetene som ligger utenfor grensene til utredningsområdet, utgjør et areal på 3102 daa. Geografiske plassering for de av lokalitetene som ligger med størst areal utenfor, d.v.s. lokalitetene i den østlige delen av området, framgår av figur 30.

Tabell 4: Oversikt over naturtypelokaliteter som helt eller delvis ligger utenfor grensene til utredningsområdet.

Lok. nr.	Lokalitetsnavn	Hovednaturtype	Naturtype	Verdi	Areal daa	Areal daa utenf. omr.	Kommentar
1013	Anddalen nord	Kulturlandskap	Naturbeitemark	C	15	15	Hele utenfor, lite areal
1014	Anddalen	Kulturlandskap	Skogsbeiter	A	711	85	Liten del utenfor, viktigste verdier innenfor
1030	Fatfjellet S	Skog	Kalkskog	A	295	69	Det vestentligste av areal og verdier er innenfor
1033	Gåsvasselvas utløp	Skog	Bekkekløfter	B	115	70	Betydelig del av verdiene er utenfor
1034	Gåsvatnet Ø	Skog	Urskog/gammelskog	C	538	256	Betydelig del av verdiene er utenfor
1036	Sættertjøna-Engibekkskardet	Skog	Urskog/gammelskog	B	709	30	Bare liten del av stor biotop ligger utenfor

1037	Svenningskardet	Skog	Urskog/gammelskog	B	1411	639	Stort areal utenfor
1038	Store Hjortskardet	Skog	Urskog/gammelskog	B	590	62	Liten, men viktig del utenfor
1039	Grønlia	Skog	Kalkskog	A	446	384	Stor og viktig del utenfor, stort areal
1055	Dempa SV	Skog	Urskog/gammelskog	A	186	126	Lite, men viktig areal utenfor
1056	Dempa	Skog	Urskog/gammelskog	B	1617	1617	Stort areal, viktige verdier
1057	Langvatnet	Skog	Urskog/gammelskog	C	1643	1643	Stort areal
1058	Grønaksla NØ	Skog	Urskog/gammelskog	B	339	218	Nokså stort og viktig areal ligger utenfor
1060	Grønaksla nedre	Skog	Bjørkeskog med høgstauder	B	674	5	Ubetydelig areal utenfor
1062	Velfjordskardelva-Sæterbekken	Skog	Urskog/gammelskog	A	1401	1040	Stor del av viktig lokalitet ligger utenfor
1079	Tettingsforsen N	Skog	Gammel lauvskog	B	112	58	Nokså lite, men viktig, areal utenfor
1080	Tettingsforsen	Ferskvann/våtm ark	Fossesprøytoner	B	27	17	Lite, men viktig areal utenfor
1122	Lille Hjortskardet	Skog	Urskog/gammelskog	C	84	84	Helt utenfor, kun lokal verdi
1124	Gåstjønna N	Skog	Kalkskog	B	6	3	Ubetydelig areal utenfor
1132	Lessenget	Skog	Gråor-heggeskog	B	53	39	Lite areal

For naturtypelokalitetene 1013, 1014, 1030, 1033, 1036, 1038, 1055, 1058, 1060, 1079, 1080, 1122, 1124 og 1132, er det snakk om relativt små arealer som ligger utenfor utredningsområdet. Dersom det er ønskelig, kan naturverdiene i disse lokalitetene med kun små grensejusteringer innlemmes i avgrensningen. Av disse 13 lokalitetene er tre (1014, 1030 og 1055) verdiklassifisert som svært viktige og er dermed særlig forvaltningsrelevante.

For de øvrige lokalitetene, er kartlagt areal utenfor utredningsområdet mer betydelig, og disse arealene er derfor behandlet mer grundig (under). Den videre behandlingen er, av praktiske årsaker, delt i 4 ulike områder:

Gåsvatnet-Gåstjørna

I tillegg til naturtypelokalitetene 1030, 1033, 1060 og 1124 (behandlet over), ligger følgende 2 lokaliteter med betydelig areal utenfor utredningsområdet: 1034 og 1039. Særlig forvaltningsrelevant er den svært viktige og store (446 daa) lokaliteten Grønlia (1039) som ligger med nesten alt areal utenfor utredningsområdet. I Gåsvatn-området er det dokumentert store naturverdier knyttet til kalkskog og til urskog/gammelskog. I utredningsområdet, som et hele, er det knyttet vesentlige verdier til begge disse naturtypene (se kap 3.3.4). Da Grønlia er en av de største og best utviklede kalkskogene i området, er verdiene her av stor relevans for utredningsarbeidet. Siden denne naturtypelokaliteten og flere nærliggende lokaliteter ligger helt eller delvis utenfor utredningsområdet, virker det, fra et naturfaglig ståsted, relevant å tenke helhetlig m.h.p. endelig grensefastsettelse i dette området. Flere mulige alternativer til avgrensning eksisterer i dette området. Arronderingsmessige aspekter, da særlig med tanke på sammenheng mellom skogsområdene ved Gåsvatnet og skogsliene mot Svenningsdalen, er også relevant m.h.p. fastsettelse av grense i området. En annen relevant vurdering knytter seg til arealene i nedre del av Engibekkskardet (under ca. 300m), da disse er helt uthogd.

Svenningskardet

Gjelder naturtypelokalitet nr. 1037, som har betydelig areal (ca 639 daa) utenfor utredningsområdet, men større areal innenfor. Dette er et stort område med variert naturskog og større arealer fattige myrer. Det er gammel naturskog i indre (vestlige) del og mer påvirket skog mot øst. En markert bekkekløft løper som en "avstikker" mot øst i den nedre delen. Naturtypelokaliteten er vurdert som regionalt viktig (verdi B). Naturtypen i Svenningskardet (urskog/gammelskog) er en naturtype som det er knyttet vesentlige verdier til i utredningsområdet (se kap 3.3.4), men lokalitet 1037 er ikke blant utredningsområdets best utviklede lokaliteter innenfor denne naturtypen.

Dempa

I tillegg til naturtypelokalitetene 1055, 1058 og 1060 (behandlet over), ligger ytterligere 2 store lokaliteter ved Dempa (1056 og 1057, totalt 3.260 daa skog og myr) utenfor utredningsområdet. 1055 er verdiklassifisert som svært viktig og utgjør sammen med 1058 og 1056 (begge klassifisert som regionalt viktige) og 1060 (hvorav bare ubetydelig areal ligger utenfor utredningsområdet), et stort sammenhengende område med gammel barskog. Kalkskog er også representert. 1057 vurderes som lokalt viktig og utgjør en fortsettelse østover av det nevnte barskogsområdet. 1056 beskrives som "den eldste furuskogen som er observert i dette prosjektet". Naturtypen i Dempa-området (urskog/gammelskog) er en naturtype som det er knyttet vesentlige verdier til i utredningsområdet (se kap 3.3.4). Tilsvarende naturskogs-kvaliteter og lite påvirket skog er knapt nok representert andre steder i tilknytning til utredningsområdet. Særlig de to lokalitetene 1055 og 1056 betraktes *samlet* som et svært verdifullt tilfang til området som helhet, både som naturtype og i biomangfold-sammenheng. Området yter altså et vesentlig tilskudd til spennvidden og naturverdiene i Lomsdal-Visten.

Sæterbekken-Velfjordskardelva

Den store naturtypelokaliteten 1062 ligger med over 1000 daa (ca ¾ av lokalitetens samlede areal) utenfor utredningsområdet. Dette er urskog/gammelskog og bekkekløft-miljøer langs Velfjordskardelva og Sæterbekken. Lokaliteten beskrives som et stort, meget verdifullt naturskogsområde, med mye kompakt, grov, produktiv og fuktig granskog tilknyttet store elvekløfter med fosser og stor vannføring. Her finnes innslag av temmelig gammel granskog med mye død ved og furuskog med kontinuitet i død ved. M.h.p. biologisk mangfold er lokaliteten trolig særlig viktig for fuktighetskrevede arter. De viktigste delene av området, d.v.s. de nedre delene, der elvene danner de mest markerte elvekløftene, ligger utenfor utredningsområdet. Her danner særlig Velfjordskardelva store fossefall ned mot samløpet med Sæterbekken. Store arealer høgstaudegranskog vest-sørvest for Sirijorda kommer også utenfor grensene. Naturskog fortsetter ned til ca 200 m. nedenfor samløpet Velfjordskardelva-Sæterbekken. Lokaliteten er vurdert som en naturtype av høyeste verdiklasse (verdi A). Naturtypene som finnes på lokaliteten (urskog/gammelskog og bekkekløfter) er viktige naturtyper m.h.p. biologiske verdier i utredningsområdet (se kap 3.3.4). Arrondering av det mulige verneområdet er også et aspekt som er relevant m.h.p. grensetrekking i området. Slik utredningsområdet er definert per 2003, er de øverste delene av kløftene innenfor, mens de nederste og viktigste delene, inkludert bekkemøtet, ligger utenfor. Innenfor naturtypelokaliteten Sæterbekken-Velfjordskardelva finnes viktige biologiske verdier som vurderes som særs viktige i det undersøkte området. Siden vesentlig del av arealet befinner seg utenfor utredningsområdet, utgjør altså dette arealet et vesentlig og viktig tilfang til resten av Lomsdal-Visten.

3.7.2. Totalvurdering av skogområdene utenfor kontra innenfor utredningsområdet

Urskog/gammelskog

Naturtypen urskog/gammelskog utgjør en vesentlig og viktig del av naturverdiene innenfor Lomsdal-Visten. Innen området varierer imidlertid velutviklethet og utforming mye. I de vestlige deler av utredningsområdet er naturskogspregene generelt ganske svakt utviklet, skogene her bærer sterkt preg av langvarig aktivt skogbruk med tilhørende lav tetthet av viktige nøkkelelementer og strukturer av betydning for biologisk mangfold. Til tross for til dels store skogarealer er derfor tettheten av verdifulle urskog/gammelskogs-lokaliteter lav.

I utredningsområdets østlige del har skogområdene et klart sterkere naturskogspreg. Selv om det meste av skogen også her bærer preg av skogbruksaktiviteter, gjelder dette i mindre omfang enn i fjordstrøkene. Tettheten av viktige urskog/gammelskogs-lokaliteter er derfor større her. De viktigste naturskogskvalitetene knyttet til gammel barskog i Lomsdal-Visten finnes derfor i områdene fra Jordbrudalen i sør til Eiterådalen i nord. Innenfor dette området skiller særlig følgende områder seg ut:

1. Velfjordskardelva-Sæterbekken (lokalitet 1062)
2. Dempa-området (lokalitetene 1055, 1056, 1057 og 1058)
3. Gåsvatnet-Engibekkskardet (flere lokaliteter)

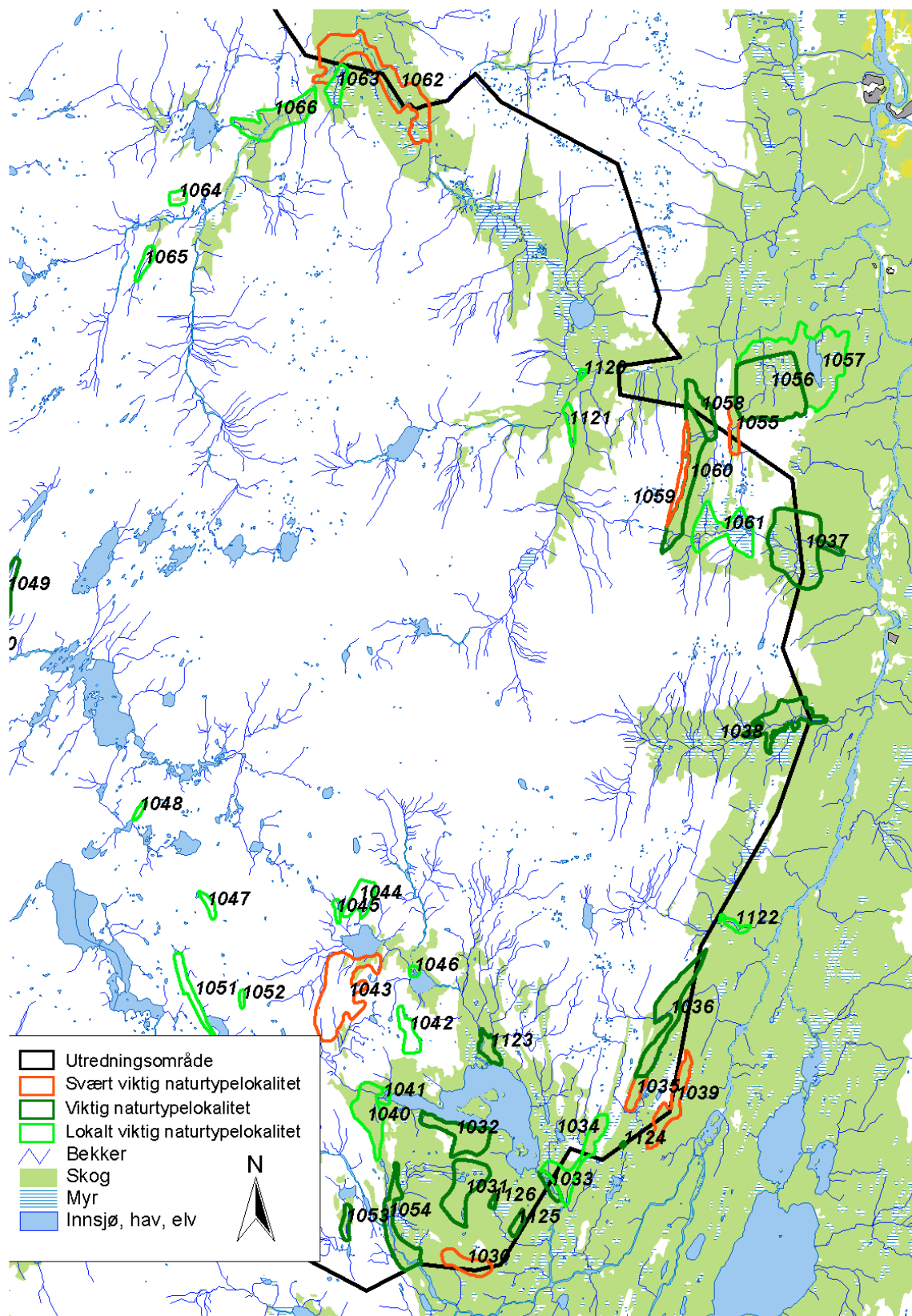
Alle disse områdene (med unntak av lokalitet 1057) har stor verdi som naturskogsområder. De utgjør alle meget viktige deler av verdiene knyttet til naturskog i Lomsdal-Visten, og tilsvarende kvaliteter er ikke funnet andre steder i utredningsområdet. Særlig følgende enkeltlokaliteter bør framheves: 1035, 1036, 1054, 1055, 1056 og 1062. Disse lokalitetene utgjør meget vesentlige bidrag til naturverdiene i Lomsdal-Visten i kraft av sin velutviklethet som gamle naturskoger.

Av disse ligger de tre sistnevnte delvis eller helt utenfor utredningsområdet. 1055 (delvis utenfor utredningsområdet) er den eneste av lokalitetene i hele Lomsdal-Visten med urskogsnær skog og er av den grunn svært verdifull. 1056 (i sin helhet utenfor) er den klart eldste og mest urskogsnære furuskogen som er registrert i prosjektet, og det er utvilsomt langt mellom tilsvarende furuskog i regionen. 1062 er en stor lokalitet, hvor de store elvekløftene ned mot samløpet Velfjordskardelva-Sæterbekken er særlig verdifulle. De viktigste delene av disse kløftene ligger utenfor utredningsområdet.

Kalkskog

Kalkskog er relativt godt representert innenfor utredningsområdet, med særlig store arealer omkring Gåsvatnet. Imidlertid ligger de to viktigste kalkskogskvalitetene, 1030 og 1039, hhv. delvis og helt utenfor utredningsområdet. Disse lokalitetene utgjør et meget vesentlig bidrag til Lomsdal-Visten i kraft av å være de mest velutviklede og floristisk rikeste kalkskogene som er registrert i området.

Figur 30: På figuren framgår geografisk plassering av 15 naturtypelokaliteter som helt eller delvis ligger utenfor grensene for utredningsområdet for vern i Lomsdal-Visten, Nordland. Nummer viser til løpenummer for naturtypelokalitetene.

3.8. Innspill til viltkartet

Registrering av viltobjekter/viltområder inngår ikke i prosjektet. Under feltbefaring har vi allikevel notert enkelte interessante opplysninger om vilt, bl.a. ble jerv observert (figur 31). Vi har dannet oss et inntrykk av områdets verdi for vilt. Dette er et mulig supplement til kjent kunnskap om vilt i området, og kan derfor være av en viss forvaltningsmessig nytte. Sensitive opplysninger er utelatt her, og er overført til fylkesmannen i eget notat. Gjennomgangen under er sortert etter arter/artsgrupper:

Figur 31: Jerv ble observert i utredningsområdet under feltarbeid sommeren 2003. Foto: Tom Hellig Hofton.

Smålom (Gavia stellata)

Hekking ble konstatert på én lokalitet og arte ble observert i hekketid på nok en lokalitet. Det finnes egnete hekkeområder for arten flere steder i området, hvorav en del er registrert på viltkartet.

Storlom (Gavia arctica)

Hekking konstatert på én lokalitet, og arten ble observert fiskende i ett annet vann. Trolig hekker flere par storlom i de større vannene i områdets lavereliggende deler.

Kongeørn (Aquila chrysaetos)

Reir i bergvegg funnet 06.08.2003. Tilsynelatende er ikke dette reiret registrert på eksisterende viltkart.

Hønehauk (Accipiter gentilis)

Viltinformasjon på vårt digitale kartgrunnlag gir ingen informasjon om leveområder for arten innenfor utredningsområdet. Et par av våre observasjoner er derfor noe interessant, selv om de ble gjort utenfor hekketid. Vi fant et mulig gammelt hønehaukreir og observerte to hønehauker (hunn og hann, kanskje helst et par) i nærheten. På ytterligere en lokalitet ble antatt hønehaukvarsling notert.

Ande- (Anatidae) og vade- (Charadrii)

Potensielt viktige hekkel plasser for vade- og andefugler ble observert på følgende plasser:

- Svenningskardmyrene (ved naturtypelokalitet 1061, Grane)
- Våtmarksområder med myrer og småtjern i Stavvassdalen over mot Eiterådalen.
- Våtmarksområder med myrer og småtjern i Sørvassdalen.
- Myrer mellom Brynhilddalen og Velfjordskardelva (ved naturtypelokalitet 1063, Vefsn).
- To ferskvannsdeltaer sørøst i området (ved naturtypelokalitet 1041 og 1046, h.h.v. øst i Gåsvatnet og ved Gaskejaevrie, begge Grane) har mulig funksjon for våtmarksfugler og spurvefugler.

- Naturtypelokaliteten Bjorvatnet i Sæterdalen (nr. 1103) kan være viktig for våtmarksfugl.
- Naturtypelokaliteten Austerfjordvatnet (nr. 1097) kan ha en viss verdi for våtmarksfugl.

Hakkespetter (Picidae)

- Dvergspett ble observert i Bønnålia 02.09.2003. De store løvrike liene som i stor grad sammenfaller med naturtypelokaliteten Bønnålia-Sommersetvika (nr. 1008) vurderes som et potensielt viktig funksjonsområde for arten (så vel som for andre hakkespettarter).
- Løvskogsliene rundt Anddalsvågen (i stor grad sammenfaller med naturtypelokaliteten Anddalen, nr. 1014) kan vise seg å være viktig funksjonsområde for flere hakkespettarter. Ingen konkrete observasjoner foreligger, men skogtilstand tilsier dette.
- Tretåspett ble observert noen få ganger under feltarbeidet. All gammel barskog med naturskogspreg sørøst og øst i området vurderes som potensielle leveområder for arten, uten at vi har informasjon som kan indikere hvilke delområder som har spesiell verdi.

Tre steder i området ble det funnet hakkemerker som med stor sannsynlighet stammer fra hvitryggspett *Dendrocopos leucotos*. Funn av hakkemerker skal aldri sidestilles med konkret observasjon, p.g.a. den usikkerheten som kan hefte ved bestemmelsen, samt den sparsomme informasjonen som knytter seg til slike data (ingen informasjon om tid på år, individets territorialitet etc.). Allikevel er disse observasjonene interessante fordi det i følge nye kilder bare foreligger to observasjoner av arten i Nordland, begge vinterstid på 1980-tallet (Stenberg 2001). De store løvskogsliene langs Helgelandskysten bør være aktuelt habitat for arten, og har klare vegetasjonsmessige, kultur- og skoghistoriske så vel som klimatiske likhetstrekk med naturen i artens norske "bestandsbastion" på Vestlandet. Det faktum at løvskogene i Nordland er dårlig undersøkt m.h.p. hakkespetter, gjør observasjonene ennå mer interessante.

Spurvefugler (Passeriformes)

- *Generelt:* Frodige, varmekjære løvskogslie samt løv- og blandingsskoger av storbregne- og høgstaudetypen (inkludert gråor-heggeskog) finnes flere steder i området. Slike arealer antas å ha stor verdi som leveområder (særlig hekkeområder) for spurvefugl. Blant annet gjelder dette de to samme områdene som ble nevnt som mulige leveområder for dvergspett (Bønnålia-Sommersetvika i Indre Visten og Anddalen).
- To ferskvannsdeltaer sørøst i området (ved naturtypelokalitet 1041 og 1046, h.h.v. øst i Gåsvatnet og ved Gaskejaevrie, begge Grane) har mulig funksjon for våtmarksfugler og spurvefugler.
- *Lavskrike (Perisoreus infaustus)* ble observert noen få ganger under feltarbeidet, kun øst i området. All gammel barskog med naturskogspreg sørøst og øst i området vurderes som potensielle leveområder for arten, uten at vi har informasjon som kan indikere hvilke delområder som har spesiell verdi.

4. Diskusjon

4.1. Registreringens begrensninger

Kartgrunnlag, avgrensning og prioriteringer som gjelder tidsbruk i felt er behandlet i kap 2.1 og 2.3. Vi vurderer naturtypekartleggingen innenfor utredningsområde som et godt grunnlag for å treffe forvaltningsavgjørelser. Undersøkelsen dekker inn forekommende naturtyper og er spredt på områdets geografi, men er langt fra heldekkende. Sammenliknet med registrerings-skala- og intensitet i skogbrukets MiS-kartlegginger, er vår undersøkelse mindre heldekkende og mindre rettet inn mot kvantifisering av elementer. I områder som har vært høyt prioritert av oss, kan detaljeringsgraden i de to metodene sammenliknes.

Resultatene som presenteres av Lie (2002), er gjenværende nøkkelbiotoper og hensynsområder etter at utvalg er foretatt. Det kan ikke utelukkes at enkelte verdifulle nøkkelbiotoper i skog som er registrert på statskogs arealer, kan være utelatt p.g.a. konflikt med skogbruk. Disse er ikke nødvendigvis fanget opp i vårt arbeid, da mye av Statskogs arealer i Grane ikke ble oppsøkt fordi de nylig var miljøkartlagt (dog ikke etter helt lik metode). De fleste større områdene som er sparsomt eller ikke undersøkt av oss (se også 2.1 og figur 1), ligger i fattige granittområder med få biologiske "hot-spot" lokaliteter. Dette gjelder bl.a. undersøkelsesområdets nordøstlige hjørne med Sørvassdalen og omkringliggende fjell, og fjellområder sentralt i området, mellom Børjedalen og Vistmannen/Vistkjerringa. I eventuelle videre undersøkelser, er det vår klare oppfatning at fattige (d.v.s. uten basiske/kalkrike bergarter) alpine områder fortsatt bør prioriteres lavt. Der i mot bør fjellområdene nordøst for Anddalsvågen og marmorområdene øst for Kvannlivatnan og sør for Sørfjorden, samt en nøyere gjennomgang av Svartvasslia ved Tosbotn, prioriteres. Det samme gjelder øvre del av Lomsdalen (Grunnvassdalen) og områdene sør for Lomsdalen (bl.a. Lauvvasstind), som kanskje har noe av den mest interessante fjellfloraen i hele utredningsområdet (se også kap. 3.6.12). Strompdal (1940) har nedlagt en betydelig kartleggingsinnsats i denne delen av området, men hans naturbeskrivelser og angivelser av vokseplasser er mindre nøyaktig enn ønskelig med tanke på bruk av dataene i dagens naturforvaltning.

Når det gjelder kalkgrottene i Jordbrudalen (Dolmen og Arnekleiv 1990), har ikke disse blitt inkludert som naturtypelokaliteter. Dette skyldes dels at naturtypetilhørigheten er uklar, dels at dokumentasjon vedrørende verdien for sjeldne eller trua arter er mangelfull og dels at lokalitetene ikke er stedfestet nøyaktig i literaturen. Like fullt er det klart at kalkgrottene utgjør sjeldne formasjoner. Verdiene knyttet til grottene vurderes som noe relevant for vurderingen av eventuelt vern i Lomsdal-Visten.

Kartleggingen som beskrives av denne rapporten, behandler ikke eventuelle marine verneverdier.

4.2. Kunnskapsstatus for enkelte artsgrupper

I denne korte gjennomgangen gjøres rede for kunnskapsstatus for enkelte artsgrupper, samt vår vurdering av behovet for videre undersøkelser. En total vurdering er gitt til slutt.

Fugl

Ikke undersøkt i samband med vår undersøkelse. Det er dermed vanskelig å si sikkert hva som bør prioriteres videre. Erfaringsmessig er funksjonsområder for spurvefugl og hakkespetter ofte lite representert på gamle viltkart. I så måte er løvskogsliene ved Vistenfjorden og Velfjorden aktuelle å undersøke. Inventering etter rødlistede hakkespetter i disse områdene er utvilsomt interessant m.h.p. forvaltning, men vil ikke minst være interessant m.h.p. faunistiske utbredelsesdata. Sportegn som indikerer at hvittryggspett har streift i området (se kap 3.8) bør særlig følges opp med konkrete feltregistreringer. Identifisering av særlig viktige barskogsområder for fugl (skogsfugl, lavskrike, tretåspett m.fl.) er også en aktuell utfordring. Det bør også prioriteres å få bedre oversikt over våtmarksfugl og hekkeområder for rovfugl.

Karplanter

Oversikten over karplantefloraen virker god. Feltarbeidet i samband med naturtypekartleggingen har fokusert på områder som trolig har det største potensialet for høy karplantediversitet. I tillegg finnes gode tidligere undersøkelser.

Sopp

Undersøkelsene i 2003 har gitt vesentlige bidrag til kunnskapen om soppfloraen i området, både i skoglige miljøer og i kulturlandskapet. P.g.a. områdets størrelse, finnes store muligheter til oppfølgende undersøkelser, også innen naturtypelokalitetene. Bl.a. har trolig kalkskogene i områdets østlige del rik funga av markboende sopp, en gruppe som ikke ble undersøkt p.g.a. at feltarbeidet her foregikk på en lite gunstig årstid for sopp. Imidlertid bør andre organismegrupper som moser og insekter etter vårt skjønn prioriteres høyere.

Lav

Kunnskapsstatus for lav innen utredningsområdet har blitt vesentlig forbedret, men har ennå preg av å være brokkevis og konsentrert om signalarter og rødlistearter framfor mer grundige lokalitetsundersøkelser med utfylling av krysslister. For bladlaver er kunnskapsstatus til dels god. Fremdeles er nok kunnskapen om skorpelaver dårligere enn kunnskapen om bladlaver. Selv om knappenålslav ble lett en del etter under feltarbeidet 2003, bør videre arbeid konsentreres om skorpelav i naturskogspregede skogsmiljøer med høy tetthet av nøkkel-elementer/kontinuitetspreg.

Moser

Artsmangfoldet av moser er generelt dårlig kjent innenfor utredningsområdet, som for store deler av søndre halvdel av Nordland. Under vårt eget feltarbeid undersøkte vi i begrenset grad moser, men lette bl.a. en del etter kravfulle og rødlistede arter på rådeved og rike bergveggsmiljøer. Vi fant ingen spesielle arter, men kan ikke utelukke at interessante miljøer for moser finnes i eldre, rike skogsmiljøer i låglandet. Også fjellstrøkene, spesielt områder med kalkrik berggrunn, men også i noen grad de mest oseaniske fjellpartiene, har et

potensiale for interessante mosemiljøer. Trolig har de to nevnte miljøene størst potensiale for verdifulle moseforekomster, men det kan ikke utelukkes at også andre naturtyper inneholder kvaliteter knyttet til denne organismegruppa.

Insekter

Ikke undersøkt i samband med denne undersøkelsen. Vi kjenner bare til én publikasjon som tar for seg invertebratfaunaen i området, nemlig arbeidet som Arnekleiv (1981) utførte i Lomsdalsvassdraget i 1980-81.

Undersøkelser av insektfaunaen krever til dels noe avansert utstyr og metodikk og dessuten tett oppfølging. I og med at undersøkelsesområdet er stort og til dels med lange transportetapper, kreves en stor innsats for å få området godt undersøkt.

M.h.p. terrestriske undersøkelser foreslås i første omgang utsetting av vindusfeller på varmekjære (edel)løvskogslokaliteter og engsamfunn knyttet til fjordliene vest i området. Videre vil tilsvarende oppsett være aktuelt på utvalgte kontinuitetsbarskoger øst i området. Bruk av andre felletyper evt. stikkprøvefangst med hov på en eller noen få av de mer lett-tilgjengelige kalklokalitetene i fjellet kan være aktuelt, men vi kjenner ikke til i hvilken grad fjellområdene i Lomsdal-Visten er interessante m.h.p. stort mangfold av insekter. Ferskvannsfaunaen bør også undersøkes i større deler av området, bl.a. med vekt på kalkrike vann og videre undersøkelser av bunndyrfaunaen i flere vassdrag. Faunaen av akvatiske invertebrater i grottesystemene sør-øst i området kan vise seg å inneholde uoppdagede forekomster av sjeldne eller på andre måter interessante arter.

Total vurdering

Vår prioritering av artsundersøkelser har i stor grad vært styrt ut fra hvilke artsgrupper som har vist seg særlig interessante i utredningsområdet. Dermed har f.eks. karplanter og sopp blitt prioritert høyt, mens moser har blitt nedprioritert. Våre antagelser ble i stor grad bekreftet av resultatene fra feltarbeidet.

Det videre potensialet for å finne sjeldne, trua eller forvaltningsmessig særlig interessante arter, bør styre det videre arbeidet med artskartlegging i området. I så måte bør sopp prioriteres relativt høyt. Det er et betydelig potensiale for å identifisere viktige funksjonsområder for fugl i området, og undersøkelser av fuglelivet bør derfor prioriteres nokså høyt. Selv om vi har nedprioritert moser i denne undersøkelsen, bør også denne artsgruppa undersøkes grundigere. Lav og karplanter bør trolig prioriteres noe lavere enn de forannevnte gruppene. Når det gjelder insekter, er kunnskapsstatus, så langt vi kjenner til, ikke god. Spredte undersøkelser, som antydnet over, bør gjennomføres for å bedre dokumentasjonsnivået, men vi har ingen spesiell grunn til å tro at slike undersøkelser vil være av stor viktighet for den videre beslutningsprosessen m.h.p. eventuelt vern i området.

5. Faktaark for naturtypelokaliteter

En liste over naturtypelokaliteter med noe informasjon er gjengitt i vedlegg 1.

Faktaarkene som presenteres her er en kort sammenfatning av registreringsinformasjonen fra naturtypelokalitetene. Forklaring av initialer: AHE=Arne Heggland, GGA=Geir Gaarder, TBL=Terje Blindheim, THH=Tom Hellik Hofton.

Lok. nr. 1001 (nasjonalt nr. 181611001): Tangvika SØ, Vevelstad kommune.

- ✍ Verdi: Lokalt viktig (C). Areal: 54 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): UN 933 821, 80-140 m.o.h. Delområde: Innervisten
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Bjørkeskog med høgstauder (Skog)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetsbeskrivelse innlagt av AHE den 02.09.2003:

Undersøkt 01.09.03 av Arne Heggland. Nordvendt li med høgstaudebjørkeskog. Godt innslag av selje, f.ø. finnes rogn, gråor og gran. Bratt sigevannsli der skogen ikke er spesielt grovvokst, men enkelttrær har brytshøydiameter >50 cm (max for selje: 56 cm). Floraen er litt rik, med arter som kranskonvall, firblad, turt, tyrihjel, strutseving og sumphaukeskjegg. En del løvtrær (selje) har lavarter i lobarionsamfunnet, men lokaliteten er ikke spesielt lavrik. Vurderes, under tvil, som en lokalt viktig naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1002 (nasjonalt nr. 181611002): Skarveneset vest, Vevelstad kommune.

- ✍ Verdi: Svært viktig (A). Areal: 597 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): UN 947 818, 0-165 m.o.h. Delområde: Innervisten
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Kalkskog (Skog)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: R (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetsbeskrivelse innlagt av AHE den 03.09.2003:

Feltbefaring ved Arne Heggland 01.09.2003, samt noe 03.09.2003 (ved Arne Heggland og Terje Blindheim). Lokaliteten består av flere småkoller med mellomliggende skar og en stor, nordvendt li mot Vistenfjorden. Berggrunnen består av marmor. Vegetasjonstyper er gråor-almeskog (dominerende), høgstaude-bjørkeskog, lågurtskog, kalklågurtskog og blåbærskog. Naturtypemessig er lokaliteten heterogen, med elementer fra gammel lauvskog, rik edellauvskog, urskog/gammelskog og kalkskog. Kalkskog er valgt som hovednaturtype fordi floraen er rik og kalkbetinget i store deler av området. Skogen er variert og treslagssammensetningen varierer mye lokalt innen området. Bjørk, selje, rogn og osp er de vanligste treslagene. Disse inngår i blanding med litt alm i gråor-almeskog i den store, nordvendte lia vest i området. Nokså rene ospesholt finnes her og enkelte andre steder. Furu finnes på noen skrinne rygger. Gran finnes spredt, samt i et planta bestand på den midtre kollen. Feltsjiktet er rikt og inneholder en del mer eller mindre kalkkrevende arter, f.eks. orkideen breiflangre. Høgstaude- og gråor-almeskogen i den nordvendte lia er svært frodig og inneholder store forekomster av arter som myske, våreterknapp, trollbær, tysbast, lodneperikum, taggbregne og junkerbregne. F.ø. er turt, tyrihjel, strutseving, mjødurt og skogstorkenebb karakteristisk i dette området.

Med unntak av enkelte små plantefelt og hogstfelt i området, er skogen flersjiktet og variert. Variasjonen i trealder er stor. Tredimensjonene for dominerende treslag ligger hovedsakelig i intervallet 20-40 cm (brytshøydiameter, dbh). Nokså mange seljer er grovere, rundt 50 cm (dbh). Sør for den midtre kollen i området finnes et parti med noen svært grove furuer (maks dbh = 73 cm). Mange av trærne viser tegn på nokså høy alder, med oppsprekt bark og kronestruktur som tyder på stagnert vekst. Liggende og stående død ved av de vanligste løvtrærne ligger spredt i hele området. På den midtre kollen finnes et område med mye død ved av osp, også grove og sterkt nedbrutte læger.

På stammene til ulike løvtrær, særlig selje og rogn, også osp, bjørk og alm, finnes til dels svært rike lobarionsamfunn. Totalt dreier det seg om flere hundre trær. Det er (for regionen) vanlige arter som lungenever, kystfiltlav og grynfilavlav som dominerer. Det er også en del sølvnever og vanlig blåfiltlav. Rødlistearten skorpefiltlav innen lobarionsamfunnet ble registrert stammen av noen løvtrær. På sterkt nedbrutt ospelæger ble rødlistearten vedalgekølle funnet.

Konklusjon: Totalt sett vurderes dette som en svært viktig naturtype. Området har store naturverdier knyttet til kalkrik, gammel løvskog og har ytterligere forbedringspotensiale dersom lokaliteten beholdes urørt. De små områdene med ungskog og planta granskog som er innlemmet foreslås også beholdt uten skjøtsel.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1003 (nasjonalt nr. 181611003): Langvågvatnet Øst, Vevelstad kommune.

- ✍ Verdi: Lokalt viktig (C). Areal: 26 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): UN 948 809, 5 m.o.h. Delområde: Innervisten
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Rikmyr (Myr)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetsbeskrivelse innlagt av AHE den 03.09.2003:

Feltbefaring ved Arne Heggland 01.09.2003. Lokaliteten består av et par langstrakte myrstrenger på hver sin side av elva som renner ut i Østre Langvågvatnet. Fuktskogen av gråor- og bjørk langs elva er inkludert i avgrensningen. Myrene er av den intermediaert rike typen og en del svake rikhetsindikatorer (se karplanteliste). Menneskelige inngrep finnes i form av noen kjørspor (i sør) og et par grøfter. Området vurderes som en naturtype av lokal verdi.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1004 (nasjonalt nr. 181611004): Langvågvatnet sør, Vevelstad kommune.

- ✍ Verdi: Lokalt viktig (C). Areal: 46 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): UN 948 805, 20-40 m.o.h. Delområde: Innervisten
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Urskog/gammelskog (Skog)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetsbeskrivelse innlagt av AHE den 02.09.2003:

Feltarbeid ved Arne Heggland 01.09.2003. Lokaliteten består av nokså trang, markert dal som løper i nord-sør retning, sør for myra rett øst for Østre Langvågvatnet. Berggrunnen består av marmor. Området har høgstaudevegetasjon, i partier med innslag av edelløvskogsarter (gråor-almeskog). Skogen består av hovedsakelig av høyvokst gran, men med et visst innslag av løvtrær, særlig bjørk. Alm ble notert i den nederste delen av lokaliteten. Lokaliteten er preget av ferske hogster, til dels flatehogst. Ca 2/3-delen opp i blir skogen mer sammenhengende. Her står bl.a. en grov gran med brysthøydiameter på 81 cm.

Lokaliteten er en av få beskyttede granskogskløfter på berggrunnen marmor i Inner-Visten. Lokaliteten har stort potensiale for å utvikle lavrike miljøer. Naturtypen vurderes per i dag som en lokalt viktig naturtype, men med tiden vil større biologiske kvaliteter kunne regenereres.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1005 (nasjonalt nr. 181611005): Urdbergan øst, Vevelstad kommune.

- ✍ Verdi: Viktig (B). Areal: 123 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): UN 975 816, 0-300 m.o.h. Delområde: Innervisten
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Rik edellauvskog (Skog)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetsbeskrivelse innlagt av AHE den 16.09.2003:

Feltundersøkelse ved Arne Heggland 02.09.2003. Lokaliteten består av en bratt sørøstvendt lise, i underkant av Urdbergan (Litleklubben) midt mellom Bønnåa og fjordbotnen i Austerfjorden. Nederst finnes høgstaudevegetasjon med bjørkedominans. Oppover i lia overtar lågurtskog og gråor-almeskog. Feltsjiktet blir rikere i denne delen og edelløvtrær (alm og hassel) kommer inn i tresjiktet. Berggrunnen består av granitt og granodioritt, men floraen tilsier at lokaliteten kan være påvirket av baserikt sigevann. Arter som krattfiol, breiflangre, fjell-lodnebregne, myske, taggbregne og trollbær vitner om rik flora.

Løvskogen dominerer totalt og bare enkelteksemplarer av gran ble observert. Løvskogen er ikke spesielt grovvoskt, men er flersjiktet og "uryddig". Enkelte seljer har større dimensjoner, med brysthøydiameter på over 50 cm. Lokaliteten er utsatt for steinsprang og ras, noe som skaper en del skadde trær og død ved. En del av de mer alminnelige lavartene i lobarionsamfunnet ble observert på ca 10 trær og forekomstene er dermed ikke rike.

Lokaliteten har naturverdier knyttet til en edelløvskogsforekomst med alm og hassel og rikt feltsjikt. Lokaliteten er godt utformet og har et betydelig utviklingspotensiale ettersom bestandet utvikler gammelskogsstrukturer. På bakgrunn av flora og beliggenhet (edelløvskog langt mot nord) verdisettes lokaliteten høyt, som viktig (verdi B).

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1006 (nasjonalt nr. 181611006): Fagermoen sør, Vevelstad kommune.

- ✍ Verdi: Viktig (B). Areal: 188 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): UN 955 796, 80-280 m.o.h. Delområde: Innervisten
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Bjørkeskog med høgstaude (Skog)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: DC (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetsbeskrivelse innlagt av den 02.09.2003:

området utgjøres i hovedsak av bratt vestvendt li med rik høgstaudekog dominert av bjørk. Toppartiet er grandominert mens den slakt østvende delen av lokaliteten består av forholdsvis rike sigevanns myrer og noe fuktig granskog.

Den vestvendte bjørkeskogslia har innslag av noe gran, selje, gråor og rogn. Biotopen er stedvis sterkt påvirket av tidligere hogster av gran og noe lauvskog. Stedvis mye stubber av gran. Det finnes noen få grove og gamle løvtrær, særlig selje. På stammen av slike trær finnes noen lavarter i lobarionsamfunnet (se artsliste). Vegetasjon er svært frodig og stedvis høyvokst. Den kravfulle traktgelesoppen, som er rødlistet som hensynskrevende, ble funnet nederst i lia (ca. 120 m.o.h.) sammen med bl. a. junkerbregne. Se karplanteliste for ytterligere registreringer.

Toppartiet er preget av eldre granskog med en del trær har blåst ned. Det er også en del eldre bjørkeskog med innslag av grove bjørkelæger. Liene nedenfor granskogen har innslag av rikere sigevannsmyrer og fuktskog med bl. a. gulstarr og klubbstarr. Floraen blir raskt fattigere østover, ettersom det ikke lenger er marmor i grunnen.

Området er et stort høgstaudeområde med rik vegetasjon og innslag av litt kravfulle arter. Utviklingspotensiale m.h.p. naturverdier knyttet til sene suksesjonsstadier/klimaksfase for boreal løvskog er bra. Lokaliteten verdisettes høyt, som en viktig lokalitet (verdi B).

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1007 (nasjonalt nr. 181611007): Bønnålia vest, Vevelstad kommune.

- ✍ Verdi: Lokalt viktig (C). Areal: 121 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): UN 942 833, 0-200 m.o.h. Delområde: Innervisten
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Gammel lauvskog (Skog)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetsbeskrivelse innlagt av AHE den 16.09.2003:

Feltbefaring ved Arne Heggland 02.09.2003. Lokaliteten består av en sørvendt lise i vika mellom Arnvika og Hallervika. Terrenget er meget bratt. 3 bekker kaster seg ned gjennom lia. Området har boreal løvskog (sterkt bjørkedominert) som i partier er rikere med innslag av edelløvtrær (alm og hassel) og rikt feltsjikt (bl.a. med myske). I partier er lokaliteten åpen og floraen har innslag av arter fra kantvegetasjon og åpen lågurtskog. I karplanteregisteret finnes oversikt over flere plantearter fra lokaliteten. Skogen er gjennomgående småvokst. På stammen av rogn og selje ble det funnet en del av de vanligste artene i lobarionsamfunnet (se artsliste). Lokaliteten er langt fattigere enn edelløvskogene lengre inn i Vistenfjorden. Forekomst av rikere vegetasjon med edelløvtrær er utslagsgivende for at lokaliteten vurderes som en naturtypelokalitet. Liten utstrekning og manglende funn av rødlistearter eller andre spesielt interessante arter tilsier kun lokal verdi (verdi C).

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1008 (nasjonalt nr. 181611008): Bønnålia-Sommersetvika, Vevelstad kommune.

- ✍ Verdi: Svært viktig (A). Areal: 836 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): UN 958 823, 0-300 m.o.h. Delområde: Innervisten
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Rik edellauvskog (Skog)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: DC (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetsbeskrivelse innlagt av AHE den 02.09.2003:

Feltbefaring ved Terje Blindheim og Arne Heggland 02.09.03, samt Geir Gaarder og Tom Hellik Hofton 03.09.03. Området er undersøkt i forbindelse med registrering av edellauvskoger i Nordland (Kristiansen 1982) og i forbindelse med planlagt konsesjonssøking for vassdragene i indre Visten (Andersen 1984). Førstnevnte kilde nevner flere befaringer og undersøkelser i området på 1970-tallet.

Lokaliteten består av sør- og sørvestvendte, til dels stupbratte liser fra sjøen og opp mot fjellet. Rik, frodig løvskog dominerer, ofte av høgstaude-type, men også mye lågurtskog på litt tørrere partier. En (for regionen) stor forekomst av alm (Gråor-almeskog) finnes i Sommersetvika og edelløvtrær forekommer også spredt ellers. Stedvis må skogen karakteriseres som kalkskog. Frodig og artsrik karplanteflora med en rekke krevende arter. Særlig rik vegetasjon står innunder bratte berghamre med særlig gunstig lokalklima. Her er det delvis også en del rasmark/blokkmark. Det bratte daldraget opp fra Sommersetvika har fine, frodige høgstaudeenger.

Boreale løvtrær dominerer (bjørk, rogn, osp, selje), men særlig innunder brattskrenter og berghamre (varmt og rikt) er det også en hel del til alm og hassel. Treslagsfordelingen varierer mye, noen partier er dominert av bjørk, andre av osp, men stort sett står løvtrærne i blanding. Jevnt over er dimensjonene ganske moderate, og det er begrenset med dødved (liene har tydelig vært benyttet til uttak av bl.a. ved), men det finnes også noen partier med tydelig eldre og grovere trær. Trærne har overveiende brysthøydiameter i intervallet 20-40 cm. Enkelte selje og alm når opp i mellom 50 og 60 cm. Særlig fint er et parti i skåret opp for Hallervika: gammel, ganske lite påvirket, grov almeskog med mange trær 35-40 cm dbh og et par opptil 60cm dbh. Her er det også meget frodige og rike Lobarion-samfunn. Også i Sommersetvika og spredt i hele området finnes rike lobarionsamfunn på stammene av de mange rikkbarkstrærne (flere hundre trær). Dette gjelder særlig rogn og selje, men også alm og osp.

Konklusjon: Området spenner fra hav og opp til snau fjell. Sørvendte liser med gunstig lokalklima og meget rik og frodig gammel løvskog, med stedvis betydelig innslag av alm og hassel. Stort sett en del påvirket, men også innslag av en god del eldre og grovere trær i partier. Frodige, artsrike og velutviklede Lobarion-samfunn. Lokaliteten utgjør et (for regionen) usedvanlig stort område med rik skogvegetasjon. Kristiansen (1982) nevner at området er meget rikt floristisk og at kalkvegetasjonen samt en rik og variert varmekjær flora med hassel og alm er av særlig interesse. Andersen (1984) nevner at almelien i Sommersetvika (i likhet med almelia ved Bønnåvatnet) utvilsomt har stor verneverdi i fylkessammenheng, og kanskje også i større målestokk. Undersøkelsene i 2003 underbygger områdets sjeldenhet. Lokaliteten vurderes som svært viktig (verdi A) for bevaring av biologisk mangfold.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1010 (nasjonalt nr. 182411010): Sørfjorddalen, Vefsn kommune.

- ✍ Verdi: Viktig (B). Areal: 1128 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): UN 950 960, 0-100 m.o.h. Delområde: Sørfjorden
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Bjørkeskog med høgstaude (Skog)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetsbeskrivelse innlagt av TBL den 02.09.2003:

Undersøkt av Terje Blindheim 01.09.2003. Lokaliteten består av vest og østvendte liser ved de to elvene som renner ned til

Sørfjorden, samt områder rundt vannet lengst inne i dalen. Det kommer flere mindre bekker ned i hovdelvene, disse er tidvis helt tørlagte. Området bærer preg av være tidligere utmarksbeitet og vegetasjonen er stedvis engpreget. Skogen er åpen og gjennomgående ung med spredte grove trær av selje og rogn. På disse finne stedvis rikelige mengder med bladlaver i lobarionsamfunnet. Skogen er stedvis svært frodig og høyvokst og over store deler høgstaudepreget. Langs hovedelva og i småbekker vokser mer typiske fjellplanter som gulsildre, stjernesildre, fjellmarikåpe og fjellsyre. En marmoråre går gjennom deler av området. Den rødlistede soppen bronserødskivesopp ble funnet på mineralrik grunn i tilknytning til liten bekk. Arten er oppført som hensynskrevende på den norske rødlista. De indre delene av naturtypelokaliteten utgjøres av et vann som nesten er helt gjenfylt av materiale som elvene tar med seg når vannføringen er stor. Vannet er svært grunt og med vegetasjon av kort- og langskuddsplanter.

Skjøtsel og hensyn: Området bør overlates til fri utvikling. Evt. skjøtsel ved beite der dette er mulig.

Lok. nr. 1011 (nasjonalt nr. 181611011): Bønnåvatnet nordøst, Vevelstad kommune.

- ✍ Verdi: Viktig (B). Areal: 47 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): UN 985 859, 157-200 m.o.h. Delområde: Innervisten
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Rik edellauvskog (Skog)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: R (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetsbeskrivelse innlagt av AHE den 03.09.2003:

Feltbefaring ved Terje Blindheim 03.09.2003. Lokaliteten består av en vest og sørøstvendt li med varmekjær vegetasjon. Skogen er stort sett småvokst, med enkelte alm mellom 25 og 35 cm (dbh) og enkelte grove seljer. Noe dødt trevirke av alm og gråor ble notert. Lokaliteten er tidligere undersøkt av Andersen (1984) og beskrivelsen under er hentet direkte derfra:

Den bratte lia i den nordligste bukta i Bønnåvatnet er kledt med frodig bjørkeskog med betydelig innslag av alm og har et svært artsrikt feltsjikt. Rogn, gran og selje forekommer også i tresjiktet. I busksjiktet er det de samme artene, mye hegg og stedvis korsved. Feltsjiktet er svært frodig og velutvikla, med mye liljekonvall og kranskonvall, og med arter som tyrihjel, turt, storklokke, lodneperikum, myske, skogsvinerot, trollbær, trollurt og myskegras. "Fullstendig" artsliste over karplanter på lokaliteten er innlagt i karplanteregisteret.

Konklusjon: Artsrik og velutviklet almeskog. Lokaliteten vurderes som regionalt viktig. Andersen (1984) beskriver almelia ved Bønnåvatnet som "...utvilsomt stor verneverdi i fylkessammenheng, og kanskje også i større målestokk".

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1012 (nasjonalt nr. 181611012): Bønnåvatnet nord, Vevelstad kommune.

- ✍ Verdi: Viktig (B). Areal: 42 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): UN 984 859, 157-240 m.o.h. Delområde: Innervisten
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Urskog/gammelskog (Skog)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: DC (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetsbeskrivelse innlagt av AHE den 03.09.2003:

Feltbefaring ved Terje Blindheim 03.09.2003. Lokaliteten består av en sørvendt rygg med gransskog nederst og furuskog og barbaldingsskog øverst. Noe innslag bjørk og rogn. Skogen er gammel og flersjiktet og temmelig grovvokst (maks brysthøydiameter for gran, ca 50 cm). Det er en del liggende død ved i tidlige nedbrytningsstadier nederst i lia (vindfelling). Lengre opp på ryggen finnes innslag av til dels grove gran- og furulæger som til dels er langt nedbrutt. Antakelig noe av det nærmeste en kommer barskog med lengre kontinuitet i Bønnådalen. Lokaliteten vurderes som lokalt viktig pga. lite areal.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1013 (nasjonalt nr. 181611013): Anddalen nord, Vevelstad kommune.

- ✍ Verdi: Lokalt viktig (C). Areal: 15 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): UN 805 766, 30 m.o.h. Delområde: Anddalsvågen
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Naturbeitemark (Kulturlandskap)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av AHE den 16.09.2003:

Feltbefaring ved Arne Heggland og Terje Blindheim 04.09.2003. Lokaliteten består av et større område med åpen beitemark ved "Vollan" på vestsida av Andalsbotnet. Beiting ble gjeninnført i 2002 etter flere tiårs fravær. Beiten er fuktenger som tilsynelatende har vært lite gjødsla. En del naturbeitemarksarter, men ingen sjeldne eller særlig kravfulle karplanter ble funnet.

Konklusjon

Lokaliteten vurderes som litt interessant fordi gjenvoksningen ikke har tatt overhånd og fordi det er tendenser til naturbeitemarksflora. Ingen rødlista eller andre sjeldne arter ble dokumentert og lokaliteten vurderes derfor kun som lokalt viktig (verdi C).

Skjøtsel og hensyn: Beiting bør fortsette, men beitetrykket kan kanskje reduseres noe. Gjødsling må ikke forekomme

Lok. nr. 1014 (nasjonalt nr. 181611014): Anddalen, Vevelstad kommune.

- ✍ Verdi: Svært viktig (A). Areal: 711 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): UN 815 770, 20-200 m.o.h. Delområde: Anddalsvågen

- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Skogsbeiter (Kulturlandskap)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetsbeskrivelse innlagt av AHE den 04.09.2003:

Feltbefaring ved Arne Heggland og Terje Blindheim 04.09.2003. Omfatter de sør- og vestvendte liene i Anddalsbotnet, fra Botnelva i sør og øst og ut til Vollen i vest. Berggrunnen består hovedsakelig av gabbro. Tresjiktet er dominert av bjørk, men med høyt innslag og stedvis dominans av andre løvtrær som selje og gråor. I tillegg forekommer osp, rogn, hegg, hassel, alm og gran. Floristisk er det interessant at området inneholder store forekomster av skogbingel. For øvrig finnes arter som junkerbregne, nattfiol, myske m.fl. (se artsliste). Området er et skogsbeite, hvor beite ble gjenopptatt i 2002 (ca 50 dyr). Området har vært beitet langt tilbake i tid, men hadde ligget brakk i flere tiår før 2002. Området preges av åpent skogbilde med mange gamle, korte og vidkronede løvtrær (bjørk, selje, hegg, rogn og hassel). Stedvis er det hagemarkspreg. Enkelte trær har temmelig grove stammer (ca 50 cm diameter i brysthøyde). Det er partier med svært mye dødt trevirke (både gadd og læger) og særlig gjelder det bjørk og osp. Rikheten varierer mye. Lia preges av en rekke fuktdrag (ved kildeframspring, bekker og sigevann nær overflata) hvor fattig vegetasjonen plutselig avløses av meget rik vegetasjon. I en markert dalgang omtrent midt i området finnes et parti med gråor-heggeskog. På stammen av mange løvtrær (særlig rogn og selje) ble det funnet lavararter i lobarion-samfunnet. Lokaliteten må derfor betegnes som en rik lavlokalitet. Potensialet for å finne kravfulle og sjeldne markboende sopper bør være høyt.

Godt bevarte skogsbeiter er en sjeldennaturtype. Området er stort og godt utviklet. Lokaliteten vurderes som en naturtype av høyeste verdiklasse (svært viktig, A).

Skjøtsel og hensyn: Beiting bør fortsette. Forsiktig rydding av ungskog er positivt, men alle gamle trær må spares

Lok. nr. 1015 (nasjonalt nr. 181611015): Anddalen, sør for Botnelva, Vevelstad kommune.

- ✍ Verdi: Viktig (B). Areal: 16 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): UN 812 764, 80 m.o.h. Delområde: Anddalsvågen
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Gammel lauvskog (Skog)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av AHE den 04.09.2003:

Feltbefaring ved Terje Blindheim 04.09.2003. Lokaliteten ligger i en nordvestvent bratt li med forholdsvis vanskelig tilgjengelig skog både for beitedyr og mennesker. Det er stor ur i nedkant av biotopen. Området som er avgrenset skiller seg ut fra resten av lia ved større mengder med død ved i alle nedbrytningsstadier, grovere skog og innslag av grov selje med store mengder bladlav som sølvnever, vanlig blåfiltlav, skrubbenever, lungenever, kystårenver m. fl. Enkelte seljer var mer eller mindre dekket av disse artene. Skogen er godt sjiktet og domineres av bjørk, med innslag av rogn og selje. Området er lite, men fortjener likevel verdi som viktig (verdi B) p.g.a. kvaliteten på de elementene som finnes.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1016 (nasjonalt nr. 181311016): Lislbjørja nord, Brønnøy kommune.

- ✍ Verdi: Viktig (B). Areal: 72 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): UN 921 644, 40-200 m.o.h. Delområde: Lislbjørja
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Rik edellauvskog (Skog)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetsbeskrivelse innlagt av AHE den 02.10.2003:

Feltbefaring ved Arne Heggland 5. september 2003. Lokaliteten består av en bratt, sørvendt liside på nord for det nedlagte bruket Lislbjørja (på nordsiden av elva). Terrenget er bratt med enkelte hyller og avsatser. Et stykke ned i lia finnes en bratt skrent med edelløvskogvegetasjon, gråor-almeskog-type. Over denne skrenten finnes et område med høgstaudebjørkeskog. Tresjiktet inneholder litt alm og hassel og for øvrig bjørk, rogn, selje, gråor, hegg og sitkagran. Feltsjiktet er rikt med arter som junkerbregne, myske, korsved, lodneperikum, våreteteknapp, storklokke, breiflangre m.fl. (se karplanteliste). Floraen viser tegn til påvirkning fra rikere bergarter eller anrikt sigevann. Skogen er småvokst og bærer preg av å være et gjenvoksningsstadium. Spor etter noe nyere ungskogsrydding ble observert.

Lokalitetsverdien er redusert gjennom rydding og planting av fremmed treslag. Allikevel tilsier forekomsten av edelløvskogvegetasjon og rik flora med litt kravfulle arter høy naturtypeverdi. Lokaliteten verdisettes derfor som regionalt viktig (verdi B).

Skjøtsel og hensyn: Plantet gran/gran som har frødd seg inn i området bør fjernes ved rydding. For øvrig anbefales fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1017 (nasjonalt nr. 181311017): Lalia, Brønnøy kommune.

- ✍ Verdi: Viktig (B). Areal: 125 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): UN 915 646, 0-200 m.o.h. Delområde: Lislbjørja
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Rik edellauvskog (Skog)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetsbeskrivelse innlagt av AHE den 02.10.2003:

Feltbefaring ved Arne Heggland 5. september 2003. Lokaliteten består av en VSV-vendt, bratt liside mot Lavika i Lislbjørja. Lia er skogkledd. I tillegg til naturlig forekommende treslag, er lia sterkt preget av tilplanting med sitkagran. Feltsjiktet er meget rikt og vegetasjonsmessig er lokaliteten nært beslektet med naturtypelokaliteten "Lislbjørja nord" (nr. 1016) som ligger rett øst for biotopen (over ryggen). Grundige karplanteregistreringene ble ikke foretatt, men lista fra biotop 1016 er trolig

temmelig representativ for floraen også i Lalia. Blant karplanteregistreringer kan nevnes mye junkerbregne og taggbregne samt orkideen skogmarihånd. Tresjiktet er preget av den nevnte skogplantingen. Av naturlig trevegetasjon er stor forekomst av alm spesielt interessant. Stedvis er det tette holt med almedominert skog.

Lokaliteten representerer en stor og rik forekomst av naturtypen "rik edellauvskog". Små tredimensjoner og negativ påvirkning gjennom planting er negativt. Utviklingspotensialet m.h.p. videreutvikling av naturverdier vurderes som meget bra. En stor forekomst av rik gråor-almeskog vurderes som regionalt viktig (verdi B). Det finnes framtidig potensiale for at denne verdien kan forhøyes ytterligere.

Skjøtsel og hensyn: Plantet gran/gran som har frødd seg inn i området bør fjernes ved rydding. For øvrig anbefales fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1018 (nasjonalt nr. 181311018): Lisljorden, innerst, Brønnøy kommune.

- ✍ Verdi: Viktig (B). Areal: 56 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): UN 902 695, 0-100 m.o.h. Delområde: Storfjorden
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Rik edellauvskog (Skog)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetsbeskrivelse innlagt av AHE den 02.10.2003:

Feltbefaring ved Arne Heggland og Terje Blindheim 5. september 2003. Lokaliteten ligger i en SSØ-vendt liseid helt innerst i Lisljorden. Naturtypen begynner i sjøkanten og strekker seg ca 100 meter opp (så lenge det finns relativt sammenhengende skog). De viktigste naturkvalitetene er knyttet til den mest grovvokste skogen, som ligger i den nederste halvdel av lia. Lokaliteten er preget av steinete terreng med mange store steinblokker og partier med blokkmark. Steinsprang fra fjellet over forekommer og setter tydelig preg på vegetasjonen i form av sårskader og produksjon av dødt trevirke. Deler av lokaliteten er vegetasjonsløs med åpen blokkmark, utstikkende fjellhammer etc.

Vegetasjonstypen gråor-almeskog dominerer. Alm er i partier bestandsdannende. I tillegg finnes selje, bjørk, rogn og gråor. De største trærne er oftest korte og med vik krone. Noen grove seljer finnes i lia (maks brysthøydiameter (dbh) 58 cm). Almeskogen er mer småvokst, og herskende trær har dbh i intervallet 20-30 cm (maks 32 cm). Floraen er temmelig rik. Det ytterste holtet (vest i lokaliteten) er det rikeste. I feltsjiktet ble det bl.a. dokumentert junkerbregne, storklokke, mysegras og hestespreng. På stammen av rogn, selje og alm finnes lobarionsamfunn med trivielle arter samt noe sølvnever. De vanlige vedboende soppartene lønnekjuka og seljekjuka ble funnet på h.h.v. alm og selje.

Lokaliteten er en liten, men godt utviklet og arrondert forekomst av rik edelløvskog. På denne bakgrunn vurderes lokaliteten som en regionalt viktig naturtype (verdi B).

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1019 (nasjonalt nr. 181311019): Bulandsdalen, Brønnøy kommune.

- ✍ Verdi: Svært viktig (A). Areal: 375 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): UN 897 681, 0-300 m.o.h. Delområde: Storfjorden
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Bekkekløfter (Skog)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetsbeskrivelse innlagt av AHE den 03.10.2003:

Feltbefaring ved Arne Heggland og Terje Blindheim 5. september 2003. Lokaliteten består av en markert bekkedal (Bulandsdalen) med kløftekarakter. Lokaliteten dekker dalen fra havflata og opp til ca 300 meter, hvor skogen avløses av krattvegetasjon. På østsida er grensa for naturtypelokaliteten trekt over kanten av kløfta, slik at frodig vegetasjon med fuktig granskog trekkes med i avgrensningen. Dette gjelder blant annet et sidesøkk til hovedbekken. I vest grenser naturtypelokaliteten direkte til en ny lokalitet - til sammen dannes et nokså stort område med gammel skog. Vegetasjonstypen høgstaudekog (dominert av gran, også en del areal med høgstaudebjørkeskog) dominerer. Fattigere partier med lyngrike vegetasjonstyper finnes i partier. Noen steder finnes åpne høgstaudeenger. Gran dominerer i tresjiktet. Det finnes et høyt og jevnt innslag av boreale løvtrær (bjørk, rogn og selje). Øverst i kløfta, særlig på østsida, er løvskogen stedvis dominerende.

Granskogen er høyvokst og kraftig, med brysthøydiameter målt til 60 cm for noen trær. Sjiktningen varierer fra ensjiktet i partier (særlig i nedre deler) til godt flersjiktet skog med langt framskredet naturskogstrekk. Noen graner har grov, oppsprekt bark ("skillingsbark") og dette gjelder særlig øverst i biotopen. Ofte danner løvskogen et mellomsjikt. Løvtrærne er som regel nokså kortvokste, men flere seljer er gamle med stor stammediameter og betydelige stammehulrom. En konsentrasjon av grove seljer finnes ca ved UN 901 679. Det finnes spredt og stedvis høyt innslag av dødt trevirke av gran og løvtrær. På grunn av jevn hogstpåvirkning mangler gamle, sterkt nedbrutte granlæger. Spor etter skogsdrift er synlig i form av mange stubber, hvorav flere svært grove. Nederst i Bulandsdalen, på østsida av bekken, finnes et nyere hogstfelt. Hogstflata er trukket med inn i avgrensningen av naturtypelokaliteten for å oppnå en naturlig og gunstig arrondering.

Feltsjiktet er rikt, med karakteristiske arter for høgstaudekog som turt, tyrihjel, strutseving m.fl. Myske ble funnet noen steder. I området finnes svært rike lobarionsamfunn på stammen av løvtrær, først og fremst rogn og selje. Et utvalg på 8 arter i lobarionsamfunnet ble funnet, hvorav blant annet mye sølvnever og vanlig blåfildlav. Tilsammen er det estimert >400 trær med gode forekomster av lobarionarter, m.a.o. en meget stor forekomst. Et samspill av flere faktorer er relevante m.h.p. å forklare det lavrike miljøet. Lokaltopografi med NV-vendt, beskyttet bekkekløft og forekomst av fuktige vegetasjonstyper er viktige faktorer på lokalt nivå. Klimaet i regionen er dessuten fuktig (klart oseanisk vegetasjonsseksjon). Forekomst av lungenever og skrubbenever på tynne grankvister ble observert et par steder og dette er en bekreftelse på de gode

fuktighetsforholdene på lokaliteten. Det finnes små-middels forekomster av lyse henge- og skjeggglaver som hengestry og gubbeskjegg.

Området står i en særstilling. Sammen med dalføret lengre vest (lokalitet nr. 1083) er dette den største forekomsten av granskog med betydelige naturkvaliteter som ble funnet langs Velfjorden og sidefjordene til Velfjorden. Området er topografisk interessant og inneholder rike lavsamfunn. Trolig ville grundigere artsinventeringer gitt flere interessante funn. Potensialet for rødlista lavarter må betegnes som godt. Utviklingspotensialet m.h.p. artsmangfold knyttet til dødt trevirke i gammel, løvrik barskog må betegnes som stort. På bakgrunn av områdets sjeldenhet, vurderes det som en naturtypelokalitet av høyeste verdiklasse (verdi A).

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1020 (nasjonalt nr. 181311020): Almlia, Brønnøy kommune.

- ✍ Verdi: Viktig (B). Areal: 123 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): UN 869 722, 0-100 m.o.h. Delområde: Storfjorden
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Kalkskog (Skog)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetsbeskrivelse innlagt av AHE den 03.10.2003:

Feltbefaring ved Arne Heggland og Terje Blindheim 05.09.2003. Området består av en bratt, østvendt skråning ned i Storfjorden. Det gjenvoksende kulturlandskapet rundt den gamle plassen Almlia tangerer den sørlige avgrensningen av naturtypelokaliteten. Internt i lia finnes en del småtopografi, først og fremst noen markerte, men trange dalsøkk som løper i SØ-NV-lig retning. En myr finnes på et lite platå litt nord for midten av lokaliteten og ytterligere en skogbevokst myr/fuktdrag finnes ca 300 meter lengre sør. Nord for myra finnes en bratt, steinete li ned mot vannet. Berggrunnen består av marmor. Naturtypemessig er lokaliteten heterogen, men forekomsten av naturtyper påvirket av kalk er en fellesnevner. Både rikmyrvegetasjon (trolig middelsrik fastmattemyr), rik utforming av strandberg og kalklågurskog (frisk utforming) finnes i området. Ikke hele arealet er tydelig påvirket av kalk. Vegetasjonstyper i skog omfatter bl.a. kalklågurskog, gråor-heggeskog, høgstaudebjørkeskog.

Området er dominert av løvskog med boreale løvtrær. Treslagssammensetningen varierer, men bjørk er vanlig i hele området. For øvrig finnes mye selje samt gråor, rogn og ett almetre. Floraen er rik med arter som breiflangre, nattfiol, gulstarr, gulsildre og ryllsiv på myrene og junkerbregne, grønnbukkne, myske og taggbregne i skog. På de kalkrike bergene ble det bl.a. funnet rødsildre, katefot, klubbstarr og bitterbergknapp. Lokaliteten er i gjenvoksning og det meste av skogen er småvokst. Noen grove seljer i skrenten øst for kulturmarka, bl.a. selje med brysthøydiameter 63 cm, vitner om at det har stått enkelte grove løvtrær i det tidligere åpne landskapet.

Konklusjon: Lokaliteten er floristisk interessant, med rik vegetasjon betinget av forekomsten av marmor i berggrunnen. Lokaliteten har stort utviklingspotensiale m.h.p. å utvikle gammelskogsstrukturer i skogen. De botaniske verdiene er knyttet til flere ulike naturtyper og vegetasjonstyper. Lokaliteten vurderes som regionalt viktig (verdi B).

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1021 (nasjonalt nr. 181311021): Vassengvatnet nordvest, Brønnøy kommune.

- ✍ Verdi: Viktig (B). Areal: 39 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): UN 882 762, 20-28 m.o.h. Delområde: Storfjorden
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Rikmyr (Myr)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetsbeskrivelse innlagt av AHE den 06.09.2003:

Feltbefaring ved Arne Heggland 06.09.2003. Lokaliteten består av det svakt skrånende terrenget fra Vassengvatnets nordvestside ned mot Storfjordelva. Bekken fra Vassengvatnet renner gjennom lokaliteten. I berggrunnen finnes det marmor. Lokaliteten består av myrstrenger, små skogholt og noen rester av gammel beitemark. Små skogdekte koller med 2-3 meter høye kalkstein karakteriserer den øverste delen av området. Bjørk og rogn dominerer de skogklede delene av lokaliteten. F.ø. er det en del einer spredt i området. Vegetasjonstyper som finnes i området er lågurskog, høystauteskog og Det er noen tørrere lyngrabber innimellom. Floraen er rik og kalkpåvirket. Langs kalkskrentene finnes mye grønnbukkne, gulsildre og taggbregne. Øverst i området finnes vårerteknapp og en forekomst av skavgras. På myrene finnes arter som fjellfrøstjerne, gulsildre, breiull, gulstarr og klubbstarr. I myrkanter ble orkideene nattfiol og breiflangre funnet. Lokaliteten er noe rikere enn mange av rikmyrene i regionen og vurderes som regionalt viktig.

Skjøtsel og hensyn:

Lok. nr. 1022 (nasjonalt nr. 181311022): Vassengvatnet øst, Brønnøy kommune.

- ✍ Verdi: Viktig (B). Areal: 117 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): UN 885 761, 28-260 m.o.h. Delområde: Storfjorden
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Rik edellauvskog (Skog)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetsbeskrivelse innlagt av AHE den 07.09.2003:

Feltbefaring ved Arne Heggland 06.09.2003. Lokaliteten ligger i en nordøstvendt, bratt lise og strekker seg fra Vassengvatnet og opp til toppen av lisida. Berggrunnen består av granitt/granodioritt, samt flekkvis også marmor. Området er slakest nederst i lia og blir etterhvert stupbratt. Øverst finnes et par bergvegger. Det er også noen mindre bergvegger knyttet til betydelig interntopografi lengre ned i lia. Vegetasjonstyper som forekommer er gråor-almeskog, lågurskog, gråor-heggeskog

og høgstaudeskog. I den øverste delen av lia (over det bratteste partiet) finnes ren høgstaude-bjørkeskog. Tresjiktet består av bjørk, osp, gråor, selje, hassel, rogn og alm. Alm er dominerende flere steder i midtre og øvre deler av lia. Gråor dominerer lokalt. Selje, rogn og til dels osp står spredt i hele lia. For øvrig er bjørk det dominerende treslaget. Skogen er preget av å være en gjenvokningsfase fra åpnere beiteland. Oppover i lia finnes høyt innslag av grovere løvtrær. Maksimal registrert brysthøydiameter for noen treslag (i parentes) er: Hegg (29), bjørk (35), alm (46), rogn (43) og selje (48). Det er temmelig mye død ved av alle forekommende treslag. Enkelte læger (særlig selje) er grove. Andre nøkkelementer som ble registrert er hule løvtrær (alm og rogn). Floraen er rik i hele lia (se artsliste), med høyt innslag av edelløvskogsarter i feltsjiktet. Her kan nevnes brunrot, firblad, grønnburkne, junkerbregne, kranskonvall og vårerteknapp. På noen ti-talls rogn, selje og alm ble det observert lavararter i lobarionsamfunnet, bl.a. sølvnever og vanlig blåfiltlav.

Konklusjon: Lokaliteten er en, for regionen, stor, velutviklet og godt arrondert rik løvskog/edelløvskog og vurderes som viktig for bevaring av biologisk mangfold (verdi B).

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1023 (nasjonalt nr. 181311023): Lappskarddalen, Brønnøy kommune.

- ✍ Verdi: Svært viktig (A). Areal: 549 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): UN 890 760, 60-360 m.o.h. Delområde: Storfjorden
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Kalkskog (Skog)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetsbeskrivelse innlagt av AHE den 13.10.2003:

Feltbefaring ved Arne Heggland 6. september 2003. Lokaliteten ligger i Lappskarddalen og omfatter et stort areal med nordvendte, senere (lengre inn) østvendte lisider. Se også beskrivelsen av naturtykelokalitetene Vassengvatnet øst (nr. 1022) og Vassengvatnet nordvest (nr. 1021) som grenser inn til lokaliteten som her beskrives. Berggrunnen består av vesentlig av marmor. Lokaliteten er hovedsakelig skogkledt, men det finnes også en del partier med myr. Mange steder åpner skogen seg i store høgstaudeenger. Deler av lia er temmelig bratt. For øvrig finnes mange små rygger i terrenget med 2-3 meter høye bergvegger. Skogen domineres av bjørk, men det er også en del selje og rogn. Høgstaudebjørkeskog er en vanlig vegetasjonstype. I partier, gjerne langs bekker og i myrkanter finnes tydelig kalkpåvirket flora, med rikmyrpreg og kalkbjørkeskog. I andre partier er kalkpåvirkningen ikke synlig med fattig og triviell flora med lyngdominans. Av karplanter i skog kan nevnes flere forekomster av skavgras, hovedsakelig i et åpent kalkskogsområde vest og nordvest for "Holman", taggbregne, grønnburkne, mjødurt, vendelrot, kranskonvall, liljekonvall, turt, tyrihjel, teiebær, skogmarihånd, gulsildre, småengkall, svarttopp, rødsildre og tepperot. Rike myrere finnes særlig der små bekkedrag kommer ned fra fjellet. På slike rikmyrer ble det bl.a. notert svartstarr, slåtestarr, klubbstarr, gulstarr, gulsildre, fjellfrøstjerne, svarttopp, harerug, gulaks, skogmarihånd, natthiol (ubestemt) og småengkall. Skogen er temmelig kraftig nederst (nord i området), men blir småvokst og med preget av strengere vekstforhold innover i Lappskarddalen og oppover i lisida (mot Storfjellet/Storvikfjellet). Skogen inneholder spredt med dødt trevirke, særlig av bjørk. Også skogtilstanden er best utviklet i de nederste delene, særlig den store, nordvendte lia mot Storfjordelva.

Området er stort og dekker inn gradienten fra treløst terreng til bjørkeskog på næringsrik jord. Innenfor lokaliteten finnes mange kalkrike skog- og myrpartier. Floraen må beskrives som rik. Området har trolig vært påvirket av menneskelig aktivitet i form av beiting, slått og hogst langt tilbake i tid, men denne bruken har opphørt for flere tiår siden. I dag framstår Lappskarddalen som et "urørt" dalføre med svært få synlige spor etter menneskelig aktivitet. M.h.p. biologisk mangfold er utviklingspotensiale stort, ettersom skogen utvikler naturskogselementer som grove trær og død ved i alle nedbrytningsstadier. Særlig i de nordre delene er utviklingspotensiale m.h.p. naturskog store. Alt i alt er området stort og med jevnt høye naturkvaliteter. Lokaliteten vurderes som en naturtype av høyeste verdiklasse (verdi A).

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1024 (nasjonalt nr. 181311024): Slåttvika, Brønnøy kommune.

- ✍ Verdi: Viktig (B). Areal: 48 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): UN 865 696, 0-150 m.o.h. Delområde: Storfjorden
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Rik edellauvskog (Skog)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av TBL den 07.09.2003:

Feltbefaring ved Terje Blindheim 06.09.2003. Bratt sørøstvendt li med boreal løvskog iblandet alm og hassel. Skogen er overveiende ung med små dimensjoner på trærne (10-20 cm i diameter). Noe få litt større enkeltrær finnes spredt. I øvre deler av biotopen finnes sparsomt med læger og gadd av ulike løvtreslag. På de groveste trærne av selje, rogn og alm vokste det lungenever, skrubbenever, stiftfiltlav, blåfiltlav, kystårenver og filthinnelav. Forholdsvis dårlig utviklet lungeneversamfunn i forhold til en del andre lokaliteter i området. Vegetasjonen er overveiende rik med myske, junkerbrene, taggbregne m. fl., se liste. Nedre deler hadde mer storsteinet vegetasjon med blåbær og skrubbær. Lokaliteten er bratt og preget av noe utrasninger, bergvegger og mye blokkmark. Rik vegetasjon og innslag av alm og hassel tilsier regional verdi (B verdi).

Skjøtsel og hensyn: Bør overlates til fri utvikling

Lok. nr. 1025 (nasjonalt nr. 181311025): Klavesmarka, Brønnøy kommune.

- ✍ Verdi: Svært viktig (A). Areal: 327 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): UN 863 777, 120-240 m.o.h. Delområde: Okfjorden
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Rik edellauvskog (Skog)

☞ Høyeste rødlistekategori: DC (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokaltetskrivelse innlagt av TBL den 07.09.2003:

Feltbefaring ved Terje Blindheim 06.09.2003. Tidligere besøkt bl.a. av Anders Often (Often 1995, Often og Vange 1997, Often m.fl. 2003) og Knut Strompdal (Strompdal 1939). Naturgrunnlaget er svært rikt grunnet en marmorgang som går gjennom hele dalens vestsida. Gjennom deler av lia går det markerte men små sprekker og forhøyninger i dalens lengderetning. Mange steder danner berggrunnen formasjoner som nesten kan se ut som store læger som ligger på bakken (!) Der forholdene er fuktige, finnes rike høgstaudehier og botner med turt, tyrihjel, enghumleblom, mjødurt, samt strutseving i overgang mot gråor-heggeskog. Tørre luer er preget av rik lågurtvegetasjon med blant annet mye myske og vårerteknapp. Den delen av dalen som er avgrenset som naturtypelokalitet domineres stedvis av alm. Men innslaget av rogn, hassel, bjørk og selje er ofte vel så stort. Vegetasjonen er rik i hele dette området. Skogen er lavvokst og dimensjoner på løvskogen på 10-20 cm er det vanligste. Dimensjoner over 30 cm er sjelden i hele området. Mange steder er tilveksten av nye løvtrær dårlig pga. av et forholdsvis intensivt elgbeite mange steder. Godt brukte elgstier finnes langs dalens vestsida en rekke steder. Det finnes nesten ikke liggende og stående død ved og svært få gammelskogselementer ellers. De mest kontinuitetspregede almeskogene er "restbestand" som finnes helt opp mot fjellet i sørvest. Her er dimensjonene av alle treslag større enn ellers i området og det finnes noe død ved av middels dimensjoner. Often (1995) har karakterisert almebestanden i Klavesmarka som Nord-Norges største alme forekomst.

Klavesmarka har i en periode frem til ca. 1950 vært et svært kulturpåvirket landskap. Rundt gården har det vært oppdyrka arealer og hele resten av dalføret har vært sterkt beitepåvirket. Det meste av skogen som i dag vokser i dalen per 2003 har enten blitt plantet inn (norsk gran) eller kommet opp etter opphør av aktivt husdyrbeite. Grana som er plantet inn utgjør nokså homogene bestand og er trolig hogstmoden om 10-30 år. Grana sprer seg i hele dalen fra disse plantasjene. De større sammenhengende granplantasjene er ikke med som en del av avgrensningen av naturtypelokaliteten til tross for at naturgrunnlaget er rikt også her og alm forekommer spredt innimellom. Often m.fl. (2003) påpeker at det er store alrealer med tidligere slåttemark i dalsidene i Klavesmarka.

Innenfor naturtypen finnes spredte trær med lungenever, skrubbelever, kystårelever og vanlig blåfildlav (helt ned til elva). Spiss vokssopp, rødskivevokssopp og *E. caesiocinctum* som alle tre er rødlistet som hensynskrevende ble funnet i skåninga ovenfor Klaves gård. Disse vokste sammen med kjeglevokssopp og honningvokssopp. Myske er karakterart i denne delen av naturtypelokaliteten.

Skjøtsel: Utenfor gården står to store tuntrær av platanlønn. Fra disse trærne har det nå spredd seg platanlønn utover store deler av de laveliggende delene av dalen på begge sider av elven. Særlig de nærmeste 200-300 meterne rundt gården er det mye platanlønn og det står spirer over alt i bunnsjiktet. Det bør vurderes å rydde platanlønn i så stort omfang som mulig da dette er å regne som en fremmed art i området. Det bør også vurderes om man skal gjøre uthogster av gran i de tette bestandene (utenfor naturtypelokaliteten) for på sikt å skape et mer variert skogbilde. Det bør være mulig å fløte ut tømmeret fra Klavesmarka og ned til sjøen for å hindre større inngrep ved hogst. Innenfor biotopgrensene er det forholdsvis lite gran, men også her bør gran felles hvis den spres aggressivt ut fra morbestandene i dalen. Ved Klavesmarka finnes den fremmede arten parkslirekne, i store kratt på innmarka samt spredt i den omliggende skogen, opp til ca 200 m fra tunet (egne observasjoner, se også Often og Vange (1997)). Vi har ikke informasjon om at arten utgjør noen potensiell trussel som "pest-plante" og vil derfor ikke foreslå skjøtselstiltak knyttet til arten. Ytterligere et antall andre hageplanter fra Klavesmarka nevnes av Often m.fl. (2003).

Konklusjon: Naturtypelokaliteten utgjør en usedvanlig rik skogtype med en av de største alme forekomstene i regionen. Ved siden av rik karplanteflora er det dokumentert rødlistede sopparter og signalarter blant lav på lokaliteten. Området er uten tvil svært viktig for bevaring av biologisk mangfold og verdsettes derfor som en naturtypelokalitet av høyeste verdiklasse (verdi A).

Skjøtsel og hensyn: Fra to fhv grove eksemplarer av platanlønn ved husene har det spredt seg platanlønn i et område på 100-300 meter rundt gården. For å ta vare på naturverdiene bør platanlønn ryddes bort. Innenfor biotopgrensene er det spredt med gran som er plantet eller naturlig spredt. Det er ingen tette beplantninger av gran innenfor grensene og stedvis er det forholdsvis store områder helt uten gran.

Lok. nr. 1026 (nasjonalt nr. 181611026): Bønnåa vest, Vevelstad kommune.

☞ Verdi: Lokalt viktig (C). Areal: 58 daa. Form: Flate

☞ Lokalisering (WGS 84): UN 962 824, 80-240 m.o.h. Delområde: Innervisten

☞ Naturtype (hovednaturtype): Urskog/gammelskog (Skog)

☞ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokaltetsbeskrivelse innlagt av AHE den 16.09.2003:

Feltbefaring ved Arne Heggland 03.09.2003. Lokaliteten består av den lille vestsikanten i et nord-sør-gående dalsøkk som munner ut i Vistfjorden ca 200 meter vest for utløpet av Bønnåa, samt et dalsøkk litt øst for dette. Naturtypemessig er lokaliteten broket, med innslag av eldre granskog på høgstaudemark (urskog/gammelskog) og rikere løvskoger (gammel lauvskog). Det er også et element av edelløvskog (hassel og alm) i den vestre delen av lokaliteten. Vegetasjonstypen lågurtskog dominerer i vest, mens en frodig høgstaudekog finnes i det østre dalsøkket. Berggrunnen består av glimmergneiser og glimmerskifer. Floraen vitner om til dels høyt næringsinnhold og svak kalkpåvirkning. Løvskogen er i hovedsak småvokst bjørkeskog med innslag av rogn, selje, gran, hegg, hassel, osp, einer og alm. I det vestre søkket finnes en temmelig grovvokst granskog. På et par skrinne rygger som berører området finnes furu. Områdets rike flora, bl.a. med taggregne og tysbast i feltsjiktet og hassel og alm i tresjiktet er utslagsgivende for at denne lokaliteten gis status som

naturtype. P.g.a. at sjeldne arter ikke er dokumentert i området og tilsvarende skogtyper, men bedre utformet, finnes andre steder i Innervisten, gis lokaliteten kun lokal verdi (verdi C).

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1027 (nasjonalt nr. 181311027): Kvannskardelva, Brønnøy kommune.

- ✂ Verdi: Viktig (B). Areal: 75 daa. Form: Flate
- ✂ Lokalisering (WGS 84): UN 853 760, 200-360 m.o.h. Delområde: Okfjorden
- ✂ Naturtype (hovednaturtype): Andre viktige forekomster (Fjell)
- ✂ Høyeste rødlistekategori: DC (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av AHE den 05.12.2003:

Feltbefaring ved Terje Blindheim 06.09.2003. Biotopen utgjør de høyereliggende delene av sørvestvendt li innerst i Okfjorden. Biotopen er en mosaikk av åpne enger og lavvokst bjørk- og ospeskog (se bilde). Engene er rike på karplanter og må betegnes som en rik og forholdsvis fuktig utforming av lågurtvegetasjon eller en lågurtpreget høgstaudeskog (type C2c i Fremstad 1998). Feltsjiktet består blant annet av teiebær, liljekonvall, kranskonvall, mjødurt, kveke, hengeaks, taggbregne, skogstorkenebb, gullris, fjellstjerne, myske, tepperot, firblad, fjellburkne, sumphaukeskjegg, blåtopp, turt, bringebær, tyrihjel, geiterams, vendelrot, gulsildre og hvitbladistel. Artene vokste om hverandre og mangfoldet står i kontrast til de mye fattigere fjellpartiene i umiddelbar nærhet. Muligens ligger det en åre med kalk eller marmor i fjellet som sørger for bedre næringstilgang nedover lisida. Det er usikkert hvorvidt områdene er brukt til beiter, men er trolig noe påvirket av dyr som har beitet på fjellet. Det ble funnet fem arter av beitemarkssopp, tre av disse er rødlistet. Spiss vokssopp (hensynskrevende), bitter vokssopp (hensynskrevende), svartdugget vokssopp (hensynskrevende), beiterødskivesopp og Entoloma polyopus.

Konklusjon: Det er usikkert hvor utbredt denne naturtypen er og det er usikkert hvorvidt verdiene som er knyttet til den er avhengig av beite for å bli ivarettatt på lang sikt. Lokaliteten gis B verdi ut fra funn av arter og naturtypens rikhet.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep). Eventuelt beite må gjerne fortsette

Lok. nr. 1028 (nasjonalt nr. 181311028): Norddalen, Brønnøy kommune.

- ✂ Verdi: Viktig (B). Areal: 55 daa. Form: Flate
- ✂ Lokalisering (WGS 84): UN 870 768, 80-100 m.o.h. Delområde: Okfjorden
- ✂ Naturtype (hovednaturtype): Rikmyr (Myr)
- ✂ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetsbeskrivelse innlagt av AHE den 05.12.2003:

Feltbefaring ved Terje Blindheim 06.09.2003. Undersøkt i forbindelse med kulturlandskapsundersøkelse i Nordland (Ofte m.fl. 2003), hvor bl.a. spor etter utmarksslått på lokaliteten beskrives.

Lokaliteten består av et smalt myrområde langs liten bekk som drenerer nordover til Klavesmarka. Myra er bevoskt med gras, starr og urter. Nordover blir det mer fall og vi får en blanding av fastmarksvegetasjon og myrvegetasjon. Også noe rik skogvegetasjon på sidene av dalbunn er inkludert. Stedvis i nord kommer det inn skavgras langs bekken. Det ligger et marmorbelte ned mot bekken fra vest, mens det på østsiden er fattigere bergrunn. Typiske arter på hele eller deler av strekningen er hårstarr, kornstarr, gulstarr, fjellfrøstjerne, svarttopp, småengkall, bukkeblad, blåtopp, ryllsiv, blåknapp, tepperot, gulsildre, jåblom, flekkmariland, stjernestarr, harerug, myrfiol, slåttstarr, sumphaukeskjegg, sløke, skavgras, klubbstarr, marigras, tvebstarr.

Konklusjon: Lokaliteten vurderes som en godt utviklet rikmyr, men arealet er lite. Kalkkrevende eng- og skogvegetasjon på sidene har også artsrik og godt utviklet flora. Lokaliteten vurderes som et viktig område m.h.p. bevaring av biologisk mangfold (verdi B).

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1029 (nasjonalt nr. 181311029): Kvannskardelva S, Brønnøy kommune.

- ✂ Verdi: Lokalt viktig (C). Areal: 72 daa. Form: Flate
- ✂ Lokalisering (WGS 84): UN 853 748, 0-100 m.o.h. Delområde: Okfjorden
- ✂ Naturtype (hovednaturtype): Urskog/gammelskog (Skog)
- ✂ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av AHE den 10.12.2003:

Feltbefaring ved Terje Blindheim 6. september 2003. Området som er avgrenset inneholder en blanding av gran og furuskog og er første generasjon skog etter uthogster for kanskje 100-120 år siden. Skogen er flersjiktet med liten alders- og dimensjonsspredning. Liene ned mot fjorden er mer påvirket enn områdene lenger oppe i sidene. Læger av gran og furugadd forekommer spredt. Ellers er det få elementer som er viktige for særlig kravfulle eller sjeldne arter. Deler av elvepartiet fungerer som en liten bekkekløft hvor det på sikt kan utvikle seg et variert biomangfold knyttet til denne type miljø. Trolig finnes det ganske store områder med kvaliteter på dette nivået innefor utredningsområdet for vern i Lomsdal-Visten. Verdien er foreløpig vurdert som lokal (verdi C), men lokaliteten vil på sikt kunne utvikle større kvaliteter knyttet til gamle barskogsøkosystemer.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1030 (nasjonalt nr. 182511030): Fatfjellet S, Grane kommune.

- ✂ Verdi: Svært viktig (A). Areal: 295 daa. Form: Flate

- ✍ Lokalisering (WGS 84): VN 171 457, 360-460 m.o.h. Delområde: Gåsvatnet
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Kalkskog (Skog)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: DC (sopp/lav) / DC (karplanter).

Beskrivelse: Beskrivelse innlagt av Tom Hellik Hofton 15.10.2003.

Feltregistrert av Tom Hellik Hofton 24.07.2003. Lokaliteten er registrert i samband med nøkkelbiotopkartlegging på Statskogs arealer i Grane (Lie 2002). Området ligger i sørskråningen av Fatfjellet, ca 1 km nord for riksvei 803. SV-vendt lisse med litt glissen skog dominert av gran og bjørk. Kalkskog (en del lågurttype, men mest høgstaude-type) dominerer, mye kan karakteriseres som "engkalkskog" med større, åpne partier. Det er også innslag av kalkmyrer og rikkilder i tilknytning til sig i terrenget. Kalkskogen har opphav i marmorærer som kommer fram i dagen flere steder og danner til dels karstlandskap. Floraen er svært rik, med mange kalkkrevende arter, bl.a.: rødflangre, breiflangre, stortveblad, skogmarihånd, brudespore, tysbast, taggbregne, hengeaks, kranskonvall, grønnburkne, krossved. Av mer spesielle arter kan nevnes marisko (spredt) og skogjamne. Høuset 1995 nevner minst 400 individer marisko fordelt på 6 populasjoner. I tilknytning til rikkilder inngår bl.a. dvergsmelle, hårstarr, fjellfrøstjerne, ballblom og breiflangre, samt mosene brunklomose og kildemoser. Skogen er gammel, med en del ganske gamle trær og stedvis mye død ved i de granrike partiene (men lite sterkt nedbrutt). Mye vindfelte læger etter kraftige vestavinder.

Konklusjon: Meget rik, lokalklimatisk gunstig beliggende kalkskog med naturskogspreg. Meget artsrik og variert karplanteflora. Naturtypelokaliteten inkluderer nøkkelbiotop nr. 313 (se Lie 2002) og avgrensningen sammenfaller stort sett.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1031 (nasjonalt nr. 182511031): Fatfjellet, Grane kommune.

- ✍ Verdi: Viktig (B). Areal: 654 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): VN 172 470, 480-560 m.o.h. Delområde: Gåsvatnet
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Kalkrike områder i fjellet (Fjell)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Beskrivelse innlagt av Tom Hellik Hofton 15.10.2003.

Feltregistrert av Tom Hellik Hofton 24.07.2003. Fatfjellet ligger rett sør for Gåsvatnet, ca. 2 km nord for riksvei 803. Fra ganske bratte sider på alle kanter stiger terrenget opp til et større platå med slake søkk og rygger. Søkkene har ofte marmor og smågrotter. Kalkhellere og tørrberg med reinroseheier veksler med fattigere partier og intermediær-grasmyr. Kalksøkkene har lite trær (kanskje pga. for mye snø?), ellers er det mye litt glissen, krattpreg og småvokst bjørkeskog. Flere av de små tjernene har oppkommer fra marmor. Et særlig rikt og velutviklet parti med reinrosehei og kalktørrbakke ble funnet på UTM VN 172470, 540m. Her er en skrånende heller med marmor som strekker seg NØ-SV over en strekning på ca. 200m. Av arter kan nevnes: reinrose, rynkevier, snøsildre, grønnburkne, taggbregne, svartstarr, flekkmure, bergveronika og rødflangre. Konklusjon: Topografisk og vegetasjonsmessig variert lavfjellsområde med drag av reinroseheier, kalkrike søkk og glissen bjørkeskog. Trolig interessante "kalktjern".

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1032 (nasjonalt nr. 182511032): Gåsvatnet S, Grane kommune.

- ✍ Verdi: Viktig (B). Areal: 524 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): VN 173 480, 323-540 m.o.h. Delområde: Gåsvatnet
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Kalkskog (Skog)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Beskrivelse innlagt av Tom Hellik Hofton 15.10.2003.

Feltregistrert av Tom Hellik Hofton 24.07.2003. Området ligger rett på sørsiden av Gåsvatnet og strekker seg oppover i nordskråningen av Fatfjellet. Øvre deler er ganske bratt, her dominerer utpreget glissen "engbjørkeskog" med svært frodig feltsjikt. På et avflatende nivå midt i lia kommer det inn noe kalkmyr, mens det i nedre del er glissen høgstaude-skog med blanding av gran og bjørk. Kalkskogen er betinget av marmorærer og sigeffekt fra disse nedover liene. Av karplanter kan nevnes bl.a. stortveblad, brudespore, gulstarr, taggbregne, fjellsmelle, dvergjamne og fjellpestrot. Skogen er gammel, men klart påvirket, og kan karakteriseres som moderat flersjiktet naturskog. Granskogen forynger seg dårlig, trolig pga. vanskelige spireforhold i det tette og frodige feltsjiktet. Det er lite dødved, bortsett fra en del både stående og liggende død bjørk.

Konklusjon: Nordvendt, glissen, svært frodig høgstaudekalkskog av gran og bjørk. Rik karplanteflora.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1033 (nasjonalt nr. 182511033): Gåsvassellas utløp, Grane kommune.

- ✍ Verdi: Viktig (B). Areal: 115 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): VN 189 473, 280-330 m.o.h. Delområde: Gåsvatnet
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Bekkekløfter (Skog)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: DC (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Beskrivelse innlagt av Tom Hellik Hofton 15.10.2003.

Feltregistrert av Tom Hellik Hofton 24.07.2003. Området ligger langs øvre del av Gåsvassella, rett etter utløpet fra Gåsvatnet. Gåsvassella har gravd seg til dels dypt ned i berggrunnen og danner ei elvekløft med bratte sider. Elva har stor vannføring og går i stryk og flere steder ganske store fosser. Vegetasjonstypen er mye en fuktig utforming av småbregneskog, samt en del storbregneskog og en del blåbærskog (med mye skrubær). Skogen er moderat flersjiktet, stedvis litt åpen naturskog. En del trær er ganske gamle (tørre greiner, sprekked bark), men virkelig gamle og grove mangler totalt. Stedvis en del læger, men praktisk talt ingen sterkt nedbrutte. Topografisk beskyttet beliggenhet og nærheten til stor, fossende elv gir granskogen et svært fuktig skogklima. Området er trolig viktig for fuktighetskrevende arter.

Konklusjon: Elvekløft med utpreget fuktig naturskog av gran. Viktig for fuktighetskrevede arter.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1034 (nasjonalt nr. 182511034): Gåsvatnet Ø, Grane kommune.

- ✂ Verdi: Lokalt viktig (C). Areal: 538 daa. Form: Flate
- ✂ Lokalisering (WGS 84): VN 195 475, 270-420 m.o.h. Delområde: Gåsvatnet
- ✂ Naturtype (hovednaturtype): Urskog/gammelskog (Skog)
- ✂ Høyeste rødlistekategori: DC (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Beskrivelse innlagt av Tom Hellik Hofton 04.12.2003.

Feltregistrert av Tom Hellik Hofton 25.07.2003. Lokaliteten er registrert i samband med nøkkelbiotopkartlegging på Statskogs arealer i Grane (Lie 2002). Området ligger ca. 1 km øst for sørenden av Gåsvatnet og består av en 1.5-2 km lang sørvendt bekkedal og sørvendte skråninger vest for denne. Eldre gran-naturskog av småbregne- og blåbærtype dominerer. Skogen er svakt flersjiktet. Flekkvis inngår en del dødved, men nesten bare middels nedbrutt. Stedvis partier med mye vindfelte trær, her er skogbildet temmelig glissent. Biotopen grenser til hogstflater i sørøst.

Konklusjon: Eldre naturskog av gran med en del dødved, men svak kontinuitet (sterkt nedbrutte læger mangler i stor grad). Naturtypelokaliteten inkluderer hele nøkkelbiotop nr. 306 (se Lie 2002), men inkluderer et langt større areal.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1035 (nasjonalt nr. 182511035): Sættertjørna V, Grane kommune.

- ✂ Verdi: Svært viktig (A). Areal: 156 daa. Form: Flate
- ✂ Lokalisering (WGS 84): VN 207 491, 356-400 m.o.h. Delområde: Gåsvatnet
- ✂ Naturtype (hovednaturtype): Urskog/gammelskog (Skog)
- ✂ Høyeste rødlistekategori: DC (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Beskrivelse innlagt av Tom Hellik Hofton 04.12.2003.

Feltregistrert av Tom Hellik Hofton 25.07.2003. Området ligger vest for Sættertjørna, ca. 2 km øst for Gåsvatnet og består av ei østvendt helling med granskog. Ved siden av urskog/gammelskog, forekommer naturtypen kalkskog. Vegetasjonen er frodig, store arealer er høgstauteskog med kalkpreg (stortveblad, brudespore, skogmarihånd, breiull). Små kalkmyrspartier inngår også. Skogbildet er ofte ganske åpent pga. temmelig svak foryngelse som følge av frodig vegetasjon. Skogen er gammel med uvanlig grove og gamle graner (de største som ble registrert i hele undersøkelsesområdet Lomsdal-Visten), flere 80-90 cm brysthøydiameter og med grov bark. Moderat sjiktning, gamle trær dominerer. Bra med død ved, men klar undervekt av store, gamle og sterkt nedbrutte læger. Også mye grov og gammel bjørk, samt gadd, høgstubber og læger av bjørk.

Konklusjon: Østvendt helling med rik, kalkpåvirket granskog. Gammel naturskog med meget gamle og grove trær, bra med død ved. Velutviklet kalkskog i kombinasjon med uvanlig gammel skog gir høy verdi.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1036 (nasjonalt nr. 182511036): Sættertjørna-Engibekkskardet, Grane kommune.

- ✂ Verdi: Viktig (B). Areal: 709 daa. Form: Flate
- ✂ Lokalisering (WGS 84): VN 214 508, 300-400 m.o.h. Delområde: Gåsvatnet
- ✂ Naturtype (hovednaturtype): Urskog/gammelskog (Skog)
- ✂ Høyeste rødlistekategori: V (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Beskrivelse innlagt av Tom Hellik Hofton 04.12.2003.

Feltregistrert av Tom Hellik Hofton 25.07.2003. Lokaliteten er registrert i samband med nøkkelbiotopkartlegging på Statskogs arealer i Grane (Lie 2002). Området ligger ca. 3 km nordøst for Gåsvatnet og består av ei ca. 3 km lang, øst-sørøstvendt lise som i nord er temmelig bratt. Ved siden av urskog/gammelskog, er naturtype "bjørkeskog med høgstaude" inkludert. Mye av skogen er småbregnetype, men det er også en del blåbærskog, samt flere partier høgstauteskog og litt kalkskog i små partier. Stort sett dominerer gran, men i nord er det mest bjørk, til dels svært frodig, bratt høgstaudebjørkeskog på ganske steinete mark, der det inngår arter som storklokke, skogsvinerot, firblad, ormetelg osv. Et belte i nordlige del er tydelig preget av snørås (gran mangler helt, småvokst bjørk enerådende). Granskogen er gammel med en del innslag av gammel bjørk. Varierende sjiktning. Skogbildet er stedvis ganske åpent (særlig på høgstaudemark i sør), andre steder mer homogent og kompakt. Mange gamle og grove trær, og stedvis store trehøyder nede i liene. Til dels er det ganske mye dødved, men tydelig mangel på sterkt nedbrutte læger. Mye gammel bjørk og død bjørk. Ei svær selje på 90cm brysthøydiameter står i nord. Avgrensningen inkluderer nøkkelbiotop registrert av Haugset (1995), men inkluderer også et stort område nordover.

Konklusjon:

Stort område med lange, østvendte liser bestående av gammel gran- og bjørkeskog. Stedvis mye dødved. Partier med rike vegetasjonstyper. Den sørlige delen sammenfaller med nøkkelbiotop nr. 303 (se Lie 2002), men naturtypelokaliteten som her beskrives inkluderer et mye større område nordover fra denne.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1037 (nasjonalt nr. 182511037): Svenningskardet, Grane kommune.

- ✂ Verdi: Viktig (B). Areal: 1411 daa. Form: Flate
- ✂ Lokalisering (WGS 84): VN 240 600, 160-480 m.o.h. Delområde: Stavvassdalen-St. Hjortskardet

- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Urskog/gammelskog (Skog)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: DC (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Beskrivelse innlagt av Tom Hellig Hofton 04.12.2003.

Feltregistrert av Tom Hellig Hofton 26.07.2003. Registrert i forbindelse med kartlegging på Statskog sine arealer (Lie 2002). Området ligger i nedre del av Svenningskardet, ca. 2 km vest for Øvre Svenningdal. Det består av slake hellinger mot nordøst, øst og sør, flere bekkedaler, samt hovedelva Blåfjellelva som i nedre del danner ei markert østvendt bekkeløft. Snaufjell og glissen bjørkeskog ligger mot nord, vest og sør. Større område med mosaikk vekslende mellom granskog, furuskog og store arealer myr. Myrene er nesten bare fattige (rome, blåtopp), men i indre del er funnet bl.a. kongsspir.

Totalt sett er det trolig mest furuskog, mest røsslyng-blokkebærtype, samt noe furumyrskog og på avskrapte berg litt knauskog. Furuskogen er gammel med trær som har tørre greiner, flate kroner og vridde stammer. Det er ganske mye gadd, men lite læger, og nesten bare ferske og middels nedbrutte etter vindfelling. Nærmest total mangel på sterkt nedbrutte, grove "urskogslæger". Stikkprøver på 30-40 furulæger ga ingen funn av interessante arter.

Granskogen er stort sett begrenset til bekkedaler og hellinger. Mye er av småbregnetype, samt en del blåbær. Indre del har temmelig gammel skog med mange meget gamle graner og en del dødved. Noe spesielt inngår også enkelte svære, sterkt nedbrutte læger samt spor av læger, dette er sjeldent ellers i distriktet. En del trær er kraftige (maks 90 cm brysthøydiameter). Midtre og nedre deler er mer påvirket, og gamle læger mangler, men det er fortsatt en del dødved og spredte gamle trær. Indre del blandingsskog gran-bjørk, frodig med flere parallelle bekkeløp. Bekkeløfta i nedre del har meget bratte sider med mye berg. Her har granskogen vært utsatt for omfattende vindfelling og har nå et åpent skogbilde med store mengder ferske og middels nedbrutte læger. Sørøstvendt parti sør for topp 312 er nylig gjennomhogd, og et parti i sørøstvendt lise midt inne i området er eldre, gjenvoksende hogstflate (utelatt fra biotopen). Inkluderer arealer registrert på Statskog sine arealer (nr. 59 og 203), men er utvidet mot vest i forhold til disse registreringene.

Konklusjon:

Større område med variert naturskog og større arealer fattige myrer. Gammel naturskog i indre del, mer påvirket mot øst. Markert bekkeløft i nedre del. Større, sammenhengende område med eldre naturskog med innslag av svært kraftige trær tilsier regional verdi.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1038 (nasjonalt nr. 182511038): Store Hjortskardet, Grane kommune.

- ✍ Verdi: Viktig (B). Areal: 590 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): VN 238 566, 200-440 m.o.h. Delområde: Stavvassdalen-St. Hjortskardet
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Urskog/gammelskog (Skog)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: DC (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Beskrivelse innlagt av Tom Hellig Hofton 04.12.2003.

Feltregistrert av Tom Hellig Hofton 26.07.2003. Registrert i forbindelse med kartlegging på Statskog sine arealer (Lie 2002). Større område, dominert av Store Hjortskardelvas østvendte, store elvekløft som har gravd seg dypt ned i berggrunnen og dannet bratte skråninger. Sørvendte skråninger med veksling granskog og myr inngår også, samt flere bekkedaler som faller ned i kløfta fra sidene. Granskogen går uvanlig høyt i den sørvendte lia.

Skogen er mye småbregnetype, samt en del blåbærskog, nede i kløfta frodigere med noe høgstaudeskog. Sig i sørvendt side frodige høgstaudepartier med fragmenter av kalkskog (bl.a. stortveblad). Sørvendte skråninger har en del bratte bakkemyrer (fattige, store mengder rome), samt glissen, grasdominert sumpskog av gran og bjørk. Granskogen er naturskog med mange relativt gamle trær, selv om virkelig gamle og grove i stor grad mangler. Sjiktningen varierer. Flekkvis ganske bra med dødved, men svært lite sterkt nedbrutt. Ofte inngår mye bjørk, stedvis dominerende. Bjørka er gammel og grov, og flere steder i sørvendt side uvanlig høyvokst. Det er også bra med død bjørk, både stående og liggende. Nede i selve kløfta fuktig, storvokst og frodig granskog. Mye bergvegger. Noen steder åpne partier pga. ras, åpne høgstaudegger typisk slike steder. Elva danner en del mindre fosser. Store mengder fersk og middels nedbrutte læger pga. vindfelling i nedre deler, dette har skapt en temmelig glissen skog i de bratte sidene.

Sørvendt bratt skråning ovenfor kløftas nedre del har barblandingsskog som går mot bærlyngskog på tørre partier. Ut mot skrenten står noen virkelig gamle furuer, og det inngår også enkelte svære, sterkt nedbrutte furulæger (meget sjeldent i Grane). Inkluderer arealer registrert på Statskog sine arealer (nr. 54), men er utvidet mot vest i forhold til disse registreringene.

Konklusjon:

Stort område omkring stor, østvendt elvekløft med eldre, fuktig og storvokst naturskog av gran.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1039 (nasjonalt nr. 182511039): Grønli, Grane kommune.

- ✍ Verdi: Svært viktig (A). Areal: 446 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): VN 215 490, 280-380 m.o.h. Delområde: Gåsvatnet
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Kalkskog (Skog)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: DC (sopp/lav) / DC (karplanter).

Beskrivelse: Beskrivelse innlagt av Tom Hellik Hofton 04.12.2003.

Feltregistrert av Tom Hellik Hofton 27.07.2003. Lokaliteten er registrert i samband med nøkkelbiotopkartlegging på Statskogs arealer i Grane (Lie 2002). Østvendt liseide, til dels ganske bratt. Gammel granskog dominerer. I tillegg til kalkskog, finnes naturtypene urskog/gammelskog, rikmyr etc. Sørlike tredjedel har meget karplanteartsrik kalkskog, med ganske glissen tresetting og engpreg. Veksling mellom tørrere partier og fuktige sig, samt flere bratte ekstremrike fastmattemyrer og også rikkilder i tilknytning til slike bakkemyrer. Meget verdifull og artsrik mosaikk mellom forskjellige kalkvegetasjonstyper, spesielt verdifullt i tilknytning til bakkemyrene. Svært rik karplanteflora, med bl.a. marisko (>30 individer), engmarihånd (>20), lappmarihånd (>150), stortveblad, breiflangre osv. Skogen er naturskog, med gamle og ganske grove trær, samt en del dødved, men svært få gamle læger. Svakt flersjiktet, men dårlig foryngelse.

Skarp overgang til fattigere skog nordover (utenfor kalk), her mer blåbær- og småbregneskog. Tettere og mer kompakt skog her, mye av samme tilstand: gammel skog, en del dødved, svært få sterkt nedbrutt, men kanskje noe bedre kontinuitet enn lenger sør.

Konklusjon: Østvendt liseide med eldre naturskog av gran. I sør svært velutviklet kalkgranskog med meget rik karplanteflora, særlig i tilknytning til småmyrer. I nord fattigere skog, men ganske gammel med en del dødved og gamle trær. Inkluderer to nøkkelbiotoper registrert i tidligere kartleggingsarbeider (nr. 304 og 305, se Lie 2002), men er utvidet videre nordover fra disse to biotopene. Store naturverdier i hele området.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1040 (nasjonalt nr. 182511040): Gåsvatnet SV, Grane kommune.

✂ Verdi: Lokalt viktig (C). Areal: 539 daa. Form: Flate

✂ Lokalisering (WGS 84): VN 153 487, 330-450 m.o.h. Delområde: Gåsvatnet

✂ Naturtype (hovednaturtype): Bjørkeskog med høgstauder (Skog)

✂ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Beskrivelse innlagt av Tom Hellik Hofton 08.12.2003.

Feltregistrert av Tom Hellik Hofton 29.07.2003. Nordøstvendt terreng med tilhørende nordvendt bekkedal. Frodig høgstaudebjørkeskog dominerer (arter som tyrihjel, fjellburkne, turt, kvitbladtistel, kranskonvall osv), med innslag av sumpskoger langs bekkedrag og i fuktige sig (gulsildre, fjellfrøstjerne, dvergjamne). En del steinblokker i den øvre, bratte del. Skogen er kronglete bjørkeskog med mye vridde stammer, og en god del død bjørk.

Konklusjon: Nordøstvendt, fuktig og frodig høgstaudebjørkeskog.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1041 (nasjonalt nr. 182511041): Gåsvatnet V, Grane kommune.

✂ Verdi: Lokalt viktig (C). Areal: 66 daa. Form: Flate

✂ Lokalisering (WGS 84): VN 156 490, 323-330 m.o.h. Delområde: Gåsvatnet

✂ Naturtype (hovednaturtype): Deltaområder (Ferskvann/ våtmark)

✂ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Beskrivelse innlagt av Tom Hellik Hofton 08.12.2003.

Vurdert av Tom Hellik Hofton 29.07.2003. Kun observert på avstand. Lite delta med tilhørende gruntvannsområde som følge av løsmasser lagt igjen av bekken som kommer ut i vestenden av Gåsvatnet. Bekken deler seg i flere løp. Frodige bjørkekantskoger med høgstauder og mye vierkratt preger vegetasjonen.

Konklusjon: Lite deltaområde i innløpet til Gåsvatnet, med fin bekkkantvegetasjon av vierkratt og bjørk. Muligens noe botanisk interessant og kan ha rikt fugleliv. Vurderes forløpig som lokalt viktig, men er dårlig undersøkt.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1042 (nasjonalt nr. 182511042): Elgfjellet SØ, Grane kommune.

✂ Verdi: Lokalt viktig (C). Areal: 224 daa. Form: Flate

✂ Lokalisering (WGS 84): VN 162 502, 520-618 m.o.h. Delområde: Elgviddvatnet-Jordbrudalen

✂ Naturtype (hovednaturtype): Kalkrike områder i fjellet (Fjell)

✂ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Beskrivelse innlagt av Tom Hellik Hofton 08.12.2003.

Feltregistrert av Tom Hellik Hofton 29.07.2003. 2 dellokaliteter slått sammen: Sørvendt helling med søkk og karstlandskap, samt et mindre område med brattere, nordvestvendt skråning atskilt av et smalt belte fattigere vegetasjon. Det sørvendte partiet har fint karstlandskap og ganske rik flora betinget av marmorforekomst; med reinroseheier i øvre del (bl.a. reinrose, reinmjelt, taggbregne og bergstarr). Den nordvestvendte skråningen har rike snøleier, samt litt reinrosehei i toppartiet.

Konklusjon: Marmorbetingete reinroseheier, søkk og fuktig skråning med rikt snøleie.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1043 (nasjonalt nr. 182511043): Elgfjellet, Grane kommune.

✂ Verdi: Svært viktig (A). Areal: 1225 daa. Form: Flate

✂ Lokalisering (WGS 84): VN 147 510, 480-680 m.o.h. Delområde: Elgviddvatnet-Jordbrudalen

✂ Naturtype (hovednaturtype): Kalkrike områder i fjellet (Fjell)

✂ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Beskrivelse innlagt av Tom Hellik Hofton 08.12.2003.

Feltregistrert av Tom Hellik Hofton 30.07.2003. 8 delokaliteter slått sammen. Toppartet av Elgfjellet består av en mosaikk av nord-sør-gående marmorårer atskilt av fattigere berggrunn. Terrenget omfatter både sørvendte, nordvendte og østvendte skråninger, bekkesøkk, østvendte rasmarker og tørre rabber. Generelt et veldig rikt og frodig område med stor variasjon i forskjellige rike fjell-vegetasjonstyper, med bl.a. tørre reinroseheier, rike rasmarker, rike snøleier, fuktige grasbakker og rike kilder ned mot Bijjjeaevrie. Meget velutviklet karstlandskap er karakteristisk, med en mengde smågrotter. Av karplanter kan nevnes bl.a. skavgras (meget spesiell "skavgras-eng" i bratt og tilsynelatende tørr skråning), marinøkkel (sammen med skavgras), reinrose, rynkevier, taggbregne, fjellhvitkurle, flekkmure, sotstarr, snøsildre, snøsøte.

Konklusjon: Meget variert og artsrikt kalkrikt fjellparti med god variasjon i vegetasjonstyper og økologiske gradienter i marmorpåvirket landskap. Kanskje de mest verdifulle reinroseheiene som er registrert i dette prosjektet. Størrelse og artsinventar tilsier en naturtypelokalitet av høyeste verdiklasse.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1044 (nasjonalt nr. 182511044): Gåsvasstinden SØ, Grane kommune.

- ✂ Verdi: Lokalt viktig (C). Areal: 294 daa. Form: Flate
- ✂ Lokalisering (WGS 84): VN 152 530, 520-860 m.o.h. Delområde: Elgviddvatnet-Jordbrudalen
- ✂ Naturtype (hovednaturtype): Kalkrike områder i fjellet (Fjell)
- ✂ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Beskrivelse innlagt av Tom Hellik Hofton 08.12.2003.

Feltregistrert av Tom Hellik Hofton 30.07.2003. Sørvendt, bratt li som i nedre deler har et par bekkedaler atskilt av en rygg. Smale soner av fattige partier veksler med bredere belter av rikere vegetasjon (gjenspeiler geologien: langstrakte kalk-/marmorsoner). Opplendte partier har reinrosehei (med bl.a. reinrose, fjellhvitkurle, reinmjelt, setermjelt, sotstarr). I søkkene mer fuktpreget vegetasjon, med arter som taggbregne, gulstarr, kvann.

Konklusjon: Rike sørvendte hellinger med kalkpåvirket vegetasjon.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1045 (nasjonalt nr. 182511045): Gåsvasstinden S, Grane kommune.

- ✂ Verdi: Lokalt viktig (C). Areal: 49 daa. Form: Flate
- ✂ Lokalisering (WGS 84): VN 147 529, 570-700 m.o.h. Delområde: Elgviddvatnet-Jordbrudalen
- ✂ Naturtype (hovednaturtype): Kalkrike områder i fjellet (Fjell)
- ✂ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Beskrivelse innlagt av Tom Hellik Hofton 08.12.2003.

Feltregistrert av Tom Hellik Hofton 30.07.2003. Sørøstvendt, bratt bekkedal. Bekken har til dels gravd seg ganske dypt ned i berget og dannet meget bratte skråninger, noen steder bratte helleberg. Løs berggrunn gir opphav til mye varierende kornet forvittringsmateriale og en rik rasmarksflora preget av fuktighet. Av mer spesielle arter kan nevnes store mengder brudespore, samt en del fjellsnelle.

Konklusjon: Bratt bekkedal med bratte, til dels rasmarkspregete sider og rik vegetasjon knyttet til lettforvitrelig berg.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1046 (nasjonalt nr. 182511046): Gaskejaevrie, Grane kommune.

- ✂ Verdi: Lokalt viktig (C). Areal: 41 daa. Form: Flate
- ✂ Lokalisering (WGS 84): VN 162 515, 430 m.o.h. Delområde: Elgviddvatnet-Jordbrudalen
- ✂ Naturtype (hovednaturtype): Deltaområder (Ferskvann/ våtmark)
- ✂ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Beskrivelse innlagt av Tom Hellik Hofton 08.12.2003.

Vurdert av Tom Hellik Hofton 30.07.2003. Kun observert på avstand. Lite deltaparti der bekkene fra Gåsvassdalen og Bijjjeaevrie møtes i innløpet til Gaskejaevrie. Danner løsmasse-gruntområder litt ut i vannet. Kantvegetasjon av bjørk og vierkratt.

Konklusjon: Lite delta med kantkratt av vierkratt og bjørk. Muligens noe botanisk interessant og kan ha rikt fugleliv.

Vurderes forløpig som lokalt viktig, men er dårlig undersøkt.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1047 (nasjonalt nr. 182511047): Jordbrufjellet NV, Grane kommune.

- ✂ Verdi: Lokalt viktig (C). Areal: 78 daa. Form: Flate
- ✂ Lokalisering (WGS 84): VN 121 529, 940-1010 m.o.h. Delområde: Elgviddvatnet-Jordbrudalen
- ✂ Naturtype (hovednaturtype): Kalkrike områder i fjellet (Fjell)
- ✂ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Beskrivelse innlagt av Tom Hellik Hofton 08.12.2003.

Feltregistrert av Tom Hellik Hofton 31.07.2003. Smal marmoråre innkapslet i en lettforvitrelig, mørk bergart i hellende, nordvestvendt terreng. Berggrunnen danner flere dype grotter, ganger og "marmorbruer". Rik fjellflora knyttet særlig til de beskyttede bergveggpartiene, samt til rabbene, men også mye nakent berg. Delvis snøleiepreg litt nede mot grotteåpningene.

Konklusjon: Langstrakt, nordvesthellende karstområde med rik fjellflora særlig knyttet til forvitrelig berggrunn.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1048 (nasjonalt nr. 182511048): Elgviddvatnet SØ, topp 789 S, Grane kommune.

- ✍ Verdi: Lokalt viktig (C). Areal: 44 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): VN 107 548, 620-780 m.o.h. Delområde: Elgviddvatnet-Jordbrudalen
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Kalkrike områder i fjellet (Fjell)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Beskrivelse innlagt av Tom Hellik Hofton 08.12.2003.

Feltregistrert av Tom Hellik Hofton 31.07.2003. Bratt sørvendt skrent med smal sone av kalk oppover. I nedre deler frodig, til dels med høgstaudepreg og innslag av vierkratt (arter som kvann, fjelltistel, kvitbladtistel, jonsokkoll, rød jonsokblom, skogstorkenebb). Lenger oppover rabbevegetasjon med reinrosehei, tørrbakker og bratte skrenter med løst forvittringsmateriale. Det er opplyst av Martin Håker at det er funnet fjellvalmue her, men til tross for ganske grundig inventering ble dette ikke sett av registranten.

Konklusjon: Sørvendt, varmekjær skråning med rik fjellflora.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1049 (nasjonalt nr. 182511049): Grunnvatnet N, Grane kommune.

- ✍ Verdi: Viktig (B). Areal: 274 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): VN 80 592, 475-740 m.o.h. Delområde: Elgviddvatnet-Jordbrudalen
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Kalkrike områder i fjellet (Fjell)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Beskrivelse innlagt av Tom Hellik Hofton 13.12.2003.

Feltregistrert av Tom Hellik Hofton 01.08.2003. Sørvendt, bratt og trang bekkekløft med bratte skrenter og mye rasmark, bergskorter og bergvegger i lettforvitrelig og rik berggrunn. Særlig mye rasmark og berg på østsiden. Stor variasjon: tørre rabber (reinroseheier) øverst, tørre og fuktige (overrislede) bergvegger, fuktige snøleier, grasbakker, grusskråninger. Øverst oppe grusører og snøleier, så hovedpartiet med variert fjellvegetasjon, nedre deler har frodige høgstaude- og storbregneenger samt spredte vierkratt. Meget rik og variert karplanteflora med et stort antall krevende arter. Stort potensial for sjeldne arter.

Konklusjon: Sørvendt bekkekløft med mye rike bergvegger og rasmarker, stor variasjon, meget rik karplanteflora.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1050 (nasjonalt nr. 182511050): Grunnvatnet SV, Grane kommune.

- ✍ Verdi: Lokalt viktig (C). Areal: 232 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): VN 73 580, 500-700 m.o.h. Delområde: Elgviddvatnet-Jordbrudalen
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Kalkrike områder i fjellet (Fjell)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Beskrivelse innlagt av Tom Hellik Hofton 13.12.2003.

Feltregistrert av Tom Hellik Hofton 01.08.2003. Lokaliteten er kun avstandsbedømt. Nordøstvendte, bratte bekkedaler med bratte sider. Løse bergarter, mye rasmark og bergvegger. Ser grønt og rikt ut, med fuktig preg (trolig mye snøleivevegetasjon i tillegg til rasmark/bergvegger). Fortsettelse geologisk og topografisk av de sørvendte dalene på nordsiden av Grunnvassdalen.

Konklusjon: Nordøstvendte bekkekløfter med mye berg og rasmark, trolig rik karplanteflora. Lokalitetsverdien vurderes foreløpig som lokalt viktig, men er usikker p.g.a. manglende registreringer.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1051 (nasjonalt nr. 182511051): Jordbrufjellet SV, Grane kommune.

- ✍ Verdi: Lokalt viktig (C). Areal: 242 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): VN 116 513, 738-870 m.o.h. Delområde: Elgviddvatnet-Jordbrudalen
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Kalkrike områder i fjellet (Fjell)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Beskrivelse innlagt av Tom Hellik Hofton 13.12.2003.

Feltregistrert av Tom Hellik Hofton 02.08.2003. Smal, langstrakt (2 km) marmoråre som strekker seg nordvest-sørøst. Noe karst, med grotter og hulrom. Rike reinroseheier og rabbevegetasjon, samt noe bergveggvegetasjon i skrenter. Sterkt eksponert for vind og vær. Utvalget av karplanter som ble dokumentert vurderes som relativt "standard" for reinroseheier i området.

Konklusjon: Lang marmoråre som har reinroseheier med "standard artsutvalg". Vurderes som lokalt viktig fordi rike kalkområdet i fjellet ikke er uvanlig i regionen.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1052 (nasjonalt nr. 182511052): Jordbrufjellet S, Grane kommune.

- ✍ Verdi: Lokalt viktig (C). Areal: 35 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): VN 127 509, 920-990 m.o.h. Delområde: Elgviddvatnet-Jordbrudalen
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Kalkrike områder i fjellet (Fjell)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Beskrivelse innlagt av Tom Hellik Hofton 13.12.2003.

Vurdert av Tom Hellik Hofton 02.08.2003, men bare på noe avstand (ikke undersøkt). Smal marmoråre som strekker seg nord-sør. Mye nakent berg, lite vegetasjon. Trolig tørr reinrosevegetasjon.

Konklusjon: Liten marmoråre, mye nakent berg. Lokalitetsverdi vurderes foreløpig som lokal (på bakgrunn av kjennskap til tilsvarende lokaliteter ellers i området).

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1053 (nasjonalt nr. 182511053): Jienemesdurrie, Grane kommune.

- ✂ Verdi: Viktig (B). Areal: 99 daa. Form: Flate
- ✂ Lokalisering (WGS 84): VN 149 465, 370-500 m.o.h. Delområde: Gåsvatnet
- ✂ Naturtype (hovednaturtype): Kalkrike områder i fjellet (Fjell)
- ✂ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Beskrivelse innlagt av Tom Hellik Hofton 13.12.2003.

Feltregistrert av Tom Hellik Hofton 03.08.2003. Nordvendt, trang og bratt bekkekløft med bratte bergvegger og bergskorter på sidene. Mye steinblokker i bekkeløpet. Småvokst og rasutsatt, ofte noe glissen bjørkeskog står langs bekken og på litt stabil mark oppover i sidene. Stort sett ganske fattige bergarter med nokså triviell men likevel frodig vegetasjon (turt, skogstorkenebb, skogburkne, vendelrot, rosenrot). Tverrkløfter og rassprekker har tydelig rikere innslag: gulsildre, rødsildre, snøildre, fjellhvitkurle. Interessant med funn av skåresildre.

Konklusjon: Nordvendt, trang og bratt bekkekløft med frodig vegetasjon. Rike tverrkløfter og ras-sprekker med rik berggrunn og dertil hørende krevende karplanteflora.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1054 (nasjonalt nr. 182511054): Jordbruelva nedre, Grane kommune.

- ✂ Verdi: Viktig (B). Areal: 527 daa. Form: Flate
- ✂ Lokalisering (WGS 84): VN 157 465, 290-440 m.o.h. Delområde: Gåsvatnet
- ✂ Naturtype (hovednaturtype): Urskog/gammelskog (Skog)
- ✂ Høyeste rødlistekategori: DC (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Beskrivelse innlagt av Tom Hellik Hofton 13.12.2003.

Feltregistrert av Tom Hellik Hofton 03.08.2003. Større naturskogsområde, bratte lier omkring elv og bekk som drenerer mot sør. I tillegg til urskog/gammelskog, forekommer bekkekløft og kalkskog som naturtype. I sørlige del har Jordbruelva gravd seg dypt ned i rik berggrunn og dannet ei stor elvekløft med stupbratte sider. På østsiden av kløfta stiger store kalkbergvegger opp fra elva, med tilhørende grotter og framspring. Fuktig granskog, mye av småbregnetype (samt noe blåbærttype) er vanlig. Men det er også betydelig innslag av rikere typer, inkludert en del kalkskog (med bl.a. rødflangre og stortveblad). Særlig interessant vegetasjonsmessig er trolig de stupbratte skrentene øst for elva (kalkrike bergvegger, rasmarker, tørr kalkskog), og et parti midt i området der Jordbruelva vinkler rett sørover, der det er åpne, treløse, sørvendte grassletter nede mot elva. Disse ble ikke undersøkt pga. tidspress, men er potensielt meget interessante.

Skogstruktur: Generelt jevnt påvirket naturskog. Brukbar aldersspredning, men tydelig mangel på virkelig gamle trær.

Moderat-brukbart flersjiktet. Spredt dødved, stedvis en hel del, men få sterkt nedbrutte. Stedvis inngår en del bjørk, disse er ofte gamle og det er bra med stående og liggende død bjørk.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1055 (nasjonalt nr. 182511055): Dempa SV, Grane kommune.

- ✂ Verdi: Svært viktig (A). Areal: 186 daa. Form: Flate
- ✂ Lokalisering (WGS 84): VN 227 624, 360-450 m.o.h. Delområde: Stavvassdalen-St. Hjortskardet
- ✂ Naturtype (hovednaturtype): Urskog/gammelskog (Skog)
- ✂ Høyeste rødlistekategori: DC (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Beskrivelse innlagt av Tom Hellik Hofton 13.12.2003.

Feltregistrert av Tom Hellik Hofton 04.08.2003. Nordøstvendt granskogslie med nordgående bekk i underkant. Mye av skogen er litt glissen høgstaude-kalkskog, med bl.a. stortveblad, taggbregne og liljekonvall. Et parti rik-bakkemyr inngår i sør, med bl.a. gulstarr, breiull, dvergjamne, bjønnbrodd og brudespore. Skogen er gammel naturskog med god alders- og størrelsesspredning, til dels grove (60-70 cm dbh) og høyvokste trær. Ganske svak foryngelse og ofte en noe glissen tresetting. Temmelig mye dødved, inkludert en del sterkt nedbrutt (selv om virkelig svære, pillrätne læger mangler). Særlig sørlige del har svært gammel skog som må karakteriseres som urskogsnaer, med svært gamle graner, store dimensjoner og store mengder dødved (men muligens noe underrepresentasjon av sterkt nedbrutte læger). Dette partiet må ha unngått de omfattende gjennomhogstene som ellers preger praktisk talt alt annet skogareal i Grane. Dette er den minst påvirkete granskogen som er påvist i dette prosjektet.

Konklusjon: Nordøstvendt granskogslie med uvanlig gammel granskog (urskogsnaer i sør). I tillegg mye rik vegetasjon (kalkskog og rikmyrer).

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1056 (nasjonalt nr. 182511056): Dempa, Grane kommune.

- ✂ Verdi: Viktig (B). Areal: 1617 daa. Form: Flate
- ✂ Lokalisering (WGS 84): VN 235 633, 280-400 m.o.h. Delområde: Stavvassdalen-St. Hjortskardet
- ✂ Naturtype (hovednaturtype): Urskog/gammelskog (Skog)
- ✂ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Beskrivelse innlagt av Tom Hellik Hofton 13.12.2003.

Feltregistrert av Tom Hellik Hofton 04.08.2003. Registrert i samband med miljøregistreringer på Statskog Grane sine arealer (Lie 2002). Større område med glissen furuskog, slakt nordvendt terreng med noen større fattigmyrer i nordlige del.

Røsslyng-blokkbeærskog dominerer, med innslag av grunnlendt lavfuruskog på småkoller med berg fram i dagen. Noen få gran inngår i brattere hellinger. Skogen er gammel, noe plukkhogstpåvirket naturskog. Mens nordlige 1/3 mot veien er tydelig påvirket har sørlige/øvre del temmelig gammel skog. Det er her fin aldersspredning (inkludert god tetthet av til dels

meget gamle trær med vridde stammer og flat krone), bra med gadd av forskjellig alder og en del furulæger. Men det er meget sterk underrepresentasjon av sterkt nedbrutte læger. Trærnes dimensjoner er relativt moderate. Strukturen på den stående skogen begynner å nærme seg en urskogsstruktur. Spredt finnes noen brannspor.

Konklusjon: Gammel naturskog av furu, i sørlige del relativt lite påvirket med en hel del gamle trær og død ved (særlig stående). Noe potensial for sjeldne arter. Den eldste furuskogen som er observert i dette prosjektet. Hele naturtypelokaliteten som omtales her inngår i et "hensynsområde" (nr. 204) som er stedfestet på statskog sine arealer (Lie 2002).

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1057 (nasjonalt nr. 182511057): Langvatnet, Grane kommune.

- ✂ Verdi: Lokalt viktig (C). Areal: 1643 daa. Form: Flate
- ✂ Lokalisering (WGS 84): VN 245 639, 220-380 m.o.h. Delområde: Stavvassdalen-St. Hjortskardet
- ✂ Naturtype (hovednaturtype): Urskog/gammelskog (Skog)
- ✂ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Beskrivelse innlagt av Tom Hellik Hofton 13.12.2003.

Feltregistrert av Tom Hellik Hofton 04.08.2003. Registrert i samband med miljøregistreringer på Statskog Grane sine arealer (Lie 2002). Større område som danner et belte nord og øst for lokalitet 1056 (Dempa). Vest for Langvatnet østvendte lier med granskog (hvorav noe Hk2, inkludert av arronderingsmessige grunner), øst for Langvatnet slake hellinger / platå med barblandingsskog. Eldre naturskog dominerer, i beltet mot veien i nordvest mest glissen røsslyng-blokkbærfuruskog, ellers en hel del gran- og gran/furu blandingsskog (mest blåbærtype, noe frodigere i skråningene ved Langvatnet). Stort sett ganske sterkt påvirket skog, men en del gamle trær og spredt dødved inngår.

Konklusjon: Større område med klart påvirket naturskog av gran og furu. Mer eller mindre hele naturtypelokaliteten som omtales her inngår i et "hensynsområde" (nr. 204) som er stedfestet på statskog sine arealer (Lie 2002).

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1058 (nasjonalt nr. 182511058): Grønaksla NØ, Grane kommune.

- ✂ Verdi: Viktig (B). Areal: 339 daa. Form: Flate
- ✂ Lokalisering (WGS 84): VN 221 628, 380-520 m.o.h. Delområde: Stavvassdalen-St. Hjortskardet
- ✂ Naturtype (hovednaturtype): Urskog/gammelskog (Skog)
- ✂ Høyeste rødlistekategori: DC (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Beskrivelse innlagt av Tom Hellik Hofton 13.12.2003.

Feltregistrert av Tom Hellik Hofton 04.08.2003. Registrert i samband med miljøregistreringer på Statskog Grane sine arealer (Lie 2002). Øst-nordøstvendt li med gammel granskog. I tillegg til urskog/gammelskog, forekommer naturtypene kalkskog, rikere sumpskog og bjørkeskog med høgstauder. Store arealer rik vegetasjon, inkludert en del kalkskog (bl.a. stortveblad). Lengst øst, under lia, meget frodig bekkkantvegetasjon med frodige fagermosematter og høgstauder, der det også inngår storrap. Skogen er ganske gammel og har en del dødved, men sterkt nedbrutte læger er få. Også innslag av ganske mye, til dels grov bjørk, samt dødved av bjørk, og også noe rogn og selje. I øvre del mer ren bjørkeskog (for en stor del kalkpåvirket). Konklusjon: Nordøstvendt li med gammel, rik granskog og bjørkeskog. Meget frodig bekkkantvegetasjon. Rik karplanteflora.

Avgrensningen følger temmelig nøyaktig avgrensningen til en nøkkelbiotop (nr. 69) kartlagt på Statskog Grane sine arealer (Lie 2002).

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1059 (nasjonalt nr. 182511059): Grønaksla øvre, Grane kommune.

- ✂ Verdi: Svært viktig (A). Areal: 215 daa. Form: Flate
- ✂ Lokalisering (WGS 84): VN 217 615, 580-690 m.o.h. Delområde: Stavvassdalen-St. Hjortskardet
- ✂ Naturtype (hovednaturtype): Kalkrike områder i fjellet (Fjell)
- ✂ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Beskrivelse innlagt av Tom Hellik Hofton 13.12.2003.

Feltregistrert av Tom Hellik Hofton 04.08.2003. Bratte, østvendte skråninger med god variasjon; veksling mellom bergvegger, små rasmarker, snøleier, mindre partier tørre rabber (reinrosevegetasjon) og fuktige sig nedover med tette vierkratt. Rik fjellflora, betinget av nord-sør-gående kalk- og marmorærer, som særlig slår ut i sprekkesoner. Noen kalkpåvirkete kilder inngår også.

Konklusjon:

Bratt, østvendt fjellskråning med stor variasjon og rik karplanteflora med mange krevende arter. Lokaliteten vurderes ut fra artsinventar og nokså stort areal som en naturtype av høyeste verdiklasse.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1060 (nasjonalt nr. 182511060): Grønaksla nedre, Grane kommune.

- ✂ Verdi: Viktig (B). Areal: 674 daa. Form: Flate
- ✂ Lokalisering (WGS 84): VN 217 610, 480-620 m.o.h. Delområde: Stavvassdalen-St. Hjortskardet
- ✂ Naturtype (hovednaturtype): Bjørkeskog med høgstauder (Skog)
- ✂ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Beskrivelse innlagt av Tom Hellik Hofton 13.12.2003.

Feltregistrert av Tom Hellik Hofton 04.08.2003. Østvendte, bratte lier med flere bekker. "Bjørkeskog med høgstauder" er

dominerende vegetasjonstype, men deler av området kan karakteriseres som kalkskog. Rik og frodig bjørkeskog med store arealer høgstaudeenger. Ofte temmelig glissen skog, deler er tydelig påvirket av snøskred. Tydelig beitepåvirket (sau). Rik flora (fjellarter), med en hel del krevende arter, særlig i tilknytning til bekkedragene. I sørlige del danner en bekk til dels ei lita kløft.

Konklusjon: Østvendte, bratte lier med frodig, beitepåvirket bjørkeskog. Ganske rik karplanteflora.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1061 (nasjonalt nr. 182511061): Svenningskardmyrene, Grane kommune.

✎ Verdi: Lokalt viktig (C). Areal: 749 daa. Form: Flate

✎ Lokalisering (WGS 84): VN 225 604, 420-480 m.o.h. Delområde: Stavvassdalen-St. Hjortskardet

✎ Naturtype (hovednaturtype): Rikmyr (Myr)

✎ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Beskrivelse innlagt av Tom Hellik Hofton 13.12.2003.

Feltregistrert av Tom Hellik Hofton 04.08.2003. Større myrområde med veksling mellom åpne bakkemyrer, flatmyrer, vierkratt og meanderende bekker med tilhørende frodig kantvegetasjon (vier, bjørk). Noen småtjern finnes også. Varierer en del i rikhet, en del areal er intermediaermyr, med mindre innslag av rikmyr.

Konklusjon:

Større myrområde med en del rikere partier. Innslag av base/kalkkrevende arter. Potensielt viktig viltområde, særlig for fugl.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1062 (nasjonalt nr. 182411062): Velfjordskardelva-Sæterbekken, Vefsn kommune.

✎ Verdi: Svært viktig (A). Areal: 1401 daa. Form: Flate

✎ Lokalisering (WGS 84): VN 155 700, 190-320 m.o.h. Delområde: Vistskardelva-Eiterådalen-Sørvassdalen

✎ Naturtype (hovednaturtype): Urskog/gammelskog (Skog)

✎ Høyeste rødlistekategori: DC (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Beskrivelse innlagt av Tom Hellik Hofton 13.12.2003.

Feltregistrert av Tom Hellik Hofton 05.08.2003. Stort område med gammel granskog langs Sæterbekken fra sørøst og Velfjordskardelva fra sørvest, som i nord løper sammen til Eiteråga. Elvene danner store kløfter der særlig Velfjordskardelva har gravd seg dypt ned i berggrunnen og dannet flere større fosser før samløpet ved Sirijorda. Mye bergvegger i tilknytning til kløftene. Langs øvre del av Sæterbekken er terrenget slakere, med stort sett vestvendte skråninger og sidebækker. Naturtypemessig er lokaliteten variert. "Urskog/gammelskog" er valgt som samlebetegnelse, men lokaliteten inneholder også elementer fra bekkekløfter, rikere sumpskog og kalkskog.

Store arealer, særlig nede i de bratte skråningene, har rik og frodig granskog. Mye høgstaudeskog langs elvene og større partier vest for Sirijorda. Tørre skråninger oppe i elveskråningene har lågurtskog særlig karakterisert av hengeaks. Der marmorårer kommer opp inngår også noe kalkskog (taggbregne, liljekonvall, setermjelt, stortveblad). Utenfor de elvenære partiene mye småbregneskog, samt blåbærskog (særlig på kollene i sørøst, øst for Sæterbekken). Her er det også enkelte partier røsslyng-blokkebær-furuskog. Søkk og slake skråninger har mye sumpskog av varierende rikhet. Langs nedre del av Langskardelva finnes ganske store arealer rikere sumpskog.

Gammel, fuktig skog i aldersfase dominerer store arealer. Skogen er moderat flersjiktet, ofte med relativt sparsom foryngelse. Selv om virkelig gamle og grove trær mangler er alders- og størrelsesfordelingen på trærne rimelig god. Alder på eldste graner anslås til ca. 300 år. Særlig langs elvene og i søkk med sumpskog er skogen utpreget stabilt fuktig, kanskje spesielt i visse partier langs Velfjordskardelva vest for Sirijorda, betinget av nærheten til elvegjel og beskyttet beliggenhet. Til forskjell fra det aller meste av granskogen som er sett i Grane og Vefsn ellers i dette prosjektet er det i partier påfallende store mengder gubbeskjegg, særlig utpreget i nordvendte søkk med sumpskog. Ofte er det temmelig bra med dødved, særlig i sørøstlige del (øst for Sæterbekken). Visse partier her er nærmest i oppløsningsfase. Men sterkt nedbrutte læger er tydelig underrepresentert, selv om de inngår i noe større grad enn mye av granskogen ellers i regionen.

Langs myrkanter i sørøst er det innslag av gammel furuskog. Denne har tilsynelatende ganske god kontinuitet i læger, selv om antall læger er relativt lav. Men til forskjell fra praktisk talt all annen furuskog registrert i dette prosjektet inngår også noen store, kraftig nedbrutte furulæger. Det finnes også noe gadd. Aldersstrukturen på levende trær er noe forskjøvet, idet svært gamle trær er temmelig få (sannsynlig utvikling: svake gjennomhogster har foregått relativt seint i dette området, dermed ligger det igjen en del elementer som er dannet i skoggenerasjonene før gjennomhogstene ble utført).

Konklusjon:

Stort, meget verdifullt naturskogsområde med mye kompakt, grov, produktiv og fuktig granskog tilknyttet store elvekløfter med fosser og stor vannføring (verdifulle landskapselementer i seg selv). Trolig særlig viktig for fuktighetskrevende arter. Innslag av temmelig gammel skog med mye dødved. Furuskog med kontinuitet i død ved. Kombinasjonen av nokså stort areal, intakt bekkekløftmiljø og gammel barskog med til dels langt framskredet naturskogstilstand tilsier en naturtypelokalitet av høyeste verdiklasse.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1063 (nasjonalt nr. 182411063): Brynhilddalen V, Vefsn kommune.

✎ Verdi: Lokalt viktig (C). Areal: 214 daa. Form: Flate

- ✍ Lokalisering (WGS 84): VN 146 694, 255-260 m.o.h. Delområde: Vistskardelva-Eiterådalen-Sørvassdalen
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Rikmyr (Myr)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Beskrivelse innlagt av Tom Hellik Hofton 13.12.2003.

Feltregistrert av Tom Hellik Hofton 06.08.2003. Større myr med gjennomgående, meanderende bekker som drenerer nordover. Myrflatene har veksling mellom fattigmyr og intermediermyr, generelt er det mye grasmyr. Langs bekkene er det frodig kantvegetasjon med høgstaudepreg, vierkratt og glissen, frodig bjørkeskog med mye høyvokst gras og en del høgstauder, men likevel ikke spesielt rikt. Potensielt viktig viltområde.

Konklusjon: Myrområde med noe rikmyr og frodig kantvegetasjon langs bekker. Naturtypemessig delt mellom rikmyr og rikere sumpskog.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1064 (nasjonalt nr. 182411064): Litjskardaksla SØ, Vefsn kommune.

- ✍ Verdi: Lokalt viktig (C). Areal: 89 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): VN 114 672, 400-540 m.o.h. Delområde: Vistskardelva-Eiterådalen-Sørvassdalen
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Bjørkeskog med høgstauder (Skog)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Beskrivelse innlagt av Tom Hellik Hofton 13.12.2003.

Feltregistrert av Tom Hellik Hofton 06.08.2003. Sørvendt, bratt skråning med rasmark/glissen bjørkeskog. Svakt utviklet høgstaudepreg, med bl.a. kranskonvall og turt. Søkk har rikere innslag som breiull og dvergjamne. Generelt mye bregner i feltsjiktet (særlig fjellburkne).

Konklusjon: Sørvendt bratt skråning med glissen høgstaudebjørkeskog.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1065 (nasjonalt nr. 182411065): Daudmannsremma V, Vefsn kommune.

- ✍ Verdi: Lokalt viktig (C). Areal: 117 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): VN 108 658, 430-570 m.o.h. Delområde: Vistskardelva-Eiterådalen-Sørvassdalen
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Kalkrike områder i fjellet (Fjell)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Beskrivelse innlagt av Tom Hellik Hofton 13.12.2003.

Observert av Tom Hellik Hofton 06.08.2003. Nordvendt, bratt bekkeløft med stupbratte sider med mye oppsprukket og løst forvitrelig berg. Mye bergvegger og raspertier/rassprekker. Mørke bergarter. Kun sett på avstand.

Konklusjon: Nordvendt bekkeløft med mye rasmark og bergsprekker. Naturgrunnlaget peker i retning av et område med relativt rik fjellflora. På denne bakgrunn vurderes området som lokalt viktig for bevaring av biologisk mangfold. Det knytter seg stor usikkerhet til området p.g.a. de sparsomme dataene.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1066 (nasjonalt nr. 182411066): Velfjordskardelva, Vefsn kommune.

- ✍ Verdi: Lokalt viktig (C). Areal: 720 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): VN 136 689, 270-360 m.o.h. Delområde: Vistskardelva-Eiterådalen-Sørvassdalen
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Urskog/gammelskog (Skog)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: DC (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Beskrivelse innlagt av Tom Hellik Hofton 13.12.2003.

Feltregistrert av Tom Hellik Hofton 06.08.2003. Større parti på begge sider av Velfjordskardelva, med sørøst- og nordvestvendte lier. Fattig, noe glissen fjellskog dominert av gran med stort innslag av bjørk og noen få furu i sørøst. Bjørk til dels dominant i bratte, nordvendte partier, kanskje pga. langvarig snødekke. Mye humid blåbærskog (skrubbærtype). Skogen bærer tydelig preg av tøft klima. Dimensjonene er ganske små, sjiktningen er brukbar, dødved finnes spredt. Hogstspor er ganske vanlig, og skogen er tydelig påvirket. Det sørvendte partiet der elva fra Litjskardvatnet faller ut i Velfjordskardelva har grovere, mer kompakt og storvokst skog.

Konklusjon: Fattig fjellgranskog med spredte gammelskogs kvaliteter.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1067 (nasjonalt nr. 182411067): Sørfjorden Ø-side, Vefsn kommune.

- ✍ Verdi: Viktig (B). Areal: 185 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): UN 953 987, 0-140 m.o.h. Delområde: Sørfjorden
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Gammel lauvskog (Skog)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: DC (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Beskrivelse innlagt av Tom Hellik Hofton 13.12.2003.

Feltregistrert av Tom Hellik Hofton 01.09.2003. Sørvestvendt, bratt li opp fra østsiden av Sørfjorden. Større deler av området har rik lågurt-løvskog, stedvis kalkskog (rødfangre, breifangre, liljekonvall). I litt åpne partier finnes noen kratt av krossved og hassel. Tresjiktet domineres av bjørk og osp, spredt inngår også selje, rogn og gråor. En del av ospene er temmelig gamle og grove (40-50 cm dbh), men stort sett er alder og dimensjoner ganske moderate (20-35 cm). Sparsomt inngår dødved av alle treslag. En del Lobarion-samfunn ble observert. For øvrig er funn av rødlistearten ospekjuke (2. funn i Nordland) særlig nevneverdig.

Konklusjon: Sørvestvendt li med eldre, rik løvskog. Innslag av kalkskog. Lokaliteten vurderes som

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1068 (nasjonalt nr. 182411068): Sørfjordskardet, Vefsn kommune.

- ✂ Verdi: Lokalt viktig (C). Areal: 131 daa. Form: Flate
- ✂ Lokalisering (WGS 84): UN 960 980, 20-180 m.o.h. Delområde: Sørfjorden
- ✂ Naturtype (hovednaturtype): Gammel lauvskog (Skog)
- ✂ Høyeste rødlistekategori: DC (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Beskrivelse innlagt av Tom Hellik Hofton 13.12.2003.

Feltregistrert av Tom Hellik Hofton, Geir Gaarder og Terje Blindheim. 01.09.2003. Vest- og sørvendt bratt lise med bekk. Noe bratt rasmarg i sørvendt parti i nord. Frodig og rik vegetasjon, en del kalkskog. Rikt og fuktig langs bekken. Osp dominerer (temmelig store dimensjoner), men det inngår også en del rogn og selje av varierende alder. Dødved finnes spredt, også enkelte sterkt nedbrutte. En del trær med lobarionsamfunn, samt signalarter innen beitemarkselementet. For øvrig blånende rørsopp funnet i nedkant (utenfor biotopen) ved UN 957 977. Dette er ny norsk nordgrense for arten.

Konklusjon: Sør- og vestvendt bratt li med rik og gammel løvskog. Noe kalkskog.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1069 (nasjonalt nr. 181611069): Storsteinvika, Vevelstad kommune.

- ✂ Verdi: Lokalt viktig (C). Areal: 75 daa. Form: Flate
- ✂ Lokalisering (WGS 84): UN 934 872, 60-200 m.o.h. Delområde: Visten (ytre)
- ✂ Naturtype (hovednaturtype): Urskog/gammelskog (Skog)
- ✂ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Beskrivelse innlagt av Tom Hellik Hofton 13.12.2003.

Feltregistrert av Tom Hellik Hofton, Geir Gaarder og Terje Blindheim 01.09.2003. Sørvestvendt li med gjennomgående bekk. I nord bratt, vestvendt søkk. Langs bekken fuktig småbregne- og storbregnegranskog, bra sjiktet, med noen litt eldre grantrær. Også noe løvtrær her. I nord mer ren løvskog (bjørk, osp, rogn). Trærne er ikke særlig grove, og bortsett fra noen få ferske granlæger er det lite dødved.

Konklusjon: Fuktig granskog langs bekk, med noen halvgamle trær. En del eldre løvtrær inngår.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1070 (nasjonalt nr. 181611070): Austerfjorddalen nedre, Vevelstad kommune.

- ✂ Verdi: Viktig (B). Areal: 54 daa. Form: Flate
- ✂ Lokalisering (WGS 84): UN 986 805, okt.50 m.o.h. Delområde: Austerfjorden-Sæterdalen-Laksmarka
- ✂ Naturtype (hovednaturtype): Kystgranskog (Skog)
- ✂ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Beskrivelse innlagt av Tom Hellik Hofton 13.12.2003.

Feltregistrert av Tom Hellik Hofton og Geir Gaarder 02.09.2003. Lokaliteten ligger langs elva i Austerfjorddalen, et par hundre meter ovenfor elveoset. Topografisk ligger lokaliteten nordøstvendt i helling ned mot elv. Fuktighetsforholdene er tydeligvis ganske gode, men en del strylav/skjeggjav på trærne. Fattig vegetasjon med blåbærskog og litt fuktskog med skogsnelle. Ganske gammel granskog, moderat flersjiktet. Skogen er nokså småvokst og glissen barskog, men det avgrensede partiet skiller seg ut med noe større og mer sluttet skog. Løvtrær opptre sparsomt. Innslaget av dødt trevirke er ubetydelig. Stabilt høy fuktighet indikert av en hel del gubbeskjegg og strylav. Av andre arter kan det nevnes en del groplav på grankvister, litt skrukkelav, samt skrubbenever sparsomt på ei gran og litt på rogn. I tillegg ble den aktuelle rødlistekandidaten *Gyalecta friesii* funnet ved basis av ei gran.

Konklusjon: Nordøstvendt, fuktig gammel granskog. Verdi for fuktighetskrevenne arter, noe svak forekomst av lobarion-samfunn (kun skrubbenever) på grankvist indikerer. Lokaliteten "ligger og vipper" mellom verdi lokalt viktig (C) og viktig (B), der størrelse og utseende mest tilsier C-verdi, mens artsfunn trekker i retning B-verdi. Foreløpig har vi, under tvil, valgt å vurdere lokaliteten som viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1071 (nasjonalt nr. 181611071): Stigbekken, Vevelstad kommune.

- ✂ Verdi: Lokalt viktig (C). Areal: 49 daa. Form: Flate
- ✂ Lokalisering (WGS 84): VN 14 784, 40-80 m.o.h. Delområde: Austerfjorden-Sæterdalen-Laksmarka
- ✂ Naturtype (hovednaturtype): Urskog/gammelskog (Skog)
- ✂ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Beskrivelse innlagt av Tom Hellik Hofton 13.12.2003.

Feltregistrert av Tom Hellik Hofton 02.09.2003. Utpreget fuktig og beskyttet, fattig granskog (mye sumpskog, blåbærskog på sidene) langs Stigbekken, som renner ut i Sæterelva fra nord. Gammel granskog, med innslag av enkelte tydelig gamle trær. Beskyttet beliggenhet. Ganske mye skjeggjav, og bra med skrukkelav og groplav.

Konklusjon: Fattig, utpreget fuktig gammel granskog langs bekk. Verdi særlig for fuktighetskrevenne arter.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1072 (nasjonalt nr. 181611072): Sæterelva S, Vevelstad kommune.

- ✂ Verdi: Viktig (B). Areal: 67 daa. Form: Flate
- ✂ Lokalisering (WGS 84): VN 16 782, 35-50 m.o.h. Delområde: Austerfjorden-Sæterdalen-Laksmarka
- ✂ Naturtype (hovednaturtype): Kystgranskog (Skog)

✍ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Beskrivelse innlagt av Tom Hellik Hofton 13.12.2003.

Feltregistrert av Tom Hellik Hofton og Geir Gaarder 02.09.2003. Nordvendt helling ned mot Sæterelva. Meget fuktig granskog, en del sumpskog, ellers mest småbregnetype. Skogen er gammel, varierende sjiktet. Deler av skogen har glennepreg med små åpninger etter vindfall. En del gammel gråor langs søkk i vest. Utpreget høy og stabil luftfuktighet, med stedvis temmelig mye strylav (*Usnea*), og også en del andre fuktighetskrevenne arter.

Konklusjon: Nordvendt, gammel granskog med utpreget stabilt høy luftfuktighet og stor verdi for fuktighetskrevenne arter. Forekomster av kystgranskog er sjelden i utredningsområdet og er viktige objekter for bevaring av biologisk mangfold. Selv om lokaliteten har liten arealutstrekning, settes derfor lokalitetsverdien til viktig (verdi B).

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1073 (nasjonalt nr. 181611073): Blankvasselva øvre, Vevelstad kommune.

✍ Verdi: Lokalt viktig (C). Areal: 10 daa. Form: Flate

✍ Lokalisering (WGS 84): VN 24 774, 100-120 m.o.h. Delområde: Austerfjorden-Sæterdalen-Laksmarka

✍ Naturtype (hovednaturtype): Gammel lauvskog (Skog)

✍ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Beskrivelse innlagt av Tom Hellik Hofton 13.12.2003.

Feltregistrert av Tom Hellik Hofton 02.09.2003. Liten vestvendt, bratt skråning langs Blankvasselva. Fuktig hogstaudeblandingsskog med mye løvtrær: osp, rogn, selje, gråor, og noen yngre gran. Temmelig gamle og grove løvtrær. Rike Lobarion-samfunn på løvtrærne.

Konklusjon: Vestvendt skråning langs elv, mye gamle løvtrær med frodige Lobarion-samfunn.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1074 (nasjonalt nr. 181611074): Blankvasselva Ø for Langåsen, Vevelstad kommune.

✍ Verdi: Lokalt viktig (C). Areal: 10 daa. Form: Flate

✍ Lokalisering (WGS 84): VN 18 776, 50-60 m.o.h. Delområde: Austerfjorden-Sæterdalen-Laksmarka

✍ Naturtype (hovednaturtype): Urskog/gammelskog (Skog)

✍ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Beskrivelse innlagt av Tom Hellik Hofton 13.12.2003.

Feltregistrert av Tom Hellik Hofton 02.09.2003. Lite nordvendt parti i myrkant ned mot elva. Gammel, glissen, fattig sumpgranskog. Mange tydelig gamle trær, godt flersjiktet, tydelig fuktig. Skogen preges i stor grad av store mengder gubbeskjegg.

Konklusjon: Lite parti granskog med tydelig gamle trær og store mengder gubbeskjegg.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1075 (nasjonalt nr. 181611075): Blankvasselva nedre, Vevelstad kommune.

✍ Verdi: Lokalt viktig (C). Areal: 22 daa. Form: Flate

✍ Lokalisering (WGS 84): VN 20 779, 55-65 m.o.h. Delområde: Austerfjorden-Sæterdalen-Laksmarka

✍ Naturtype (hovednaturtype): Rikere sumpskog (Skog)

✍ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Beskrivelse innlagt av Tom Hellik Hofton 13.12.2003.

Feltregistrert av Tom Hellik Hofton 02.09.2003. Slakt parti øst for elva med løvsumpskog og gransumpskog. Til dels ganske rikt, fuktig og frodig vegetasjon. Godt flersjiktet skog. Veksling mellom ganske åpne partier med småmyrer og glisne løvkratt til tettere sumpskog på noe bedre drenert mark.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1076 (nasjonalt nr. 181611076): Mølnhusfossen, Vevelstad kommune.

✍ Verdi: Lokalt viktig (C). Areal: 36 daa. Form: Flate

✍ Lokalisering (WGS 84): UN 996 772, mai.25 m.o.h. Delområde: Austerfjorden-Sæterdalen-Laksmarka

✍ Naturtype (hovednaturtype): Urskog/gammelskog (Skog)

✍ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Beskrivelse innlagt av Tom Hellik Hofton 13.12.2003.

Feltregistrert av Tom Hellik Hofton 02.09.2003. Nordvendt skråning, til dels ganske bratt, på sørsiden av Mølnhusfossen.

Fuktig, eldre granskog, mest småbregnetype, fattig sumpskog langs elva i vest. Innslag av noen eldre løvtrær, først og fremst gråor (til dels grove). Moderat sjiktet, en del ferske læger. Liten restbiotop som grenser til store partier sterkt hogstpåvirket skog mot vest (til dels flatehogster).

Konklusjon: Nordvendt restbiotop med fuktig, gammel granskog.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1078 (nasjonalt nr. 181611078): Ropardalen, Vevelstad kommune.

✍ Verdi: Viktig (B). Areal: 246 daa. Form: Flate

✍ Lokalisering (WGS 84): UN 962 835, 180-378 m.o.h. Delområde: Innervisten

✍ Naturtype (hovednaturtype): Kalkskog (Skog)

✍ Høyeste rødlistekategori: R (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetsbeskrivelse innlagt av Tom Hellik Hofton 13.12.2003:

Feltbefaring ved Tom Hellik Hofton 03.09.2003. To nordvendte, markerte daler med svært frodig kalk-høgstaudeeskog. Glissen bjørkeskog dominerer, andre løvtrær og gran inngår spredt. Tresettingen er til dels meget glissen, store arealer er mer eller mindre åpne høgstaudeenger med sumpdrag i bunnen (med bl.a. fjellpestrot). Små bergvegger av kalkstein/marmor finnes på sidene. Rik og frodig karplanteflora, og rik flora av markboende sopp.

Konklusjon: Frodig, rik kalk-høgstaudeeskog med glissen bjørk. Åpne høgstaudeenger med rik soppflora.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1079 (nasjonalt nr. 181311079): Tettingsforsen N, Brønnøy kommune.

✍ Verdi: Viktig (B). Areal: 112 daa. Form: Flate

✍ Lokalisering (WGS 84): UN 969 604, 60-180 m.o.h. Delområde: Storbørja

✍ Naturtype (hovednaturtype): Gammel lauvskog (Skog)

✍ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetsbeskrivelse innlagt av Tom Hellik Hofton 13.12.2003:

Feltbefaring ved Tom Hellik Hofton 05.09.2003. Meget bratte, vestvendte lier i nordvendt elvekløft dannet av Tettingsdalselva. Frodig og rik høgstaudeeskog, ofte med en del steinblokker i skogbunnen. Tresettingen er ganske åpen med mye løvtrær (osp, selje, rogn, bjørk) og sparsomt innslag av gran. Skogbildet er godt sjiktet med god aldersspredning. Det finnes en del gamle og grove trær. Lokalklimaet er fuktig, og løvtrærne har frodige Lobarion-samfunn.

Konklusjon:

Vestvendt, bratt li med glissen, frodig, gammel løvskog. Rike Lobarion-samfunn.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1080 (nasjonalt nr. 181311080): Tettingsforsen, Brønnøy kommune.

✍ Verdi: Viktig (B). Areal: 27 daa. Form: Flate

✍ Lokalisering (WGS 84): UN 969 600, 130-200 m.o.h. Delområde: Storbørja

✍ Naturtype (hovednaturtype): Fossesprøytoner (Ferskvann/ våtmark)

✍ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetsbeskrivelse innlagt av Tom Hellik Hofton 13.12.2003:

Feltbefaring ved Tom Hellik Hofton 05.09.2003. Tettingsforsen danner et ca. 50 meter, nordvendt fritt fall i øvre del av dyp, nordvendt canyon som går videre ned til Tettingselvas samløp med Lomselva. Dette skaper ei stor fosseeng under og nedenfor fossen, der konstant fosseyr slår rett imot ganske bratte sørvestvendte skråninger. Her er trær helt fraværende. Nede langs elva er det en hel del bergvegger. Stedvis ganske rikt, kanskje med innslag av kalk.

Konklusjon: Stor, velutviklet fosseeng under høy, nordvendt foss med stor vannføring. Ganske rik og næringskrevende vegetasjon. En sjelden naturtype i området. Lokaliteten verdsettes derfor høyt, som regionalt viktig (verdi B).

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1081 (nasjonalt nr. 181311081): Åkerhaugen, Brønnøy kommune.

✍ Verdi: Viktig (B). Areal: 51 daa. Form: Flate

✍ Lokalisering (WGS 84): UN 973 584, 240-300 m.o.h. Delområde: Storbørja

✍ Naturtype (hovednaturtype): Gammel lauvskog (Skog)

✍ Høyeste rødlistekategori: DC (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetsbeskrivelse innlagt av Tom Hellik Hofton 13.12.2003:

Feltbefaring ved Tom Hellik Hofton 05.09.2003. Sørvendt slak skråning ned mot bekk. Ganske rik høgstaudeeskog, sein løvsuksesjon med nær totalt dominans av eldre osp. De fleste trær har dimensjoner på 30-40 cm dbh, men noen går opp i 50cm. Dårlig sjiktet. Lite dødved. Skogbildet kan være betinget av tidligere tiders kulturpåvirkning (området ligger ganske nær den fraflyttede gården Tettingsdalen).

Konklusjon: Nærmest ren, ganske rik ospeskog med middels grove osper. En del Lobarion-samfunn, bl.a. ganske mye skorpefiltlav.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1082 (nasjonalt nr. 181311082): Lomselvas utløp SØ, Brønnøy kommune.

✍ Verdi: Viktig (B). Areal: 168 daa. Form: Flate

✍ Lokalisering (WGS 84): UN 971 608, 15-200 m.o.h. Delområde: Storbørja

✍ Naturtype (hovednaturtype): Urskog/gammelskog (Skog)

✍ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetsbeskrivelse innlagt av Tom Hellik Hofton 13.12.2003:

Feltbefaring ved Tom Hellik Hofton 05.09.2003. Nordvendt, bratt, beskyttet dal. I tillegg til "urskog/gammelskog", forekommer naturtypen "gammel lauvskog". Utpreget fuktig, litt glissen høgstaudegranskog dominerer. Skogbildet er svakt sjiktet, med høyvokste og grove trær og spredt innslag av læger. Løvtrær forekommer spredt. I nedre del flater dalen ut og her kommer det inn svært frodig gråor-heggeskog med strutseving som dominant i feltsjiktet langs svingete bekk på marine avsetninger. Bekken går delvis gjennom gjengroende eng/beitemark. Gråor-heggeskogen har mye gammel og grov gråor, og også en del død gråor. Rike Lobarion-samfunn på gråor. Siste del før utløpet i Lomselva har bekken gravd seg ned i marine løsmasser og dannet ei lita ravine. Her er skogen svært fuktig, med mye skjeggjav, og her finnes også lungenever (med

apothecier) og skrubbenever frodig på ei gran.

Konklusjon: Nordvendt, beskyttet og svært fuktig dal med høgstaudegranskog. Nedre del på marine avsetninger har rik gråorheggeskog med gamle trær og frodige Lobarion-samfunn. Nederst ravine med fuktig granskog. Området har stor verdi for fuktighetskrevenne arter, ikke minst når skogen etter hvert utvikler et sterkere naturskogspreget. Sjelden naturtype som verdsettes høyt, som regionalt viktig (verdi B).

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1083 (nasjonalt nr. 181311083): Bulandsdalen V, Brønnøy kommune.

- ✍ Verdi: Lokalt viktig (C). Areal: 142 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): UN 890 682, 0-90 m.o.h. Delområde: Storfjorden
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Urskog/gammelskog (Skog)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetsbeskrivelse innlagt av Tom Hellik Hofton 13.12.2003:

Feltbefaring ved Tom Hellik Hofton 06.09.2003. Nordvendt, slak li med ganske rik, frodig og fuktig storbregneskog. Gran dominerer, med en del innslag av rogn, selje, bjørk. Skogen er godt flersjiktet, men gamle trær mangler. Tydelig påvirket. Konklusjon: Nordvendt, fuktig granskog, godt flersjiktet.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1084 (nasjonalt nr. 181311084): Hamna, Brønnøy kommune.

- ✍ Verdi: Viktig (B). Areal: 44 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): UN 843 710, m.o.h. Delområde: Okfjorden
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Gammel lauvskog (Skog)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: DC (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetsbeskrivelse innlagt av GGa den 10.12.2003: Beskrivelsen er ut fra eget besøk 06.09.2003 sammen THH. Lokaliteten ligger på sørøstsida av Okfjorden, et par kilometer innenfor Okan. Tilknyttet en liten vestvendt dal her er det noe frodig lauvskog med mye høgstaudevegetasjon. Bjørk dominerer, men det er også innslag av osp og rogn. Det er mest fuktig blåbær- og småbregneskog, men litt rikere langs bekken. Det er lite dødt trevirke, men enkelte spredte grove furulæger (helst blitt liggende igjen etter gammel hogst lengre oppe i lia). Skogen har et middelaldrende til gammelt preg, og enkelte av ospetrærne er ganske grove. Karplantefloraen er relativt fattig, men den svakt varmekjære arten myse forekommer. På lauvtrærne er lungenever-samfunnet ganske godt utviklet, og litt kravfulle arter som sølvneve, puteglye og skorpefiltlav (DC) forekommer sparsomt.

Konklusjon: Lokaliteten får verdi som viktig (B), både fordi det er et eldre, ganske frodig lauvskogsmiljø med innslag av grov osp, og fordi en rødlisteart er påvist. Avgrensingen er nokså diffus mot fattigere skogtyper i marka.

Skjøtsel og hensyn: Det beste for naturverdiene er trolig bare å la området få ligge i fred for framtida, inkludert unngå alle former for skogsdrift.

Lok. nr. 1085 (nasjonalt nr. 181311085): Ytrefornesvika, Brønnøy kommune.

- ✍ Verdi: Viktig (B). Areal: 366 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): UN 843 728, 0-250 m.o.h. Delområde: Okfjorden
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Rik edellauvskog (Skog)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: R (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetsbeskrivelse innlagt av Tom Hellik Hofton 13.12.2003:

Feltregistrert av Tom Hellik Hofton og Geir Gaarder 06.09.2003. Lokaliteten ligger midtveis inne i Okfjorden, på vestsiden av denne. Sørøstvendte, bratte lier fra sjøen og opp mot fjellet. En slakere bekkedal faller fra sørvest mot nordøst på langs gjennom lia. I tilknytning til dette bekkedraget er det litt rikere og fuktig sumpvegetasjon. For øvrig preges lokaliteten av bratte skrenter ned mot sjøen med blandingsskog av gran, osp, rogn, bjørk og flere andre løvtrær, mye av småbregne- og blåbærtype. Denne skogen er godt flersjiktet og har et fint blandingsskogpreg med noe glennepreg og en hel del dødved i partier (men nesten ikke sterkt nedbrutt). Nord for bekkedraget ligger meget bratte skråninger med en del stein og rasmark, samt større arealer rik lågurt-blandingssløvskog der det inngår en hel del alm. Feltsjiktet er frodig med mange nærings- og varmekrevenne arter. Skogen er ganske gammel med flere alm opptil 40cm og med mosedekte stammer. Spredt finnes også litt dødved. Nord i lokaliteten ble det funnet et rikt parti med dominans av bjørk, men også med en del selje, samt innslag av osp, rogn, alm, hassel (sparsomt), hegg og gran. Skogen her er gjennomgående ganske gammel, med noe dødt trevirke, men mest av ferske og midlere nedbrytningsstadier. Karplantefloraen inneholder varmekjære arter som lodneperikum, prikkperikum, myse og junkerbregne. Lokalt ble det funnet litt beitemarkssopp i nedre del av berga, inkludert rødlistearter som *Entoloma caesiocinctum* (DC), *ravnerødskivesopp* (DC) og trolig grå dufrødskivesopp (DC).

Konklusjon: Bratte, sørøstvendte lier med gunstig og varmt lokalklima. I nordlige del frodig løvskog, bl.a. med innslag av en del alm. I sør fin, godt sjiktet blandingsskog med en hel del død gran. Lokaliteten får verdi viktig (B), siden det er en ganske varmekjær flora og forekomst av flere rødlistearter. Det er diffuse overganger mot andre naturtyper.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1086 (nasjonalt nr. 181611086): Kjerrmyran NV, Vevelstad kommune.

- ✍ Verdi: Viktig (B). Areal: 0 daa. Form: Punkt
- ✍ Lokalisering (WGS 84): VN 268 7806, 140 m.o.h. Delområde: Austerfjorden-Sæterdalen-Laksmarka
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Andre viktige forekomster (Skog)

✗ Høyeste rødlistekategori: DC (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetsbeskrivelse innlagt av AHE den 06.01.2004:

Feltregistrering ved Tom Hellig Hofton 02.09.2003. Punktforekomst av rødlistearten brun hvitkjuke på et furulæger.

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten bør forvaltes uten menneskelige inngrep

Lok. nr. 1087 (nasjonalt nr. 181611087): Sæterelva SØ, Vevelstad kommune.

✗ Verdi: Viktig (B). Areal: 0 daa. Form: Punkt

✗ Lokalisering (WGS 84): VN 20 785, 20 m.o.h. Delområde: Austerfjorden-Sæterdalen-Laksmarka

✗ Naturtype (hovednaturtype): Andre viktige forekomster (Skog)

✗ Høyeste rødlistekategori: DC (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetsbeskrivelse innlagt av AHE den 06.01.2004:

Feltregistrering ved Geir Gaarder 02.09.2003. En osp med den rødlistede lavarten skorpefylllav ble registrert på lokaliteten.

Punktforekomst av rødlisteart i kategori. Vurderes som viktig.

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten bør forvaltes uten menneskelige inngrep

Lok. nr. 1088 (nasjonalt nr. 181311088): Grindalen, Brønnøy kommune.

✗ Verdi: Viktig (B). Areal: 142 daa. Form: Flate

✗ Lokalisering (WGS 84): UN 978 616, 20-200 m.o.h. Delområde: Storbørja

✗ Naturtype (hovednaturtype): Rik edellauvskog (Skog)

✗ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetsbeskrivelse innlagt av AHE den 29.12.2003:

Lokaliteten er feltundersøkt i 1981, i samband med botaniske undersøkelser i 10-årsverna vassdrag (Nettelbladt 1982).

Beskrivelsen og artsliste fra lokaliteten (karplanter) er hentet fra denne kilden. Lokaliteten ble ikke undersøkt i 2003, men det ble observert at lokaliteten var intakt.

Dette er en fint utviklet edellauvskog i sør- og sørøstvendte, til dels bratte lisider ned mot Lomselva. Grunnen er nærmest dekt av ur. Alm dominerer tresjiktet. Bjørk, silkeselje, selje, hegg og gråor forekommer også. En rekke kravfulle planter er dokumentert, bl.a. vårmarihånd, villrips, junkerbrene og krattfiol.

Konklusjon: Data fra litteratur (Nettelbladt 1982) tilsier at dette er et område som er viktig for bevaring av biologisk mangfold. Observasjon av lokaliteten på avstand tilsier at alm dominerer tresjiktet bare i partier og at lokaliteten for øvrig er heterogen skogvegetasjon. Ny undersøkelse av lokaliteten vil muligens medføre at grensene endres noe sammenliknet med vegetasjonskartet fra 1981. Foreløpig er lokaliteten avgrenset i h.h.t. avgrensning av vegetasjonstypen "almeskog" i følge kilden. Alle almebestand i undersøkelsesområdet er verdissatt høyt (som B-lokaliteter) p.g.a. at edelløvskog bare dekker små arealer så langt nord. I tråd med dette verdisettes lokaliteten som regionalt viktig (verdi B). Eventuelle nye undersøkelser bør fange opp artsgruppene sopp og lav.

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1089 (nasjonalt nr. 182411089): Steinbekken, Vefsn kommune.

✗ Verdi: Viktig (B). Areal: 0 daa. Form: Punkt

✗ Lokalisering (WGS 84): VN 135 825, 340 m.o.h. Delområde: Vistskardelva-Eiterådalen-Sørvassdalen

✗ Naturtype (hovednaturtype): Andre viktige forekomster (Skog)

✗ Høyeste rødlistekategori: DC (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetsbeskrivelse innlagt av AHE den 22.12.2003:

Punktforekomst, funn av rødlistearten duftskinn på grånåg i fjellgranskog (Sopphebariet 2003, Gaarder 2003).

Konklusjon: Duftskinn er hensynskrevende på rødlista og dette tilsier verdi viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten bør forvaltes uten menneskelige inngrep

Lok. nr. 1090 (nasjonalt nr. 181611090): Sørfjorden, botnen, Vevelstad kommune.

✗ Verdi: Viktig (B). Areal: 454 daa. Form: Flate

✗ Lokalisering (WGS 84): UN 956 971, m.o.h. Delområde: Sørfjorden

✗ Naturtype (hovednaturtype): Strandeng og strandsump (Kyst og havstrand)

✗ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetsbeskrivelse innlagt av GGa den 09.12.2003: Beskrivelsen er basert på eget besøk 01.09.2003 (dels sammen med THH og TBI). Lokaliteten består av strandengene og gruntvannsområdene i indre deler av Sørfjorden. Her er det større partier med løsmasser, mest grus og litt finere substrat. En del av disse blottlegges ved fjøre sjø og indre deler har mer eller mindre smale soner med strandenger, samt enkelte strandberg.

Havstrandfloraen er ikke særlig rik, men omfatter en del typiske salteng-arter (U4/U5). Saltsiv er stedvis dominant. I tillegg går det inn arter som krypkvein, rødsvingel, fjøresaulauk, strandkryp og fjøresivaks i disse engene. Lokalt opptre også andre utforminger med rustsivaks og fjørestarr. Det er også mindre partier med forstrand (U3) med arter som strandkjempe, saltbendel og strandkryp, samt ved utløpet av elva fra sør også litt brakk grusstrand (U6) med (fjord)skjorbuksurt. For øvrig kan nevnes små kalkrik strandberg i sørøst med arter som rødsildre, fjellrapp, fjellsmelle, hårstarr, flekkmure og kattefot. Lokaliteten grenser her inn mot et parti med noe kalkrik skog og rikmyrsflekke, se lok. 91. Ute i sjøen ble det påvist ålegras, noe som indikerer innslag av ålegrasenger (U1) på litt dypere vann.

Tidligere har det vært bosetting i Sørfjorden og sikkert stor aktivitet, men nå er det bare fritidshus igjen. Lokaliteten ligger dermed relativt skjermet fra menneskelige aktiviteter og ingen negative inngrep ble observert.

Lokaliteten har en ganske klar avgrensning mot fastmark, men vesentlig mer diffus mot dypere sjø. Verdien er litt usikker, men her er den under noe tvil satt til viktig (B), siden dette tross alt er et litt større og relativt intakt strandeng-miljø. Kanskje burde verdien bare vært lokalt viktig (C).

Skjøtsel og hensyn: Det beste for naturverdiene vil være å la strandengene få ligge i fred for inngrep.

Lok. nr. 1091 (nasjonalt nr. 181611091): Sørfjorden SØ, Vevelstad kommune.

- ✍ Verdi: Lokalt viktig (C). Areal: 95 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): UN 957 972, m.o.h. Delområde: Sørfjorden
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Kalkskog (Skog)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av GGA den 09.12.2003: Beskrivelsen er basert på egen undersøkelse 01.09.2003. Lokaliteten ligger inne i Sørfjorden, rett på østsiden av stranda (inntil lok. 90). Den omfatter et smalt, litt småkupert parti med skog, små berg og myrflekker på kalkrik berggrunn. Skogen er ganske småvokst og middelaldrende. Lokalt har det nylig blitt hogd ut litt bjørk. Det er også plantet litt gran i området, dels inntil og dels inne i lokaliteten.

Marksjiktet i den kalkrike skogen er ofte dominert av storkransmose. I tillegg opptretr spredt med typiske karplanter for lågurtskog som teiebær, fingerstarr, hengeaks, liljekonvall, hvitmaure. Noen felt har sterkere preg av høgstaudemark med arter som skogsvinerot, hundekveke, kranskonvall og trollbær. På et par småfelt med innslag av rikmyr vokser arter som fjellfrøstjerne, engstarr, klubbstarr, breiull og småsivaks, samt myrstjernemose og brunklomoser. Av sopp ble kjeglevokssopp påvist.

Lokaliteten avgrenses av granplantefelt samt overgang til mer kalkfattig grunn. Verdien settes her bare til lokalt viktig (C), men det kan ikke utelukkes at grundigere undersøkelser gir grunnlag for høyere verdi.

Skjøtsel og hensyn: Det beste for naturmiljøet er stort sett å la det få være i fred. Tilplantet gran bør fjernes før den skygger ut øvrig vegetasjon og får spredt seg. Ellers er det spesielt viktig å unngå flatehogst (også tilknyttet vedhogst).

Lok. nr. 1092 (nasjonalt nr. 181611092): Aunvågen, Vevelstad kommune.

- ✍ Verdi: Lokalt viktig (C). Areal: 4 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): UN 912 902, 0-1 m.o.h. Delområde: Visten (ytre)
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Strandeng og strandsump (Kyst og havstrand)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av GGA den 09.12.2003: Beskrivelsen er basert på eget besøk 01.09.2003, sammen med THH og TBI. Lokaliteten består av den vesle osen til Aunelva innerst i Aunvågen, øst for Visthus. Her er det ei ganske smal sone med åpen, godt beitet (sauerbeite) strandeng på nokså grove løsmasser (grus, småstein). Engene er magre og ikke særlig artsrike, men funn av bl.a. fjellfrøstjerne og engstarr vitner om innslag av litt rikere masser. Ellers forekommer typiske naturengarter som engfrytle, gulaks, geitsvingel, blåklomme og harerug. Det er også innslag av litt beitemarkssopp, men dessverre hadde frost og tørke ødelagt det meste ved besøket. Enkelte av de mer vanlige rødskivesoppene ble likevel påvist.

Lokaliteten får verdi lokalt viktig (C), siden den er liten og ingen spesielt kravfulle arter er påvist. Det kan ikke utelukkes at bedre undersøkelser gir høyere verdi.

Skjøtsel og hensyn: Det beste for strandengene vil være å la de få ligge i fred for tekniske inngrep, men fortsatt opprettholde et godt beitetrykk og gjerne rydde vekk trær og busker i kantsonene.

Lok. nr. 1093 (nasjonalt nr. 181611093): Almoselva, Vevelstad kommune.

- ✍ Verdi: Svært viktig (A). Areal: 16 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): UN 919 885, m.o.h. Delområde: Visten (ytre)
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Naturbeitemark (Kulturlandskap)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: V (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av GGA den 09.12.2003: Beskrivelsen er basert på eget besøk 01.09.2003, sammen med THH. Lokaliteten ligger rett ovenfor utøstet til Almoselva i Visten, på vestsiden av elva. Her er det ei eldre eng omgitt av skog. Øvre del ligger i en skråning og har karakter av fukteng/bakkemyr. Nedre del består av en liten rygg med klarere fastmarkspreg. Fuktenga domineres av myrplanter, deriblant en del noe kalkkrevende arter som gulstarr, loppestarr og breiull. Fastmarksryggen har god mosedekning og en del naturengplanter som harerug, tepperot og dvergjamne. Ryggen er godt nedbeitet av sau, mens beitetrykket er noe lavt på fuktenga.

Av spesiell interesse er en ganske god forekomst av beitemarkssopp på ryggen, inkludert flere kravfulle rødlistearter som fiolett greinkøllesopp (V), rødneende lutvokssopp (V), Entoloma pratulense (R) og rødskivevokssopp (DC). Frost hadde redusert forekomsten av bestembare rødskivesopp betydelig, og det er opplagt mulig å finne en god del flere arter beitemarkssopp her ved besøk under bedre forhold.

Lokaliteten får verdi svært viktig (A) som følge av den gode forekomsten av beitemarkssopp med funn av bl.a. to sårbare arter.

Skjøtsel og hensyn:

Lok. nr. 1094 (nasjonalt nr. 181611094): Sagelva S, Vevelstad kommune.

- ✍ Verdi: Lokalt viktig (C). Areal: 15 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): UN 935 872, m.o.h. Delområde: Visten (ytre)
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Kalkskog (Skog)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: R (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av GGA den 10.12.2003: Beskrivelsen er ut fra eget besøk 01.09.2003. Lokaliteten ligger nær Sagelva i Storsteinvika i Visten, på sørsida av elva litt nedenfor skoggrensa. Her er det innslag av litt rikere skog. Gran er dominerende treslag, men det er også litt innslag av lauvtrær (særlig bjørk) og furu. Skogen må karakteriseres som middelaldrende med bare sparsomt med dødt trevirke. Topografi og tydeligvis også berggrunn gir grunnlag for en flora som skiller seg ut som ganske rik. Bl.a. forekommer edellauvskogstilknyttede arter som myske og lodneperikum, samt kalkkrevende fjellplanter som hårstarr, gulsildre, taggbregne og fjellfrøstjerne. I tillegg ble et par rødskivesopp funnet, deriblant muligens den rødlistede arten *Entoloma carneogriseum*.

Lokaliteten får under tvil lokal verdi (C), siden artsbestemmelsen til den mest interessante soppen er ganske usikker, men det er nok mulig at verdien burde oppjusteres til viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Det beste for naturverdiene er å la skogen få stå i fred. Fortsatt god beitetrykk av husdyr er sannsynligvis positivt.

Lok. nr. 1095 (nasjonalt nr. 181611095): Austerfjorden, Vevelstad kommune.

- ✍ Verdi: Lokalt viktig (C). Areal: 6 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): UN 983 808, 0-1 m.o.h. Delområde: Innervisten
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Brakkvannsdeltaer (Kyst og havstrand)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av GGA den 10.12.2003: Beskrivelsen er ut fra eget besøk 02.09.2003 sammen med THH. Lokaliteten ligger i indre del av Visten, ved utløpet av elva fra søndre Austerfjordsvatnet. Her er det dannet et lite delta på grove løsmasser, mest stein. Artsmangfoldet er ikke spesielt stort og strandengene dårlig utviklet. Enkelte arter finnes likevel, som pølstarr, saltsiv (dominerende), fjøresivaks, fjørestarr, rosenrot og smårørkvein.

Lokaliteten får bare verdi lokalt viktig (C), siden den er ganske liten og deltaet dårlig utviklet.

Skjøtsel og hensyn: Det beste for naturverdiene er å la deltaet få ligge i fred for inngrep.

Lok. nr. 1096 (nasjonalt nr. 181311096): Middagsfjellet S, Brønnøy kommune.

- ✍ Verdi: Viktig (B). Areal: 71 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): UN 944 620, 0-200 m.o.h. Delområde: Storbørja
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Rik edellauvskog (Skog)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av AHE den 16.12.2003:

Observert av Geir Gaarder og Tom Hellik Hofton 05.09.2003. Lokaliteten består av en brat, sørvendt lise mot Storbørja. I området finnes løvskoger med innslag av alm. Området er observert, men ikke undersøkt, og det knytter seg derfor stor usikkerhet til naturverdiene i området og til verdisetting. Alle områder med nevneverdig forekomst av alm er kartlagt som naturtypelokaliteter i prosjektet. På bakgrunn av inntrykket fra tilsvarende lokaliteter undersøkt i Velfjordsområdet, er det grunn til å tro at også denne lokaliteten har rik bakkevegetasjon og er viktig for bevaring av biologisk mangfold. Verdien settes til regional (verdi B), i det alle områder med almeskoger av betydning konsekvent er verdisatt høyt. Bedre informasjon kan muligens endre på avgrensning og verdi.

Konklusjon: Området vurderes, tross i meget sparsom informasjon, som en naturtypelokalitet. Verdi settes foreløpig til regionalt viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1097 (nasjonalt nr. 181611097): Austerfjordvatnet, Vevelstad kommune.

- ✍ Verdi: Lokalt viktig (C). Areal: 68 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): UN 997 800, m.o.h. Delområde: Austerfjorden-Sæterdalen-Laksmarka
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Andre viktige forekomster (Ferskvann/våtmark)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av GGA den 10.12.2003: Beskrivelsen er ut fra eget besøk 02.09.2003 sammen med THH. Lokaliteten omfatter Austerfjordvatnet med omliggende myr og våtmarksmiljøer. Vatnet ligger midtveis i Austerfjorddalen og er grunt og vegetasjonsrikt. Det er til dels store belter med arter som elvesnelle, trådstarr og flaskestarr, og har et svakt utformet delta i østre del. Både ut fra artsinventar og omgivelsene må det likevel betraktes som ganske næringsfattig. Det er grunn til å tro at det har noe betydning som viltlokalitet og vi observerte bl.a. to krikender litt lengre ned i vassdraget ved vårt besøk. Siden ingen spesielle kvaliteter er påvist, får vatnet bare lokal verdi (C).

Skjøtsel og hensyn: Det beste for naturverdiene er å la miljøet få være i fred. En bør spesielt ta hensyn ved ferdsel i hekketida for våtmarksfuglene.

Lok. nr. 1098 (nasjonalt nr. 181611098): Stigbekken Ø, Vevelstad kommune.

- ✍ Verdi: Viktig (B). Areal: 0 daa. Form: Punkt

- ✍ Lokalisering (WGS 84): VN 20 788, m.o.h. Delområde: Austerfjorden-Sæterdalen-Laksmarka
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Andre viktige forekomster (Skog)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: DC (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av GGA den 10.12.2003: Beskrivelsen er ut fra eget besøk 02.09.2003. Lokaliteten er bare en punktforekomst av rødlistearten brun hvitkjuke (DC). Dette er første funn av arten i kommunen og det klart vestligste som er kjent i fylket. Arten ble funnet på en middels grov, gammel furulåg i eldre, glissen furudominert skog. Det er potensiale for flere funn av gammelskogsarter i dette området, men elementene ligger såpass spredt at det ikke har gitt grunnlag for avgrensning av lokaliteten. Lokaliteten får ikke verdi som naturtype, bare som artsfunn (noe som gir verdi viktig - B).

Skjøtsel og hensyn: Det beste for naturverdiene vil være å la skogen få være i fred for inngrep, inkludert alle former for skogsdrift.

Lok. nr. 1099 (nasjonalt nr. 181611099): Fallforsen, Vevelstad kommune.

- ✍ Verdi: Svært viktig (A). Areal: 8 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): VN 238 7862, m.o.h. Delområde: Austerfjorden-Sæterdalen-Laksmarka
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Fossesprøytoner (Ferskvann/våtmark)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: V (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av GGA den 10.12.2003: Beskrivelsen er ut fra eget besøk 02.09.2003 sammen med THH. Lokaliteten består av fossen Fallforsen som ligger noen kilometer oppe langs Sæterelva, samt nærområdet til fossen. Fossen er ikke høy, men mer stor nok vannføring til at det er dannet ei ganske velutviklet fosseeng på nordsida av elva langs og i nedkant av fossen. Det står småvokst granskog rundt fossen og spesielt trærne på og rundt fosseenga er tydelig preget av fosserøyken. De er krokete, seintvoksende og flere døde eller døende. På noen av disse er det dannet relativt velutviklede fosserøykbetingede lavsamfunn, bl.a. med forekomst av flere arter i lungenever-samfunnet. Av spesiell interesse er at den sårbare arten gullprikkklav her ble funnet med knapt 10 eks. på 3 trær. Dette er ny nordgrense på Helgelandskysten for arten og nærmeste lokaliteter ligger ved Hommelstø i Brønnøy (i tillegg er den mot nordøst kjent fra en lokalitet i Hemnes). I tillegg vokste både kystvrenge, skrubbenever og grynvene på trærne, samt en del groplav. Et såpass velutviklet lavsamfunn med innslag av en svært kravfull art tilsier at det er konstant god luftfuktighet på lokaliteten. I myrsig, kildepregede miljøer i nedkant av fosseenga forekom flere noe kalkkrevende myrplanter som breiull og gulsildre.

Forekomsten av gullprikkklav gjør det naturlig å gi lokaliteten verdi svært viktig (A). Også utforming av fosseenga og øvrige arter tilsier en relativt høy verdi.

Skjøtsel og hensyn: Det er viktig å unngå alle former for skogsdrift i og inntil lokaliteten. Også vassdragsreguleringer vil raskt kunne ødelegge naturverdiene.

Lok. nr. 1100 (nasjonalt nr. 181611100): Fallforsen NV, Vevelstad kommune.

- ✍ Verdi: Viktig (B). Areal: 23 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): VN 26 787, m.o.h. Delområde: Austerfjorden-Sæterdalen-Laksmarka
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Kystgranskog (Skog)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av GGA den 10.12.2003: Beskrivelsen er ut fra eget besøk 02.09.2003. Lokaliteten ligger langs Sæterelva, i ei lita sidekløft på nordsiden, ved siden av Fallforsen. Kløfta ligger på løsmasser, men trolig litt grove (sand) siden de mest fuktighetskrevende lavartene mangler. Vegetasjonstypene omfatter mest småbregneskog, men også noe blåbærskog og hogstau. Gran er helt dominerende, mens det er sparsomt med bjørk, gråor og rogn. Skogen er flersjiktet og av litt varierende alder. Mye må betegnes som middelaldrende i hkl. IV, men det er også litt yngre skog (hkl. III) nedre del og eldre skog (hkl. V) i øvre del. Det forekommer noe dødt trevirke, både av gran og bjørk, men bare i tidlige og midlere nedbrytningsstadier. En bekk renner gjennom ravina. En del stubber ble funnet som spor etter tidligere avvirkninger, og generelt bærer miljøet preg av en del hogstpåvirkning tidligere.

Av arter ble det funnet sparsomt med gubbeskjegg på gran. I tillegg forekommer lungenever-samfunnet sparsomt på lauvtrærne, og på gråor ble også vanlig blåfylltav og langnål så vidt funnet. I tillegg kommer ett funn av *Gyalecta friesii* ved basis av ei gran.

Lokaliteten får under tvil verdi som viktig (B), selv om påvirkningsgraden snarere burde tilsi lokal verdi. Enkelte artsfunn, utforming og nærhet til Fallforsen trekker verdien opp.

Skjøtsel og hensyn:

Lok. nr. 1101 (nasjonalt nr. 181611101): Sætra, Vevelstad kommune.

- ✍ Verdi: Viktig (B). Areal: 2 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): VN 4 778, m.o.h. Delområde: Austerfjorden-Sæterdalen-Laksmarka
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Store gamle trær (Kulturlandskap)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: DC (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av GGA den 10.12.2003: Beskrivelsen er ut fra eget besøk 02.09.2003. Lokaliteten består av ei gruppe med ganske store osper som står helt inntil hovedbygningen på det nedlagte bruket Sætra, øst for Lakselvatnet. Osperne har noe innslag av rikbarkslav, inkludert et par arter i lungenever-samfunnet. Bl.a. ble rødlistearten skorpefylltav (DC) funnet med minst ett eks. på et av trærne. Lokaliteten får verdi viktig (B) som følge av funn av en rødlisteart.

Skjøtsel og hensyn:

Lok. nr. 1102 (nasjonalt nr. 181611102): Bjorvatnet Ø, Vevelstad kommune.

- ✂ Verdi: Lokalt viktig (C). Areal: 18 daa. Form: Flate
- ✂ Lokalisering (WGS 84): UN 997 777, m.o.h. Delområde: Austerfjorden-Sæterdalen-Laksmarka
- ✂ Naturtype (hovednaturtype): Gråor-heggeskog (Skog)
- ✂ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av GGA den 10.12.2003: Beskrivelsen er ut fra eget besøk 02.09.2003. Lokaliteten ligger inntil østsiden av Bjorvatnet og består av en liten restforekomst av gråor-heggeskog langs en meanderende bekk som renner ut i vatnet. Hogst i og inntil lauvskogen har utvilsomt redusert naturverdiene en god del, men litt rester forekommer fortsatt. Av arter ble skrubbenever og langnål funnet sparsomt på gråor. På sikt vil lokaliteten trolig få større verdier hvis den får stå i fred.

Lokaliteten får bare verdi lokalt viktig (C), siden den er liten, uten spesielt kravfulle arter og redusert som følge av hogst.

Skjøtsel og hensyn: Det beste for naturverdiene vil være å la skogen få stå i fred for alle typer inngrep i framtida, samt opprette buffersoner rundt der det bare utføres lukkede hogster.

Lok. nr. 1103 (nasjonalt nr. 181611103): Bjorvatnet, Vevelstad kommune.

- ✂ Verdi: Lokalt viktig (C). Areal: 20 daa. Form: Flate
- ✂ Lokalisering (WGS 84): UN 996 777, m.o.h. Delområde: Austerfjorden-Sæterdalen-Laksmarka
- ✂ Naturtype (hovednaturtype): Rike kulturlandskapssjøer (Ferskvann/våtmark)
- ✂ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av GGA den 10.12.2003: Beskrivelsen er ut fra eget besøk 02.09.2003. Bjorvatnet ligger på nordsiden av Sæterelva, vel 1 km øst for Lakselvvatnet. Det er et lite tjern som trolig ligger på marine løsmasser. Vatnet ser ut til å ha et noe dystroft preg med en del humus, men er ganske vegetasjonsrikt, men tendenser til noe kravfulle våtmarksplanter. Bl.a. vokser det her tjønnaks, tusenblad og bukkeblad. Vatnet bør være en viktig viltlokalitet, for både pattedyr og fugl.

Lokaliteten får som naturtype bare verdi lokalt viktig (C), siden den er liten og uten påvist spesielt kravfulle arter. Den har sannsynligvis høyere verdi som viltlokalitet.

Skjøtsel og hensyn: Det beste for vatnet vil være å la det få ligge i fred for inngrep. Særlig vannstandsmanipuleringer er negativt. En bør være varsom og ikke forstyrre dyre- og fuglelivet unødig.

Lok. nr. 1104 (nasjonalt nr. 181611104): Sæterelva nedstr. Mølnhusfossen, Vevelstad kommune.

- ✂ Verdi: Viktig (B). Areal: 25 daa. Form: Flate
- ✂ Lokalisering (WGS 84): UN 995 773, m.o.h. Delområde: Austerfjorden-Sæterdalen-Laksmarka
- ✂ Naturtype (hovednaturtype): Mudderbanker (Ferskvann/våtmark)
- ✂ Høyeste rødlistekategori: DC (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av GGA den 10.12.2003: Beskrivelsen er ut fra eget besøk 02.09.2003. Lokaliteten ligger like nedenfor Mølnhusfossen langs nedre deler av Sæterelva, der elva kommer ned på samme høydenivå som Lakselvvatnet. Her er det litt tendenser til mudderbanker og sandstrener med innslag av typiske pusleplanter som klovasshår, evjesoleie og sylblad. For øvrig ble rødlistearten svartsoneskjute (DC) funnet på en granlåg i østkant av lokaliteten.

Lokaliteten får som naturtype bare lokal verdi (C), men funnet av en rødlisteart (uten spesiell tilknytning til den registrerte naturtypen) gjør at den samlede verdien blir viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Det beste for naturverdiene vil være å la miljøet få ligge i fred for inngrep. Særlig masseuttak vil være negativt.

Lok. nr. 1105 (nasjonalt nr. 181611105): Lakselvvatnet Ø, Vevelstad kommune.

- ✂ Verdi: Viktig (B). Areal: 8 daa. Form: Flate
- ✂ Lokalisering (WGS 84): UN 9884 7757, m.o.h. Delområde: Austerfjorden-Sæterdalen-Laksmarka
- ✂ Naturtype (hovednaturtype): Gammel lauvskog (Skog)
- ✂ Høyeste rødlistekategori: DC (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av GGA den 10.12.2003: Beskrivelsen er ut fra eget besøk 02.09.2003. Lokaliteten ligger på ei lita kolle øst for Lakselvvatnet, inne i en stor sving som Sæterelva gjør. Den er en restlokalitet innenfor et hardt hogd skoglandskapet som nå preges av hogstflater. Her har det sannsynligvis vært en del interessante fuktige granskoger tidligere, men disse er nå uthogd. Lokalt står det enda igjen enkelte ospesholt og i det minste på den avgrensede lokaliteten inneholder disse enkelte arter fra lungenever-samfunnet. Blant annet forekommer rødlistearten skorpefyllav her sparsomt, samt arter som lungenever og skrubbenever.

Lokaliteten får verdi som viktig (B), både siden en rødlisteart forekommer og fordi det samlet sett er et brukbart innslag av stor osp her. Noe hogstflater er inkludert i lokaliteten og avgrensninga er faglig sett litt diffus siden osp opptrer spredt i området (men også i mer konsentrerte bestand).

Skjøtsel og hensyn: Det beste for naturverdiene er trolig bare å la området få ligge i fred for framtida, inkludert unngå alle former for skogsdrift. Hvis det på lang sikt (50+ år) skulle vise seg å bli mangel på osp i skogen, bør spesielle tiltak vurderes for å få opp ny foryngelse.

Lok. nr. 1106 (nasjonalt nr. 181611106): Tverrlandsfjellet SØ, Vevelstad kommune.

- ✂ Verdi: Svært viktig (A). Areal: 217 daa. Form: Flate
- ✂ Lokalisering (WGS 84): UN 952 835, 400-500 m.o.h. Delområde: Innervisten
- ✂ Naturtype (hovednaturtype): Kalkrike områder i fjellet (Fjell)
- ✂ Høyeste rødlistekategori: R (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av GGA den 10.12.2003: Beskrivelsen er ut fra eget besøk 03.09.2003. Lokaliteten ligger på østre del av Tverrlandsfjellet på nordsiden av Visten, på ryggen mellom fjorden og Bønnådalen. Her går det noen striper med kalkrik berggrunn (nord-sør-gående) som flekkvis blottlegges og gir opphav til en forholdsvis rik flora. Det er innslag både av rabber, lesider og kalkrike snøleiesamfunn, men det nok lesidene som må regnes som mest utbredt.

Ingen utpreget sjeldne fjellplanter ble påvist, men en rekke typiske arter for kalkrike fjellheier, som reinrose, bergveronika, fjellbakkestjerne, fjellstarr, blankstarr, bergstarr, fjellsnelle, tranestarr, lodnerublom, rundbelg, dvergsoleie og flekkmure. Også enkelte beitemarkssopp ble funnet, deriblant *Entoloma caesiocinctum* (DC) og *Geoglossum alpinum* (R). Sistnevnte har generelt få funn i Norge.

Som følge av den flekkvise utbredelsen av den kalkrike vegetasjonen er lokaliteten nokså grovt avgrenset. En god del arealer med noe fattigere vegetasjon er inkludert i området. Samtidig er det ikke usannsynlig at mindre arealer med rik vegetasjon også har blitt liggende utenfor. Lokaliteten får verdi viktig (B), siden den samlet sett er ganske stor og artsrik, samt har funn av et par rødlistearter.

Skjøtsel og hensyn: Miljøet er neppe truet av spesielle tiltak. Klimaendringer som fører til med skog er selvsagt negativt. Husdyrbeite er trolig innen visse grenser positivt.

Lok. nr. 1107 (nasjonalt nr. 181611107): Tøymtjernbekken S, Vevelstad kommune.

- ✂ Verdi: Viktig (B). Areal: 27 daa. Form: Flate
- ✂ Lokalisering (WGS 84): UN 962 842, m.o.h. Delområde: Innervisten
- ✂ Naturtype (hovednaturtype): Urskog/gammelskog (Skog)
- ✂ Høyeste rødlistekategori: DC (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av GGA den 10.12.2003: Beskrivelsen er ut fra eget besøk 03.09.2003. Lokaliteten ligger langs ei sidegrein av Tøymtjernbekken som kommer ned fra sør, og strekker seg ned til samløpet mellom disse. Her er det noe barskog, dels glissen granskog. Skogen er ganske gammel med spredte innslag av gamle læger og gamle, levende trær, men det er også spredt med stubber som vitner om tidligere hogst. Bekken går trolig i et bergartsskille, med overveiende fattig berggrunn på vestsida og kalkrik berggrunn på østsida. Mens den vestre lia har glissen og fuktig barblandingskog er det en god del frodig høgstaudegranskog på østsida. Det er innslag av mindre kløfter og fossefall langs bekken, men vassdraget er for lite til at dette gir særlige utslag på arts mangfoldet. Lokaliteten er noe overfladisk undersøkt men enkelte kalkkrevende karplanter som rødsildre og tranestarr forekommer. I tillegg ble rødlistearten svartonekjuke (DC) funnet på en granlåg.

Lokaliteten får under tvil verdi viktig (B) siden en rødlisteart er funnet. Skogtilstanden for øvrig tilsier i første rekke bare lokalt viktig (C). Avgrensingen er noe grov.

Skjøtsel og hensyn: Det beste for naturverdiene er trolig bare å la området få ligge i fred for framtida, inkludert unngå alle former for skogsdrift.

Lok. nr. 1108 (nasjonalt nr. 181611108): Bønnåa, Vevelstad kommune.

- ✂ Verdi: Viktig (B). Areal: 21 daa. Form: Flate
- ✂ Lokalisering (WGS 84): UN 966 823, m.o.h. Delområde: Innervisten
- ✂ Naturtype (hovednaturtype): Skogsbeiter (Kulturlandskap)
- ✂ Høyeste rødlistekategori: DC (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av GGA den 11.12.2003: Beskrivelsen er basert på egne registreringer 03. og 04.09.2003. Lokaliteten ligger mellom gardsbruket (Bønnåa) og elva (Bønnåga) og består av et skogsbeite der det også ligger et par små engflekke. Skogen er blandingsskog med gran og bjørk som dominerende treslag. Beitestrykket er godt, der det i første rekke er hest som går her. I tillegg har garden også noe sau. Et sagbruk ligger i utosen til elva og det går en gammel, enkel veg/bred sti ned til dette. Ellers er det innslag av rydningsrøyser m.m. i øvre del av området. Det plukkes ut noe trevirke jevnlig fra skogen.

Det mosaikkpregede miljøet og den beitepregede skogen gjør det vanskelig å bestemme vegetasjonstype. Karplantefloraen er ikke spesielt artsrik og preges av vanlige skogsarter samt en del engplanter. Dette inkluderer også noe naturengplanter som tepperot, blåknapp, blåklukke, småengkall og harerug. Beitemarkssopp forekommer sparsomt på engflekken, inkludert enkelte kravfulle arter. I tillegg ble blånende rørsopp funnet flere steder, en sørlig mykhorizasopp som er varmekjær og her sannsynligvis positivt betinget av beite og et åpent skoglandskap.

Av beitemarkssopp ble rødlisteartene *Entoloma caesiocinctum* (DC), svartdogget vokssopp (DC), sleip jordtunge (DC) og trolljordtunge (DC) funnet. I tillegg ble det gjort flere funn av den sørlige og varmekjære arten blånende rørsopp. Både

hagemarker og beiteskoger vurderes som noe truet (VU). Skogsbeite og naturbeitemark er prioriterte kartleggingsenheter.

Lokaliteten er middels stor og hevden er god (beite, skogsdrift). Karplantefloraen er ikke spesiell, men det er et brukbart innslag av kravfulle og dels rødlistede sopp. Velhevdet skogsbeite som naturtype er sjelden i regionen og samlet vurderes lokaliteten å ha verdi som viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Dagens hevd med et godt og variert beitetrykk samt regelmessig utplukking/tykning av skogen anbefales videreført. Det er viktig å forsøke og ta vare på de små åpne engflekke (interessante partier ble funnet rett ved saga, ved hytta i sørøst og opp mot de flattere partiene nær garden i nordøst) bl.a. ved å holde de åpne og ikke gjødsle dem.

Lok. nr. 1109 (nasjonalt nr. 181311109): Granåselva - foss, Brønnøy kommune.

- ✍ Verdi: Viktig (B). Areal: 26 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): UN 964 627, m.o.h. Delområde: Storbørja
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Fossesprøytsoner (Ferskvann/våtmark)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: DC (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av GGA den 10.12.2003: Beskrivelsen er ut fra eget besøk 05.09.2003. Lokaliteten ligger tilknyttet Granåselva i Storbørja, der elva via et par større fossefall kommer ned fra hoveddalføret til fjorden. Tilknyttet begge fossene ligger det fosseenger, men både fossefall og enger er størst og mest velutviklet ved den øvre fossen.

Karplantefloraen er ganske artsrik og inneholder både varmekjære arter som myske, lodenperikum, vårerteknapp og junkerbregne og fjellplanter som svartstarr, fjellfrøstjerne og fjell-lok. I tillegg er det et par steder innslag av lungenever-samfunn på grantrærne. Mest vanlig er lungenever, skrubbenever, kystvrenge, grynvenge og stiftfjelllav, mens vanlig blåfjelllav og kystfjelllav bare ble funnet på et par trær. I tillegg ble sølvnever funnet på ei selje, samt groplav ganske vanlig på grantrærne. Fraværet av de mest fuktighetskrevede artene, som gullprikklav og fossenever er ganske påfallende og kan vanskelig forklares med annet enn at vannstanden i elva varierer for sterkt til å holde en tilstrekkelig høy og jevn luftfuktighet for disse artene. For øvrig har hogst i nærområdet og dels innenfor fosserøysona nok redusert kvalitetene en del, men neppe nok til å forklare fravær av nevnte lavararter.

Konklusjon: Lokaliteten er såpass stor og godt utviklet at den får verdi viktig (B). Mangel på de mest kravfulle rødlistearter gjør likevel at den ikke oppnår høyere verdi.

Skjøtsel og hensyn: Det beste for naturverdiene er trolig bare å la området få ligge i fred for framtida, inkludert unngå alle former for skogsdrift. Også vassdragsreguleringer er selvsagt negativt.

Lok. nr. 1110 (nasjonalt nr. 181311110): Langåsen Ø, Brønnøy kommune.

- ✍ Verdi: Svært viktig (A). Areal: 104 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): UN 965 637, m.o.h. Delområde: Storbørja
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Urskog/gammelskog (Skog)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: R (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av GGA den 10.12.2003: Beskrivelsen er ut fra eget besøk 05.09.2003. Lokaliteten ligger inne i Storbørja, på østsiden av Granåselva, rett øst for det nedlagte bruket Langåsen. Det er her et småkupert landskap nede i dalbunnen. Bergrunnen virker stedvis ganske rik, og høgstaudeeskog er utbredt. Enkelte steder er det innslag av åpne høgstaudeenger. I sørvendte partier svakt utviklet gråor-almeskog med varmekjære arter som lodneperikum, myske, junkerbregne, springfrø og vårerteknapp. Ellers noe gammel granskog med litt innslag av dødt trevirke også av ganske grove læger, men mye vindfallpreg. Lokalt står det en del grov selje. På disse er det ganske velutviklet lungenever-samfunn, men sølvnever var mest kravfulle påviste art. I høgstaudeengene vokser det spredt med beitemarkssopp, inkludert enkelte av de vanligere rødlistearter, som bronerødskivesopp (R) og Entoloma caesiocinctum (DC). På et par noe morkne læger ble vedalgekølle (R) funnet, en generelt sjelden art med få funn før i regionen.

Lokaliteten får samlet sett verdi som svært viktig (A), både ut fra størrelse, innslag av kravfulle og rødlistede arter, samt kravfulle vegetasjonstyper. Avgrensingen må betraktes som noe grov, særlig mot nord og dels øst (i sør er det mest hogstflater).

Skjøtsel og hensyn: Det beste for naturverdiene er trolig bare å la området få ligge i fred for framtida, inkludert unngå alle former for skogsdrift.

Lok. nr. 1111 (nasjonalt nr. 181311111): Granheim N, Brønnøy kommune.

- ✍ Verdi: Svært viktig (A). Areal: 10 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): UN 9686 6323, m.o.h. Delområde: Storbørja
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Kalkskog (Skog)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: E (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av GGA den 10.12.2003: Beskrivelsen er ut fra eget besøk 05.09.2003. Lokaliteten ligger inne i Storbørja, på østsiden av Granåselva, nær kraftlinja som går nord og øst for Granheim. Lokaliteten er liten, bare rundt 50 m i omkrets. Den består av ei lita gryte med overveiende høgstaudegranskog i hkl V, med lite dødt trevirke. Myske og strutseving er de mest kravfulle karplantene. Derimot ble det ved besøket funnet flere arter beitemarkssopp, inkludert et par sjeldne rødlistearter. Som følge av artsfunnene får lokaliteten verdi svært viktig (A).

Skjøtsel og hensyn: Det beste for naturverdiene er trolig bare å la området få ligge i fred for framtida, inkludert unngå alle former for skogsdrift.

Lok. nr. 1112 (nasjonalt nr. 181311112): Okan, Brønnøy kommune.

- ✍ Verdi: Lokalt viktig (C). Areal: 96 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): UN 827 690, m.o.h. Delområde: Okfjorden
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Naturbeitemark (Kulturlandskap)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av GGA den 10.12.2003: Beskrivelsen er ut fra eget besøk 06.09.2003 sammen THH. Lokaliteten omfatter engsamfunnene i den vesle fraflyttede grenda Okan, ved utløpet av Okfjorden i Velfjorden. Dette har nok tidligere vært slåtteenger, men benyttes nå til sauebeiter. Engene bærer preg av å ha vært både pløyd og gjødslet tidligere og er gjennomgående artsfattige med dominans av nitrogentolerante arter. I kantsoner opptrer det likevel litt vanlige naturengplanter, som prestekrage, blåklokke og gulaks. I tillegg forekommer enkelte av de mest vanlige beitemarkssoppene sparsomt, som liten vokssopp og gul vokssopp.

Konklusjon: Selv om lokaliteten er ganske stor og med fortsatt godt beitetrykk, indikerer artsfunnene ganske tydelig at de biologiske verdiene er begrenset. Området får derfor bare verdi som lokalt viktig (C).

Skjøtsel og hensyn: Det beste for naturverdiene er å holde området i fortsatt god hevd med beite eller slått. En bør unngå å pløye opp, tilplante eller gjødsle i kantsonene.

Lok. nr. 1113 (nasjonalt nr. 181611113): Lakselvatnet, Vevelstad kommune.

- ✍ Verdi: Viktig (B). Areal: 814 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): UN 980 777, 0 m.o.h. Delområde: Austerfjorden-Sæterdalen-Laksmarka
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Brakkvannspoller (Havstrand/ kyst)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av AHE den 16.12.2003:

Observert av Geir Gaarder 02.09.2003. Lokaliteten består av Lakselvatnet inkludert sandstrendene øst i vatnet (ved Sandan) og øyer ved utløpet av Sæterelva. Området er meget overflatisk kartlagt, men har potensiale for å inneholde sjelden vegetasjon. Naturtypemessig vurderes lokaliteten som sjelden og interessant. Lakselvatnet er sterkt influert av tidevannsstrøm. Vatnet henger sammen med Grannesvatnet via Storstraumen. Storstraumen frakter saltvann inn i Lakselvatnet ved flo sjø og brakkvatn renner ut av vannet ved fjære sjø. Grannesvatnet virker biologisk sett fattigere enn Lakselvatnet og er ikke tatt med som naturtype. Også dette Grannesvatnet kan vise seg å inneholde interessante elementer. Verdien settes til regional (verdi B), men det knytter seg stor usikkerhet til lokalitetsverdien og bedre informasjon kan lett endre på verdien (kanskje mest aktuelt å senke verdien til lokalt viktig).

Konklusjon: Området vurderes, tross i sparsom informasjon, som en naturtypelokalitet. Verdi settes foreløpig til regional viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Området bør overlates til fri utvikling

Lok. nr. 1114 (nasjonalt nr. 181311114): Børjora-Grunnan, Brønnøy kommune.

- ✍ Verdi: Viktig (B). Areal: 185 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): UN 971 618, 0-10 m.o.h. Delområde: Storbørja
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Brakkvannsdeltaer (Havstrand/ kyst)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av AHE den 16.12.2003:

Observert av Geir Gaarder 05.09.2003. Lokaliteten har vært vegetasjonskartlagt (Nettelbladt 1982). Lokaliteten består av deltaområdet der Lomselva og Tettingsdalselva renner ut i Storbørja. Strandeng med bl.a. krypkvein, havstarr, fjærestarr og strandrug finnes på østsida av elveutløpet (se Nettelbladt (1982)). På vestsida finnes noe kulturpåvirket mark.

Gruntvannsområdet et stykke ut i fjorden er inkludert i lokaliteten, men grensa for denne delen av området er unøyaktig. Lokaliteten er observert, men ikke undersøkt i 2003, og det knytter seg derfor stor usikkerhet til naturverdiene i området. Imidlertid er deltaområdet en noe uvanlig naturtype i regionen, og området bør på bakgrunn av sjeldenhet inkluderes som en naturtypelokalitet. Verdien settes til regional (verdi B), men det knytter seg stor usikkerhet til lokalitetsverdien og bedre informasjon kan lett endre på verdien (kanskje mest aktuelt å senke verdien til lokalt viktig).

Konklusjon: Området vurderes, tross i meget sparsom informasjon, som en naturtypelokalitet. Verdi settes foreløpig til regionalt viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Området bør overlates til fri utvikling

Lok. nr. 1115 (nasjonalt nr. 181311115): Vassbugen, Brønnøy kommune.

- ✍ Verdi: Viktig (B). Areal: 33 daa. Form: Flate
- ✍ Lokalisering (WGS 84): UN 855 721, m.o.h. Delområde: Okfjorden
- ✍ Naturtype (hovednaturtype): Rik edellauvskog (Skog)
- ✍ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av GGA den 10.12.2003: Beskrivelsen er ut fra eget besøk 06.09.2003. Lokaliteten ligger på østsiden av Okfjorden, omtrent midtveis i denne. I det vesle dalføret innenfor Vassbugen er det på sørsiden en bergskrent med noe varmekjær almeskog i den sørøstvendte lia. Foruten alm er det en del selje, bjørk og litt rogn. Innslaget av dødt trevirke er ganske lavt, mens stående trær til dels er ganske grove. Karplantefloraen er typisk for denne type skog i distriktet, med arter som junkerbregne, myske, skogsvinerot, hassel, alm og trollurt. Lavfloraen er middels rik og inkluderer noe kravfulle arter som sølvnever og puteogle.

Lokaliteten får verdi som viktig (B), siden dette er en klar gråor-almeskog, men uten påviste spesielle verdier.

Skjøtsel og hensyn: Det beste for naturverdiene er trolig bare å la området få ligge i fred for framtida, inkludert unngå alle former for skogsdrift.

Lok. nr. 1116 (nasjonalt nr. 181311116): Hoggarvikfjellet N, Brønnøy kommune.

- ✂ Verdi: Svært viktig (A). Areal: 37 daa. Form: Flate
- ✂ Lokalisering (WGS 84): UN 8528 7176, m.o.h. Delområde: Okfjorden
- ✂ Naturtype (hovednaturtype): Kalkskog (Skog)
- ✂ Høyeste rødlistekategori: R (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av GGA den 10.12.2003: Beskrivelsen er ut fra eget besøk 06.09.2003. Lokaliteten ligger på sørsiden av Vassbugen, på en rygg opp mot Hoggarvikfjellet. Her er det åpen fjellbjørkeskog på stedvis kalkrik grunn (dels forekommer det mindre karstfenomener her). De kalkrike partiene preges av høgstaudeenger, og på et mindre parti her ble det funnet et par sjeldne og kravfulle beitemarkssopp - antatt grå dufttrøskivesopp (R), samt *Entoloma queletii*. Særlig sistnevnte er sjelden, med få tidligere funn i Norge (arten er rødlistet som sårbar i Sverige, ikke vurdert for Norge).

Lokaliteten får på basis av artsfunnene minst verdi viktig (B), men burde kanskje også hatt verdi svært viktig (A).

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten er trolig lite truet av negative inngrep. Fortsatt ekstensivt utmarksbeite er trolig positivt.

Lok. nr. 1117 (nasjonalt nr. 181311117): Hoggarvikfjellet, Brønnøy kommune.

- ✂ Verdi: Lokalt viktig (C). Areal: 661 daa. Form: Flate
- ✂ Lokalisering (WGS 84): UN 850 710, m.o.h. Delområde: Okfjorden
- ✂ Naturtype (hovednaturtype): Kalkrike områder i fjellet (Fjell)
- ✂ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av GGA den 10.12.2003: Beskrivelsen er ut fra eget besøk 06.09.2003. Lokaliteten ligger på sørsiden av Vassbugen, og omfatter sentrale og sørlige deler av Hoggarvikfjellet, som ligger i nordkant av Vasshaugen. Her er det et parti med kalkrik berggrunn der kalksteinen enkelte steder kommer fram i dagen. Små karstfenomener forekommer spredt. Småvokst fjellbjørkeskog og fjellheier preger landskapet. Karplantefloraen er ikke spesielt rik, men flekkvis forekommer en del typiske arter for kalkrike fjellpartier, som rødsildre, tranestarr, reinrose, hårstarr, grønnkurle, rynkevier, grønnbukkne og bergstarr.

Lokaliteten får bare verdi som lokalt viktig (C), siden karplantefloraen ikke er spesielt rik og ingen spesielt sjeldne eller kravfulle arter er påvist.

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten er trolig lite truet, selv om klimaendringer nok lett kan gi endringer i artssammensetningen.

Lok. nr. 1118 (nasjonalt nr. 181311118): Mølnbekken, Brønnøy kommune.

- ✂ Verdi: Viktig (B). Areal: 76 daa. Form: Flate
- ✂ Lokalisering (WGS 84): UN 865 731, m.o.h. Delområde: Storfjorden
- ✂ Naturtype (hovednaturtype): Urskog/gammelskog (Skog)
- ✂ Høyeste rødlistekategori: DC (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av GGA den 10.12.2003: Beskrivelsen er ut fra eget besøk 06.09.2003. Lokaliteten ligger et stykke inn i Storfjorden, rett sørøst for Vassbugen på Okfjordsida av halvøya. Dette er en naturtypemessig rotete lokalitet, men noe kvaliteter knyttet til både rikmyr, kalkskog, gammel lauvskog og gammel granskog. Kvalitetene ligger dels adskilt og dels i blanding. Belligheten er nok årsaken til at skogen er ganske gammel med sparsomt innslag av dødt trevirke. I tillegg går det ei nord-sør-gående åre med kalkrike bergarter gjennom lokaliteten.

Den rike bakkemyra inneholdt typiske arter som breiull, gulstarr og hårstarr, samt noe overraskende breiflangre i øvre kantsone. I den eldre, kalkrike lauvskogen vokser bl.a. grønnbukkne og taggbregne på grunnlendt mark, samt trollbær i høgstaudeenger. På gamle seljer ble lungenever og skrubbenever funnet. Ellers står det også sparsomt med gammel osp her, uten at spesielle arter ble påvist på trærne. Det ble nede fra fjorden sett noen få almetrær oppe i lia, men disse ble ikke gjenfunnet under kartlegginga. Dette indikerer at lokaliteten er avgrenset noe for snevert, antagelig i sørkant.

På en gammel granlåg ble rødlistearten svartonekjuke (DC) funnet. Ellers var det innslag av enkelte rike kildesamfunn i skogen. Nedover lia blir skogen gradvis fattigere (blåbærskog og etter hvert bærlyngskog) og yngre.

Lokaliteten får samlet sett verdi viktig (B), i første rekke som følge av funn av en rødlisteart, men også generell variasjon og kvaliteter tilsier antagelig en så høy verdi. Lokaliteten er noe dårlig avgrenset, særlig mot sør, men trolig også mot nord og nordvest.

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten er trolig lite truet.

Lok. nr. 1119 (nasjonalt nr. 181311119): Granåsen V, Brønnøy kommune.

- ✂ Verdi: Viktig (B). Areal: 42 daa. Form: Flate
- ✂ Lokalisering (WGS 84): UN 960 620, m.o.h. Delområde: Storbørja
- ✂ Naturtype (hovednaturtype): Gammel lauvskog (Skog)
- ✂ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av GGA den 10.12.2003: Beskrivelsen er ut fra eget besøk 05.09.2003. Lokaliteten ligger i Storbørja, i den bratte lia ned mot fjorden sørvest for det nedlagte bruket Granåsen. Her er det en del bergskrenter,

tendenser til litt rasmark og til dels kalkrik berggrunn. Høgstaude-skog med dominans av lauvtrær preger skogbildet. Bjørk er vanligst, men det er også mye selje og en del osp, rogn, samt noe gran. I tillegg opptre alm sparsomt og det er innslag både av hegg og hassel. Foruten kvaliteter knyttet til gammel lauvskog er det også klare elementer av gråor-almeskog her.

Skogen er flersjiktet og med litt dødt trevirke, primært av ulike lauvtrær. Nærheten til fjorden og gardsbrukene tilsier likevel at området har vært en del påvirket tidligere, selv om det ligger nokså tungt tilgjengelig. Karplantefloraen er ganske artsrik, med innslag av en del varmekjære arter som myske, junkerbregne, lodneperikum, springfrø, vårerteknapp og korsved. I tillegg kommer det inn arter knyttet til rike bergvegger og rasmark, som berggull, grønnbukkne og rødsildre. På lauvtrærne er lungenever-samfunnet frodig, med arter som sølvnever og puteogle.

Lokaliteten får verdi viktig (B), siden skogen er ganske rik, med innslag av både av varmekjære arter og fuktigheetskrevende lavarter. Avgrensingen mot vest er nokså uklar, og den er trolig heller ikke helt nøyaktig langs fjorden mot øst.

Skjøtsel og hensyn:

Lok. nr. 1120 (nasjonalt nr. 182511120): Storvannelva, Grane kommune.

- ✂ Verdi: Lokalt viktig (C). Areal: 22 daa. Form: Flate
- ✂ Lokalisering (WGS 84): VN 197 636, 280 m.o.h. Delområde: Stavvassdalen-St. Hjortskardet
- ✂ Naturtype (hovednaturtype): Urskog/gammelskog (Skog)
- ✂ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetsbeskrivelse innlagt av AHE den 16.12.2003:

Lokaliteten er registrert i samband med nøkkelbiotopkartlegging på Statskogs arealer i Grane (Lie 2002). Området er en "øy" i et bekkemøte og består av flompåvirket blandingsskog av grna, bjørk og gråor (mest langs kantene). Mye liggende død ved, særlig gran og bjørk. En del stående død bjørk samt hogstubber ble registrert. Området vurderes som lokalt viktig. Naturtype nr. 72 (Lie 2002).

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1121 (nasjonalt nr. 182511121): Langskardelva, Grane kommune.

- ✂ Verdi: Lokalt viktig (C). Areal: 114 daa. Form: Flate
- ✂ Lokalisering (WGS 84): VN 194 628, 320-420 m.o.h. Delområde: Stavvassdalen-St. Hjortskardet
- ✂ Naturtype (hovednaturtype): Urskog/gammelskog (Skog)
- ✂ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetsbeskrivelse innlagt av AHE den 16.12.2003:

Lokaliteten er registrert i samband med nøkkelbiotopkartlegging på Statskogs arealer i Grane (Lie 2002). Vestvendt furuskog og bjørkeskog med graninnslag ned mot elva. Svært skrint område. En del liggende død ved (gran, furu, bjørk) samt stående død ved (gran og furu). andre nøkkelelementer er rasmark, store steinder, kløfter, bekker, fosser, grove læger (5 furu) og hogstubber. Flere tydelig gamle furuer. Kun gamle hogstspor ble observert i området. Området vurderes som lokalt viktig. Nøkkelbiotop nr. 155 (Lie 2002).

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1122 (nasjonalt nr. 182511122): Lille Hjortskardet, Grane kommune.

- ✂ Verdi: Lokalt viktig (C). Areal: 84 daa. Form: Flate
- ✂ Lokalisering (WGS 84): VN 227 525, 240-340 m.o.h. Delområde: Gåsvatnet
- ✂ Naturtype (hovednaturtype): Bekkekløfter (Skog)
- ✂ Høyeste rødlistekategori: DC (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetsbeskrivelse innlagt av AHE den 16.12.2003:

Lokaliteten er registrert i samband med nøkkelbiotopkartlegging på Statskogs arealer i Grane (Lie 2002). Elvekløft med dominans av blåbær- og småbregneskog og stedvis rikere partier med høystaude- og lavurtvegetasjon. Stedvis noe ur. Skogen består av gran, med innslag av bjørk, gråor, rogn og selje. En del død ved, særlig på sørsida av elva. Store mengder hengslav i området, som er verdifullt p.g.a. forekomsten av gammel flersjiktet skog i beskyttet, fuktig bekkedal. Området vurderes som lokalt viktig. Nøkkelbiotop nr. 47 (nord for elva) og 301 (sør for elva)(Lie 2002).

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1123 (nasjonalt nr. 182511123): Gåsvatnet N, Grane kommune.

- ✂ Verdi: Viktig (B). Areal: 162 daa. Form: Flate
- ✂ Lokalisering (WGS 84): VN 177 503, 323-400 m.o.h. Delområde: Gåsvatnet
- ✂ Naturtype (hovednaturtype): Urskog/gammelskog (Skog)
- ✂ Høyeste rødlistekategori: DC (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetsbeskrivelse innlagt av AHE den 16.12.2003:

Lokaliteten er registrert i samband med nøkkelbiotopkartlegging på Statskogs arealer i Grane (Lie 2002). Middels utviklet kontinuitetsskog. En del død ved, men dårlig sjiktning og spor av eldre plukkhogst langs elva. Funn av noen indikatorer for verdifull skog. Vegetasjonen i deler av området er frodig høgstaudevegetasjon med base/kalk-krevende arter som brudespore og stortveblad. Området vurderes som lokalt/regionalt viktig og er foreløpig verdisatt som regionalt viktig (verdi B). Nøkkelbiotop nr. 307 (Lie 2002).

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1124 (nasjonalt nr. 182511124): Gåstjønna N, Grane kommune.

- ✂ Verdi: Viktig (B). Areal: 6 daa. Form: Flate
- ✂ Lokalisering (WGS 84): VN 205 480, 360 m.o.h. Delområde: Gåsvatnet
- ✂ Naturtype (hovednaturtype): Kalkskog (Skog)
- ✂ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / DC (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetsbeskrivelse innlagt av AHE den 16.12.2003:

Lokaliteten er registrert i samband med nøkkelbiotopkartlegging på Statskogs arealer i Grane (Lie 2002). Svært verdifull, men liten, kalkskogslomme. Tidligere er den rødlistede orkideen marisko funnet her (kilde ukjent), men den ble ikke påvist under feltarbeid gjennomført i 1995. Rik bakkevegetasjon med arter som stortveblad og breiflangre. Området vurderes som regionalt viktig og er verdisatt som regionalt viktig (verdi B). Nøkkelbiotop nr. 308 (Lie 2002).

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1125 (nasjonalt nr. 182511125): Fatåsen S, Grane kommune.

- ✂ Verdi: Viktig (B). Areal: 73 daa. Form: Flate
- ✂ Lokalisering (WGS 84): VN 184 464, 340-420 m.o.h. Delområde: Gåsvatnet
- ✂ Naturtype (hovednaturtype): Kalkskog (Skog)
- ✂ Høyeste rødlistekategori: DC (sopp/lav) / DC (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetsbeskrivelse innlagt av AHE den 16.12.2003:

Lokaliteten er registrert i samband med nøkkelbiotopkartlegging på Statskogs arealer i Grane (Lie 2002). Naturtypemessig både tilhørende "urskog/gammelskog" og "kalkskog". Gammel granskog med en rik og svært verdifull kalkskogslomme. Mye død ved, særlig av gran og bjørk. Mye er vindfelt, særlig mot toppen av åsen. Skogen er svakt siktet.

Bakkevegetasjonen er frodig og rik, bl.a. med en relativt stor populasjon av den rødlistede orkideen marisko. Trolig vokser andre nærings/kalkkrevende plantearter her, men registrering foregikk tidlig i sesongen før blomstring. Området vurderes som regionalt viktig (verdi B). Nøkkelbiotop nr. 311 (Lie 2002).

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1126 (nasjonalt nr. 182511126): Fatåsen V, Grane kommune.

- ✂ Verdi: Viktig (B). Areal: 25 daa. Form: Flate
- ✂ Lokalisering (WGS 84): VN 177 467, 380 m.o.h. Delområde: Gåsvatnet
- ✂ Naturtype (hovednaturtype): Kalkskog (Skog)
- ✂ Høyeste rødlistekategori: DC (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetsbeskrivelse innlagt av AHE den 16.12.2003:

Lokaliteten er registrert i samband med nøkkelbiotopkartlegging på Statskogs arealer i Grane (Lie 2002). Naturtypemessig både tilhørende "urskog/gammelskog" og "kalkskog". Kalkskogsforekomst (dog ikke av de beste som er funnet i Gåsvatn-området) og eldre granskog med svak sjiktning og noe dødt trevirke. Nokså rik bakkevegetasjon i et temmelig grovvokst bjørkeskogsparti. Orkideene stortveblad og brudesporer ble funnet her. Et par funn av signalarter for gammel granskog. Området vurderes som lokalt viktig (verdi B). Nøkkelbiotop nr. 312 (Lie 2002).

Skjøtsel og hensyn: Området anbefales satt av til fri utvikling (uten menneskelige inngrep)

Lok. nr. 1127 (nasjonalt nr. 182411127): Langfredagsdalen, Vefsn kommune.

- ✂ Verdi: Viktig (B). Areal: 68 daa. Form: Flate
- ✂ Lokalisering (WGS 84): VN 134 829, 360 m.o.h. Delområde: Vistskardelva-Eiterådalen-Sørvassdalen
- ✂ Naturtype (hovednaturtype): Urskog/gammelskog (Skog)
- ✂ Høyeste rødlistekategori: DC (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetsbeskrivelse innlagt av AHE den 08.01.2004:

Undersøkt av Geir Gaarder 21. juli 1997. Lokalitetsbeskrivelsen er relativt grov, da den bare er basert på generell omtale i kilde, samt hva som fortsatt kan huskes fra turen. Skogen langs øvre deler av Steinbekken er gjennomgående småvokst, glissen og usammenhengende. Et parti i den øst/sørøstvendte lia på nordsiden av bekken (ved starten av Langfredagsdalen) skiller seg litt ut ved å ha noe mer storvokst og frodig granskog. Innslaget av høgstaudeskog er betydelig og antagelig ligger skogen på relativt kalkrik mark. Også denne skogen er glissen med dels åpne høgstaudeenger. Her ble det under feltarbeidet ikke funnet stubber, samtidig som det var ganske godt innslag av læger også relativt grove og gamle. Skogen hadde derfor et relativt urskogsartet utseende. På læger ble det funnet flere typiske vedboende sopp for slik skog, bl.a. rødlistearten svartonekjuke. Ut fra funnet av en rødlisteart, samt den urskogsne skogstrukturen, får lokaliteten verdi viktig (B). Den må betraktes som relativt grovt og unøyaktig avgrenset. Kilde: Gaarder (1998).

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten anbefales forvaltet uten menneskelige inngrep

Lok. nr. 1128 (nasjonalt nr. 182411128): Tverrelva Ø, Vefsn kommune.

- ✂ Verdi: Viktig (B). Areal: 0 daa. Form: Punkt
- ✂ Lokalisering (WGS 84): VN 143 870, 380 m.o.h. Delområde: Vistskardelva-Eiterådalen-Sørvassdalen
- ✂ Naturtype (hovednaturtype): Andre viktige forekomster (Skog)
- ✂ Høyeste rødlistekategori: DC (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetsbeskrivelse innlagt av AHE den 08.01.2004:

Undersøkt av Geir Gaarder 21. juli 1997. Lokaliteten er en punktforekomst av rødlistearten svartonekjuke i gammel granskog. Funnet er ikke punktfestet i litteraturkilden, men er plottet på bakgrunn av notater fra området. Nøyaktigheten er derfor ikke særlig god. Kilde: Gaarder (1998).

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten anbefales forvaltet uten menneskelige inngrep

Lok. nr. 1129 (nasjonalt nr. 182411129): Langvatnet V, Vefsn kommune.

- ✂ Verdi: Viktig (B). Areal: 0 daa. Form: Punkt
- ✂ Lokalisering (WGS 84): VN 74 950, 280 m.o.h. Delområde: Vistskardelva-Eiterådalen-Sørvassdalen
- ✂ Naturtype (hovednaturtype): Andre viktige forekomster (Skog)
- ✂ Høyeste rødlistekategori: DC (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetsbeskrivelse innlagt av AHE den 08.01.2004:

Undersøkt av Geir Gaarder 18 og 19. juli 1997. Lokaliteten er en punktforekomst av rødlistearten svartsonekjuke i gammel granskog. Funnet er ikke punktfestet i litteraturkilden, men er plottet på bakgrunn av notater fra området. Nøyaktigheten er derfor ikke særlig god. Kilde: Gaarder (1998).

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten anbefales forvaltet uten menneskelige inngrep

Lok. nr. 1130 (nasjonalt nr. 182411130): Lavatnet V, Vefsn kommune.

- ✂ Verdi: Viktig (B). Areal: 0 daa. Form: Punkt
- ✂ Lokalisering (WGS 84): VN 73 960, 260 m.o.h. Delområde: Vistskardelva-Eiterådalen-Sørvassdalen
- ✂ Naturtype (hovednaturtype): Andre viktige forekomster (Skog)
- ✂ Høyeste rødlistekategori: DC (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetsbeskrivelse innlagt av AHE den 08.01.2004:

Undersøkt av Geir Gaarder 18 og 19. juli 1997. Lokaliteten er en punktforekomst av rødlistearten svartsonekjuke i gammel granskog. Funnet er ikke punktfestet i litteraturkilden, men er plottet på bakgrunn av notater fra området. Nøyaktigheten er derfor ikke særlig god. Kilde: Gaarder (1998).

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten anbefales forvaltet uten menneskelige inngrep

Lok. nr. 1131 (nasjonalt nr. 182411131): Stavvatnet S, Vefsn kommune.

- ✂ Verdi: Viktig (B). Areal: 0 daa. Form: Punkt
- ✂ Lokalisering (WGS 84): VN 191 641, 340 m.o.h. Delområde: Stavvassdalen-St. Hjortskardet
- ✂ Naturtype (hovednaturtype): Andre viktige forekomster (Skog)
- ✂ Høyeste rødlistekategori: DC (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetsbeskrivelse innlagt av AHE den 08.01.2004:

Undersøkt av Arne Heggland august 1999. Lokaliteten er en punktforekomst av rødlistearten svartsonekjuke i gammel naturskog av gran. Totalt finnes ca 5 læger med arten innenfor et lite område. Funnet er plottet på bakgrunn av notater fra området. Nøyaktigheten er derfor ikke særlig god.

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten anbefales forvaltet uten menneskelige inngrep

Lok. nr. 1132 (nasjonalt nr. 181311132): Lessenget, Brønnøy kommune.

- ✂ Verdi: Viktig (B). Areal: 53 daa. Form: Flate
- ✂ Lokalisering (WGS 84): VN 64 485, 135 m.o.h. Delområde: Tosbotn-Grunnvassdalen-Breidvatnan
- ✂ Naturtype (hovednaturtype): Gråor-heggeskog (Skog)
- ✂ Høyeste rødlistekategori: ingen (sopp/lav) / ingen (karplanter).

Beskrivelse: Lokalitetsbeskrivelse innlagt av AHE den 02.02.2004:

Undersøkt av Geir Gaarder 28.01.2004, kilde Gaarder (2004). Lungs Govasselva ble det registrert en viktig naturtype/nøkkelbiotop. Det dreier seg om Lessenget litt sør for Svartvatnet. Lokaliteten ligger inntil hovedelva, samt en bekk som renner ut i denne. Her er det dannet et flatt parti, trolig med en del finkornede løsmasser som bekken meandrerer gjennom. Lauvskog dominerer på flata, særlig gråor, og antagelig er det her en utforming av flommarksskog med gråor-heggeskog. Skogen er noe flersjiktet med innslag av en del gamle og dels døde trær. Tidligere kulturpåvirkning (jfr. opplysninger fra lokale folk har denne bl.a. omfattet en god del slått innover i dalen) tilsier likevel at det her ikke har vært kontinuitet i dødt treirke, kanskje heller ikke gamle, levende lauvtrær, og at landskapet i perioder kan ha vært vesentlig mer åpent enn nå. Nå har skogen derimot fått preg av en klimaks flommarksskog. På enkelte eldre trær vokser det sparsomt med lavarter fra lungenever-samfunnet, særlig skrubbenevere, men også litt lungenever, kystårenever og vrenge-arter som grynvreng, samt ett funn av grynfiltlav. I tillegg ble et hakkespetthull registrert, helst av tretåspett. Verdien på lokaliteten er litt usikker, men den er minst lokalt viktig (C), kanskje også verdi som viktig (B). Foreløpig verdisettes lokaliteten som viktig. Som følge av undersøkelsesforholdene, må lokaliteten betraktes som nokså dårlig avgrenset.

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten anbefales forvaltet uten menneskelige inngrep

6. Litteratur

- Andersen, K.M., 1984. Flora og vegetasjon i Indre Visten, Vevelstad, Nordland. K. norske Vidensk. Selsk. mus. rapp. bot. ser. 1984-3. 52 s.
- Arnekleiv, J.V., 1981. Ferskvannsbiologiske og hydrografiske undersøkelser i Lomsdalsvassdraget 1980-81. K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapport Zool. Ser. 1981-20. 69 s.
- Bevanger, K. og Ålbu, Ø. 1981. Fuglefaunaen i Lomsdalsvassdraget, Nordland. K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapport Zool. Ser. 1981-22. 46 s.
- Bevanger, K. og Ålbu, Ø. 1984. Vurdering av ornitologiske verneinteresser og konsekvenser ved eventuell kraftutbygging i Indre Visten. K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapport Zool. Ser. 1984-6. 57 s.
- Dahl, O., 1911. Botaniske undersøkelser i Helgeland I. Videnskapsselskapets Skrifter, I Matematisk-Naturvidenskapelig Klasse 1911(No 6): 1-221.
- Dahl, O., 1914. Botaniske undersøkelser i Helgeland II. Videnskapsselskapets Skrifter, I Matematisk-Naturvidenskapelig Klasse 1914(No 4): 1-184.
- Direktoratet for Naturforvaltning, 1995. Naturvernområder i Norge 1911-1994. DN-rapport 1995-3. 139 s.
- Direktoratet for Naturforvaltning, 1999a. Kartlegging av naturtyper - verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13. Direktoratet for naturforvaltning, Trondheim, 238 s.
- Direktoratet for Naturforvaltning, 1999b. Kommunenenes kartlegging av biologisk mangfold. Forekomster av lokal verdi - hvordan registrere?, s. 3.
- Direktoratet for Naturforvaltning, 1999c. Nasjonal rødliste for truede arter i Norge 1998. DN-rapport 1999-3. 161 s.
- Dolmen, D. og Arnekleiv, J.V., 1990. En zoologisk befarings av karstområder og grottesystemer i Grane og Rana kommuner, Nordland. Rapport zoologisk serie 1990-2, Universitetet i Trondheim, Vitenskapsmuseet. 43 s.
- Fylkesmannen i Nordland og Nordland fylkeskommune, 2003. Felles fylkesdelplan og verneplan for Lomsdal-Visten. Melding om oppstart av arbeidet etter plan- og bygningsloven § 19-1 og naturvernloven § 18. Melding med forslag til utredningsprogram etter plan- og bygningsloven § 33-3.
- Gustavson, M., 1981. Geologisk kart over Norge, berggrunnskart MOSJØEN - M 1:250000. Norges geologiske undersøkelse.
- Gaarder, G., 1998. Inventering av barskog i Midt-Norge og Buskerud i 1997. Miljøfaglig Utredning rapport 1998:1.
- Gaarder, G., 2004. Naturfaglige observasjoner ved befarings i Brønnøy kommune 28.01.2004. Notat, Geir Gaarder, Miljøfaglig Utredning, Tingvoll 30.01.2004.
- Haugset, T., Alfredsén, G. og Lie, M.H., 1996. Nøkkelbiotoper og arts mangfold i skog. Siste Sjanse, Oslo.
- Håpnes, A., 1996. Nøkkelbiotoper i Holmvassdalen, Grane i Nordland. WWF.
- Korsmo, H., Edenius, L., Moe, B. og Svalastog, D., 1993. Inventering av verneverdig barskog i sørlige del av Nordland. NINA Oppdragsmelding 228. 133 s.
- Kristiansen, J.N., 1982. Registrering av edellauskoger i Nordland. K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapp. Bot. Ser. 1982-6. 1-130 s.
- Lauritzen, S.E., 1986. Karstformer i Nordland, del I. Notat til DN.
- Lie, M.H., 2002. Nøkkelbiotoper og hensynsområder i statskoger i Grane kommune, Nordland fylke. Prevista AS.
- Løvdaal, I., Heggland, A. og Abel, K., 2003. Registreringsinstruks for Siste Sjanse-metoden: Kartlegging av biologisk mangfold i skog. Siste Sjanse-notat 2003-1. 28 s.
- Løvdaal, I., Heggland, A., Gaarder, G., Røsok, Ø., Hjermann, D. og Blindheim, T., 2002. Siste Sjanse metoden. En systematisk gjennomgang av prinsipper og faglig begrunnelse. Siste Sjanse-rapport 2002 - 11. 151 s.
- Miljøverndepartementet, 1992. St. meld. nr. 62 (1991-92). Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge.

- Miljøverndepartementet, 2003. St. meld. nr. 25 (2002-2003). Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand.
- Moen, A., 1998. Najonalatlas for Norge: Vegetasjon. Statens kartverk, Hønefoss, 199 s.
- Naturkart DA, 2000. Natur2000. Database for FilemakerPro. Programmert av Ola Wergeland Krog og Håkon Borch.
- Nettelbladt, M.G., 1982. Flora og vegetasjon i Lomsdalsvassdraget, Helgeland i Nordland. K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapp. Bot. Ser. 1982-2. 60 s.
- Nitare, J. (Red.), 2000. Signalarter. Indikatorer på skyddsvärd skog. Flora över kryptogamer. Skogstyrelsens förlag, 384 s.
- Nordiska Ministerrådet, 1977. Naturgeografisk regionindelning av Norden, Stockholm, 137 s.
- Often, A., 1995. "Siste sjanse" for Nord-Norges største alme forekomst? Polarflokken, 19(1): 78-80.
- Often, A., Edvardsen, H., Vange, V. og Tveraabak, U., 2003. Botaniske undersøkelser av kulturlandskap. Nordland fylke. midlertidig rapport.
- Often, A. og Vange, V., 1997. "Jonas" (*Fallopia japonica*) i Storfjorden, Brønnøy kommune. Polarflokken, 21(1): 68.
- Sopphebariet, 2003. Internettssidene til sopphebariet ved botanisk museum og hage, Universitetet i Oslo: <http://www.toyen.uio.no/botanisk/bot-mus/sopp/soppdb.htm>. 01.05.2003
- Stenberg, I., 2001. Kvitryggspetten i Noreg - status fram til 2001. NOF Rapportserie Rapport nr. 6-2001, Norsk Ornitologisk Forening, Trondheim. 37 s.
- Strompdal, K., 1940. Planteliste frå Veljord i Nordland. Nytt Mag. f. Naturv., Bind 80: 49-80.
- Svalastog, D., 1996. Tilleggsinventering av verneverdig barskog i Midt-Norge. NINA Oppdragsmelding 394. 50 s.
- Thoresen, M.K., 1990. Kvartærgeologisk kart over Norge. Tema: Jordarter. M 1:1 mill. Norges geologiske undersøkelse.
- Aarstrand, S., 1974. Bosettingsendringer i Brønnøy 1946-1970. Hovedoppgave i geografi thesis, Universitetet i Bergen, 119 s.

Personlige meddelelser:

Tommy Prestø, Trondheim

Vedlegg 1. Liste over naturtypelokaliteter

Lok.nr.	Lokalitetsnavn	Kommune	Verdi	Areal	Form	Naturtype
1001	Tangvika SØ	Vevelstad	C	54	Flate	Bjørkeskog med høgstauder
1002	Skarveneset vest	Vevelstad	A	597	Flate	Kalkskog
1003	Langvågvatnet Øst	Vevelstad	C	26	Flate	Rikmyr
1004	Langvågvatnet sør	Vevelstad	C	46	Flate	Urskog/gammelskog
1005	Urdborgan øst	Vevelstad	B	123	Flate	Rik edellauvskog
1006	Fagermoen sør	Vevelstad	B	188	Flate	Bjørkeskog med høgstauder
1007	Bønnålia vest	Vevelstad	C	121	Flate	Gammel lauvskog
1008	Bønnålia-Sommersetvika	Vevelstad	A	836	Flate	Rik edellauvskog
1010	Sørfjorddalen	Vefsn	B	1128	Flate	Bjørkeskog med høgstauder
1011	Bønnåvatnet nordøst	Vevelstad	B	47	Flate	Rik edellauvskog
1012	Bønnåvatnet nord	Vevelstad	B	42	Flate	Urskog/gammelskog
1013	Anddalen nord	Vevelstad	C	15	Flate	Naturbeitemark
1014	Anddalen	Vevelstad	A	711	Flate	Skogsbeiter
1015	Anddalen, sør for Botneelva	Vevelstad	B	16	Flate	Gammel lauvskog
1016	Lislbjørja nord	Brønnøy	B	72	Flate	Rik edellauvskog
1017	Lalia	Brønnøy	B	125	Flate	Rik edellauvskog
1018	Lislfjorden, innerst	Brønnøy	B	56	Flate	Rik edellauvskog
1019	Bulandsdalen	Brønnøy	A	375	Flate	Bekkekløfter
1020	Almlia	Brønnøy	B	123	Flate	Kalkskog
1021	Vassengvatnet nordvest	Brønnøy	B	39	Flate	Rikmyr
1022	Vassengvatnet øst	Brønnøy	B	117	Flate	Rik edellauvskog
1023	Lappskarddalen	Brønnøy	A	549	Flate	Kalkskog
1024	Slåttvika	Brønnøy	B	48	Flate	Rik edellauvskog
1025	Klavesmarka	Brønnøy	A	327	Flate	Rik edellauvskog
1026	Bønnå vest	Vevelstad	C	58	Flate	Urskog/gammelskog
1027	Kvannskardelva	Brønnøy	B	75	Flate	Andre viktige forekomster
1028	Norddalen	Brønnøy	B	55	Flate	Rikmyr
1029	Kvannskardelva S	Brønnøy	C	72	Flate	Urskog/gammelskog
1030	Fatfjellet S	Grane	A	295	Flate	Kalkskog
1031	Fatfjellet	Grane	B	654	Flate	Kalkrike områder i fjellet
1032	Gåsvatnet S	Grane	B	524	Flate	Kalkskog
1033	Gåsvasselves utløp	Grane	B	115	Flate	Bekkekløfter
1034	Gåsvatnet Ø	Grane	C	538	Flate	Urskog/gammelskog
1035	Sætertjørna V	Grane	A	156	Flate	Urskog/gammelskog
1036	Sætertjørna-Engibekkskardet	Grane	B	709	Flate	Urskog/gammelskog
1037	Svenningskardet	Grane	B	1411	Flate	Urskog/gammelskog
1038	Store Hjortskardet	Grane	B	590	Flate	Urskog/gammelskog
1039	Grønli	Grane	A	446	Flate	Kalkskog
1040	Gåsvatnet SV	Grane	C	539	Flate	Bjørkeskog med høgstauder
1041	Gåsvatnet V	Grane	C	66	Flate	Deltaområder
1042	Elgfjellet SØ	Grane	C	224	Flate	Kalkrike områder i fjellet
1043	Elgfjellet	Grane	A	1225	Flate	Kalkrike områder i fjellet
1044	Gåsvasstinden SØ	Grane	C	294	Flate	Kalkrike områder i fjellet
1045	Gåsvasstinden S	Grane	C	49	Flate	Kalkrike områder i fjellet
1046	Gaskejaevrie	Grane	C	41	Flate	Deltaområder
1047	Jordbrufjellet NV	Grane	C	78	Flate	Kalkrike områder i fjellet
1048	Elgviddvatnet SØ, topp 789 S	Grane	C	44	Flate	Kalkrike områder i fjellet
1049	Grunnvatnet N	Grane	B	274	Flate	Kalkrike områder i fjellet

1050	Grunnvatnet SV	Grane	C	232	Flate	Kalkrike områder i fjellet
1051	Jordbrufjellet SV	Grane	C	242	Flate	Kalkrike områder i fjellet
1052	Jordbrufjellet S	Grane	C	35	Flate	Kalkrike områder i fjellet
1053	Jienemesdurrie	Grane	B	99	Flate	Kalkrike områder i fjellet
1054	Jordbruelva nedre	Grane	B	527	Flate	Urskog/gammelskog
1055	Dempa SV	Grane	A	186	Flate	Urskog/gammelskog
1056	Dempa	Grane	B	1617	Flate	Urskog/gammelskog
1057	Langvatnet	Grane	C	1643	Flate	Urskog/gammelskog
1058	Grønaksla NØ	Grane	B	339	Flate	Urskog/gammelskog
1059	Grønaksla øvre	Grane	A	215	Flate	Kalkrike områder i fjellet
1060	Grønaksla nedre	Grane	B	674	Flate	Bjørkeskog med høgstauder
1061	Svenningskardmyrene	Grane	C	749	Flate	Rikmyr
1062	Velfjordskardelva-Sæterbekken	Vefsn	A	1401	Flate	Urskog/gammelskog
1063	Brynhildalen V	Vefsn	C	214	Flate	Rikmyr
1064	Litjskardaksla SØ	Vefsn	C	89	Flate	Bjørkeskog med høgstauder
1065	Daudmannsremma V	Vefsn	C	117	Flate	Kalkrike områder i fjellet
1066	Velfjordskardelva	Vefsn	C	720	Flate	Urskog/gammelskog
1067	Sørfjorden Ø-side	Vefsn	B	185	Flate	Gammel lauvskog
1068	Sørfjordskardet	Vefsn	C	131	Flate	Gammel lauvskog
1069	Storsteinvika	Vevelstad	C	75	Flate	Urskog/gammelskog
1070	Austerfjordalen nedre	Vevelstad	B	54	Flate	Kystgranskog
1071	Stigbekken	Vevelstad	C	49	Flate	Urskog/gammelskog
1072	Sæterelva S	Vevelstad	B	67	Flate	Kystgranskog
1073	Blankvasselva øvre	Vevelstad	C	10	Flate	Gammel lauvskog
1074	Blankvasselva Ø for Langåsen	Vevelstad	C	10	Flate	Urskog/gammelskog
1075	Blankvasselva nedre	Vevelstad	C	22	Flate	Rikere sumpskog
1076	Mølnhusforsen	Vevelstad	C	36	Flate	Urskog/gammelskog
1078	Ropardalen	Vevelstad	B	246	Flate	Kalkskog
1079	Tettingsforsen N	Brønnøy	B	112	Flate	Gammel lauvskog
1080	Tettingsforsen	Brønnøy	B	27	Flate	Fossesprøytoner
1081	Åkerhaugen	Brønnøy	B	51	Flate	Gammel lauvskog
1082	Lomselvas utløp SØ	Brønnøy	B	168	Flate	Urskog/gammelskog
1083	Bulandsdalen V	Brønnøy	C	142	Flate	Urskog/gammelskog
1084	Hamna	Brønnøy	B	44	Flate	Gammel lauvskog
1085	Ytreforesvika	Brønnøy	B	366	Flate	Rik edellauvskog
1086	Kjermyran NV	Vevelstad	B		Punkt	Andre viktige forekomster
1087	Sæterelva SØ	Vevelstad	B		Punkt	Andre viktige forekomster
1088	Grindalen	Brønnøy	B	142	Flate	Rik edellauvskog
1089	Steinbekken	Vefsn	B		Punkt	Andre viktige forekomster
1090	Sørfjorden, botnen	Vevelstad	B	454	Flate	Strandeng og strandsump
1091	Sørfjorden SØ	Vevelstad	C	95	Flate	Kalkskog
1092	Aunvågen	Vevelstad	C	4	Flate	Strandeng og strandsump
1093	Almoselva	Vevelstad	A	16	Flate	Naturbeitemark
1094	Sagelva S	Vevelstad	C	15	Flate	Kalkskog
1095	Austerfjorden	Vevelstad	C	6	Flate	Brakkvannsdeltaer
1096	Middagsfjellet S	Brønnøy	B	71	Flate	Rik edellauvskog
1097	Austerfjordvatnet	Vevelstad	C	68	Flate	Andre viktige forekomster
1098	Stigbekken Ø	Vevelstad	B		Punkt	Andre viktige forekomster
1099	Fallforsen	Vevelstad	A	8	Flate	Fossesprøytoner
1100	Fallforsen NV	Vevelstad	B	23	Flate	Kystgranskog
1101	Sætra	Vevelstad	B	2	Flate	Store gamle trær
1102	Bjorvatnet Ø	Vevelstad	C	18	Flate	Gråor-heggeskog

1103	Bjørvatnet	Vevelstad	C	20	Flate	Rike kulturlandskapssjøer
1104	Sæterelva nedstr. Mølhusforsen	Vevelstad	B	25	Flate	Mudderbanker
1105	Lakselvvatnet Ø	Vevelstad	B	8	Flate	Gammel lauvskog
1106	Tverrlandsfjellet SØ	Vevelstad	A	217	Flate	Kalkrike områder i fjellet
1107	Tøymtjernbekken S	Vevelstad	B	27	Flate	Urskog/gammelskog
1108	Bønnåa	Vevelstad	B	21	Flate	Skogsbeiter
1109	Granåselva - foss	Brønnøy	B	26	Flate	Fossesprøytsoner
1110	Langåsen Ø	Brønnøy	A	104	Flate	Urskog/gammelskog
1111	Granheim N	Brønnøy	A	10	Flate	Kalkskog
1112	Okan	Brønnøy	C	96	Flate	Naturbeitemark
1113	Lakselvvatnet	Vevelstad	B	814	Flate	Brakkvannspoller
1114	Børjora-Grunnan	Brønnøy	B	185	Flate	Brakkvannsdeltaer
1115	Vassbugen	Brønnøy	B	33	Flate	Rik edellauvskog
1116	Hoggarvikfjellet N	Brønnøy	A	37	Flate	Kalkskog
1117	Hoggarvikfjellet	Brønnøy	C	661	Flate	Kalkrike områder i fjellet
1118	Mølnbekken	Brønnøy	B	76	Flate	Urskog/gammelskog
1119	Granåsen V	Brønnøy	B	42	Flate	Gammel lauvskog
1120	Storvannelva	Grane	C	22	Flate	Urskog/gammelskog
1121	Langskardelva	Grane	C	114	Flate	Urskog/gammelskog
1122	Lille Hjortskardet	Grane	C	84	Flate	Bekkekløfter
1123	Gåsvatnet N	Grane	B	162	Flate	Urskog/gammelskog
1124	Gåstjønna N	Grane	B	6	Flate	Kalkskog
1125	Fatåsen S	Grane	B	73	Flate	Kalkskog
1126	Fatåsen V	Grane	B	25	Flate	Kalkskog
1127	Langfredagsdalen	Vefsn	B	68	Flate	Urskog/gammelskog
1128	Tverrelva Ø	Vefsn	B		Punkt	Andre viktige forekomster
1129	Langvatnet V	Vefsn	B		Punkt	Andre viktige forekomster
1130	Lavatnet V	Vefsn	B		Punkt	Andre viktige forekomster
1131	Stavvatnet S	Vefsn	B		Punkt	Andre viktige forekomster
1132	Lessenget	Brønnøy	B	53	Flate	Gråor-heggeskog

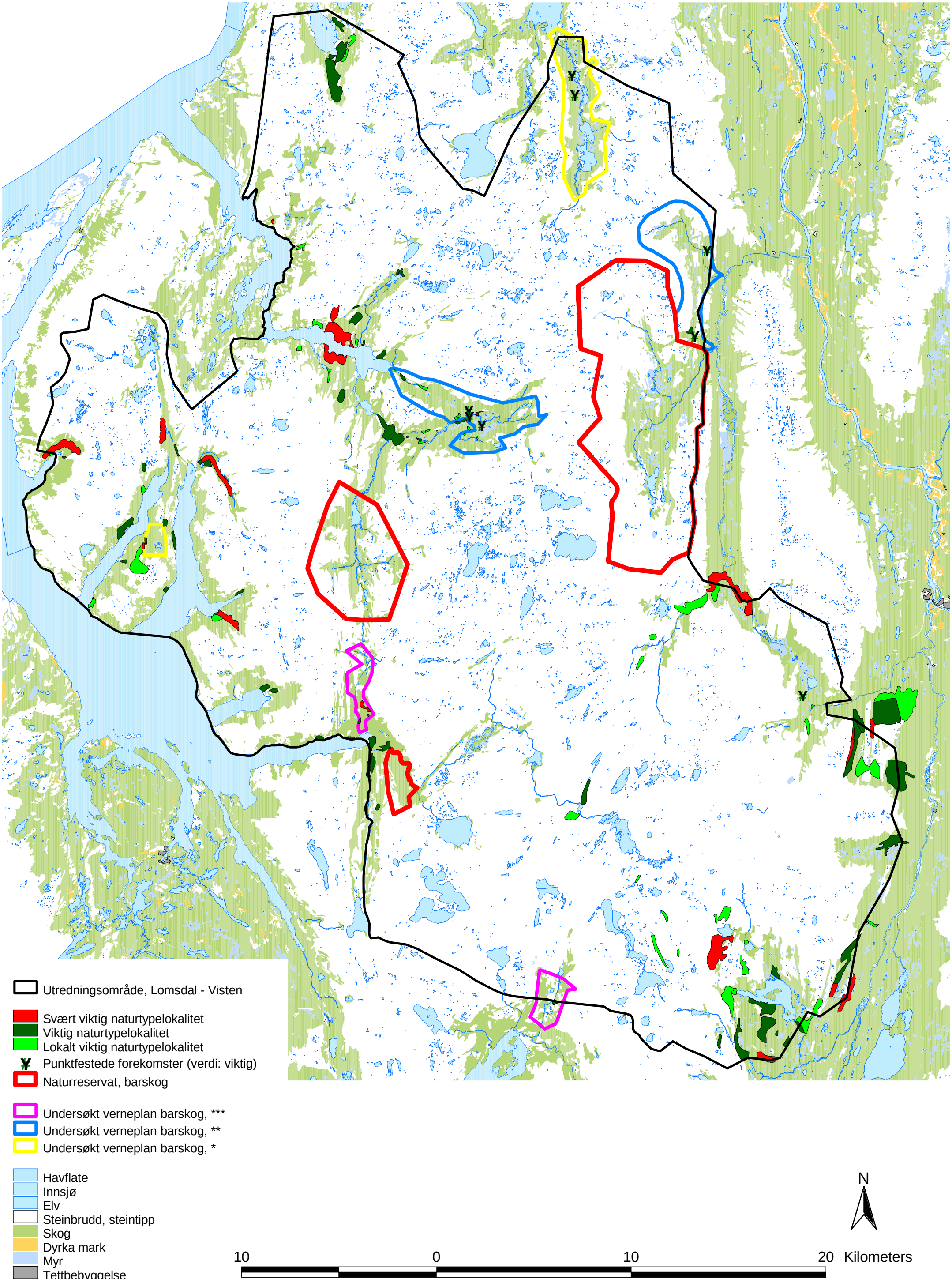
Vedlegg 2. Rødlistekategorier

Rødlistekategorier i følge siste utgave av den norske rødlista (Direktoratet for Naturforvaltning 1999c).

Forkortelse	Betegnelse	Definisjon
Ex	Utryddet	Arter som ikke har vært registrert i naturen de siste 50 åra. Antatt utryddede arter (forsvunnet for mindre enn 50 år siden) angis med Ex?
E	Direkte truet	Arter som er direkte truet og som står i fare for å bli utryddet i nærmeste framtid dersom de negative faktorene fortsetter å virke.
V	Sårbar	Sårbare arter med sterk tilbakegang, som kan gå over i gruppen direkte truet dersom de negative faktorene fortsetter å virke.
R	Sjelden	Sjeldne arter som ikke er direkte truet eller sårbare, men som likevel er i en utsatt situasjon p.g.a. liten bestand eller med spredt og sparsom utbredelse.
DM	Bør overvåkes	Kategorien omfatter arter som har gått tilbake, men som ikke regnes som truet. For disse artene er det grunn til overvåkning av situasjonen.
DC	Hensynskrevende	Hensynskrevende arter som ikke tilhører kategori E, V eller R, men som p.g.a. tilbakegang krever spesielle hensyn og tiltak.

I tillegg tilkommer *ansvarsartene*. Ansvarsart er ingen truethetskategori, men er ment som et supplement til rødlisten. Listen over ansvarsarter skal dekke arter som bl.a. har en relativt stor andel av totalbestanden innenfor landets grenser, og som Norge derfor har et spesielt stort forvaltningsansvar for

Vedlegg 3: Oversikt over naturverdier i Lomsdal-Visten

Vedlegg 4: Oversikt over rødlistearter funnet i Lomsdal-Visten

